Архивите на ДС

Комисия за разкриване на документите
и за обявяване на принадлежност на български граждани
към Държавна сигурност
и разузнавателните служби на Българската народна армия
(КРДОПБГДСРСБНА)

ВОЕННОТО РАЗУЗНАВАНЕ И ВАРШАВСКИЯТ ПАКТ СРЕЩУ НАТО

НИВОТО НА КЛАСИФИКАЦИЯ
СЕ ПРЕМАХВА!
КРДОПБГДСРСБНА
Дата.....20.....8
Правно основание:& 17 от ПЗР на ЗДРДОПБГДСРСБНА
Длъжност:секретар на КРДОПБГДСРСБНА

Из архивите на С

The Committee for Disclosing the Documents
and Announcing Affiliation of Bulgarian Citizens
to the State Security and the Intelligence Services
of the Bulgarian National Armed Forces
(CDDAABCSSIBNAF)

Bulgarian Military Intelligence and the Warsaw Pact against NATO

Documentary Volume

**Комисия за разкриване на документите
и за обявяване на принадлежност на български граждани
към Държавна сигурност
и разузнавателните служби на Българската народна армия
(КРДОПБГДСРСБНА)**

Архивите на ДС

Военното разузнаване

И ВАРШАВСКИЯТ ПАКТ СРЕЩУ НАТО

Документален сборник

София, 2015

© Комисия за разкриване на документите и за обявяване на принадлежност
на български граждани към Държавна сигурност
и разузнавателните служби на Българската народна армия, 2015 г.

ISBN 978-954-2986-68-3

СЪДЪРЖАНИЕ

I . Въведение 6

II. Списък на документите с анотация 19

III. Факсимилета на документите 68

1. Ролята и мястото на РУ – ГЩ на БНА в разузнавателната дейност на страните, участнички във Варшавския пакт, насочена срещу главния противник САЩ и западноевропейските страни – членки на НАТО
2. Южноевопейският театър на военни действия и дейността на българското военно разузнаване. Шести американски флот, Турция и Гърция
3. Военни учения на Обединените въоръжени сили на НАТО и националните въоръжени сили на страните – членки на пакта

IV. Справочен апарат:

1. Списък на по-важните съкращения 501
2. Списък на използваните фондове и архивни единици 503

CONTENTS

I. Introduction 13

II. List of documents with annotations 44

III. Facsimiles of documents 68

1. The role and place of Intelligence Directorate of Bulgarian Armed Forces in the intelligence activities of the Warsaw Pact countries directed towards the main enemy – the USA and the West European NATO member states.
2. The Southern European War Theatre and the activities of the Bulgarian Military Intelligence; Sixth US fleet, Turkey and Greece
3. NATO Allied Forces military trainings and exercises and the Warsaw Pact

IV. Reference

1. A list of the main abbreviations 501
2. A list if the funds and archives used 503

ВЪВЕДЕНИЕ

Сборникът „Военното разузнаване и Варшавският пакт срещу НАТО" от поредицата „Из архивите на ДС" е част от международен изследователски проект: „Принос към историята на НАТО, видяна през архивите на Варшавския пакт". Целта на проекта е да се представят най-интересните новоразкрити документални колекции от военните и разузнавателни архиви на страните от бившия Източноевропейски блок. Той е своеобразно продължение на по-мащабния „Паралелен исторически проект за НАТО и Варшавският блок", реализирал се в Цюрих, с участието на учени и архивисти от над 15 държави, в чийто дигитален архив[1] бяха публикувани стотици документи, свързани главно с политическите решения и външнополитическите действия на двата военнополитически блока по време на двуполюсната конфронтация от годините на Студената война[2]. С настоящата публикация на архивни материали, съхранявани в Централизирания архив на КРДОПБГДСРСБНА, ще бъдат разкрити в автентичен документален вид три ключови теми: 1. Ролята и мястото, отредени на българските разузнавателни служби в рамките на Източноевропейския военнополитически блок, и механизмите на взаимодействие и подчиненост във военните и политическите структури на Варшавския пакт; 2. Основните насоки на противопоставяне между двата водещи военнополитически съюза, особено в района на Югоизточна Европа; 3. Нови данни и сведения, свързани с историческото развитие на НАТО. Предстои в следващ сборник („ПГУ–ДС и Варшавският пакт срещу НАТО") от поредицата „Из архивите на ДС" да бъдат представени документи по темата от архива на Националната разузнавателна служба, с което още по-отчетливо ще се разкрият сходствата, отликите, координацията и съперничеството между външнополитическото и военното разузнаване и тяхното използване като инструменти в политиката на комунистическия режим в България.

През 2012 г. Комисията за разкриване на документите и за обявяване на принадлежност на български граждани към Държавна сигурност и разузнавателните служби на Българската народна армия публикува документалното издание „Военното разузнаване през комунизма". В него за първи път публичност получиха архивни материали, свързани с дейността на българското военно разузнаване (РУ–ГЩ)[3] и взаимодействието му с Главното разузнавателно управление (ГРУ) на Генералния щаб (ГЩ) на Съветската армия и военните разузнавания на страните, участнички във Варшавския договор. Настоящото издание приоритетно също включва документи от фондовете на Служба „Военна информация", както и отделни архивни единици от фондовете на МВР, които илюстрират взаимния обмен на разузнавателни материали между двете структури, като акцентира върху дейността на тайните разузнавателни служби на държавите от Варшавския блок срещу противниковия тогава военен съюз НАТО.

---

[1] www.php.isn.ethz.ch

[2] Вж. например: Vojtech Mastny and Sven Holstmark /eds./, *War Plans and Alliances in the Cold War: Threat Perceptions in the East and West,* London, 2006; Jan Hoffenaar /ed./, *Military Planning for European Theatre Conflict during the Cold War,* Zurich, 2007.

[3] Известно по-често сред обществеността като РУМНО.

Включените в сборника архивни материали са структурирани в три тематични раздела и са подредени хронологично. Те са подбрани като представителна и съдържателна извадка от над 50 000 страници документални материали по темата, съхранявани в около 350 архивни единици във фондовете на Централизирания архив на Комисията. Документите, поместени в първия раздел, разкриват ролята и мястото на Разузнавателното управление (РУ) на ГЩ на БНА в дейността на страните, участнички във Варшавския пакт, насочена срещу главните противници: САЩ, Великобритания и останалите западноевропейски държави – членки на НАТО. Вторият раздел представя документи, свързани с дейността на българското военно разузнаване в района на Балканите, насочена срещу южните ѝ съседки Турция и Гърция, а третият запознава с военните учения на НАТО и националните въоръжени сили на страните, членки на пакта.

За разлика от политическото разузнаване (ПГУ–ДС), което е сравнително по-автономно и широко използва психологически и дезинформационни операции („активни мероприятия"), дейността на военното разузнаване като управление в структурите на Генералния щаб на българската армия е пряко подчинено на директивите и указанията на военното ръководство (МНО и ГЩ) и взаимодейства по-целенасочено с другите управления и формирования в отбранителната система на страната. Освен традиционните средства на стратегическото и оперативно-тактическото разузнаване РУ–ГЩ използва в много по-голяма степен в дейността си срещу НАТО възможностите на радио и радиотехническото (електронно) разузнаване.

Варшавският договор е подписан на 14 май 1955 година, след като Съветският съюз не успява да попречи на включването на ФРГ в НАТО. На практика обаче договорът само формализира вече съществуващия Източноевропейски блок, към който се числят страните, попаднали в съветската „сфера на влияние", изграждането на който е поставено с подписването на двустранни съюзни договори в края на 40-те години на XX век.

В документите от периода 1957–1964 година, включени в настоящия сборник, могат да се проследят първите стъпки на българското военно разузнаване като част от структурата на Варшавския договор. Според информацията, която се съдържа в тях, процесът на организиране на взаимодействието и координацията на разузнавателната работа между страните – членки на Варшавския пакт, се развива доста бавно. С цел подобряване дейността на военното разузнаване срещу главните противници САЩ и Великобритания се полагат значителни усилия за осъществяване на по-близък контакт между разузнавателните органи на Министерството на отбраната и Министерството на вътрешните работи. Приемат се конкретни правила при обмяната на информация и деловите контакти в задграничната работа **(вж. Документ № 3 и Документ № 8 от сборника)**.

Взаимодействието между съветското и българското военно разузнаване през този период се свежда главно до предоставяне на документални материали с информационен характер и справочници за въоръжените сили на западноевропейските страни – членки на Алианса. До началото на 60-те години рядко се провеждат двустранни консултативни и оперативни срещи, но оттогава датират първите форми на двустранно сътрудничество с разузнаването на Черноморския флот и Одеския военен окръг на СССР, насочено предимно срещу активността на Шести американски флот в района на Източното Средиземноморие.

В инструкция от 1962 година **(вж. Документ № 6 от сборника)** се посочва, че главната задача, която стои пред органите на българското военно разузнаване, е сво-

евременното разкриване на подготовката на военните противници за внезапно нападение срещу Народна република България. За решаването на тази задача е било необходимо да бъдат използвани всички сили и средства на военното и граничното разузнаване, органите на МВР, съществуващите легални възможности на българските официални учреждения в капиталистическите страни, на различни търговски, културни, спортни и други делегации, излизащи зад граница, като съответните министерства и учреждения съгласуват своите действия с Генералния щаб на БНА. Изпълнението на инструкцията е възложено на министъра на народната отбрана ген. Добри Джуров.

От публикуваните в сборника материали ясно се вижда, че българското военно разузнаване проявява самостоятелна инициатива и предлага осъществяването на координация и взаимодействие в рамките на Варшавския договор да бъде поставено на по-висока многостранна основа. В края на ноември 1963 година в Москва е проведена среща между ръководството на Главното разузнавателно управление на Съветската армия, заместник-началника на РУ на ГЩ на БНА и началника на отдел „Информация“ на РУ на ГЩ. По време на срещата българските представители изразяват мнение, че досегашната работа на разузнавателните органи на страните, участнички във Варшавския договор, се води децентрализирано и не съвсем целенасочено и поставят въпроса за създаването на разузнавателен координационен орган към Варшавското командване. Съветската страна не дава отговор на този конкретно повдигнат въпрос, но представителите ѝ посочват, че българското военно разузнаване, освен към Гърция и Турция, е необходимо да проявява интерес и към военнополитическото положение и на другите разузнавани държави. Във връзка с подготовката на българските оперативни работници за работа в САЩ Главно разузнавателно управление на СССР поема ангажимента да изпрати материали, които да бъдат в помощ при разузнавателната работа на българските им колеги по отношение на ракетните, военновъздушните и военноморските бази. Прието е предложението информацията, придобита от българските оперативни работници в Съединените щати, да се предава на място директно на съветския военен аташе **(вж. Документ № 9 от сборника)**.

През лятото на 1964 година министърът на народната отбрана ген. Добри Джуров излиза с инициативата за свикване на двустранни съвещания между военните разузнавания на страните – членки на Варшавския договор, с цел постигане на едно по-тясно сътрудничество в дейността на разузнавателните органи. Той лично изпраща писма до министрите на отбраната на всички съюзнически държави, в които ги информира за тази своя инициатива. Армейският генерал на ГДР Хофман благодари за отправеното предложение, но подчертава, че е по-целесъобразно съвещанието да бъде свикано от страна на Главното командване на обединените въоръжени сили, за което вече е уведомил маршала на Съветския съюз Гречко и очаква неговото мнение **(вж. Документ № 13 от сборника)**.

Обединеното командване на въоръжените сили взема решение да бъде реализирана инициативата на България, като ѝ възлага да организира и проведе първото съвещание на представителите на разузнавателните управления на генералните щабове на армиите от Варшавския договор. Съвещанието се открива на 6 октомври 1964 година в София. На него се приемат решения по основните и принципни въпроси на взаимодействието. Изработват се документи, отразяващи ангажиментите, които ръководителите на военните разузнавания на страните – членки на Варшавския договор, поемат при изпълнение на общите задачи в дейността срещу противниковия военнополитически блок **(вж. Документ № 16 от разширеното електронно издание)**.

Във връзка със събитията в Чехословакия през 1968 година и последвалата военна интервенция на Обединените въоръжени сили на Варшавския договор в документите се открива информация, че отдел VII (Западни страни) на РУ на ГЩ на БНА е провеждал интензивна дейност за събиране на предварителна информация по повод на случващото се в съюзната държава. С няколко справки и шифрограми в Центъра е донасяно за мероприятия, провеждани от правителството на ФРГ по повишаване на боеготовността на Бундесвера и съсредоточване на войски в пограничните райони с Чехословакия **(вж. Документ № 20 от разширеното електронно издание)**. Сред задачите на българското военно разузнаване е била и тази да събира информация за реакцията на западноевропейските страни – членки на НАТО, по повод на военната интервенция. В същия документ се споменава, че по линия на НАТО са получени сведения само за сесиите и съвещанията на неговите органи. Почти никакви данни не са постъпвали по мероприятия за подготовка на страните за въображаема агресия и снабдяване на въоръжените сили със средства за нападение, каквато е пропагандата на Кремъл през тези месеци.

В началото на 70-те години българското военно разузнаване вече има изградени резидентури под прикритие в общо 17 държави, като по-голямата част от тях се намират в Западна Европа. От документите става ясно, че основната дейност на тези резидентури е била насочена срещу Франция и ФРГ. Голяма по обем е информацията, получена по разузнаването на Франция, свързана най-вече със самостоятелната роля на Париж след напускането на военните структури на Алианса през 1966 г. Особен интерес представлява информационният бюлетин, озаглавен „Новостите във френското въоръжение“, чийто оригинал е изпратен на Главното разузнавателно управление на Генералния щаб на Въоръжените сили на СССР **(вж. Документ № 27)**.

Във връзка с формирането на главни командвания на различните театри на военни действия през април 1980 година представители на българското военно разузнаване отново поставят въпроса за организация на взаимодействието и субординацията в рамките на Обединените въоръжени сили на държавите – участнички във Варшавския договор. Разузнавателното управление на Генералния щаб на БНА излиза с предложение до Главното разузнавателно управление на Генералния щаб на Въоръжените сили на СССР да направи принципни препоръки за решаването на този проблем **(вж. Документ № 37 и № 38 от сборника)**.

През 1981 година ГРУ на ГЩ на Въоръжените сили на СССР, съвместно с КГБ, започват най-крупната и сложна операция в историята на СССР по събирането на разузнавателна информация с цел разкриване намеренията на САЩ и страните – членки на НАТО, да използват ядрено оръжие срещу СССР. Операцията носи наименованието „ВРЯН“ (Внезапно ракетно-ядрено нападение) и придобива характер на постоянно действаща задача за разузнавателните органи. На многостранно съвещание в Москва на ръководителите на външнополитическите разузнавания от Варшавския пакт през 1982 г. задачата е спусната като приоритетна и за източноевропейските тайни служби, а по време на т.нар. криза с „Евроракетите“ през 1983 г. западните експерти констатират, че в Кремъл са обхванати от истинска „военна психоза“. Дори и в новата политическа обстановка след идването на М. С. Горбачов на власт операция „ВРЯН” не е отменена, което става едва в края на Студената война[4]. От прегледаните документи в архива на служба „Военна информация“, които са на

[4] Вж. Jordan Baev, “Von der Entspanung zur Kriegspsychose, 1975-1985”, In: *Militar und Staatssicherheit im Sicherheitskonzept der Warschauer Pakt Staaten*, Berlin, 2010, S. 347-349; Йордан Баев, „Военни игри и тайни операции: митовете на Варшавския договор”, В: *История, митология, политика*, София, 2010, с. 372-377.

съхранение в Централизирания архив на Комисията, обаче бяха открити само два с информация, отнасяща се до операция „ВРЯН“. В първия се посочва, че главните усилия на военните разузнавания на страните от Варшавския договор са насочени към своевременното разкриване на плановете и практическите мероприятия на военнополитическите ръководства на страните – членки на НАТО, по подготовката на внезапно нападение и разпалване на война срещу държавите от Варшавския договор **(вж. Документ № 51 от сборника)**. Във втория се съдържат данни за начина, по който западноевропейските страни са осигурили защитата на своето население в условията на съвременната война. Отбелязва се още, че в скандинавските страни масово се изграждат скривалища в скалите, които имат повишена защитеност против ударната вълна на ядрения взрив **(вж. Документ № 42 от сборника).**

Във втория раздел на сборника са поместени документи, разкриващи дейността на българското военно разузнаване, насочена срещу южните съседи на НРБ – Турция и Гърция, които са част от Югоизточния фланг на НАТО. След 1955 година южната граница на България се превръща в граница между НАТО и страните от Варшавския договор, което определя основните задачи на българското военно разузнаване: да се наблюдава движението на военни части на турската и гръцката армия, подготовката и провеждането на многостранни и национални военни учения и придобиване на информация за числеността, дислоцирането и въоръженията на турската и гръцката армия.

В документите от началото на 60-те години преобладават сводки относно получени данни и сигнали за готвени и провеждани действия в Турция и Гърция, насочени против България. Съдържащата се в тях информация се отнася до военнополитически въпроси, съвместните маневри на турските и гръцките въоръжени сили с американските флотски единици, дислокацията на основните сили на Шести американски флот и предстоящи десантни учения на НАТО в района на Източна Тракия. Данните са придобити от РУ–ГЩ, от Управление гранични войски и от Първо управление на ДС.

При смяната на стария с новия български военен аташе в Атина през 1964 година двамата са били приети от началника на Генералния щаб на гръцката армия генерал Сакелариу. Той споделил, че командването на гръцката армия е обезпокоено от непрекъснатото повишаване на бойната готовност на българската армия. Гърците смятали, че това е подготовка за една бъдеща война срещу Гърция, защото „едва ли можело да става въпрос за война с Югославия, а срещу Турция ще се бие преди всичко СССР”. Сакелариу заявил, че България и Гърция трябва да живеят в мир и да правят всичко възможно да подобрят положението на своите народи **(вж. Документ № 63 от сборника)**.

В оценка на изпълнението на информационните задачи от отдел IV (Служба „Информация”) за 1967 година **(вж. Документ № 64 от сборника)** се посочва, че в информационните донесения са поместени сведения, които имат само констативен характер, а част от тях са недостоверни. Дейността на отдела по изпълнение на информационните задачи по Турция е оценена като неудовлетворителна. В тази връзка първият заместник-министър на народната отбрана и началник на ГЩ на БНА ген. Семерджиев изпраща до началника на РУ на ГЩ задължителните задачи за изпълнение от органите на военното разузнаване. Като най-важни той определя добиването на разузнавателни данни за взаимоотношенията на Турция и Гърция със САЩ и НАТО, становищата на турското и гръцкото правителство по въпроси, разглеждани на сесиите и конференциите в различни органи на Северноатлантическия алианс **(вж. Документ № 88 от разширеното електронно издание)**.

През декември 1969 година началникът на Разузнавателното управление на Генералния щаб на БНА ген. Зикулов изпраща писмо до министъра на вътрешните работи Ангел Солаков, в което отправя молба, чрез съответните органи на МВР, с цел изясняване на някои въпроси по Турция и Гърция, да бъдат използвани и български граждани, които пътуват и временно пребивават на територията на тези страни **(вж. Документ № 66 от сборника)**.

От началото на 70-те години се забелязва значително повишаване на възможностите на българското военно разузнаване по изпълнение на задачите, свързани с разузнаванелната дейност срещу Турция и Гърция. В информационните донесения и сводки са отразени данни за организационната структура на Генералния щаб на турската и гръцката армия. Към щаба на НАТО в Измир е открит свързочен възел, обслужван от американски, гръцки и турски личен състав **(вж. Документ № 67 от сборника)**. Разкрити са радиорелейни линни, обслужващи Обединените въоръжени сили на НАТО в Европа и въоръжените сили на САЩ на територията на Турция.

В третия раздел на сборника са поместени документи, които съдържат данни за командно-щабни и войскови учения на Обединените въоръжени сили на НАТО, провеждани на територията на Южноевропейския театър на военни действия. Още непосредствено след създаването на Организацията на Варшавския договор, през втората половина на 1955 г. военноразузнавателните служби на източноевропейските държави споделят информации за първото многостранно учение на НАТО на цялата европейска територия „Трайдънт-1“. От началото на 60-те години особено внимание се обръща на серията от есенни учения на НАТО „Фалекс“[5], поради което на първото многостранно съвещание на ръководителите на военните разузнавания в София през октомври 1964 г. е взето решение за провеждане на периодични срещи за съгласуване на съвместните разузнавателни мероприятия по проследяване активността на войските и щабовете на страните от НАТО при осъществяване на подобни учения. По отношение на Южноевропейския театър на военни действия българското военно разузнаване си сътрудничи специално със съветските и унгарските си съюзници, които изпращат свои експертни радиоразузнавателни екипи по време на големи натовски военни учения на турска и гръцка територия. През 70-те и 80-те години редовно преди и след мащабни учения на НАТО (Уинтекс, Отъм фордж и т.н.) се провеждат съвместни съвещания на представители на оперативно-тактическото и електронното разузнаване от Варшавския пакт.

По време на ученията в района на Балканите и акваторията на Средиземноморието отделът за радио и радиотехническо разузнаване в РУ–ГЩ отблизо следи дейността на противниковите щабове и войскови части, обобщава и анализира добитите данни, изготвя подробна оперативна справка, която предава на служба „Информация“. В няколко документа са поместени сведения за национални учения на военновъздушните сили на Турция, проведени в акваторията на Егейско и Средиземно море и учения на сухопътните войски на Гърция. Придобитата информация често се използва при подготовката на сценариите за провеждане на войскови и командно-щабни учения на българска територия и в акваторията на Черно море.

В изказване на заместник-началника на РУ на ГЩ и началник на служба „Ин-

---

[5] Вж. по-подробно: Jan Hoffenaar, “East German Military Intelligence for the Warsaw Pact in the Central Sector”, In: Blueprints for Battle: Playing for War in Central Europe, 1948-1968, University of Kentucky Press, 2011, p. 75-92; Jordan Baev, “Warsaw Pact multilateral military intelligence estimates on NATO’s war plans and military exercises”, In: ACTA 2013, Joint and Combned Operations in the History of Warfare, Rome, 2014, p. 624-634.

формация“ ген. Георги Попов по време на сбора на ръководния състав от органите за радио и радиотехническо разузнаване, състоял се в края на 1990 година, се посочва, че извършените радикални промени в държавите от Източна Европа са оказали влияние върху съдържанието и начина на провеждане на военните учения. Част от тях, особено на Централноевропейския и Северноевропейския театър на военни действия, са отменени или са проведени без участието на САЩ. Промени са замисълът и начинът на провеждане на ученията на Обединените въоръжени сили на НАТО на Южноевропейския театър на военни действия **(вж. Документ № 160 от разширеното електронно издание).**

* * *

В книжния вариант на сборника „Военното разузнаване и Варшавският пакт срещу НАТО“ са включени 123 документа, а в разширеното електронно издание – 160 документа. Независимо от огромния по обем прегледан архивен материал съставителите не претендират за пълна изчерпателност на темата, тъй като процесът по предаването на документите от архива на Служба „Военна информация“ в Централизирания архив на Комисията все още не е приключил. Въпреки вероятността от възможни пропуски публикуваните документи в настоящия сборник представляват ценен исторически извор за изследователите, наели се със задачата да пишат обективна история на двата големи противопоставящи се военни блока по време на Студената война.

КРДОПБГДСРСБНА

INTRODUCTION

The collection of records 'Military Intelligence and the Warsaw Pact against NATO' from the series 'From the archives of the Secret Services' is a part of the international research project: 'A Contribution to NATO's history viewed through the Warsaw Pact records'. The project aims at presenting the most interesting newly disclosed collections of records from the military and intelligence archives of the countries from the former Eastern European bloc. It is a logical follow up of the broader 'Parallel History Project on NATO and the Warsaw Pact', located in Zurich with the participation of researchers and archivists from more than 15 countries in whose digital archive[1] hundreds of documents have been published, related mainly to the political decision making and activities of the two military blocs during the bipolar confrontation from the Cold War era[2]. With the present publication of archival documents stored in the Centralized archive of CDDAABCSSISBNA, three key issues will be revealed by authentic documentary evidences: 1. The role and the place of the Bulgarian Intelligence Services within the framework of the East European military-political bloc and the mechanisms of interaction and subordination in the military and political structures of the Warsaw Pact; 2. The main lines of confrontation between the two leading political-military alliances, especially in South-eastern Europe; 3. New data and information related to the historical development of NATO. Forthcoming in the next collection ('Bulgarian Foreign Intelligence and the Warsaw Pact against NATO') from the series "From the archives of the State Security" are to be presented related documents from the archive of the National Intelligence Service, which will reveal more clearly the similarities, the differences, the coordination and the rivalry between the Foreign and Military Intelligence services and their use as tools in the policy of the communist regime in Bulgaria.

In 2012 the Commission for disclosure of documents and announcing affiliation of Bulgarian citizens to the State Security and Intelligence Services of the Bulgarian National Army published a documentary edition "Military Intelligence during the Communist era." Archival materials related to the activities of the Bulgarian Military Intelligence (RU-GS)[3] and its interaction with the Main Intelligence Directorate (GRU) at the General Staff (GS) of the Soviet Armed Forces and military intelligence services of the Warsaw Pact member states, gained publicity there for the first time. The present edition also includes priority documents from the funds of the Military Information Service as well as separate archive units from the funds of the Ministry of Interior, which illustrate the mutual exchange of intelligence materials between the two structures, focusing on the activities of the secret intelligence services of the Warsaw bloc countries against the adversary military alliance NATO.

The archival materials included in the collection are structured in three thematic sections and arranged chronologically. They were selected as a representative and meaningful sample of over 50 000 pages documentary material on the subject stored in about 350 archival units in the records of the centralized archive of the Commission. Documents

---

[1] www.php.isn.ethz.ch

[2] Cf. for example: Vojtech Mastny and Sven Holstmark /eds./, *War Plans and Alliances in the Cold War: Threat Perceptions in the East and West,* London, 2006; Jan Hoffenaar /ed./, *Military Planning for European Theatre Conflict during the Cold War,* Zurich, 2007.

[3] Intelligence Directorate at the General Staff of Bulgarian Armed Forces. More commonly known amongst the public as Intelligence Directorate of Ministry of National Defence (RUMNO)

housed in the first section reveal the role and place of the Intelligence Directorate (ID) of the General Staff of the Bulgarian National Army in the activities of the countries participating in the Warsaw Pact against major opponents: the USA, Great Britain and other Western European countries – members of NATO. The second section presents documents related to the activities of the Bulgarian military intelligence in the Balkans, against its southern neighbors Turkey and Greece, and the third introduces military exercises of NATO and the national armed forces of the countries – members of the Pact.

Unlike the political intelligence (First Main Directorate of State Security), which is relatively independent and widely used disinformation and psychological operations ('active measures'), the activities of military intelligence as a management in the structures of the General Staff of the Bulgarian National Army is directly subordinate to the directives and instructions of the military leadership (MND and GS) and interacting more purposefully with other departments and units in the defense system. Besides the traditional tools of strategic and operational-tactical intelligence, ID-GS used to a greater extend in their operations against NATO, the capabilities of radio reconnaissance and radio intercept (electronic) intelligence.

The Warsaw Pact was signed on May 14, 1955, after the Soviet Union did not manage to prevent the inclusion of the Federal Republic of Germany to NATO. In practice, however, the Pact only formalizes the already existing Eastern Bloc, which belong to countries caught up in the Soviet "sphere of influence", the construction of which began with the signing of the bilateral alliance agreements in the late 1940s.

In the documents from the period 1957-1964, included in this collection, can be traced the first steps of the Bulgarian military intelligence as part of the Warsaw Pact structure. According to the information contained in them, the process of organizing the interaction and coordination of intelligence work between the countries - members of the Warsaw Pact, is developing quite slowly. In order to improve the activity of the military intelligence against the major adversaries, i.e. USA and Great Britain, significant efforts are being made to promote closer contact between the intelligence bodies of the Ministry of Defence and Ministry of Interior. Specific rules have been adopted related to the information exchange and the formal contacts in the overseas affairs. **(See. Document No 3 and Document No 8 of the collection)**

The interaction between the Soviet and Bulgarian military intelligence services during this period is limited mainly to the provision of documentary materials for informational purposes only and reference to the armed forces of the Western countries - members of the Alliance. Until the early 1960s bilateral consultative and operational meetings were rarely held, but since then on date the first forms of bilateral cooperation with the intelligence of the Black Sea Fleet and Odessa Military District of the USSR appeared, directed mainly against the activity of the Sixth US Fleet in the region of the Eastern Mediterranean.

In an instruction of 1962 (See. Document №6 of Proceedings) it is stated that the main task for the authorities of the Bulgarian military intelligence is timely disclosure of the preparation of the military opponents for raid against the People's Republic of Bulgaria. For the solution of this task it was necessary all forces and means of military and border intelligence to be used, the MoI, the existing legal opportunities for Bulgarian official institutions in capitalist countries, various commercial, cultural, sports and other delegations going abroad, by the coordination of activities between ministries and agencies with the General Staff of the Bulgarian National Army. The implementation of this instruction is assigned to the Minister of National defense – Gen. Dobri Dzhurov.

It is clear from the materials published in the collection that the Bulgarian military intelligence undertakes its own initiative and offers the implementation of coordination and cooperation within the Warsaw Pact to be placed on a higher multilateral basis. At the end of November 1963 a meeting was held in Moscow between the leadership of the GRU of the Soviet Army and a Bulgarian delegation, which include the Deputy Chief of the Intelligence Directorate and the Head of the 'Information' Department of ID at GS of BNA. During the meeting the Bulgarian representatives express the opinion that the current work of the intelligence authorities of the countries participating in the Warsaw Pact, is kept decentralized and inexpediently and raise the issue of the establishment of intelligence coordination body of the Warsaw Pact Defence Council. The Soviet Union does not respond to this particular question raised, but its representatives indicate that the Bulgarian military intelligence service, except for Greece and Turkey, should also show interest in the military-political situation of the other countries being under reconnaissance. With regard to the preparation of the Bulgarian operatives to work in the USA, the Main Intelligence Directorate of the Soviet Armed Forces takes the initiative of sending materials to accompany the intelligence work of Bulgarian counterparts in terms of missile, air and naval bases. It was accepted that the information acquired by the Bulgarian operatives in the United States is to be transmitted directly to the place of the Soviet military attaché **(See. Document No 9 of the collection).**

In the summer of 1964 the Minister of National Defense gen. Dobri Dzhurov comes out with the initiative to hold bilateral meetings between the military intelligence services of the Warsaw Pact member states, in order to achieve a closer interaction among the intelligence bodies in their activity. He personally sends letters to the Ministers of Defence of all allied countries in order to inform them about this initiative of his. East German minister of defence gen. Heinz Hoffmann thanks for the proposal, but points out that it will be more appropriate if the meeting is convened by the Warsaw Pact Joint Armed Forces Staff of unified armed forces, of which he has already informed the Soviet Union Marshal Grechko and the expects and expects their opinion **(see. Document No 13 of the collection).**

The Unified Command of the Joint Armed Forces decides the initiative of Bulgaria to be implemented, and the country is commissioned to organize the first meeting of chiefs of the intelligence directorates of the General Staffs of the Warsaw Pact armies . The meeting is opened on October 6, 1964 in Sofia. Decisions are on major issues of principle and of interaction. Documents are worked out reflecting the commitments that the heads of military intelligence of the Warsaw Pact –member states take in performing common tasks in the activities against the adversary military bloc. **(See. Document No 16 from the extended electronic edition).**

In connection with the events in Czechoslovakia in 1968 and the subsequent military intervention of the Warsaw Pact armed forces , the documents reveal information that Department VII (western countries) of ID of GS of BNA has performed an intense activity of collecting preliminary information with regard to what is happening in the allied country. With a few cryptic messages and reports in the Centre information was delivered about events held by the Government of West Germany for raising the readiness for combat of the *Bundeswehr* and the focus was put on troops in the border areas of Czechoslovakia **(See. Document No 20 from the extended electronic edition).** Among the tasks of the Bulgarian military intelligence was the one including acquiring of information on the reaction of the Western countries, regarding the military intervention. In the same document

it is mentioned that under NATO information has been received with regard to the sessions and meetings of its bodies. Almost no data has been submitted on the activities aiming at preparing the countries for imaginary aggression and the armed forces supply with the means of attack, such as the Kremlin propaganda during these months.

In the early 1970s the Bulgarian military intelligence has already built stations undercover in 17 countries, most of them are located in Western Europe. From the documents it becomes clear that the main activity of these residencies is directed at France and FRG. A large amount of information is obtained under the intelligence of France, mostly related to the independent role of Paris after leaving the military structures of the Alliance in 1966. Of particular interest is the information bulletin entitled „Developments in the French armament", the original of which bulletin is sent to the Main Intelligence Directorate of the General Staff of Soviet Armed Forces **(See. Document No 27).**

In connection with the formation of the Unified Command of the various War Theaters in April 1980 representatives of the Bulgarian military intelligence raise questions again about the organization of the interaction and subordination within the Warsaw Pact joint armed forces . The Intelligence Directorate of the General Staff of BNA addressed a proposal to the GRU to make fundamental recommendations for solving this problem **(See. Documents No 37 and No 38 the collection).**

In 1981, the GRU together with the KGB, begins the most large-scale and complex operation in the history of the Soviet secret services obtaining of intelligence information in order to identify the intentions of the USA and the other NATO member states to use nuclear weapon against the USSR. The operation is named „VRYAN" (a sudden rocket - nuclear attack) and acquires the character of a permanent task for intelligence agencies. At a multilateral meeting in Moscow the heads of the Warsaw Pact foreign intelligence services in 1982, the task was given as a priority one for the Eastern European secret services, and during the so called crisis with the „Euro missiles" in 1983 the Western experts found that Kremlin is obsessed by a real „war scare psychosis". Even in the new political situation after the coming of M. S. Gorbachev to power operation „VRYAN" is not canceled. That happens only at the end of the Cold War[4]. From the documents reviewed in the archives of the "Military information" Service which are stored currently in a centralized archive of the Committee, however, only two were found holding information related to the operation "VRYAN". In the first one it is stated that the main efforts of the military intelligence of the Warsaw Pact countries are aimed at the timely disclosure of the plans and the practical activities of the military-political leadership of the countries - members of NATO on the preparation of a surprise attack and the fomentation of war against the Warsaw Pact countries **(See. Document No 51 of the collection**). The second one contains information about the way Western countries have ensured the protection of its population in the conditions of modern warfare. It also noted that in the Nordic countries mass construction of shelters in the rocks has increased protection against shock wave of nuclear explosion **(See. Document No 42 of the collection**).

In the second section of the collection there are documents revealing the activities of the Bulgarian military intelligence against the southern neighbors of the People's Republic of Bulgaria - Turkey and Greece, which are part of the Southeast flank of NATO. After 1955 the southern border of Bulgaria became the border between NATO and the

---

[4] See. Jordan Baev, "Von der Entspanung zur Kriegspsychose, 1975-1985", In: *Militar und Staatssicherheit im Sicherheitskonzept der Warschauer Pakt Staaten,* Berlin, 2010, S. 347-349; Yordan Baev, „Military games and secret operations: the myths of the Warsaw Pact", In: *History, Mythology, Politics,* Sofia, 2010, c. 372-377.

Warsaw Pact, which stipulates the main tasks of the Bulgarian military intelligence: to observe the movement of troops of the Turkish and the Greek army, the preparation and the implementation of national and multilateral military exercises and acquisition of information about the number, the dislocation and the arms and the Turkish and Greek armies.

The documents from the beginning of the 1960s contain mainly summaries on received data and signals for actions prepared and held in Greece and Turkey aimed against Bulgaria. It contains information relates to the military-political issues, joint maneuvers of the Turkish and Greek armed forces with US naval units, the dislocation of the main forces of the Sixth US Fleet and the upcoming landing troops exercises of NATO in the region of Eastern Thrace. Data were acquired by the ID-GS from the Border Troops Directorate and from the First Directorate of State Security. 2

When replacing the old with the new Bulgarian military attaché in Athens in 1964, they were both accepted by the Chief of General Staff of the Greek Army, General Sakellariou. He told that the General Staff of the Greek army was concerned about the continuous improvement of the combat readiness of the Bulgarian Army. The Greeks believed that this is preparation for a future war against Greece, because „hardly can it be a question of war with Yugoslavia, and the USSR would fight primarily against Turkey". Sakellariou stated that Bulgaria and Greece must live in peace and do everything possible to improve the situation of its nations (**See. Document No 63 of the collection**).

In assessing the fulfillment of the information tasks from Department IV (Office "Information") for 1967 **(See. Document №64 of the collection)** it is stated that in the information given there is data that has only got the character of findings, and some of them are unreliable. The department's activities elated to the implementation of information tasks in Turkey are evaluated as unsatisfactory. In this regard, the First Deputy Minister of National Defence and Chief of GS of BNA, gen. Atanas Semerdziev, sent to the Chief of ID of GS mandatory tasks to be implemented by the military intelligence departments. As being most important he defines the obtaining intelligence data on the relationship between Turkey and Greece and the USA and NATO, the views of the Turkish and Greek Governments on the issues discussed at the sessions and conferences in various organs of the North Atlantic Alliance **(See. Document No 88 from the extended electronic edition**).

In December 1969 the chief of the Intelligence Directorate of the General Staff of BNA gen. Vasil Zikulov sent a letter to the Minister of Interior Angel Solakov in which requests, by the appropriate authorities of the Interior Ministry and in order to clarify certain points on issued related to Turkey and Greece, Bulgarian citizens travelling to and staying in the territory of these countries to be used as well **(See. Document No 66 of the compendium**).

Since the beginning of 1970's a significant increase can be noticed in the capabilities of the Bulgarian military intelligence of implementing the tasks associated with the intelligence activity against Turkey and Greece. Information and summaries delivered report on the organizational structure of the General Staff of the Turkish and Greek armies. A telecommunication node was opened at NATO headquarters in Izmir, served by American, Greek and Turkish personnel (**See. Document No 67 of the collection**)**.** Radio-relayed lines are opened serving the Allied NATO forces in Europe and the US armed forces on the territory of Turkey.

The third section of the collection contains documents holding data about the command staff and military exercises of the NATO Allied Armed Forces held on the territory of southern European theater of military action. Even immediately after the establishment of the Warsaw Treaty Organization in the second half of 1955 military intelligence services

of the Eastern European countries share information on the first multilateral NATO exercise throughout European territory „Trident-1“. Since the early 1960s particular attention is paid to the series of autumn NATO exercises 'FALLEX'[55], which is why the first multilateral meeting of the heads of military intelligence was held in Sofia in October 1964 at which it was decided to hold periodic coordination meetings joint intelligence activities by tracking the activity of troops and staffs of NATO countries in carrying out similar exercises. With regard to southern European war theater the Bulgarian military intelligence services cooperate especially with the Soviet and Hungarian allies who send their expert radio intelligence teams during major NATO military exercises on Turkish and Greek territory. In the 1970s and 1980s regularly before and after large-scale NATO exercises (WINTEX, Autumn Forge etc.) joint meetings of representatives of Warsaw Pact operational,tactical, and electronic intelligence departments were held.

During the trainings in the Balkan region and Mediterranean Sea aquatorium, the department for radio and radio-technical reconnaissance in ID-GS closely monitor the activities of the enemy headquarters and troops, summarize and analyze the extracted data, prepare a detailed operational reference, which transfers to 'Iinformation' Service. Information regarding national AERIAL Turkey conducted in the waters of the Aegean and Mediterranean seas and land training in Greece is enclosed in several documents. The acquired information is often used in the preparation of scenarios for the conduct of military command and staff exercises on the territory of Bulgaria, and then waters of the Black Sea.

In his statement, the Deputy Chief of Bulgarian military intelligence service and head of "Information" Service, gen. Georgi Popov during a meeting of the radio and radio-technical reconnaissance departments, held at the end of 1990, indicated that the radical change in the Eastern European countries have affected the content and the taking place of the military trainings. Some of them, especially the Central and North European War Theater was canceled or conducted without the USA participation. The intention and the way of conducting the exercises of the Joint Armed Forces of NATO's South European war theater are changed (**See. Document No 160 from the extended electronic edition**).

* * *

The paper edition of the collection "Bulgarian Military Intelligence and the Warsaw Pact against NATO" includes 123 documents, while in the extended electronic version 160 documents are included. Despite the huge volume of archive material, the experts who worked it out do not claim complete comprehensiveness of the topic, as the process of transmission of documents from the archives of „Military Information“ Service to the centralized archive of the Committee is not finished yet. Despite the likelihood of possible shortcomings, the documents published in this collection represent a valuable historical source for researchers who have taken up the task to write objective history about the two major opposing military blocs during the Cold War era.

CDDAABCSSISBNA

---

[5] See: Jan Hoffenaar, "East German Military Intelligence for the Warsaw Pact in the Central Sector", In: *Blueprints for Battle: Playing for War in Central Europe, 1948-1968*, University of Kentucky Press, 2011, p. 75-92; Jordan Baev, "Warsaw Pact multilateral military intelligence estimates on NATO's war plans and military exercises", In: *ACTA 2013, Joint and Combined Operations in the History of Warfare*, Rome, 2014, p. 624-634.

СПИСЪК НА ДОКУМЕНТИТЕ С АНОТАЦИЯ

I. Ролята и мястото на РУ– ГЩ на БНА в разузнавателната дейност на страните – участнички във Варшавския пакт, насочена срещу главния противник САЩ и западноевропейските страни – членки на НАТО

1. **Писмо от министъра на отбраната на НРБ П. П. Панчевски до министъра на отбраната на СССР Г. К. Жуков, София, 9 февруари 1957 г. (на руски език)**
   АКРДОПБГДСРСБНА – ВР, ф. 23, оп. 01288, а.е. 984, л. 30
   Министърът на отбраната на НРБ се обръща с молба до министъра на отбраната на СССР за оказване на помощ в работата на войсковите разузнавачи при Разузнавателното управление на Генералния щаб на БНА.

2. **План за дейността на Разузнавателното управление при усложнена обстановка, София, 1 март 1957 г.**
   АКРДОПБГДСРСБНА – ВР, ф. 23, оп. 01288, а.е. 986, л. 26-29
   Посочват се основните случаи, при които обстановката в разузнаваните страни се счита за усложнена. Първостепенно значение има наличието на конкретни данни за готвено нападение срещу нашата страна, обявяването на частична или обща мобилизация в Турция или Гърция, както и провеждането на учения от Военноморските сили на НАТО, с участието на Шести американски флот, северно от линията на о-в Родос и о-в Крит.

3. **Взаимоотношения между Министерството на вътрешните работи и Министерството на народната отбрана по някои въпроси на разузнавателната дейност, София, 6 март 1958 г.**
   АКРДОПБГДСРСБНА – ВР, ф. 23, оп. 01288, а.е. 986, л. 64-67
   В документа, подписан от министрите на Вътрешните работи и на народната отбрана, се отбелязва необходимостта от по-близък контакт между разузнавателните органи на двете министерства с цел подобряване работата срещу главните противници САЩ, Англия, техните сателити и преди всичко Турция и Гърция. Посочват се конкретните правила при обмяната на информация, оперативно-техническото взаимодействие и при деловите контакти в задграничната работа.

4. **Информация относно проведената от 2 до 4 април Сесия на НАТО във Вашингтон, София, 30 май 1959 г.**
   АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 1, оп. 10, а.е. 62, л. 255-258
   При обсъждането на Берлинския въпрос, на който не било постигнато принципно съгласие за споразумение между страните – участнички в НАТО, при голяма секретност на сесията, били обсъждани и военните проблеми на организацията. Според докладите на двама американски генерали превъзходството на русите било такова, че всяка идея за разединяване, замразяване на въоръженията (план „Макмилън") или за преразпределяне на силите (план „Монтгомери") би създала сериозна опасност за отбраната на Запада.

5. **Информация № 57, София, 27 юни 1959 г.**
   АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 1, оп. 10, а.е. 62, л. 212- 217
   Според турското Външно министерство главна причина за нахлуването на съветското влияние в Средния изток била, че след създаването на НАТО в Европа

Средният изток останал свободен район, който Съветският съюз искал да използва, за да проникне в Африка. Като крайно погрешно се определяло мнението на САЩ, че отношенията между Египет и останалите арабски страни можели да се оправят чрез сближаването им с Насър. Единствено правилната политика била въздържане от всякакви действия, които можели да се възприемат като подкрепа на неговата политика, за да не се превърне Египет в обект за съревнование между двата блока.

6. **Инструкция за работата на органите на военното разузнаване и другите разузнавателни органи и задграничен апарат на НРБ по предварителното разкриване възможно въоръжено нападение на вероятните противници срещу НРБ, София, 17 април 1962 г.**
АКРДОПБГДСРСБНА – ВР, ф. 23, оп. 01288, а.е. 986, л. 206-208
Инструкцията е подписана от министъра на народната отбрана ген. Д. Джуров и началника на Генералния щаб ген. Семерджиев. В нея се казва, че целта е своевременното разкриване подготовката на вероятните противници за внезапно нападение срещу НРБ, като се използват всички сили и средства на военното разузнаване, разузнавателните органи на МВР, Министерството на външната търговия, Министерството на транспорта и съобщенията, БТА, Балкантурист и др. Посочват се основните задачи и организационни мероприятия по изпълнението на инструкцията.

7. **Опис на материалите, предадени от съветския военен аташе на поделение 35440 – МНО на 14. 04. 1963 г. , [Б. м.], 18 април 1963 г.**
АКРДОПБГДСРСБНА – ВР, ф. 23, оп. 01288, а.е. 988, л. 11
Съветският военен аташе предава на МНО документални материали с информационен характер – справочници за въоръжените сили на Израел и ФРГ и книга с наставление за военното разузнаване на английската армия.

8. **Положение за взаимодействието между Министерството на вътрешните работи и Министерството на народната отбрана по някои въпроси на разузнавателната работа, София, 30 юли 1963 г.**
АКРДОПБГДСРСБНА – ВР, ф. 23, оп. 01288, а.е. 955 , л. 259-262
С цел подобряване на разузнавателната работа по разкриване плановете на империалистическите държави на главния противник САЩ и на неговите съюзници се определят начините за установяване на по-близък контакт между Първо управление на МВР и Разузнавателното управление на Генералния щаб на МНО. Посочват се задачите по обмяната на информация по оперативни въпроси и взаимоотношения зад граница.

9. **Доклад за проведената консултация в ГРУ на Съветската армия за времето от 19 до 26 ноември 1963 г. , [Б. м.], ноември 1963 г.**
АКРДОПБГДСРСБНА – ВР, ф. 23, оп. 01288, а.е. 986, л. 267-269
По време на консултацията в Москва между заместник-началника на Разузнавателното управление на Генералния щаб на БНА, началника на отдел „Информация“ на Военното разузнаване и ръководството на Главно разузнавателно управление на Съветската армия са съгласували информационните си задачи за 1964 година. На срещата е поставен и въпросът за създаването на Разузнавателен координационен орган към Варшавското командване. По този повод представителите на българското военно разузнаване изразяват мнение, че досегашната работа на разузнавателните органи в армиите на социалистическите страни се води доста децентрализирано и не съвсем целенасочено, затова създаването на такъв координационен орган ще спомогне за постигане на по-големи резултати в работата.

10. **Писмо от министъра на отбраната на НРБ Д. Джуров до министъра на отбраната на Унгарската народна република Л. Синег, София, юни 1964 г. (на руски език)**
АКРДОПБГДСРСБНА – ВР, ф. 23, оп. 01288, а.е. 1051, л. 11-12
Министърът на отбраната на НРБ отправя предложение за свикване на съвещание на представители на разузнавателните управления на двете армии, което да се проведе в София през октомври 1964 г. Целта на това съвещание е да се установи по-тясно сътрудничество в дейността на разузнавателните органи на страните – членки на Варшавския договор, което да способства за по-ефективното и икономично водене на разузнавателната работа.

11. **Писмо-отговор от първия заместник-министър на отбраната на УНР Кьотелеш до министъра на отбраната на НРБ ген. Д. Джуров, Будапеща, 16 юли 1964 г. (на руски език)**
АКРДОПБГДСРСБНА – ВР, ф. 23, оп. 01288, а.е. 1051, л. 13-14
Зам.-министърът на отбраната на Унгарската народна република приема предложението за свикване на съвещание в София, но поставя някои принципни въпроси. По негово мнение е необходимо да бъде изяснено кой ще ръководи съвещанието, какви правомощия ще имат ръководителите на делегациите и най-важното – в случай че бъде прието проекторешение, кой ще има право да го утвърди и да издаде инструкция за неговото изпълнение.

12. **Писмо до министъра на националната отбрана на ГДР армейския генерал Хофман от министъра на народната отбрана на НРБ ген. Д. Джуров, София, юни 1964 г. (на руски език)**
АКРДОПБГДСРСБНА – ВР, ф. 23, оп. 01288, а.е. 1051, л. 7-8
В писмото министърът на отбраната на НРБ отправя предложение за свикване на съвещание на представители на разузнавателните управления на двете армии, което да се проведе в София през октомври 1964 г. Посочва се, че на съвещанието могат да бъдат обсъдени и приети решения по координацията на дейността на стратегическото и агентурното разузнаване, по радиотехническото разузнаване, информационната работа и други.

13. **Писмо-отговор от армейския генерал Хофман до министъра на народната отбрана на НРБ ген. Джуров, Берлин, 21 август 1964 г. (на руски език)**
АКРДОПБГДСРСБНА – ВР, ф. 23, оп. 01288, а.е. 1051, л. 9
Министърът на националната отбрана на ГДР благодари за писмото на министъра на отбраната на НРБ относно едно по-тясно сътрудничество в дейността на разузнавателните органи на армиите на Варшавския договор. По негово мнение обаче е по-целесъобразно да се подготви и проведе съвещание от страна на главното командване на обединените въоръжени сили, за което вече е уведомил маршала на Съветския съюз Гречко и очаква неговото мнение.

14. **Писмо до началника на Генералния щаб на Съветската армия С. С. Бирюзов от началника на Генералния щаб на БНА ген. Семерджиев, София, 28 август 1964 г. (на руски език)**
АКРДОПБГДСРСБНА – ВР, ф. 23, оп. 01288, а.е. 1051, л. 29-30
Във връзка с провеждането на съвещание на представителите на разузнавателните управления на армиите на страните – участнички във Варшавския договор, по въпросите за координация на разузнавателната работа, в писмото се дава предварителна информация по протоколни и организационни въпроси. Посочва се, че работният език на съвещанието ще бъде руският, а разходите за делегациите ще бъдат за сметка на самите участници.

15. **Входяща телеграма от началника на ГРУ на ВС на СССР Ивашутин до началника на РУ на ГЩ на БНА ген. Зикулов, Москва, 14 юни 1968 г.**
АКРДОПБГДСРСБНА – ВР, ф. 23, оп. 01288, а.е. 1056 , л. 9
Телеграмата е изпратена по повод подготовката на среща на специалисти от двете разузнавания с цел обсъждане на възможностите за сътрудничество и взаимодействие в областта на развитието на разузнавателната техника. Срещата се организира от Главното разузнавателно управление на ГЩ на въоръжените сили на СССР в съответствие с решенията на Варшавското съвещание на началниците на разузнавателните управления на армиите от Варшавския договор.

16. **Доклад от зам.-началника на Генералния щаб на БНА и началник на Разузнавателното управление – ГЩ генерал-лейтенант Васил Зикулов относно съвещанието на представителите на военните разузнавания на страните от Варшавския договор, проведено в Москва, София, 12 септември 1969 г.**
АКРДОПБГДСРСБНА – ВР, ф. 23, оп. 01288, а.е. 1058, л. 130-135
В документа се дава информация за изнесените на съвещанието в Москва доклади от началниците на разузнавателните управления на БНА, Унгарската народна армия, ГДР, Полската войска, въоръжените сили на Социалистическа република Румъния, въоръжените сили на СССР и Чехословашката народна армия. Отбелязва се, че началникът на военното разузнаване на Румъния генерал-майор Думитру по време на съвещанието, е заявил, че сътрудничеството на тяхното Разузнавателно управление и в бъдеще ще се развива на двустранна основа както със страните от Варшавския договор, така и с „други социалистически страни“.

17. **Текстът на изказването на ръководителя на делегацията на БНА на Съвещанието в Букурещ на 11 април 1972 г. , София, 26 март 1972 г.**
АКРДОПБГДСРСБНА – ВР, ф. 23, оп. 01288, а.е. 1063, л. 91-96
В изказването на ръководителя на българската делегация се поставя искането в дневния ред на съвещанието на ВС на Обединените въоръжени сили да бъде включен въпросът за състоянието на силите и средствата на разузнаването на сухопътните войски и пътищата за тяхното усъвършенстване. Ръководейки се от препоръките на съвещанията в Москва, Варшава и София на началниците на братските армии, се прави предложение при решаване въпросите по организационно-щатната структура да се създадат близки по численост и състав разузнавателни органи в съюзните армии. Отбелязва се, че поради причини от материален характер не е възможно да се доведе в мирно време съставът на всички разузнавателни органи до щата за военно време.

18. **Доклад за проведеното съвещание на началниците на разузнавателните управления на страните – участнички във Варшавския договор, София, 1972 г.**
АКРДОПБГДСРСБНА – ВР, ф. 23, оп. 01288, а.е.1062, л. 43 – 46
На съвещанието участват делегациите на разузнавателните управления на страните – участнички във Варшавския договор, с изключение на делегацията на РУ на ГЩ на Румънската народна армия. Обсъдено е военнополитическото положение в света и произтичащите от него задачи.

19. **Текстът на изказването на зам.-началника на Разузнавателното управление – ГЩ на БНА полковник Иван Узунов относно вземане отношение по доклада на началника на Генералния щаб на Националната народна армия на ГДР, изнесен на Съвещанието в Берлин на 5 юни 1973 г. , София, 21 май 1973 г.**

АКРДОПБГДСРСБНА – ВР, ф. 23, оп. 01288, а.е. 1064, л. 95-100

В изказването се поставят въпроси, свързани с взаимното изучаване на достиженията на братските армии в разузнавателната подготовка на войските и подготовката на разузнавателните части и поделения. Специално внимание се обръща на опита на ГДР в разузнавателната подготовка на командирите и щабовете от всички звена и на доброто познаване на въоръжените сили на НАТО.

20. **Текстът на изказването на заместник-началника на Разузнавателното управление на ГЩ на БНА и началник на служба „Информация“ полковник Попов на Съвещанието на представителите на РУ на ГЩ на ВС на страните – участнички във Варшавския договор, проведено през декември 1973 г. в Будапеща, София, 28 ноември 1973 г. (на руски език)**

АКРДОПБГДСРСБНА – ВР, ф. 23, оп. 01288, а.е. 60, л. 27-33

В изказването се посочва, че в съответствие с решенията на Варненското съвещание и съществуващата договореност в периода след Съвещанието е осъществен значителен обмен на информационни материали и документи. Това е дало възможност за постигане на по-задълбочен анализ и унификация на оценките по основните проблеми на военнополитическото положение в света, изграждането на въоръжените сили на страните – членки на НАТО, и възгледите за тяхното използване.

Във връзка с проведеното през 1973 г. стратегическо Командно-щабно учение на Обединените въоръжени сили на НАТО „Винтекс-73“, изпълнявайки решенията на съвещанието във Варна, са проведени две работни срещи във Варшава за координиране усилията на разузнаванията по подготовката и провеждането на ученията и изработка на единни оценки и изводи.

21. **Доклад от зам.-началника на ГЩ на БНА и началник на Разузнавателното управление на ГЩ ген.-лейтенант Васил Зикулов относно Съвещанието на представителите на военните разузнавания на страните от Варшавския договор, проведено в Будапеща, София, 8 декември 1973 г.**

АКРДОПБГДСРСБНА – ВР, ф. 23, оп. 01288, а.е. 982, л. 6-15

В началото на доклада са отразени различните мнения относно отказа на Румъния да участва в работата на предишното Съвещание на представителите на военните разузнавания, проведено във Варна през 1972 г. В изказването си на сегашното съвещание ръководителят на делегацията на Разузнавателното управление на ГЩ на Румънската народна армия генерал Думитру поставя акцент върху въпросите, по които те имат особености и различия, като например готовността им да развиват сътрудничеството си в областта на военното разузнаване само на двустранна основа. Остър спор възниква по въпроса за отношенията между Румъния и Китай. В този спор генерал Думитру нарича началниците на военните разузнавания на ГДР и НРБ провокатори.

22. **Съображения по задачите, ролята, мястото и основните усилия на Разузнавателното управление на ГЩ на БНА, [Б. м.], 4 януари 1974 г.**

АКРДОПБГДСРСБНА – ВР, ф. 23, оп. 01288, а.е. 1070, л. 9-15

В документа са посочени основните задачи, които се възлагат на РУ на ГЩ на БНА. Първата от тях е добиване на разузнавателна информация за военната политика и измененията във военнополитическата обстановка на разузнаваните страни, както и за подготовката на вероятния противник за внезапно нападение със средства за масово поразяване. Определя се и главната насока на разузнавателната работа – срещу НАТО, преди всичко САЩ, Турция, Гърция и другите страни – членки на НАТО, разположени в Източното Средиземноморие. Отбелязани са и страните, в които РУ – ГЩ има резидентури под прикритие.

23. **Писмо от началника на РУ на ГЩ на БНА генерал Зикулов до началника на ГРУ на ГЩ армейски генерал Ивашутин, София, 10 февруари 1976 г. (на руски език)**
АКРДОПБГДСРСБНА – ВР, ф. 23, оп. 0928, а. е. 490, л. 1
В писмото се посочва броят на българските офицери и продължителността на тяхното обучение във военноучебните заведения на ГРУ на ГЩ на ВС на СССР, което е планирано за настоящата година.

24. **Договор между Министерството на отбраната на СССР и Министерството на народната отбрана на НРБ за временно разполагане на специална техника на Главното разузнавателно управление на ГЩ на ВС на СССР на територията на България, [Б. м.], 16 декември 1976 г. (на руски език)**
АКРДОПБГДСРСБНА – ВР, ф. 23, оп. 0928 ,а.е. 490, л. 35-36
Според член 1 от договора българската страна се задължава да приеме през втората половина на 1976 г. на временно съхранение специална техника в хранилище на БНА, без за това да се взема наем. Техниката е собственост на съветската страна и е предназначена за използване от съветски специалисти, командировани в България за водене на радио- и радиотехническо разузнаване. Съветските специалисти ще предават добитата информация на българската страна в пълен обем.

25. **Справка относно перспективи за развитието на френските ядрени сили през периода 1977-1982 година, [Б. м.], 1 април 1977 г.**
АКРДОПБГДСРСБНА – ВР, ф. 00238, а.е. I, 1431, дело 45, т. 1, л. 36-39
В справката са изложени общите насоки за развитието и усъвършенстването на френските ядрени сили. Разгледани са перспективите за развитие на стратегическите и тактическите ядрени сили, независимо от организационното им подчинение за периода 1977-1982 година.

26. **Справка относно перспективите за развитие на френските класически въоръжени сили през периода 1977-1982 година, Б. м., 11 април 1977 г.**
АКРДОПБГДСРСБНА – ВР, ф. 00238, а.е. I , 1431, дело 45, т. 1, л. 30-35
След като създава собствени ядрени сили, които й осигуряват прилагането на доктрината за „разубеждаване на противника", Франция насочва своите усилия за развитие на класическите си видове въоръжени сили. В справката е поместена таблица, съдържаща данни за приетия военен бюджет за периода 1977-1982 година.

27. **Анотация 3 за Информационен бюлетин на тема: „Новости във френското въоръжение, София, 2 юни 1977 г.**
АКРДОПБГДСРСБНА – ВР, ф. 00238, а.е. I , 1431, дело 45, т. 1, л. 1
В документа се посочва, че бюлетинът има закрит характер и е предназначен само за страни, които купуват френски оръжия и бойна техника. Той е издаден през 1976 година и е получен от лице, което има достъп до подобни документи по линия на служебното си положение. Оригиналът е изпратен на Главно разузнавателно управление на ГЩ на Въоръжените сили на СССР.

28. **Справка за отношенията на Франция към въпроса за съкращаване на въоръжените сили и въоръженията в Европа, характер на обявеното извеждане на френските войски от територията на ГФР, [Б. м.], 17 юли 1977 г.**
АКРДОПБГДСРСБНА – ВР, ф. 00238, а.е. I, 1431, дело 45, т. 1, л. 25-29
В комюникето, подписано между СССР и Франция, по време на посещението на Брежнев в Париж, френската страна дала съгласието си да бъде проведена специална сесия на ООН по въпросите на разоръжаването, на която да се приемат „ефикасни механизми" за уреждане на въпросите и да се проведе све-

товна конференция по разоръжаването с участието и на Китай. Също така Франция била съгласна да промени позициите си по провеждането на конференцията в Женева, но при условие да участва като съпредседател наравно със СССР и САЩ.

29. **Справка за изменения във френската военна доктрина, разработване на нови доктрини и стратегически концепции от военното ръководство, развитието на схващанията за употреба на ядреното оръжие, [Б. м.], 17 юли 1977 г.**
АКРДОПБГДСРСБНА – ВР, ф. 00238, а.е. I, 1431, дело 45, т. 1, л. 50 – 54
Основните насоки на военната политика, начертани от Дьо Гол, след обявяването на Франция извън военната организация на НАТО, при Ж. Помпиду и при Жискар д'Естен, са запазени. Както във военната политика, така и във военната доктрина обаче са настъпили някои изменения. Официално е приета концепцията за предната отбрана. Като основен противник и агресор се определят страните от Варшавския договор. Подчертава се, че Франция води независима политика, но с приетата концепция за „предна отбрана" и новите схващания за колективна защита на Западна Европа от агресията на Варшавския договор тласкат страната още повече към Атлантическия пакт.

30. **Писмо от началника на Разузнавателното управление на ГЩ на ННА на ГДР генерал-майор Грегори до началника на РУ на ГЩ на БНА генерал-лейтенант Зикулов, Берлин, 30 юни 1977 г. (на руски език)**
АКРДОПБГДСРСБНА – ВР, ф. 23, оп. 0928, а.е. 490, л. 77
Във връзка със съществуващия проблем в усвояването на чужди езици генерал Грегори отправя молба до генерал Зикулов да приеме офицер от Разузнавателното управление на ГЩ на Националната народна армия на ГДР, който да се запознае на място с българския опит в тази област.

31. **Писмо-отговор от началника на Разузнавателното управление на ГЩ на БНА Зикулов до началника на Разузнавателното управление на Генералния щаб на Националната народна армия на ГДР Грегори, София, 12 август 1977 г. (на руски език)**
АКРДОПБГДСРСБНА – ВР, ф. 23, оп. 0928, а.е. 490, л. 79
Генерал Зикулов съобщава на своя германски колега, че ще бъде предоставена възможност на техен представител да се запознае с методите на българския научноизследователски институт по сугестология, както и с методите, които се използват в РУ на ГЩ на БНА за решаването на тази задача.

32. **Извадки от решенията на 9-ото заседание на Комитета на министрите на отбраната, състояло се в София от 10 до 11 декември 1976 г. и мероприятията за изпълнението им, [Б. м.], 28 декември 1977 г.**
АКРДОПБГДСРСБНА – ВР, ф. 23, оп. 0928, а.е. 737, л. 36
Комитетът на министрите на отбраната смята за необходимо внимателно да се следят военноикономическите приготовления на страните от НАТО на Западното и Югозападното направление и възлага на генералните щабове на армиите на страните от Варшавския договор систематически и оперативно да си обменят информация за състоянието и развитието на въоръжените сили на страните от НАТО.

33. **Справка за съвместната работа между разузнавателните управления на ГЩ – БНА и УНА на двустранна основа, [Б. м.], 2 януари 1978 г.**
АКРДОПБГДСРСБНА – ВР, ф. 23, оп. 0928, а.е. 488, л. 69-70 (гръб)
В справката се отбелязва, че последната работна среща между представители на разузнавателните управления на двете страни се е състояла през 1974 г. На

нея е подписана протоколна записка, в която се посочват конкретни мероприятия по оперативната дейност, информационната работа, войсковото разузнаване и т.н.
Двете страни са на единно мнение, че срещите на началниците на разузнавателните управления трябва да се провеждат на всеки 1 – 2 години.
За провеждането на поредната двустранна работна среща РУ – ГЩ на БНА е изпратило покана на унгарските си колеги още през юли 1975, а поканата е подновена през юли 1977, след което, по предложение на РУ – ГЩ на БНА, тя е отложена за по-късен период.

34. **Писмо от началника на Второ управление на Генералния щаб на Унгарската народна армия Ференц Сюч до заместник-началника на Генералния щаб и началник на Разузнавателното управление на Генералния щаб на БНА генерал-лейтенант Зикулов, Будапеща, 6 март 1978 г. (на руски език)**
АКРДОПБГДСРСБНА – ВР, ф. 23, оп. 0928, а.е. 491, л. 9
Генерал Сюч предава на генерал Зикулов информация, получена от американски и италиански военни аташета в Букурещ относно Съвместното съветско-румънско-българско учение, което ще се проведе от 10 до 20 март на територията на Румъния.

35. **Докладна записка от зам.-началника на ГЩ на БНА и началник на РУ – ГЩ генерал-лейтенант Васил Савов Зикулов относно състоялото се в София Съвещание на началниците на военните разузнавания на страните – членки на Варшавския договор, и проведените двустранни разговори, София, 24 октомври 1978 г.**
АКРДОПБГДСРСБНА – ВР, ф. 23, оп. 0928, а.е. 737, л. 114-118
Докладната записка е адресирана до зам.-министъра на народната отбрана и началник на ГЩ на БНА генерал-полковник Семерджиев. В нея са отразени най-важните моменти от работата на делегациите на РУ на ВС на СВД по време на Съвещанието в София. За първи път участие като наблюдател в него взема кубинска делегация. По време на двустранните разговори кубинците поставят въпроса, че от всички социалистически страни само РУ на БНА не са установили досега връзки и сътрудничество.
Делегацията на Румъния отново присъства само на пленарните заседания, изтъквайки особеностите на румънската политика.

36. **Писмо от зам.-началника на ГЩ на БНА и началник на РУ – ГЩ генерал-лейтенант Зикулов до зам.-началника на ГЩ и началник на ГРУ – ГЩ на ВС на СССР армейски генерал Ивашутин, София, 12 февруари 1980 г. (на руски език)**
АКРДОПБГДСРСБНА – ВР, ф. 23, оп. 0928, а.е. 865, л. 2-4
По предложение на началника на Генералния щаб на БНА генерал Семерджиев, съгласувано с министъра на народната отбрана на НРБ и ЦК на БКП, в края на 1974 година е учредена длъжността Постоянен представител на Главното разузнавателно управление на Генералния щаб на Въоръжените сили на СССР при Разузнавателното управление на Генералния щаб на БНА. В резултат на това сътрудничеството между двете управления значително е разширено и практически обхваща всички области на разузнавателната работа. Генерал Зикулов смята за целесъобразно запазването на тази длъжност и в бъдеще и информира за това армейския генерал Ивашутин.

37. **Докладна записка от зам.-началника на РУ на ГЩ и началник на отдел „Планиране“ полковник Камен Петров, София, 23 април 1980 г.**
АКРДОПБГДСРСБНА – ВР, ф. 23, оп. 0928, а.е. 710, л. 51-53

С докладната записка началникът на отдел „Планиране“ полк. Петров информира зам.-началника на ГЩ на БНА и началник на РУ – ГЩ генерал-лейтенант Васил Зикулов за проведените разговори между него и началника на Второ управление към щаба на Обединените въоръжени сили на държавите – участнички във Варшавския договор, генерал Проскурин.
По време на разговорите са били поставени въпроси, свързани с предстоящото фронтово Командно-щабно учение „Балкан-80“, ролята, мястото и взаимоотношенията на разузнавателните органи на ГЩ на БНА и главното командване на ТВД и Върховното главно командване на ОВС.

38. **По допълнителни въпроси относно мястото, подчинеността и взаимоотношенията между разузнавателните органи, Б. м., 22 октомври 1980 г.**
АКРДОПБГДСРСБНА – ВР, ф. 23, оп. 0928, а.е. 710, л. 340-345
Във връзка с формирането на главни командвания на различните театри на военни действия с особена острота възниква въпросът за мястото, подчинеността и взаимоотношенията между разузнавателните органи на различните командни инстанции от коалиционните органи за управление на войските. Българското военно разузнаване предлага Главно разузнавателно управление на ГЩ на Въоръжените сили на СССР да излезе с принципни препоръки по отношение ешелонирането на КП РУ – ГЩ на военно време.

39. **Доклад на началника на отдел РТ и МТО полк. инж. Нонев относно проведена работна среща на представителите на разузнавателните управления на генералните щабове на страните от Варшавския договор по автоматизация на информационните процеси, София, 25 септември 1980 г.**
АКРДОПБГДСРСБНА – ВР, ф. 23, оп. 0928, а.е 871, л. 1-4
На срещата за първи път е показана разработената от управлението фотографска информационно-търсеща система и е направена демонстрация на извеждането на документи за сухопътните войски на Гърция. Всички делегации проявяват желание да получат образците на документи и инструкциите за попълване на входните данни за сухопътните войски на Гърция и Турция за системата на български език.

40. **Протоколна записка от двустранната работна среща между делегациите на РУ на ГЩ на БНА и Полската войска, състояла се във Варшава, в периода от 18 до 21 март 1980 г. , Варшава, 21 март 1981 г. (на руски език)**
АКРДОПБГДСРСБНА – ВР, ф. 23, оп. 0928, а.е. 737, л. 204-208
В съответствие с двустранния договор между военните разузнавания на БНА и Полската войска от 18 до 21 март 1980 г. във Варшава е проведена работна среща, на която е обсъдено състоянието на сътрудничеството между двете разузнавания.

41. **Информация № 182 относно военните аташета и резидентурите под прикритие, Б. м., 2 юни 1981 г.**
АКРДОПБГДСРСБНА – ВР, ф. 23, оп. 01288, а.е. 803, л. 83-87
В документа е поместена информация, изпратена от резидентурите в Париж, Варшава, Букурещ и Анкара относно промените във вътрешната и военната политика на съответните страни. Военният аташе в Полша съобщава, че независимият самоуправляващ се профсъюз „Солидарност“ продължава да разширява влиянието си в армията.

42. **Информация № 50 относно защитни съоръжения за населението на основните страни от НАТО, София, 25 февруари 1982 г.**
АКРДОПБГДСРСБНА – ВР, ф. 23, оп. 01288, а.е. 955, л. 23-26

Документът съдържа данни за начина, по който основните страни – членки на НАТО, са осигурили защитата на своето население в условията на съвременната война. В скандинавските страни масово се изграждат скривалища в скалите с повишена защитеност против ударната вълна на ядрения взрив. С изключение на САЩ, Дания и Норвегия, която е осигурила защитата на 40 % от своето население, в останалите страни от НАТО осигуреността на населението със защитни съоръжения е ниска – средно около 10 %.

43. **По сътрудничеството с разузнавателните органи на съюзните армии в областта на оперативното и тактическото разузнаване, [Б. м.], 28 декември 1982 г.**
АКРДОПБГДСРСБНА – ВР, ф. 23, оп. 0928, а.е 864, л. 156-157
Сътрудничеството с ГРУ – ГЩ – ВС на СССР през 1982 г. е осъществявано във връзка с организационното изграждане на разузнавателните органи на въздушното разузнаване в БНА. Съвместно със съветски специалисти за радио- и радиотехническото разузнаване е проведено разузнаване на учения на НАТО на Южноевропейския театър на военните действия „Дистант Дарм-82“ и „Дисплей Дитърминейшън-82“.

44. **Информационно донесение от достоверен източник относно придобити разузнавателни сведения, [Б. м.], 9 февруари 1983 г.**
АКРДОПБГДСРСБНА – ВР, МФ 1684, а. е. I, 1192, дело 246, т. 4, л. 1, 1 гръб
Сведенията се отнасят за решения, взети на заседание на испанското правителство, състояло се през декември 1982 година, заседанието в щаба на НАТО – януари 1983 г. и решения на Министерския съвет на Белгия по военни въпроси.

45. **Сътрудничество в областта на радио- и радиотехническото разузнаване между РУ – ГЩ на БНА и РУ – ГЩ на УНА, Б. м., 10 март 1983 г. (на руски език)**
АКРДОПБГДСРСБНА – ВР, ф. 23, оп. 0928, а.е. 1279, л. 10-12
Отбелязва се, че сътрудничеството в областта на радио- и радиотехническото разузнаване между РУ – ГЩ на БНА и Унгарската народна армия се развива в продължение на 25 години. В резултат на съвместните усилия сега още по-успешно се определя местоположението на радиостанциите, обслужващи Обединените въоръжени сили на НАТО.

46. **Информационно донесение относно пролетната сесия на Групата за ядрено планиране на НАТО, състояла се през март 1983 г., [Б. м.], 13 април 1983 г.**
АКРДОПБГДСРСБНА – ВР, МФ 1684, а.е. I, 1192, дело 246, т. 4, л. 11
Според достоверен източник САЩ можели да преминат към съкращаване на стратегическите ядрени оръжия едва след разполагането на нови модерни системи. Министрите на страните, на чиито територии се планира разполагането на ракетите със среден радиус на действие, са заявили, че, за да се облекчи натискът на общественото мнение по този въпрос, е необходимо САЩ да направят известни стъпки.

47. **Информационно донесение относно проектобюджета на Франция за периода 1984 г. , [Б. м.], 12 май 1983 г.**
АКРДОПБГДСРСБНА – ВР, МФ 1684, а.е. I, 1192, дело 246, т. 4, л. 12
От достоверен източник е установено, че в проектобюджета на Франция са залегнали конкретни мероприятия по модернизиране на ядрените и конвенционални сили на страната. Предвиждало се и намаляване на броя на войниците от въоръжените сили с 36 хиляди души.

48. **Доклад за резултатите от съвместната работна среща на специалисти от разузнавателните управления на Черноморския флот на СССР и разузнавателния отдел при щаба на Военноморския флот на НРБ (10-14 май 1983 г.), [Б. м.], 26 май 1983 г.**

АКРДОПБГДСРСБНА – ВР, ф. 23, оп. 01288, а.е. 1169, л. 22-26

Срещата е проведена в съответствие с плановете на Обединените въоръжени сили на страните – членки на Варшавския договор, за обмяна на опит по въпросите на съвместната организация и водене на разузнаването и информационната дейност. Обсъдени са пътищата за повишаване ефективността на разузнаването по време на сбор-похода на Обединената ескадра, тренировката на ударните сили на съюзните флотове в Черно море, както и въпроси, свързани с военнополитическата обстановка на Югозападния театър на военните действия.

49. **Информационно донесение относно плановете за развитието на въоръжените сили на НАТО, [Б. м.], 14 декември 1983 г.**

АКРДОПБГДСРСБНА – ВР, МФ 1684, а.е. I, 1192, дело 246, т. 4, л. 41, 41 гръб

На заседанието на Постоянния комитет за военно планиране, състояло се на 1 декември , под претекст за „засилващата се опасност“ от страна на Варшавския договор американският представител е подчертал особеното значение на нарастването на бойната мощ на конвенционалните сили на блока. Той изтъкнал някои недостатъци в методологията на щаба на НАТО за оценка на въоръжените сили на страните и предложил да се разработи нова методология. Представителят на Холандия е оценил, че планирането на въоръжените сили има както военнотехническо, така и политическо значение.

50. **Протоколна записка от Съвещанието на началниците на разузнавателните управления на ГЩ на армиите на страните – членки на Варшавския договор, състояло се в София от 13 до 16 юни 1986 г., [Б. м.], 23 юни 1986 г. (на руски език)**

АКРДОПБГДСРСБНА – ВР, ф. 23, оп. 0928, а.е. 1358, л. 258-268

В документа са поместени решенията, взети на Съвещанието и планираните съвместни мероприятия. Отбелязва се, че протоколната записка е съставена в шест екземпляра на руски език, по един за всяка делегация и подлежи на утвърждаване от началниците на ГЩ на армиите на страните – членки на Варшавския договор.

51. **Информация за задачите и мероприятията на секциите за 1986 г. , Б. м., април 1986 г. (на руски език)**

АКРДОПБГДСРСБНА – ВР, ф. 23, оп. 0928, а.е. 1379, л. 220-225

В материала се посочва, че главните усилия на военните разузнавания на страните от Варшавския договор са насочени към решаването на определени задачи, свързани със своевременното разкриване на плановете и практическите мероприятия на военнополитическите ръководства на страните – членки на НАТО, по подготовката на внезапно нападение и разпалване на война срещу държавите от Варшавския договор.

52. **Съображения относно дублирането на информацията, предоставяна на партийното, държавното и военното ръководство, [Б. м.], 27 април 1987 г.**

АКРДОПБГДСРСБНА – ВР, МФ 1550, а.е. I – 1551, дело 201 – А, част 2, л. 146-147

Във военното ръководство дублиране на информация се получава само при министъра на народната отбрана. РУ – ГЩ се ангажира да следи и да не допуска изпращането на дублираща се с тази на МВР и МВнР информация. За да се намали количеството на дублиращата се информация за партийното и държавно ръководство, се предлага при Т. Живков да има длъжностно лице, което да селекционира информацията и задържа дублиращата се.

53. **Справка за изпратените до ЦК на БКП информационни материали от РУ-ГЩ, [Б. м.], 6 юли 1987 г.**

АКРДОПБГДСРСБНА – ВР, МФ 1550, а.е. I – 1551, дело 201–А, част 2, л. 128, 128 гръб

Отбелязани са броят и заглавията на информационните материали, изпратени лично до Т. Живков, до Политбюро на ЦК на БКП и до отдел „Социална и национална сигурност“. Основните материали се отнасят до главния противник – САЩ и НАТО.

54. Справка за оценките на КРО – ФРГ относно дейността на разузнаването на социалистическите страни във ФРГ през 1986 година и мероприятията срещу тях, [Б. м.], 1 юли 1987 г.
АКРДОПБГДСРСБНА – ВР, АОО – 0212 – 84 г. , л. 32-33, л. 33 (гръб), л. 34
В доклада на Федералната служба за защита на конституцията (ФСЗК) за 1986 година е констатирано, че разузнавателните служби на социалистическите страни извършват военен шпионаж срещу Бундесвера и разположените на територията на ФРГ военни сили на НАТО.

55. Справка за агентурно-оперативната обстановка в Париж, [Б. м.], 3 април 1988 г.
АКРДОПБГДСРСБНА – ВР, АОО – 244 – 87 г. л. 7, л. 7 (гръб)
От началото на 1988 г. се забелязва активизиране на дейността на КРО. Предполага се, че това се дължи на взетото решение от министрите на вътрешните работи на страните – членки на НАТО, на заседанието им в Брюксел за засилване на контрола върху представителите на социалистическите страни. Завишен е контролът при посещения на делегации в научни институти, предприятия с гражданско и военно производство, авиационни компании и други.

II. Южноевропейският театър на военни действия и дейността на българското военно разузнаване. Шести американски флот, Турция и Гърция

56. Сводка № 11 относно получени данни и сигнали за готвени и провеждани действия в Гърция и Турция, насочени против НРБ, Б. м., 11 август 1961 г.
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 1, оп. 10, а.е. 73, л. 63-64
В подзаглавие „Агресивна доктрина” в гръцки вестник е поместена статия, в която се казва, че Русия е заварила българската войска с каруци, с примитивно въоръжение и я е превърнала в машинизирана и бронирана армия, снабдена с мощна артилерия.
Подчертава се, че Гърция най-после е убедила американците да ѝ оказват по-голяма военна помощ, за да може още от първия момент на война с България да пренесе войната на наша територия. По данни на РУМНО след посещението на американския генерал Сторк в Солун има раздвижване на гръцки военни части и съединения.

57. Сводка № 18 относно получени данни и сигнали за готвени и провеждани действия в Гърция и Турция, насочени против НРБ, Б. м., 21 август 1961 г.
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 1, оп. 10, а.е. 73, л. 47-48
На 17 август 1961 г. командващият сухопътните сили на НАТО в Югоизточна Европа генерал Сторк е бил приет от краля на Гърция. Предполага се, че посещението му е свързано с мероприятията, които се провеждат от страните – членки на НАТО, в това число и Гърция, във връзка с Берлинския въпрос. В същия документ се посочва, че на 20 август въздушното пространство на НРБ е било нарушено от самолети, които според граничния наряд са били с американски отличителни знаци.

58. Сводка № 19 относно получени данни и сигнали за готвени и провеждани действия в Гърция и Турция, насочени против НРБ, [Б. м.], 24 август 1961 г.

АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 1, оп. 10, а.е. 73, л. 44-46

В сводката е отразено изявлението на водача на демократическия център в гръцкия печат по повод речта на Хрушчов. В изявлението се казва, че гръцката нация е единна пред напълно неоправданите заплахи на ръководителя на Съветския съюз и че „няма народ, който да обича мира повече от гръцкия народ, отдал се на мирен труд и участващ в НАТО само заради своята отбрана“. По данни на РУМНО се извършва пребазиране на кораби от гръцките военноморски сили, вероятно във връзка с предстоящи десантни учения на НАТО.

59. **Сводка № 22 относно получени данни и сигнали за готвени и провеждани действия в Гърция и Турция, насочени против НРБ, [Б. м.], 30 август 1961 г.**
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 1, оп. 10, а.е. 73, л. 38-39
По данни на Първо управление – ДС от САЩ в Турция е пристигнала специална група висши офицери. Било дадено нареждане да се работи с пълен капацитет за завършване на всички американски обекти в Турция и тези по линия на НАТО. По данни на РУМНО учението „Шахмат“, което се провежда в рамките на НАТО, ще започне на 1 септември и в него ще участват военни части от Турция и Гърция.

60. **Сводка № 30 относно получени данни и сигнали за готвени и провеждани действия в Гърция и Турция, насочени против НРБ, [Б. м.], 15 септември 1961 г.**
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 1, оп. 10, а.е. 73, л. 20-21
От РУМНО е установено, че учението „Шахмат“ е част от серията учения на НАТО под наименование „Звезда”. Предполага се, че основните сили на Шести американски флот, които се намирали в централната част на Йонийско море, ще вземат участие в учението. По данни, получени от Разузнавателния отдел на УГВ, на българо-гръцката граница, са извършени провокации. На стълбата на наблюдателницата е намерен ръкописен надпис на гръцки език със съдържание: „Героичната земя, която днес се тъпче от българите, преди няколко години беше наше отечество... Да живее Гърция. Гърция никога няма да умре!“.

61. **Сводка № 37 относно получени данни и сигнали за готвени и провеждани действия в Гърция и Турция, насочени против НРБ, [Б. м.], 20 октомври 1961 г.**
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 1, оп. 10, а.е. 73, л. 7
На 10 октомври от щаба на 11-а пехотна дивизия в Кавала е изпратено окръжно до подчинените ѝ части и поделения. В него се казва ,че комунизмът показва пренебрежение пред цялото човечество, тъй като продължава опитите с атомно оръжие, а в същото време заявява, че желае да се прекратят тези опити.
В документа е поместена кратка информация за започналото подводно учение на НАТО в района на остров Малта.

62. **Сводка № 40 относно получени данни и сигнали за готвени и провеждани действия в Гърция и Турция, насочени против НРБ, [Б. м.], 18 ноември 1961 г.**
АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 1, оп. 10, а.е. 73, л. 3-4
От Министерството на народната отбрана са получени данни, че в Гърция функционират три основни американски мисии, които контролират и направляват въоръжените сили, икономическия и политическия живот на страната.

63. **Докладна записка от началника на Генералния щаб ген.-лейт. Атанас Семерджиев, София, 7 февруари 1964 г.**
АКРДОПБГДСРСБНА – ВР, ф. 23, оп. 01288, а.е. 983, л. 5-6
При смяната на стария с новия български военен аташе в Атина двамата са били приети от началника на ГЩ на гръцката армия ген.-лейт. Сакелариу. Той заявил, че командването на гръцката армия е обезпокоено от непрекъснатото

повишаване на бойната готовност на българската армия. Гърците считали, че това е подготовка за една бъдеща война преди всичко против Гърция. Едва ли можело да става въпрос за война между България и Югославия, а срещу Турция ще се бие преди всичко СССР.
Центърът прави своите изводи след анализ на съдържанието на разговора на генерал Сакелариу с българските военни аташета в Атина.

64. **Оценка на изпълнението на информационните задачи от отдел IV за 1967 година, София, 28 декември 1967 г.**
АКРДОПБГДСРСБНА – ВР, ф. 23, оп. 01288, а.е. I – 1536, л. 1-3, 3 (гръб)
На отдел IV са поставени задачи по следене измененията във военнополитическата обстановка, по оперативно-стратегическите планове и схващания на гръцкото командване, по бойните и мобилизационни възможности на страната. Придобити са ценни документални материали, но получените през годината информации на отдела не довеждат до цялостното решаване на всички задачи. Липсват данни, отразяващи военната политика на правителството и взаимоотношенията на Гърция с НАТО, политическата и психологическа подготовка на армията и страната за война.

65. **Писмо от началника на Управление химически войски – МНО до началника на Разузнавателното управление, София, 26 септември 1968 г.**
АКРДОПБГДСРСБНА – ВР, ф. 23, оп. 01288, а. е. I – 1536, л. 31-32
С писмото началникът на Управление химически войски – МНО отправя молба до началника на Разузнавателното управление да нареди в плана за 1969 година да бъдат включени информационни задачи, свързани с използването на химическото и бактериологическо оръжие в гръцката и турската армия.

66. **Писмо от началника на РУ – ГЩ генерал-лейтенант Зикулов до министъра на вътрешните работи генерал-полковник Ангел Солаков, София, 1 декември 1969 г.**
АКРДОПБГДСРСБНА – ВР, ф. 23, оп. 01288, а.е. I – 1537, л. 35-38
Началникът на РУ – ГЩ генерал-лейтенант Зикулов се обръща с молба към министъра на вътрешните работи чрез съответните органи на МВР да бъдат използвани български граждани, които пътуват и временно пребивават на територията на Турция и Гърция, за изясняване на някои въпроси, свързани с военните обекти на територията на двете страни и мобилизационната им система.

67. **Информационно донесение относно свързочния възел на щаба на НАТО в Измир, [Б. м.], 10 август 1972 г.**
АКРДОПБГДСРСБНА – ВР, АОО – 033 – 72, л. 36
В донесението се казва, че към щаба на НАТО в Измир функционира свързочен възел, обслужван от американски, гръцки и турски личен състав. Всяка група работи самостоятелно, има шифрово отделение и поддържа връзка със своето командване в страната.

68. **Препис от информационно донесение относно американските мисии в Турция, [Б. м.], 2 ноември 1973 г.**
АКРДОПБГДСРСБНА – ВР, АОО – 034 – 72, л. 37-38
В преписа се посочват данни за някои американски и смесени турско-американски организации и тяхната дейност, осъществявана на територията на Турция.

69. **Писмо от началник-щаба на Противовъздушната отбрана и Военновъздушните сили генерал Бабалов до началника на поделение 22870, [Б. м.], 3 февруари 1980 г.**

АКРДОПБГДСРСБНА – ВР, ф. 23, оп. 0928, а.е. 710, л. 112

Генерал Бабалов информира началника на поделението, че в изпълнение на указанията на министъра на отбраната, дадени на заседанието на Колегиума, относно съгласуване въпросите по възможностите за използване на силите и средствата на съветкото въздушно разузнаване в интерес на българската страна е необходимо да им бъдат предоставяни периодично конкретни данни за въоръжението в Гърция, Турция и Шести американски флот.

70. **Мероприятия по изпълнението на препоръките на 19-ото заседание на Военния съвет на Обединените въоръжени сили, проведено от 23 до 26 април 1979 г. във Варшава, [Б. м.], 7 февруари 1980 г.**

АКРДОПБГДСРСБНА – ВР, ф. 23, оп. 0928, а.е. 710, л. 15-16

В съответствие с препоръките е предложено в плана за военнонаучна работа през периода 1981–1985 година във Военнонаучното управление – МНО да се включи провеждането на военнотеоретична конференция на тема: „Състояние и развитие на военните доктрини и стратегически възгледи на командването на НАТО и националните командвания на Гърция и Турция за подготовката и воденето на военни действия на Южноевропейския театър на военните действия през 80-те години и произтичащите изводи за БНА“.

71. **Доклад на началника на Разузнавателно управление – 1 Ф по обстановката към 8.00 , 18. 6, [Б. м.], 28 май 1980 г.**

АКРДОПБГДСРСБНА – ВР, ф. 23 , оп. 01288, а.е. 749, л. 281 -284

В материала става въпрос за вероятен сценарий за водене на бойни действия на „южните” военни сили на НАТО, разположени на Южноевропейския театър на военни действия. Участие в тях вземат ядрената, сухопътната, авиационната и военноморската групировка на противника.

72. **Информация № 21 по обстановката в Турция, София, 21 януари 1981 г.**

АКРДОПБГДСРСБНА – ВР, ф. 23, оп. 01288, а.е. 787, л. 1- 6

В документа се посочва, че военният режим в Турция подкрепя усилията на САЩ да не се допусне разпространяване на антиимпериалистическото влияние на революциите в Афганистан и Иран в Близкия и Средния изток чрез създаване на т.нар „Заградителен пояс” от страните с реакционни режими. Едновременно с това се разширяват връзките на Турция с арабските и мюсюлманските страни с прозападна ориентация. Смята се, че тези контакти допринасят за реализирането на военнополитическите и стратегически замисли на САЩ за разширяване на влиянието им в този район.

73. **Информация по вътрешнокипърските преговори, София, 6 януари 1981 г.**

АКРДОПБГДСРСБНА – ВР, ф. 23, оп. 01288, а.е. 788, л. 1 – 3

На състоялите си в Ню Йорк разговори между генералния секретар на ООН Валдхайм, министъра на външните работи на Кипърската република Роландис и министъра на външните работи на Турско-кипърската федерирана държава Атакол е бил обсъждан планът на Валдхайм за поетапно решаване на Кипърския проблем. В резултат на натиска, оказан от САЩ върху Турция, и личната намеса на финансовия магнат Рокфелер, разговорите приключили при по-голямо разбирателство.

74. **Информация № 39 по преговорите за двустранно военно сътрудничество между САЩ и Гърция, София, 3 февруари 1981 г.**

АКРДОПБГДСРСБНА – ВР, ф. 23, оп. 01288, а.е. 788, л. 16-18

В документа се посочват различните становища на САЩ и Гърция, изразени в хода на преговорите между двете страни за подписване на нова двустранна

спогодба за военно и икономическо сътрудничество, както и за статута на американските бази на гръцка територия. Гърция настоява да ѝ бъде предоставено правото на пълен контрол върху дейността в базите и се обявява против използването им извън т.нар. зона за отговорност на НАТО. Предполага се обаче, че под натиска на САЩ гръцкото правителство ще направи редица отстъпки от сегашните си позиции.

75. **Информация № 67 относно отзиви в Гърция и Турция по плановете на САЩ за производство и разполагане в Европа на неутронни боеприпаси, София, 23 февруари 1981 г.**
АКРДОПБГДСРСБНА – ВР, ф. 23, оп. 01288, а.е. 788, л. 29-30
Намеренията на администрацията на Рейгън да възобнови изпълнението на програмите за производство на неутронни боеприпаси и тяхното разполагане в Европа с цел да бъде възстановено „равновесието на силите“ между Изтока и Запада, предизвикали остра реакция сред обществеността в Гърция и Турция. В намеренията на САЩ те виждат нова заплаха за националните си интереси и сигурност.

76. **Информация № 70 – Донесение на военния аташе при посолството на НРБ в Атина, София, 24 февруари 1981 г.**
АКРДОПБГДСРСБНА – ВР, ф. 23, оп. 01288, а.е. 788, л. 31-32
В град Драма отряд от 558-а артилерийско-техническа група на САЩ, без знанието на гръцките власти, провежда занятие по отработване на въпроси по действия в населено място в условията на употреба на ядрено и химическо оръжие. Всички опозиционни политически партии окачествяват действията на американските военнослужещи като нарушаване на националния суверинитет на страната и опровергават твърденията на министъра на националната отбрана на Гърция Авероф, че американските бази се намират под гръцки контрол.

77. **Информация № 79 относно посещението на делегация на Комисията по отбраната при Асамблеята на Западноевропейския съюз, София, 3 март 1981 г.**
АКРДОПБГДСРСБНА – ВР, ф. 23, оп. 01288, а.е. 787, л. 13-14
Посещението на делегацията на Комисията по отбрана е имало за цел да се изучи ролята на Турция и НАТО в отбраната на Западна Европа. Зачестилите посещения в Турция на делегации и политически дейци от различни западноевропейски държави и политически организации показвали намеренията на военния режим да не допусне политическа изолация на страната.

78. **Информация № 92 по хода на гръцко-американските преговори, София, 10 март 1981 г.**
АКРДОПБГДСРСБНА – ВР, ф. 23, оп. 01288, а.е. 788, л. 35-36
На състоялото се на 6 март пленарно заседание на двете делегации гръцката страна е връчила писмени изложения на своите становища по обема на военната помощ от САЩ, гаранциите от страна на САЩ за запазване равновесието на силите в Егейско море и неприкосновеността на източните граници на Гърция. Очаквало се спорните проблеми да бъдат решени чрез отстъпки от гръцка страна за сметка на получаване на максимални икономически и военни изгоди.

79. **Информация № 100 – Донесение от разузнавач под прикритие – Никозия относно предстоящо прекъсване на вътрешнокипърските преговори, София, 19 март 1981 г.**
АКРДОПБГДСРСБНА – ВР, ф. 23, оп. 01288, а.е. 788, л. 37-38
Освен нежеланието на турско-кипърската страна да представи конкретни предложения по спорния териториален въпрос за прекъсване на преговорите, влияние оказват и западните страни, с оглед упражняване на натиск върху Гър-

ция, Турция и Кипър, да приемат изработения от САЩ, Канада и Англия план за разрешаване на кипърския въпрос.

80. Информация № 132 относно техническа инспекция на ядреното въоръжение на 2-ра батарея, дислоцирана в Атина, София, 24 април 1981 г.
АКРДОПБГДСРСБНА – ВР, ф. 23, оп. 01288, а.е. 788, л. 39
След извършена техническа инспекция на ядреното въоръжение на 2-ра батарея от зенитноракетните подразделения ЗУРС „Найк", дислоцирана в Атина, на батареята е присвоен статут „ядрено квалифицирана", което ще бъде в сила до август 1982 г.

81. Информация № 150 по преговорите на Мицотакис с Хейг и Тюркмен, София, 11 май 1981 г.
АКРДОПБГДСРСБНА – ВР, ф. 23, оп. 01288, а.е. 788, л. 45-47
Според постъпили данни САЩ са приели искането на Гърция да се назначат гръцки командири на базите, но без да уточняват техните правомощия. По въпроса за т.нар. гарантиране на източните граници на Гърция те предложили в спогодбата за военно и икономическо сътрудничество да бъде записано, че „САЩ ще се противопоставят на използването на военна сила в отношенията между Гърция и Турция".

82. Информация № 165 относно срещата на Караманлис с Папандреу, София, 20 май 1981 г.
АКРДОПБГДСРСБНА – ВР, ф. 23, оп. 01288, а.е. 788, л. 48-50
На срещата си с президента на Гърция Караманлис лидерът на ПАСОК Папандреу го информира за посещението си в НРБ и СР Румъния и му връчва послания от Т. Живков и от Чаушеску. Караманлис изразил безпокойството на ръководството на въоръжените сили от развитието на обстановката в Егейско море и нарастващите претенции на Турция. Във връзка с това военното командване било взело решение за усилване на отбраната в Егейско море, изграждане на две нови летища, създаване на възможност за изнасяне на войски от райони на границите с Югославия и България в райони, граничещи с Турция. За тези решения гръцкото военно командване не било информирало ръководството на НАТО.

83. Информация № 183 – Военновъздушното училище „ Икарион" на ВВС на Гърция, София, 4 юни 1981 г.
АКРДОПБГДСРСБНА – ВР, ф. 23, оп. 01288, а.е. 788, л. 55-58
В документа се дава подробна информация за ВВУ „Икарион , което подготвя кадри за нуждите на гръцките военновъздушни сили. Посочени са условията за кандидатстване, срокът на обучението, видовете специалности, методиката на преподаване и данни за материално-техническата база.

84. Информация № 198 относно Конференция по турско-американските отношения в Анкара, София, 19 юни 1981 г.
АКРДОПБГДСРСБНА – ВР, ф. 23, оп. 01288, а.е. 787, л. 29-30
Конференцията е организирана от Центъра за стратегически изследвания към университета в Джорджтаун, САЩ, и Института за външна политика на Турция. В нея участие вземат и представители на Генералния щаб на турската армия. Изнесени са доклади по така наречената съветска опасност и съветска експанзия в района на Близкия изток и Персийския залив. Особено внимание е отделено на ролята на „силите за бързо реагиране на САЩ", а така също и на турската армия като „въздържащ фактор" в този регион.

85. Информация № 200 по обстановката в Кипър, София, 24 юни 1981 г.
АКРДОПБГДСРСБНА – ВР, ф. 23, оп. 01288, а.е. 788, л. 74-76

В документа са отразени възгледите на различни партии в Кипър относно начина, по който да бъде решен кипърският проблем. Според някои източници гръцкото правителство щяло да окаже натиск за приемането на инициативите на западните страни за упражняването на натиск върху гръцко-кипърската страна за конституционни и териториални отстъпки, като целта на тези страни, както и на САЩ е разрешаване на кипърския въпрос в интерес на укрепването на Югоизточното крило на НАТО и изолиране на СССР и другите страни при неговото решаване.

86. **Информация № 211 относно отношението на Папандреу към преговорите за използване на водите на р. Места, София, 1 февруари 1981 г.**
АКРДОПБГДСРСБНА – ВР, ф. 23, оп. 01288, а.е. 788, л. 88-89
Лидерът на Всегръцкото социалистическо движение ПАСОК Папандреу обвинил гръцкото правителство за това, че било готово до подпише неизгодна за Гърция спогодба с НР България за съвместно използване водите на р. Места. Той заявил, че „Гърция не е вилает на никого, за да раздава летища на едни и вода на други“. Според някои източници Папандреу искал да покаже както на общественото мнение в Гърция, така и на Запада, че той е против всякакви отстъпки от националните интереси, независимо на кого се правят.

87. **Информация № 217 по Кипърския проблем, София, 3 юли 1981 г.**
АКРДОПБГДСРСБНА – ВР, ф. 23, оп. 01288, а.е. 788, л. 94-95
За решаването на Кипърския проблем в интерес на САЩ Реджинълд Бартълъмю от Държавния департамент на САЩ е натоварен да движи и координира от името на американското правителство всички въпроси, възникващи при разглеждането на положението в Кипър, както в рамките на ООН, така и при разговори със съюзниците на САЩ. Гърция и Турция приемат тази роля на Бартълъмю.

88. **Информация № 247 относно обстановката в Кипър , София, 23 юли 1981 г.**
АКРДОПБГДСРСБНА – ВР, ф. 23, оп. 01288, а.е. 788, л. 121-123
Във връзка с годишнината от преврата в Кипър през юли 1974 г. в Никозия се провежда митинг на кипърските гърци. Президентът на Кипър Киприану подчертава необходимостта от предприемане на стъпки за организирането на Международна конференция по Кипър. Участниците в митинга се обявяват против политиката на „свършените факти“, против САЩ и НАТО. На същата дата в турския сектор на Кипър се провежда тържество по случай годишнината от „освобождението на турско-кипърската общност”.
Изразените твърди позиции от ръководителите на кипърските турци и кипърските гърци поставят в безизходица вътрешнокипърските преговори.

89. **Информация № 249 относно доставка на самолети и разузнавателна апаратура за ВВС на Турция, София, 27 юли 1981 г.**
АКРДОПБГДСРСБНА – ВР, ф. 23, оп. 01288, а.е. 749, л. 37-39
Съобщава се, че в изпълнение на сключеното в началото на май споразумение за доставка на 15 самолета F-4 E , на летище Есхишехир са пристигнали първите 5 самолета. Така турските ВВС ще разполагат с общо 90 самолета F-4 E, в това число 8 разузнавателни. По достоверни данни, турското военно ръководство проучва възможностите за закупуване от Холандия на системата за въздушно фоторазузнаване „Орфей”.

90. **Информация № 258 относно научно изследване за създаване на подвижна ракетна бригада на САЩ за усилване на сухопътните войски на Турция, София, 4 август 1981 г.**
АКРДОПБГДСРСБНА – ВР, ф. 23, оп. 01288, а.е. 749, л. 42-45

По заявка на Управлението за ядрена отбрана при Министерството на отбраната на САЩ фирмата РАНД е извършила научно изследване за необходимото усилване на турските сухопътни войски, предназначени за отбрана на Източна Тракия и Проливната зона. Разработеният „тракийски сценарий" на изследването предвиждал наличието на крупни съветски формирования в Източна Тракия. Най-ефикасно организационно формирование за тяхното поразяване била подвижна ракетна бригада.

91. Информация № 333 относно решение на Националния съвет за сигурност на Турция за посещение на армейския генерал Еврен в НР България, София, 8 октомври 1981 г.

АКРДОПБГДСРСБНА – ВР, ф. 23, оп. 01288, а.е. 749, л. 61-62

Българският посланик в Анкара е бил уведомен от турското Министерство на външните работи, че президентът на Република Турция и началник на ГЩ на турските въоръжени сили армейският генерал Кенан Еврен планира в началото на следващата година да направи официално посещение в България, Югославия и Румъния.Според някои източници посещението е свързано със стремежа на военното ръководство да провежда по-самостоятелна политика със съседните балкански страни. Това налагали интересите на Турция и тя нямало да се съобразява напълно с натиска от страна на САЩ и НАТО за ограничаване на връзките с тези държави.

92. Информация № 362 относно взаимоотношенията между Гърция и Турция, София, 29 октомври 1981 г.

АКРДОПБГДСРСБНА – ВР, ф. 23, оп. 01288, а.е. 749, л. 63-64

Създалото се напрежение в отношенията между Турция и Гърция след образуването на новото гръцко правителство на Папандреу се пренася и във въоръжените им сили. Във връзка с това турското командване взема мерки за засилване на разузнаването и контрола на въздушното пространство на Егейско море.

93. Информация № 393 по турско-американските отношения, София, 2 ноември 1981 г.

АКРДОПБГДСРСБНА – ВР, ф. 23, оп. 01288, а.е. 787, л. 69-70

В документа се посочва, че администрацията на Рейгън отделя голямо внимание на Турция, тъй като тази страна има важно значение за укрепването на Южния фланг на НАТО и провеждането на американската политика в Близкия и Средния изток. Във връзка с това са планирани посещения на министъра на отбраната на САЩ Уайнбъргър и на държавния секретар Хейг в Турция, по време на които да се обсъдят въпросите за военното сътрудничество и размера на помощта от САЩ за Турция за 1982 и 1983 година.

94. Информация № 377 относно взаимоотношенията между Турция и Гърция, София, 13 ноември 1981 г.

АКРДОПБГДСРСБНА – ВР, ф. 23, оп. 01288, а.е. 787, л. 67-68

По оценка на дипломатически представители в Анкара турското военнополитическо ръководство е обезпокоено от повишения интерес на гръцките военни представители в Анкара към състоянието на бойната готовност и бойните възможности на турските въоръжени сили, дислоцирани в Източна Тракия и Западен Анадол. Според някои сведения турското командване е взело мерки за засилване на разузнаването за следене дейността на гръцките въоръжени сили и особено на военните им мероприятия на остров Кипър.

95. Информация № 379 по взаимоотношенията между Турция и ФРГ, София, 17 ноември 1981 г.

АКРДОПБГДСРСБНА – ВР, ф. 23, оп. 01288, а.е. 787, л. 65-66

По оценка на близки до правителството в Бон политически среди, посещението

на министъра на външните работи на ФРГ Геншер в Турция завършва без конкретни резултати. Въпреки това можело да се очаква, че ФРГ няма да спре планираната за 1981 г. военна помощ за Турция. Според други източници, срещите на Геншер с Еджевит и Демирел имат за цел да покажат на турското военно ръководство, че западноевропейските страни няма да приемат запазването на военния режим в Турция за дълго време.

96. Информация по гръцко-турските отношения, [Б. м.], 1 декември 1981 г.
АКРДОПБГДСРСБНА – ВР, ф. 23, оп. 01288, а.е. 788, л. 191-192
В документа се посочва, че на предстоящата декемврийска сесия на висшите органи на НАТО министър-председателят на Гърция Папандреу щял да поддържа становището, че основната заплаха за Гърция идвала от Турция, а не от „север“ (от НР България). Поради това се очаквало той да поиска НАТО официално да даде гаранции за нейните източни граници. Според турски представители генералният секретар на НАТО Лунс заявил, че във висшите органи на блока изявленията на Папандреу се посрещали с неприязън.

97. Информация № 400 относно посещението на министъра на отбраната на САЩ в Турция, София, 8 декември 1981 г.
АКРДОПБГДСРСБНА – ВР, ф. 23, оп. 01288, а.е. 787, л. 71-74
Според постъпилите сведения по време на разговорите между Уайнбъргър и турските ръководители е обсъдено положението на Южния фланг на НАТО след идването на власт в Гърция на Папандреу. Разгледани са и въпроси, свързани с турско-американското военно сътрудничество, проблемите за разширяване на т.нар. „зона за отговорност“ на блока и ангажиментите на страните членки за разполагането на ракети със среден радиус на действие в Европа.

98. Информация № 419 по военната помощ от САЩ за Гърция и Турция, София, 17 декември 1981 г.
АКРДОПБГДСРСБНА – ВР, ф. 23, оп. 01288, а.е. 787, л. 78-79
Отпуснатата военна помощ за двете страни е в съотношение 7:10. Това показва, че САЩ фактически са приели едно от условията, поставени от гръцкия министър-председател Папандреу за оставането на Гърция във военната организация на НАТО.

99. Информация № 5 относно отложеното посещение на президента на Турция армейския генерал Еврен в България, София, 8 януари 1982 г.
АКРДОПБГДСРСБНА – ВР, ф. 23, оп. 01288, а.е. 955, л. 1-2
По данни на дипломатическите среди в Анкара посещението на президента на Турция в България е отложено по политически причини. Турското ръководство считало, че посещението на Еврен можело да предизвика усложняване на отношенията на Турция със западноевропейските страни и САЩ и ограничаване на очакваната от тях военна и икономическа помощ.

100. Информация № 16 относно военния бюджет на Турция за финансовата 1982 г., София, 26 януари 1982 г.
АКРДОПБГДСРСБНА – ВР, 23, оп. 01288, а.е. 955, л. 3-4
Консултативното събрание на Турция е приело проект на военния бюджет за финансовата 1982 г. , който в сравнение с предходната година е увеличен с 13,46 %.
Министърът на националната отбрана Баюлкен изтъкнал, че Турция имала важно стратегическо значение в системата на НАТО, което се дължало на нейното геополитическо положение в света. Във връзка с това тя поддържала 600-хилядна армия, което се отразявало тежко на икономиката на страната и Турция се нуждаела от по-голяма военна помощ от своите съюзници.

101. Информация № 26 относно политиката на Турция към социалистическите страни, София, 3 февруари 1982 г.
АКРДОПБГДСРСБНА – ВР, ф. 23, оп. 01288, а.е. 955, л. 12-13
След отлагането на посещението на президента на Турция армейския генерал Еврен в България турският министър на външните работи Тюркмен също отлага визитата си в нашата страна. Като причина за това се изтъква голямата му заетост. Подобен отговор Тюркмен дава и на съветския посланик по повод официалната покана да посети Съветския съюз. В документа се посочва, че посланикът на САЩ в Анкара настоял за отменяне на посещенията на Еврен и Тюркмен, тъй като те били в пълен разрез с политиката на САЩ към страните от социалистическата общност след събитията в Полша.

102. Информация № 45 относно посещението на Джон Тауър в Турция, София, 19 февруари 1982 г.
АКРДОПБГДСРСБНА – ВР, ф. 23, оп. 01288, а.е. 955, л. 16-18
По време на посещението си в Турция председателят на Комисията по въоръжените сили към американския сенат Джон Тауър посочил, че противоречията между Турция и Гърция се явявали пречка за постигането на единодействие на страните – членки на НАТО, срещу съветската заплаха и настоял да бъдат подновени контактите между двете страни с цел урегулирането на спорните им проблеми и заздравяването на Южното крило на НАТО.

103. Информация № 171 по военноикономическата помощ за Турция от страните – членки на НАТО за 1981–1982 г. , София, 8 юни 1982 г.
АКРДОПБГДСРСБНА – ВР, ф. 23, оп. 01288, а.е. 955, л. 47-49
През 1982 година САЩ увеличават два пъти военната помощ за Турция, като за първи път през последните 5 години ѝ отпускат безвъзмездно 57 млн. долара. Независимо от всички усилия на администрацията на Рейгън обаче повечето от западноевропейските държави отказват да увеличат кредитите за Турция по линия на НАТО. От западноевропейските държави най-тясно е военното сътрудничество на Турция с ФРГ, която предвиждала да ѝ отпусне, както и през предишните години, 60 млн. долара безвъзмездна военна помощ.

104. Информация № 269 относно посещение в Турция на парламентарна делегация на т.нар. Турска федерирана държава в Кипър, София, 20 август 1982 г.
АКРДОПБГДСРСБНА – ВР, ф. 23, оп. 01288, а.е. 955, л. 67-68
Делегацията на Турската федерирана държава в Кипър /(ТФДК) е приета от държавния глава и началник на ГЩ на турските въоръжени сили армейския генерал Кенан Еврен, който одобрил търсенето на пътища за разрешаване на кипърския проблем чрез преговори между кипърските турци и кипърските гърци. На срещата на парламентаристите с Министерския съвет било отбелязано, че евентуалното разширяване на териториалните води на гръцки острови в Егейско море, намиращи се в близост до крайбрежието на Турция, от 3 на 6 мили, неизбежно щяло да доведе до война между двете страни.

105. Оценка на сведенията от оригинален документ вх. № I – 0073/ 7 януари 1983 г., [Б. м.], 1983 г.
АКРДОПБГДСРСБНА – ВР, МФ 1528, а.е. I – 1240, дело 245, т. 1, част 1, л. 56-57, 57 (гръб), л. 58
Документът представлява обобщен доклад на гръцкото военно ръководство до ръководните органи на НАТО за състоянието на гръцките въоръжени сили и инфраструктурата на територията на страната към средата на 1982 г. и перспективите за развитието им до 1987 г. Посочва се, че няма съществени различия между националните планове и общия план на НАТО и Гърция полага усилия за

тяхното изпълнение. Поради недостатъчни финансови възможности обаче тя не е в състояние без помощ от НАТО да осъществи голяма част от мероприятията по дългосрочната програма на блока за периода 1983–1988 г.

106. Доклад за резултатите от проведената работна среща за обмяна на опит между представители на Разузнавателното управление на Черноморския флот на СССР и РО – Щаб на Военноморския флот на НРБ (22-25 април 1986 г.), [Б. м.], 16 май 1986 г.

АКРДОПБГДСРСБНА – ВР, ф. 23, оп. 0928, а.е. 1359, л. 124-128

На срещата са обсъдени въпроси относно организацията и воденето на съвместно разузнаване на театъра на военните действия, с особено внимание на плаванията на отряда бойни кораби на САЩ в Черно море. Обсъдена е възможността за изпълнение на команди по радиопеленгуването на обекти на 6-и флот на САЩ в централната част на Средиземно море от радиопеленгаторната група на отдела за радиотехническо разузнаване на Военноморския флот на НРБ в интерес на Черноморския флот на СССР. Въпросът е поставен от съветска страна поради голямото значение за тях на пеленгите от този пункт за авионосците на 6-и флот на САЩ при движението им в Централната част на Средиземно море.

III. Учения на обединените въоръжени сили на НАТО и на Варшавския пакт

107. Сводка № 29 относно получени данни и сигнали за подготвени и проведени действия в Гърция и Турция, насочени срещу Народна република България, Б. м., 13 септември 1961 г.

АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 1, оп. 10, а. е. 73, л. 22-24

Според данните, получени от РУМНО, в системата от учения на НАТО в Европа са включени две нови учения под наименованието „Червената лисица“ и „Реджекс“, които, подобно на учението „Шахмат“, ще бъдат ръководени от командването на НАТО в Южна Европа. Предвиждало се участие в тях да вземат сухопътните, военновъздушните и военноморските сили на НАТО в Южна и Югоизточна Европа и силите на 6-и американски флот.

108. Сводка № 41 относно получени данни и сигнали за готвени и провеждани действия в Гърция и Турция, насочени против НРБ, Б. м., 1 декември 1961 г.

АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 1, оп. 10, а.е. 73, л. 2

В сводката се съобщава, че турският военноморски флот от база Гьолджук, съвместно с единици от Шести американски флот, щели да проведат маневри във водите на Черно море. Главно внимание щяло да се обърне върху турските военноморски съдове, снабдени с ракетно оръжие. Атомното оръжие на турска територия, намиращо се в базите на НАТО, било под пълен контрол на американците.

109. Списък на въпросите по въоръжените сили на капиталистическите страни, подлежащи за изясняване през 1969 година, [Б. м.], 25 ноември 1968 г. (на руски език)

АКРДОПБГДСРСБНА – ВР, ф. 00391, а. е. I – 1547, л. 46-58

В списъка са включени въпроси относно обединените въоръжени сили на НАТО, военнополитическото сътрудничество между САЩ и Централноевропейските държави – ФРГ, Франция и Великобритания, както и въпроси, отнасящи се до военното сътрудничество между САЩ и страните от Южния фланг на НАТО – Турция, Гърция и Италия.

110. Доклад относно проведената от 5 до 8 февруари 1979 г. в Прага работна среща на представителите на разузнавателните управления на ГЩ на страните – участнички във Варшавския договор, София, 22 февруари 1979 г.
АКРДОПБГДСРСБНА – ВР, ф. 23, оп. 0928, а.е. 498, л. 1-3
На срещата присъстват представители на информационните служби и специалисти от радио- и радиотехническото разузнаване на ВС на всички страни – членки на Варшавския договор, с изключение на Румъния. Обменени са данни и са съгласувани въпросите по координиране на усилията на разузнаванията за предстоящото стратегическо Командно-щабно учение на Обединените въоръжени сили на НАТО „Уинтекс/Симекс-79“. Представителят на Разузнавателното управление на Националната народна армия на ГДР прави предложение на следващите работни срещи да бъдат изнасяни и обсъждани доклади на теми, свързани с оперативната и бойна подготовка на Обединените въоръжени сили на НАТО и привеждането им от мирно във военно положение. Заместник-началникът на Разузнавателното управление на Генералния щаб на Чехословашката народна армия О. Франк поема задължението да информира за това началниците на разузнавателните управления на поредното съвещание през 1979 г. в Будапеща.

111. Очаквана организация на системите за връзка и управление при ОВС на НАТО в Европа по време на стратегическото Командно-щабно учение „Уинтекс-81“, [Б. м.], 14 януари 1981 г. (на руски език)
АКРДОПБГДСРСБНА – ВР, ф. 23, оп. 0928, а.е 868, л. 87-89
Според информацията, поместена в документа, една от основните цели на стратегическото Командно-щабно учение на Обединените въоръжени сили на НАТО в Европа „Уинтекс-81” ще бъде проверката и оценката на възможностите на системите за управление и свръзка за бързо и скрито привеждане на въоръжените сили от мирно към военно положение. С цел по-пълно изясняване на въпроси, свързани с тази система, се предлага да се осъществи обмен на данни по линия на информационните центрове.

112. Информация № 66 относно участие на Гърция в учения на НАТО и в комплексни национални учения, София, 17 март 1982 г.
АКРДОПБГДСРСБНА – ВР, ф. 23, оп. 01288, а.е. 956, л. 33-35
В документа е поместена информация за запланувaните за 1982 г. и 1983 г. учения на ОВС на НАТО в Европа, на ОВС и Обединените ВМС на блока на Южноевропейския театър на военните действия, съвместни учения с ВМС на Франция и Италия, в които военноморските сили на Гърция ще вземат участие. Посочват се данни и за комплексни учения на гръцките въоръжени сили.

113. Справка относно подготовката на ВС на Турция за участие в „Уинтекс Симекс-83“, [Б. м.], 8 февруари 1983 г.
АКРДОПБГДСРСБНА – МФ 1464, а.е. I 1247, дело 256, ч. 1, л. 1, 1 (гръб), 2
В справката се посочват данни за началото, продължителността, хода на учението „Уинтекс Симекс-83” и неговия замисъл. Въз основа на тези данни се прави изводът, че в замисъла на учението е заложена концепцията на НАТО за изолиране на СССР и страните от Варшавския договор от петролните находища в Близкия и Средния изток.

114. Справка относно Стратегическото командно-щабно учение на ОВС на НАТО „Уинтекс Симекс-83“, [Б. м.], 18 март 1983 г.
АКРДОПБГДСРСБНА – ВР, МФ 1464, а.е. I – 1247, дело 256, ч. 1, л. 3-7, 7 (гръб)

В документа се отбелязва, че учениятa от типа „УИНТЕКС СИМЕКС“ се провеждат всяка нечетна година с участие на командванията и щабове от НАТО и националните въоръжени сили, както и редица министерства и ведомства, имащи пряко отношение към осигуряване на въоръжените сили по време на война. Посочени са целта и районът на учението, участващите сили и средства, отработвани въпроси и ръководство на учението.

115. Анализ за дейността на органите за радио и радиотехническо разузнаване в БНА при разузнаването на есенните учения на ОВС на НАТО „Отъм Фордж – 83“, Б. м., 6 декември 1983 г.

АКРДОПБГДСРСБНА – ВР, ф. 23, оп. 01288, а.е. 1189, л. 105-117

Според информацията, поместена в документа, учениятa „Отъм Фордж-83“ са част от мероприятията, които провежда НАТО по изостряне на международната обстановка с цел постигане на военно превъзходство над държавите от Варшавския договор. На Южноевропейския театър на военни действия, като част от тези учения са проведени национални такива в рамките на Обединените въоръжени сили на НАТО. По време на учениятa отделът за радио- и радиотехническо разузнаване в БНА отблизо следи дейността на поделенията, обобщава и анализира добитите данни, изготвя подробна оперативна справка, която предава на служба „Информация“.

116. Справка за хода на подготовката на учението на ОВС на НАТО на ЮЕТВД „Дисплей дитърминейшън-84“, [Б. м.], 24 август 1984 г.

АКРДОПБГДСРСБНА – ВР, ф. 23, оп. 01288, а.е. 1189, л. 231-236

Отбелязват се подробни данни за подготовката на учението. За първи път постъпват сведения за някои разногласия между САЩ и Турция при подготовката на учението. Влияние върху нея оказват и съществуващите противоречия между Гърция и Турция, свързани с включването на остров Лимнос в плана на учението, поради което Гърция официално се отказва от участие в него.

117. Задачи на разузнавателните органи по добиването на информация за серията учения на Обединените въоръжени сили на НАТО „ Отъм Фордж-84“, [Б. м.], 13 юни 1984 г.

АКРДОПБГДСРСБНА – ВР, ф. 23, оп. 01288, а.е. 1189, л. 217-223

В документа се посочва последователността на действията на щабовете и войските по време на серията есенни учения на обединените и националните въоръжени сили на страните – членки на НАТО. В рамките на „Отъм Фордж-84“ на Южноевропейския театър на военни действия е планирано да се проведат учения на Обединените въоръжени сили на НАТО „Дисплей дитърминейшън-84“, учения на Подвижните сили на НАТО, предназначени за усилване на групировката на блока в този регион, както и крупни национални учения на въоръжените сили на Италия, Гърция и Турция.

118. Справка относно: Плановото учение на ОВС на НАТО на ЮЕТВД „Дистант Хамър-85“, [Б. м.], 30 май 1985 г.

АКРДОПБГДСРСБНА – ВР, МФ 1464, а.е. I- 1247, дело 256, ч. 2, л. 121-123, 123 (гръб), 124

Основна цел на учението е демонстриране готовността и възможностите на НАТО за усилване на ВС на Турция със сили и средства на блока и Силите за бързо реагиране на САЩ. Един от основните въпроси, залегнали в плановете за подготовката и провеждане на учението, е предотвратяване изтичането на информация и осигуряване скритото управление на войските.

119. Справка относно: Учението на ВМС на Турция „Денис Курду-2/ 85“, [Б. м.], 27 юни 1985 г.

АКРДОПБГДСРСБНА – ВР, МФ 1464, а.е. I – 1247, дело 256, ч. 2, л. 149-151 (с гръб)
В справката са поместени сведения за проведеното в акваторията на Мраморно, Егейско и Средиземно море учение на ВМС на Турция. Според получените данни целта на учението е била практическа проверка на плановете на КВМС на Турция за привеждането на щабовете и войските от мирно на военно положение.

120. Справка за учението на ОВС на НАТО „Актив ейдж-I / 85“, [Б. м.], 28 юни 1985 г.
АКРДОПБГДСРСБНА – ВР, МФ 1464, а.е. I – 1247, дело 256, ч. 2, л. 152, 152 гръб, 153
Според анализа на информацията, получена от военното разузнаване, целта на учението е била практическата проверка на системата за оповестяване и привеждане на щабовете и войските от ОВС на НАТО от мирно на военно положение за отразяване на внезапна агресия на страните от Варшавския договор.

121. Справка относно: Национално есенно учение на ВС на Турция „Сонбахар-85“, [Б. м.], 4 октомври 1985 г.
АКРДОПБГДСРСБНА – ВР, МФ 1464, а.е. I- 1247, дело 256, ч. 2, л. 157 – 161 гръб, 162
Учението е проведено в зоната на отговорност, акваториите на Мраморно и Черно море. То се явява национално планово учение, основната част от което се провежда в Източна Тракия и се явява като непосредствена подготовка на ТВС за есенните учения на НАТО на ЮЕТВД. Учението е проведено при пълна цензура на средствата за масова информация.

122. Оценка на документален материал „Общи указания за провеждане на тактическо учение с войски „Есиос йонос – 84“ / Благоприятен предвестник/, [Б. м.], 2 декември 1985 г.
АКРДОПБГДСРСБНА – ВР, МФ, 1528, а.е. I – 1240, дело 245, т. 1, ч. 2, л. 279, 279 гръб
Полученият документален материал представлява разработка за провеждането на тактическо учение с войски в рамките на 10-а пехотна дивизия – Серес, от сухопътните войски на Гърция под наименованието „Есиос йонос-84“. Отбелязва се, че разработка на тактическо учение с войски в рамките на пехотна дивизия от сухопътните войски на Гърция се получава за първи път. Предлага се материалът да бъде оценен като ценен.

123. Бойно разпореждане по разузнаването – Генерален щаб на БНА № 7, [Б. м.], 9 юли 1987 г.
АКРДОПБГДСРСБНА – ВР, МФ 1 – 1551, а. е. 1550, л. 102 - 108
Издадените от министъра на народната отбрана заповеди по изпълнението на информационните задачи и организационните указания имат за цел по-пълното и целенасочено разузнаване на ученията на Обединените въоръжени сили на НАТО на Южноевропейския театър на военни действия.

A LIST OF DOCUMENTS WITH ANNOTATION

I. The role and the place of ID-GS of the BNA in the intelligence activities of the countries participating in the Warsaw Pact aimed against the major opponent - the USA and the West European countries – members of NATO

1. **A letter from the Minister of Defence of the People's Republic of Bulgaria P.P Panchevski to the Minister of Defence of the USSR G. K. Zhukov, Sofia, 9 February 1957 (in Russian)**
   АКРДОПБГДСРСБНА – ВР, ф. 23, оп. 01288, а.е. 984, л. 30
   The Minister of Defence of the PRB shall addresses the Minister of Defence of the USSR to help the work of the military intelligence in the Intelligence Directorate of the General Staff of the Bulgarian National Army.
2. **Plan for the activity of the Intelligence Directorate in complicated circumstances, Sofia, 1 March 1957**
   АКРДОПБГДСРСБНА – ВР, ф. 23, оп. 01288, а.е. 986, л. 26-29
   The main cases are indicated, where the circumstances in the countries under intelligence are considered complicated. The existence of specific information for the preparation of a raid against our country is considered primarily important, the announcement of partial or overall mobilization in Turkey and Greece, as well as the conducting of trainings of NATO naval forces with participation of Sixth US fleet, to the north of the line of the islands of Rhodes and Crete.
3. **Relations between the Ministry of Interior and the Ministry of National Defence on some issues of intelligence, Sofia, March 6, 1958**
   АКРДОПБГДСРСБНА – ВР, ф. 23, оп. 01288, а.е. 986, л. 64-67
   The document, signed by the Ministers of Interior of National Defence, points out the need for close contact between the intelligence authorities of both ministries to improve the activity against the main rivals – the US and Great Britain, their satellites and primarily Turkey and Greece. The specific rules for the exchange of information, operational and technical interaction and the formal contacts in overseas work are indicated.
4. **Information with regard to NATO Session held in Washington within 2 – 4 April, Sofia, May 30, 1959**
   АКРДОПБГДСРСБНА – М. Ф. 1 оп. 10, а.е. 62, л. 255-258
   In discussing the Berlin question, on which there was not a principal agreement reached between the parties - participating in NATO, at a session of high secrecy some military issues of the organization were discussed. According to reports of two American generals, the superiority of the Russians was such that any idea of disunion, freezing of arms (plan "Macmillan") or redistribution the forces (plan "Montgomery") would create a serious danger to the defence of the West.
5. **Information No 57, Sofia, June 27, 1959**
   АКРДОПБГДСРСБНА – М. Ф. 1 оп. 10, а.е. 62, л. 212- 217

According to the Turkish Foreign Ministry, the main reason for the invasion of Soviet influence in the Middle East was that since the creation of NATO in Europe, the Middle East remained a free area that the Soviet Union wanted to use in order to penetrate into Africa. As extremely wrong was considered the opinion of the United States, i.e. the relations between Egypt and other Arab countries can be fixed by bringing them closer to Nasser. The only correct policy was to refrain from any action that could be perceived as supporting his policy not to turn Egypt into an object of rivalry between the two blocs.

6. **Instruction for the work of the military intelligence and other intelligence bodies and the cross-border apparatus of the PRB on the early detection of possible armed attack against possible opponents to PRB, Sofia, April 17, 1962**
АКРДОПБГДСРСБНА – ВР, ф. 23, оп. 01288, а.е. 986, л. 206-208
The instruction was signed by the Minister of National Defense gen. D. Dzhurov and the Chief of the General Staff – gen. Semerdzhiev. It says that the goal is the timely detection of possible preparation of a sudden attack against the PRB by the opponents using all the forces and means of the military intelligence, the intelligence bodies of the Ministry of Interior, the Ministry of Foreign Trade, the Ministry of Transport and Communications, BTA, Balkantourist etc. The main tasks and organizational events on the implementation of the instruction are indicated.

7. **A list of the materials submitted by the Soviet military attache of division 35440 - MND 14. 04. 1963, B. m., April 18, 1963**
АКРДОПБГДСРСБНА – ВР, ф. 23, оп. 01288, а.е. 988, л. 11
The Soviet military attache supplied the MND with some documentary material for information purposes - guides on the armed forces of Israel and Germany, and a book of instructions for the military intelligence of the English army.

8. **Interaction between the Ministry of Interior and the Ministry of National Defence on some issues related to the intelligence activity, Sofia, July 30, 1963**
АКРДОПБГДСРСБНА – ВР, ф. 23, оп. 01288, а.е. 955 , л. 259-262
In order to improve intelligence work on revealing the plans of the imperialist powers of the chief opponent of the US and its allies determine how to establish a closer contact between the First Main Department and the Intelligence Directorate of the General Staff of the MRLs. Tasks regarding the exchange of information on operational matters and relationships abroad are indicated. In order to improve the intelligence work on revealing the plans of the imperialist powers of the chief opponent the USA the ways are determined for the establishment of a closer contact between the First Police Department and the Intelligence Directorate of the General Staff of the MND. The tasks related to the information exchange on operational issues and relationships abroad are stated.

9. **Report on the consultation held in GRU of the Soviet army for the period within 19 - 26 November 1963, B. m., November 1963**
АКРДОПБГДСРСБНА – ВР, ф. 23, оп. 01288, а.е. 986, л. 267-269
During the consultation in Moscow between the Deputy Chief of the Intelligence Directorate of the General Staff of the BNA, the Head of 'Information' department of the Military Intelligence and the leadership of the General Intelligence Directorate of the Soviet Army had coordinated their information tasks for 1964. The question of creating intelligence coordination body of the Warsaw Command was also raised at the meeting. On this occasion, representatives of the Bulgarian military intelligence express the opinion that the current work of the intelligence organs in the armies of the socialist countries is quite decentralized and not purposeful, so the establishment of such coordination body will help greater results in the work to be achieved.

10. **A letter from the Minister of Defence of the BNA to the Minister of Defence of the Hungarian People's Republic, L. Sineg, Sofia, June, 1964 (in Russian)**
АКРДОПБГДСРСБНА – ВР, ф. 23, оп. 01288, а.е. 1051, л. 11-12
The Minister of Defence of the BNA submits a proposal for convening a meeting of representatives of the intelligence directorates of the two armies, to be held in Sofia in October 1964. The aim of this meeting is to establish closer cooperation in the work of the intelligence organs of the countries - members of the Warsaw Pact, which to contribute to a more efficient and economical implementation of the intelligence.

11. **Letter - response from the first deputy Minister of Defence of the HPR, Kyotelesh, to the Minister of Defence of the PRB gen. D. Dzhurov, Budapest, June 16, 1964 (in Russian)**
АКРДОПБГДСРСБНА – ВР, ф. 23, оп. 01288, а.е. 1051, л. 13-14
The deputy Minister of Defense of the Hungarian People's Republic accepts the proposal to hold a meeting in Sofia, but poses some fundamental questions. In his opinion it is necessary to be clarified who will chair the meeting, what powers the heads of delegations will have and most importantly – in case the draft is adopted, who will have the right to approve and issue instructions for its implementation.

12. **A letter to the Minister of National Defence of the GDR – army general Hoffmann from the Minister of National Defence of the PRB, gen. D. Dzhurov, Sofia, June, 1964 (in Russian**
АКРДОПБГДСРСБНА – ВР, ф. 23, оп. 01288, а.е. 1051, л. 7-8
In the letter, the Minister of Defence of the PRB submits a proposal for convening a meeting of representatives of the intelligence directorates of the two armies, to be held in Sofia in October 1964. It is stated that decisions can be discussed and adopted at the meeting on the coordination of activities of strategic and agents intelligence, on the radio intelligence work, informational activities etc.

13. **A letter - response from army gen. Hoffmann to the Minister of National Defense of the PRB gen. Dzhurov, Berlin, August 21, 1964 (in Russian)**
АКРДОПБГДСРСБНА – ВР, ф. 23, оп. 01288, а.е. 1051, л. 9
The Minister of National Defense of the GDR thanks for the letter of the Minister of Defence of the PRB with regard to a closer cooperation in the Intelligence bodies of the Warsaw Pact armies. In his view, however, it is more appropriate to prepare and conduct a meeting of the Jount Command of the Unified Armed Forces, of which he has already informed the Marshal of the Soviet Union Grechko and expects its opinion.

14. **A letter to the Chief of the General Staff of the Soviet Army S.S. Biryuzov from the Chief of the General Staff of the BNA gen. Semerdzhiev, Sofia, August 28, 1964 (in Russian)**
АКРДОПБГДСРСБНА – ВР, ф. 23, оп. 01288, а.е. 1051, л. 29-30
In connection with the meeting of representatives of the intelligence directorates of the armies of the countries - participants of the Warsaw Pact on coordination of the intelligence work, the letter gives preliminary information on the protocol and organizational issues. It indicates that the working language of the meeting will be Russian and the cost of delegations will be covered by the participants themselves.

15. **Incoming telegram from the Chief of the GRU gen. Ivashutin to the Chief of ID-GS of the BNA gen. Zikulov, Moscow, June 14, 1968**
АКРДОПБГДСРСБНА – ВР, ф. 23, оп. 01288, а.е. 1056 , л. 9
The telegram was sent on the occasion of the preparation of a meeting of experts of the two intelligence directorates to discuss opportunities for cooperation in the

development of intelligence equipment. The meeting was organized by the Main Intelligence Directorate of the General Staff of the Armed Forces of the USSR in accordance with the decisions of the Warsaw meeting of the heads of the intelligence directorates of the armies of the Warsaw Pact.

16. **Report by Deputy Chief of General Staff of the BNA and Head of the Intelligence Directorate – GS, lieutenant - general Vasil Zikulov on the meeting of representatives of military intelligence of the Warsaw Pact countries held in Moscow, Sofia, September 12, 1969**
АКРДОПБГДСРСБНА – ВР, ф. 23, оп. 01288, а.е. 1058, л. 130-135
The document provides information on the reports presented by the heads of the intelligence directorates of the BNA, the Hungarian National Army, GDR, the Polish army, the armed forces of the Socialist Republic of Romania, the armed forces of the Soviet Union and the Czechoslovak National Army, presented at the meeting in Moscow. It is noted that the head of the Romanian military intelligence, Major General Dumitru, during the meeting, said that the cooperation of their Intelligence Directorate will continue to develop on bilateral basis both with the Warsaw Pact countries and with 'other socialist countries' as well.

17. **The text of the speech of the Head of Delegation of the BNA at the meeting in Bucharest on April 11, 1972, Sofia, March 26, 1972**
АКРДОПБГДСРСБНА – ВР, ф. 23, оп. 01288, а.е. 1063, л. 91-96
In his speech the Head of the Bulgarian delegation placed the request on the agenda of the meeting of the Supreme Council of the united armed forces, the question on the status of forces and the means of intelligence of the ground forces and ways for their improvement to be included. Guided by the recommendations made by the heads of the fraternal armies at the meetings in Moscow, Warsaw and Sofia to, a proposal is made for the settlement of issues related to the organizational structure and similar in size and composition intelligence authorities in the allied armies to be created. It is also pointed out that for material reasons it is not possible to bring in peacetime all intelligence authorities to state in wartime.

18. **Report by the heads of the intelligence directorates of the countries – memebers of the Warsaw Pact on the meeting held of Sofia, 1972**
АКРДОПБГДСРСБНА – ВР, ф. 23, оп. 01288, а.е.1062, л. 43 – 46
The meeting was attended by delegations of the intelligence directorates of the countries participating in the Warsaw Pact, with the exception of the delegation of ID of GS of the Romanian National Army. The military-political situation in the world was discussed and the ensuing tasks.

19. **The text of the speech of the Deputy Chief of ID - GS of the BNA, Colonel Ivan Uzunov, expressing opinion on the report of the Chief of GS of the National Army of the GDR presented at the Conference in Berlin on June 5, 1973, Sofia, 21 May 1973**
АКРДОПБГДСРСБНА – ВР, ф. 23, оп. 01288, а.е. 1064, л. 95-100
The speech raises issues related to mutual study of the achievements of the fraternal armies in the intelligence preparation of the troops and the preparation of intelligence units and divisions. Special attention is paid to the experience of the GDR in the intelligence preparation of the commanders and staffs of all units and the good knowledge of NATO armed forces

20. **The text of the speech of the Deputy Chief of ID of GS of the BNA and head of the 'Information' Service, Colonel Popov, at the meeting of the representatives of ID of GS of SC of the countries participating in the Warsaw Pact, held in December 1973 in Budapest, Sofia, November 28, 1973 (in Russian)**

АКРДОПБГДСРСБНА – ВР, ф. 23, оп. 01288, а.е. 60, л. 27-33
It is stated in the speech stated that in accordance with decisions taken at the Varna meeting and the existing arrangement, a significant exchange of information and documents was made in the period after the meeting. This allowed for the possibility of achieving in-depth analysis and unification of assessments on major issues of the military-political situation in the world, the building of the armed forces of NATO member states and the outlook for their use.
In connection with the 1973 Strategic Command - staff exercise of NATO allied armed forces "Wintex - 73", within the implementation of the decisions taken at the meeting in Varna, two workshops in Warsawwere held for the coordination of the efforts of the intelligence directorates in the preparation and conduct of exercises and development of unified assessments and conclusions.

21. **Report by the deputy-chief of General Staff of the BNA and head of the Intelligence Directorate of General Staff lieutenant-general Vasil Zikulov on the Meeting of representatives of military intelligence directorates of the countries members of the Warsaw Pact held in Budapest, Sofia, December 8, 1973**
АКРДОПБГДСРСБНА – ВР, ф. 23, оп. 01288, а.е. 982, л. 6-15
The report begins with various opinions regarding the refusal of Romania to participate in the activities of the previous meeting of representatives of the military directorates held in Varna in 1972. In his speech at the present meeting the head of the Intelligence Directorate of the General Staff, the Romanian general of army Dumitru, focuses on issues with regrd to which they have specificities and differences, such as readiness to develop cooperation in the field of military intelligence only on a bilateral basis. Ardent dispute arose on the issue regarding the relations between Romania and China. In this dispute, General Dumitru called the heads of military intelligence directorates of the GDR and the PRB provocateurs.

22. **Considerations on the tasks, the role, the ocation and the main efforts of the Intelligence Directorate of the General Staff of BNA, B. m., January 4, 1974**
АКРДОПБГДСРСБНА – ВР, ф. 23, оп. 01288, а.е. 1070, л. 9-15
The document sets out the main tasks entrusted to the ID of GS of the BNA. The firstone is obtaining intelligence information of the military policy and changes in the military-political situation of the countries under intelligence, as well as the preparation of the potential opponent for a surprise attack with weapons of mass destruction. The main direction of the intelligence work is determined - against NATO, primarily the USA, Turkey, Greece and other NATO member states, located in the Eastern Mediterranean. The countries where ID – GD has residency in disguise are also marked.

23. **Letter from the Chief of ID-GS of the BNA General Zikulov to the head of the GRU of the GS general of army Ivashutin, Sofia, February 10, 1976 (in Russian)**
АКРДОПБГДСРСБНА – ВР, ф. 23, оп. 0928, а. е. 490, л. 1
The letter indicates the number of Bulgarian officers and the duration of their training in military schools of the GRU of GS of the Supreme Council of the USSR, planned for that year.

24. **A treaty between the Ministry of Defense of the USSR and the Ministry of National Defense of the PRB regarding the temporary deployment of special equipment of the General Intelligence Directorate of GS of the Supreme Council of the USSR on the territory of Bulgaria, B. m., December 16, 1976 (in Russian)**
АКРДОПБГДСРСБНА – ВР, ф. 23, оп. 0928 ,а.е. 490, л. 35-36
According to Article 1 of the Treaty Bulgaria is obliged to adopt in the second half of 1976 in a temporary storage special equipment in a store of the BNA, without taking

rent for that. The technique is a property of the Soviet Union and is intended to be used by Soviet specialists commissioned to Bulgaria for conducting radio and radio-technical intelligence. Soviet specialists will transmit the obtained information to Bulgaria in full.

25. **Information about the prospects for the development of French nuclear forces in the period 1977-1982, B. m., April 1, 1977**
АКРДОПБГДСРСБНА – ВР, ф, 00238, а.е. I, 1431, дело 45, т. 1, л. 36-39
The information includes the general guidelines for the development and improvement of the French nuclear forces. The prospects for the development of strategic and tactical nuclear forces are discussed, regardless of their organizational subordination for the period 1977-1982.

26. **Information about the prospects for development of the French classic armed forces in the period 1977-1982, B. m., April 11, 1977**
АКРДОПБГДСРСБНА – ВР,Ф, 00238, а.е. I , 1431, дело 45, т. 1, л. 30-35
After establishing their own nuclear forces which ensure the application of the doctrine of "discouraging the enemy" France directs its efforts to develop its classic of the armed forces. The reference contains a table holding data regarding the adopted military budget for the period 1977-1982.

27. **Annotation 3 for newsletter entitled "Innovations in the French armament, Sofia, June 2, 1977**
АКРДОПБГДСРСБНА – ВР, ф, 00238, а.е. I , 1431, дело 45, т. 1, л. 1
It is stated in the documents that the newsletter is closed and is intended only for countries that buy French weapons and military equipment. It was released in 1976 and was received by a person who has access to similar documents under his official position. The original was sent to the Main Intelligence Directorate of the General Staff of the Armed Forces of the USSR.

28. **Information on the attitude of France regarding the reduction of armed forces and armaments in Europe, the essence of the announced cutting the numbers of French troops and the armament in Europe, nature of the announce withdrawal of French troops from the territory of GDR, B. m., July 17, 1977**
АКРДОПБГДСРСБНА – ВР, ф, 00238, а.е. I, 1431, дело 45, т. 1, л. 25-29
In the communiqué signed between the USSR and France, during Brezhnev's visit to Paris, the French side gave its consent a special session of UN to be held on the issue of disarmament, at which session "effective mechanisms" to be adopted for the settlement of these issues and a world conference on disarmament to be held with the participation of China. In addition, France was prepared to change its position on holding the conference in Geneva, provided that it participates in it in the capacity of co-chair, on equal basis with the USSR and the USA.

29. **Information on the changes in the French military doctrine, the development of new strategic doctrines and concepts of military leadership, the development of concepts for the use of nuclear weapons, B. m., July 17, 1977**
АКРДОПБГДСРСБНА – ВР, ф, 00238, а.е. I, 1431, дело 45, т. 1, л. 50 – 54
The main directions of military policy drawn by De Gaulle, after the announcement of France out of NATO's military organization, in G. Pompidou and Giscard Estaing, are preserved. Some changes appeared, however, in the military policy and in the military doctrine as well. The concept of the front defense was officially adopted. The Warsaw Pact countries are determined as a major opponent and aggressor. It was emphasized that France had led an independent policy, but with the accepted concept of „front defense" and new new concepts of collective defense of Western

Europe from the Warsaw Pact aggression, the country is pushed further towards the Atlantic Pact.

30. **A letter from the Chief of the Intelligence Directorate of the General Staff of the NPA of GDR major - general Gregory to the Chief of ID – GS of the BNA, lieutenant general Zikulov, Berlin June 30, 1977 (in Russian)**
АКРДОПБГДСРСБНА –ВР, ф. 23, оп. 0928, а.е. 490, л. 77
In connection with the existing problem of learning foreign languages General Gregory requested genera Zikulov to accept an officer from the Intelligence Directorate of the General Staff of the National People's Army of the GDR, to get acquainted with the Bulgarian experience in this field.

31. **A letter - response from the Chief of the Intelligence Directorate of GS of the BNA Zikulov to the Head of the Intelligence Directorate of the General Staff of the National People's Army of the GDR, Gregory, Sofia, August 12, 1977 (in Russian)**
АКРДОПБГДСРСБНА – ВР, ф. 23, оп. 0928, а.е. 490, л. 79
General Zikulov reported to his German counterpart that an the opportunity will be given to their representative to get acquainted with the methods of the Bulgarian scientific research institute of suggestology and the methods used in ID-GS of the BNA for the settlement of this task.

32. **Excerpts from the decisions of the 9th meeting of the Committee of Ministers of Defense, held in Sofia within 10 - 11 December 1976 and measures for their implementation, B. m., December 28, 1977**
АКРДОПБГДСРСБНА – ВР, ф. 23, оп. 0928, а.е. 737, л. 36
The Committee of Ministers of Defense considers it necessary to closely monitor the military-economic preparations of NATO countries to the west and southwest direction and commissions the General Staffs of the armies of the Warsaw Pact countries to systematically and operationally exchange information on the status and development of the armed forces of NATO countries.

33. **Information on the collaboration between the intelligence directorates of the General Staff - BNA and the HNA on bilateral basis,N.p., January 2, 1978**
АКРДОПБГДСРСБНА – ВР, ф. 23, оп. 0928, а.е. 488, л. 69-70 (гръб)
In the information it is stated that the last meeting between representatives of the intelligence agencies of the two countries took place in 1974. A protocol note was signed at that meeting indicating specific events of the operational activities, activities regarding information, the army intelligence etc.
The two countries hold the same view that the meetings of the heads of the intelligence directorates should be conducted every 1-2 years.
For the conduct of another bilateral meeting ID – GS of the BNA sent an invitation to its Hungarian colleagues in July 1975 and the invitation was renewed in July 1977, after which, based on a proposal made by ID - GS of the BNA, it was postponed for a later period.

34. **A letter from the Chief of the Second Directorate of the General Staff of the Hungarian People's Army, Ferenc Syuch, to the deputy Chief of the General Staff and Chief of the Intelligence Directorate of the General Staff of the BNA, lieutenant-general Zikulov Budapest, March 6, 1978 (in Russian)**
АКРДОПБГДСРСБНА – ВР, ф. 23, оп. 0928, а.е. 491, л. 9
General Syuch submitted to general Zikulov information received from American and Italian military attaches in Bucharest on the joint Soviet - Romanian - Bulgarian drill to be held within 10 - 20 March in Romania.

35. **A report from the Deputy Chief of GS of the BNA and chief of ID – GS, lieutenant-general Vasil Savov Zikulov, regarding the meeting of the heads of military**

intelligence of the countries - members of the Warsaw Pact held in Sofia and the bilateral discussions in Sofia, October 24 1978.
АКРДОПБГДСРСБНА – ВР, ф. 23, оп. 0928, а.е. 737, л. 114-118
The report is addressed to the deputy Minister of National Defence and Chief of General Staff of the BNA colonel-general Semerdzhiev. It reflects the most important moments from the work of the delegations of ID of the armed forces of SVD during the meeting in Sofia. For the first time, a Cuban delegation takes part as an observer. During the bilateral talks the Cubans pose the question that of all the socialist countries only ID of the BNA have not established relations and cooperation so far.
Again, the Romanian delegation was only present in plenary sessions, highlighting the characteristics of Romanian politics.

36. **A letter from the deputy Chief of GS of the BNA and head of the ID-GS, lieutenant-general Zikulov to the deputy Chief of GS and the chief of the GRU - GS of the Supreme Council of the USSR, general of army Ivashutin, Sofia, 12 February 1980 (in Russian)**
АКРДОПБГДСРСБНА – ВР, ф. 23, оп. 0928, а.е. 865, л. 2-4
At the suggestion of the Chief of General Staff of the BNA, general Semerdzhiev coordinated with the Minister of National Defence of the PRB and the CC of BCP at the end of 1974 the post of Permanent Representative of the General Intelligence Directorate of the General Staff of the USSR armed forces in the Intelligence Directorate of the General Staff of the BNA was established. As a result the cooperation between the two governments has significantly expanded and practically covered all areas of intelligence work. General Zikulov considered appropriate for this position to be retained in the future and inform of this general of army Ivashutin.

37. **A report from the deputy Chief of ID of GS and head of 'Planning' division - colonel Kamen Petrov, Sofia, April 23, 1980**
АКРДОПБГДСРСБНА – ВР, ф. 23, оп. 0928, а.е. 710, л. 51-53
In his report the head of 'Planning' division, colonel Petrov, informed the deputy Chief of General Staff of the BNA and head of the ID – GS, lieutenant-general Vasil Zikulov about the discussions between him and the head of the Second Directorate to the Staff of the united armed forces, participating in the Warsaw Pact, General Proskurin.
During the discussions, questions were raised related to the upcoming FRONT Command - staff drill 'Balkan – 80', the role, the location and the relationship of the intelligence organs of the BNA and the general command of the Theater of military operations and the Supreme Command of the United Armed Forces.

38. **On further questions regarding the place, the subordination and the relationship between intelligence authorities, B. m., October 22, 1980**
АКРДОПБГДСРСБНА – ВР, ф. 23, оп. 0928, а.е. 710, л. 340-345
In connection with the formation of General Commands of the various Theaters of war, with a particular acuteness arises about the place , the subordination and the relationship between the intelligence bodies of the various command authorities from the coalition troops controlling bodies. The Bulgarian Military Intelligence offers the MainIntelligence Directorate of the General Staff of the Armed Forces of the USSR to come up with principal recommendations regarding echeloning of CP ID - GS of wartime.

39. **A report of the Head of RT and Material and Technical Suport (MTS) colonel Eng. Nonev with regard to a working meeting of the representatives of the intelligence directorates of General Staffs of the Warsaw Pact countries on the automation of information processes, Sofia, September 25, 1980**
АКРДОПБГДСРСБНА – ВР, ф. 23, оп. 0928, а.е 871, л. 1-4

At the meeting it was shown for the first time the developed by the management photographic information - search system and a demonstration is made of bringing up documents for the land forces of Greece. All delegations are willing to receive samples of documents and instructions for completing the input data on the land forces of Greece and Turkey in the system in Bulgarian.

40. A memorandum of the bilateral meeting between the delegations of ID of GS of the BNA and the Polish troops, held in Warsaw within 18 - 21 March 1980, Warsaw, March 21, 1981 (in Russian)
АКРДОПБГДСРСБНА – ВР, ф. 23, оп. 0928, а.е. 737, л. 204-208
In accordance with the bilateral agreement between the military intelligence directorates and the Polish People's Army troops from 18 to 21 March 1980 in Warsaw working meeting is held, at which the state of cooperation between the two intelligence directorates is discussed.

41. Information No 182 on military attachés and residencies undercover B. m., June 2, 1981
АКРДОПБГДСРСБНА – ВР, ф. 23, оп. 01288, а.е. 803, л. 83-87
The document contains information sent by the residencies in Paris, Warsaw, Bucharest and Ankara on the changes inside the countries and military policy of the respective countries. The military attache in Poland reports that the independent self-governing trade-union "Solidarity" continues to expand its influence in the army.

42. Information No 50 on protective devices for the population of the major NATO countries, Sofia, February 25, 1982
АКРДОПБГДСРСБНА – ВР, ф. 23, оп. 01288, а.е. 955, л. 23-26
The document contains details of the manner in which the main NATO member states have ensured the protection of its population in the conditions of modern warfare. In Scandinavia shelters in the rocks are built which are highly protective against shock wave of a nuclear explosion. With the exception of the USA, Denmark and Norway, which has provided protection of 40% of its population, in the other NATO member states availability of protective equipment for the population is low - an average of about 10%.

43. On the cooperation with the intelligence bodies of the allied armies in the field of operational and tactical intelligence, B. m., December 28, 1982
АКРДОПБГДСРСБНА – ВР, ф. 23, оп. 0928, а.е 864, л. 156-157
The cooperation with GRU - GS - SC of the USSR in 1982 is carried out in connection with the organizational development of the intelligence organs of the air reconnaissance in the BNA. Together with Soviet specialists for radio and radio-technical reconnaissance a reconnaissance of NATO exercises of Southern European theater of war "Distant Dharm - 82" and "Display Determination - 82" was conducted.

44. Information denunciation from a credible source concerning acquired intelligence data, N.p., February 9, 1983
АКРДОПБГДСРСБНА – ВР, МФ, 1684, а. е. I, 1192, дело 246, т. 4, л. 1, 1 гръб
The data concerns decisions taken at a meeting of the Spanish Government, held in December 1982, the meeting at NATO Headquarters - January 1983 and decisions of the Council of Ministers of Belgium on military issues.

45. Cooperation in the field of radio and radio-technical intelligence between ID - GS of the BNA and ID – GS of the HNA N.p., March 10, 1983 (in Russian)
АКРДОПБГДСРСБНА – ВР, ф. 23, оп. 0928, а.е. 1279, л. 10-12
It is noted that the cooperation in the field of radio and radio-technical intelligence between ID - GS of the BNA and the HNA has been developing for 25 years. As a

result of the joint efforts now the location of the radio-stations serving the allied NATO forces is determined even more successfully.

46. **Information denunciation regarding the spring session of the Nuclear Planning Group of NATO held in March 1983, N.p., April 13, 1983**
АКРДОПБГДСРСБНА – ВР, МФ, 1684, а.е. I, 1192, дело 246, т. 4, л. 11
According to a reliable source the USA could switch to the reduction of strategic nuclear weapons only after theplacement of new advanced systems. The ministers of the countries on whose territories the placement of missiles with a medium range of action is planned, said that to ease the pressure of public opinion on that issue, it is necessary that the USA undertakes some steps.

47. **Information denunciation on the draft budget of France for the period 1984, B. m., May 12, 1983**
АКРДОПБГДСРСБНА – ВР, МФ, 1684, а.е. I, 1192, дело 246, т. 4, л. 12
It is established from a reliable source that in the draft budget of France specific events are set for the modernization of nuclear and conventional forces of the country. The reduction of the number of soldiers of the armed forces by 36,000 people was also foreseen.

48. **A report on the results of the joint meeting of experts from the intelligence directorates of the Black Sea Fleet of the USSR and the intelligence directorate at the Staff of the Navy of the PRB (10-14 May 1983), B. m., May 26, 1983**
АКРДОПБГДСРСБНА – ВР, Ф. 23, оп. 01288, а.е. 1169, л. 22-26
The meeting is held in accordance with the plans of the allied armed forces of the countries - members of the Warsaw Pact in order to exchange experience on issues related to the joint organization and the conduct of intelligence and information activities. The ways of increasing the effectiveness of intelligence during the muster - the march of the united squadron, the drills of the shock troops of the allied fleets in the Black Sea, as well as issues related to military-political environment of the Southwest Theater of war are discussed.

49. **Information denunciation on the plans for development of NATO armed forces, B. m., December 14, 1983**
АКРДОПБГДСРСБНА – ВР, МФ, 1684, а.е. I, 1192, дело 246, т. 4, л. 41, 41 гръб
At a meeting of the Standing Committee for Military Planning, held on 1 December, under the pretext of a „growing threat" from the Warsaw Pact, the US Representative emphasized the particular importance of the increasing of combat power of conventional forces units. He pointed out some flaws in the methodology of NATO headquarters to evaluate the armed forces of the parties and proposed to develop a new methodology. The representative of the Netherlands considered that the planning of the armed forces has both military-technical and political importance.

50. **Memorandum of the meeting of the heads of the Intelligence Directorates of the General Staff of the armies of the countries - members of the Warsaw Pact, held in Sofia within 13 - 16 June 1986, B. m., June 23, 1986**
АКРДОПБГДСРСБНА – ВР, ф. 23, оп. 0928, а.е. 1358, л. 258-268
The document includes the decisions taken at the meeting and the planned joint events. It is noted that the memorandum is made in six copies in Russian, one for each delegation and is subject to approval on behalf of the chief of GS of the armies of the countries - members of the Warsaw Pact.

51. **Information on the tasks and activities of the sections for 1986, B. m., In April 1986 (in Russian)**
АКРДОПБГДСРСБНА – ВР, ф. 23, оп. 0928, а.е. 1379, л. 220-225

In the document it is state that the main efforts of the military intelligence of the Warsaw Pact countries are aimed at solving specific problems related to the timely disclosure of the plans and the practical activities of the military-political leadership of NATO member states on the preparation of a sudden raid and the fomenting of war against the countries of the Warsaw Pact.

52. Considerations regarding the duplication of information provided to the party, state and military leaderships, B. m., April 27, 1987
АКРДОПБГДСРСБНА – ВР, МФ 1550, а.е. I - 1551, дело 201 – А, част 2, л. 146-147
In the military leadership duplication of information occurs only with the Minister of National Defense. ID - GS takes the responsibility to monitor and to prevent sending duplicate information with those of the Ministry of Interior and the Ministry of Foreign Affairs. In order to reduce the amount of duplicate information about the party and state leaderships it is proposed an official to be placed in Todor Zhivkov's secretariat and to follow the information flow and to be responsible for the retention of duplicates.

53. Reference on the information materials sent to the Central Committee of the Communist Party by ID - GS, B. m. July 6, 1987
АКРДОПБГДСРСБНА –ВР, МФ 1550, а.е. I- 1551, дело 201 – А, част 2, л. 128, 128 гръб
The number of issue and the title of the information materials are noted, sent personally to Todor Zhivkov to the Politburo of the Communist Party and the „Social and national security." Department. The basic materials refer to the main enemy - the US and NATO.

54. Reference regarding the assessments of CIB - FRG on the intelligence activities of the socialist parties in FRG in 1986 and measures against them, B. m., July 1, 1987
АКРДОПБГДСРСБНА – ВР, АОО – 0212 – 84 г. , л. 32-33, л. 33 (гръб), л. 34
In the report of the Federal Office for the Protection of the Constitution (FOPC) for 1986 has found that the intelligence services of the socialist countries carry out military espionage against the Bundeswehr and located in the territory of FRG NATO military forces.

55. Information about the agency-operational situation in Paris, N.p., April 3, 1988
АКРДОПБГДСРСБНА – ВР, АОО – 244 – 87 г. л. 7, л. 7 (гръб)
Since the beginning of 1988 a resurgence of the activity CIB can be noticed. It is assumed that this is due to the decision taken by the Ministers of Interior of the countries – members of NATO at their meeting in Brussels for the strengthening of the control over the representatives of the socialist countries. Increased is the control during the visits of delegations in scientific institutes, enterprises with civilian and military production, airline companies etc.

II. The Southwestern War Theater and the activity of the Bulgarian military intelligence. Sixth US fleet, Turkey and Greece

56. Summery No 11 regarding received data and signals about the preparation and holding of activities in Greece and Turkey aimed against the PRB, B. m. August 11 1961
АКРДОПБГДСРСБНА – М. ф. 1 оп. 10, а.е. 73, л. 63-64
Under the a subtitle „aggressive doctrine" an article is released in a Greek newspaper which says that Russia has found the Bulgarian army with carts, with primitive weapons

and has turned it into mechanized and armored army equipped with powerful artillery. It is stressed that Greece finally convinced Americans to give it greater military assistance to be able at the very beginning of war with Bulgaria to carry the military operations on our territory. According to RUMNO after the visit of the US General Stork in Thessaloniki, there is a movement of Greek troops and formations.

57. **Summary No 18 on data and signals received with regard to the preparation and holding in Greece and Turkey activities aimed against the PRB, B. m., August 21, 1961**
АКРДОПБГДСРСБНА – М. ф. 1 оп. 10, а.е. 73, л. 47-48
On August 17, 1961 the commander of NATO ground forces in Southeast Europe, General Stork, was welcomed by the King of Greece. It is assumed that his visit is connected with events taking place and organized by the countries – members of NATO, including Greece as well, with regard to the Berlin issue. It is stated in the same document that on 20 August the airspace of the PRB, which according to the border detail has been violated by aircraft with American insignia.

58. **Summary No 19 on data and signal received regarding the preparation and holding of and held up in Greece and Turkey aimed against PRB, N.p., August 24, 1961**
АКРДОПБГДСРСБНА – М. ф. 1 оп. 10, а.е. 73, л. 44-46
The summary reflects the statement of the leader of the Democratic Centre in the Greek press on the occasion of Khrushchev's speech. The statement says that the Greek nation is united to stand against unjustified threats of the head of the Soviet Union and that „no nation loves peace more than the Greek people who devoted to peace work and a member of NATO only because of its defense." According to RUMNO ferry ships from the Greek Navy are based to another place, probably in connection with the upcoming NATO troop's drills.

59. **Summary No 22 on data and signals received regarding the preparation and holding of activities in Greece and Turkey aimed against the PRB, N.p., August 30, 1961**
АКРДОПБГДСРСБНА – М. ф. 1 оп. 10, а.е. 73, л. 38-39
According to the First Directorate – SS from the US a special group of senior officers arrived in Turkey. An order was given for the operation at full capacity for the completion of all US objectives in Turkey and those of NATO. According to RUMNO the drill "Checkmate", which takes place within the framework of NATO, will start on September 1 and it will involve troops from Turkey and Greece.

60. **Summary No 30 on data and signals received with regard to the preparation and holding up of activities in Greece and Turkey aimed against the PRB, N.p., September 15, 1961**
АКРДОПБГДСРСБНА – М. ф. 1 оп. 10, а.е. 73, л. 20-21
It is established by RUMNO that the exercise "Checkmate" is a part of a series of NATO drills under the name "Star". It is assumed that the main forces of the Sixth US Fleet, which is located in the central part of the Ionian Sea will take part in the drill. According to data received from the intelligence directorate of the Border Troops Control the Bulgarian-Greek border there were provocations. On the ladder of the watchtower a handwritten inscription was found in Greek with the following content: "The heroic land, which is today treaded on by the Bulgarians was our homeland just a few years ago ... Long live Greece. Greece will never die!"

61. **Summary No 37 on data and signals received regarding the preparation and holding up of activities in Greece and Turkey aimed against the PRB, N.p., October 20, 1961**
АКРДОПБГДСРСБНА – М. Ф. 1 оп. 10, а.е. 73, л. 7
On 10th October, from the staff of the 11th Infantry Division in Kavala a circular letter is sent to its

subordinate parts and divisions. It says that communism shows disregard to all mankind as it continues testing atomic weapons, while stating that it wishes to terminate these attempts. The document contained a brief information about the ongoing NATO drills underwater near the island of Malta.

62. **Summary No 40 on data and signals received regarding the preparation and holding up of activities in Greece and Turkey aimed against the PRB, N.p., 18. 11. 1961**
АКРДОПБГДСРСБНА – М. Ф. 1 оп. 10, а.е. 73, л. 3-4
The Ministry of National Defence received evidence that in Greece there were three main US missions that control and direct the military, the economic and the political life of the country.

63. **A report from the Chief of General Staff – lieutenant-general Atanas Semerdzhiev, Sofia, February 7, 1964**
АКРДОПБГДСРСБНА – ВР, ф. 23, оп. 01288, а.е. 983, л. 5-6
When replacing the old with the new Bulgarian military attaché in Athens both were accepted by the Chief of General Staff of the Greek Army – lieutenant-general. Sakellariou. He said that the command of the Greek army was concerned about the continuous improvement of combat readiness of the Bulgarian Army. Greece considered that it was preparing for a future war primarily against Greece. It could hardly be a question of war between Bulgaria and Yugoslavia, and against Turkey will fight primarily the USSR. The Staff makes its conclusions after analyzing the contents of conversation of General Sakellariou with the Bulgarian military attaché in Athens.

64. **Evaluation of implementation of information tasks by Department IV for 1967, Sofia, December 28, 1967**
АКРДОПБГДСРСБНА – ВР, ф. 23, оп. 01288, а.е. I- 1536, л. 1-3, 3 (гръб)
Department IV is assigned tasks related to the monitoring the changes in the military-political situation in the strategic operational plans and concepts of the Greek command on the combat and mobilization capabilities of the country. Valuable documentary materials are acquired, but the information received during the year the department does not lead to a comprehensive settlement of all problems. There are no data reflecting the military policy of the Government of Greece and the relationship with NATO, the political and the psychological training of the army and the country for war.

65. **A letter from Head of chemical troops – MND to the Head of the Intelligence Directorate, Sofia, September 26, 1968**
АКРДОПБГДСРСБНА – ВР, ф. 23, оп. 01288, а. е. I – 1536, л. 31-32
With the letter the Head of chemical troops - MND requested the Chief of Intelligence Directorate to order the plan for 1969 to include information tasks related to the use of chemical and bacteriological weapons in the Greek and Turkish armies.

66. **A letter from the Chief of ID - GS lieutenant-general Zikulov to the Minister of the Interior colonel-general Angel Solakov, Sofia, December 1, 1969**
АКРДОПБГДСРСБНА – ВР, ф. 23, оп. 01288, а.е. I- 1537, л. 35-38
The Head of the ID - GS lieutenant-general Zikulov asks the Minister of the Interior through the relevant authorities of the Ministry of the Interior Bulgarian citizens to be used, traveling and staying on the territory of Turkey and Greece for the clarification of certain issues related to military sites on the territory of both countries and their mobilization system.

67. **Information denunciation on the communication unit of the NATO Headquarters in Izmir, N.p., August 10, 1972**

АКРДОПБГДСРСБНА – ВР, АОО - 033 – 72 г., л. 36
The denunciation says that at the NATO headquarters in Izmir there operates telecommunication node served by American, Greek and Turkish personnel. Each group works independently, has encrypts department and keeps in touch with his command in the country.

68. A copy of the information denunciation on US missions in Turkey, B. m., November 2, 1973
АКРДОПБГДСРСБНА – ВР, АОО – 034 – 72 г., л. 37-38
In the transcripts there is data on some American and mixed Turkish-American organizations and their activities on the territory of Turkey.

69. A letter from the Chief of the Air Defense Staff and the Air Force, general Babalov to the head of division 22870, N.p., February 3, 1980
АКРДОПБГДСРСБНА – ВР, ф. 23, оп. 0928, а.е. 710, л. 112
General Babalov informs the head of the division that while implementing the instructions of the Minister of Defense, given at the meeting of the College on coordination issues regarding the possibilities for the use of forces and means of the Russian air reconnaissance in the interest of Bulgarian side, it is necessary that specific data on weapons in Greece, Turkey and the Sixth US fleet is supplied to them routinely.

70. Activities on the implementation of the recommendations of the 19th meeting of the Military Council of the United Armed Forces, held within 23 - 26 April 1979 in Warsaw, N.p., February 7, 1980
АКРДОПБГДСРСБНА – ВР, ф. 23, оп. 0928, а.е. 710, л. 15-16
In accordance with the recommendations proposed in the plan for military scientific work within the period 1981-1985 in the Military scientific directorate - MND to be included the holding of military-theoretical conference on „The status and development of military doctrines and strategic views of NATO command and national commands of Greece and Turkey for the preparation and conduct of military actions at the Southern European Theater of war during the 80s and the implications for BNA“.

71. Report of the Chief of Intelligence Directorate - 1 F on the situation at 8:00, 18.6, N.p., May 28, 1980
АКРДОПБГДСРСБНА – ВР, ф. 23 , оп. 01288, а.е. 749, л. 281 -284
The material puts the issue of a possible scenario for warfare of the „southern“ - military forces of NATO, located on the Southern European Theater of war. The nuclear, land, air and naval groupings of the opponents take part in them.

72. Information No 21 on the situation in Turkey, Sofia, January 21 1981
АКРДОПБГДСРСБНА – ВР, ф. 23, оп. 01288, а.е. 787, л. 1- 6
It is stated in the document that the military regime in Turkey supports US efforts to prevent the spread of anti-imperialist influence of the revolutionaries in Afghanistan and Iran in the Middle East by creating the so called „Surrounding belt“ countries with reactionary regimes. At the same time the contacts of Turkey's with the Arab and Muslim countries with a pro-Western orientation began to expand. It is believed that these contacts contribute to the realization of military-political and strategic plans of the USA to expand their influence in the region.

73. Information on the inter-Cypriot negotiations, Sofia, January 6, 1981
АКРДОПБГДСРСБНА – ВР, ф. 23, оп. 01288, а.е. 788, л. 1 – 3
During the talks in New York talks between the UN Secretary General, Waldheim, the Minister of Foreign Affairs of the Republic of Cyprus, Rolandis, and the Minister of Foreign Affairs of the Turkish - Cypriot federated state, Atakol, the plan of Waldheim for a phased settlement of the Cyprus problem was discussed. As a result of the pressure

exerted by the USA on Turkey and the personal intervention of the financial tycoon Rockefeller, the talks ended in a greater understanding.

74. **Information No 39 on the negotiations for bilateral military cooperation between the USA and Greece, Sofia, February 3, 1981**
АКРДОПБГДСРСБНА – ВР, ф. 23, оп. 01288, а.е. 788, л. 16-18
The document lays down various opinions of the United States and Greece expressed during the negotiations between the two countries on the signing of a new bilateral agreement on military and economic cooperation, as well as the status of US bases on Greek territory. Greece insists that it is granted the right of full control over the bases and opposes their use outside the so called area of responsibility of NATO. It is assumed, however, that under US pressure the Greek government will make a number of climb-downs from their current positions.

75. **Information No 67 regarding feedback in Greece and Turkey on the US plans for production and disposition in Europe of neutron munitions, Sofia, February 23, 1981**
АКРДОПБГДСРСБНА – ВР, ф. 23, оп. 01288, а.е. 788, л. 29-30
The intentions of the administration Regan to resume the implementation of the programs for the production of neutron munitions and their disposition in Europe in order to restore the "balance of power" between the East and the West caused a sharp reaction among the public in Greece and Turkey. In the intentions of the United States, they see a new threat to their national interests and security.

76. **Information No 70 – Denouncement by the military attaché at the Embassy of the PRB in Athens, Sofia, February 24, 1981**
АКРДОПБГДСРСБНА – ВР, ф. 23, оп. 01288, а.е. 788, л. 31-32
In the town of Drama, a squad of 558th artillery and technical group of the United States, without the knowledge of the Greek authorities, carried out a professional training by practicing their actions in populated areas in terms of the use of nuclear and chemical weapons. All opposition political parties qualify the actions of US troops as a violation of national sovereignty of the country and refute the claims of the Minister of National Defense of Greece, Averof, that the US bases are under Greek control.

77. **Information No 79 regarding the visit of a delegation of the Defense Commission at the Assembly of Western European Union, Sofia, March 3, 1981**
АКРДОПБГДСРСБНА – ВР, ф. 23, оп. 01288, а.е. 787, л. 13-14
The visit of the delegation of the Defense Committee was intended to study the role of Turkey and NATO in the defense of Western Europe. Frequent visits to Turkey of delegations and political figures from various Western European countries and political organizations showed the intentions of the military regime to avoid political isolation of the country.

78. **Information No 92 regarding the course of the Greek-American negotiations, Sofia, March 10, 1981**
АКРДОПБГДСРСБНА – ВР, ф. 23, оп. 01288, а.е. 788, л. 35-36
At a the plenary meeting of both delegations that took place on 6th March, the Greek side has submitted in writing their views on the amount of military aid from the USA, the guarantees from the United States to preserve the balance of power in the Aegean Sea and the integrity of the eastern borders of Greece. It was expected that the controversial issued will be settled through climb-downs on behalf of the Greek side for the sake of some maximal economic and military benefits.

79. **Information No 100 - denunciation by undercover intelligence officer - Nicosia on imminent suspension of inter-Cypriot negotiations, Sofia, March 19, 1981**
АКРДОПБГДСРСБНА – ВР, ф. 23, оп. 01288, а.е. 788, л. 37-38

Besides the reluctance of the Turkish Cypriot side to put forward concrete proposals on the disputed territorial issue for the suspension of the negotiations, there is also influence on behalf of the Western countries to exert pressure on Greece, Turkey and Cyprus to adopt the plan made by the United States, Canada and Great Britain for the solvation of the Cyprus issue.

80. **Information No 132 on the technical inspection of the nuclear armament of the second battery, stationed in Athens, Sofia, April 24, 1981**
АКРДОПБГДСРСБНА – ВР, ф. 23, оп. 01288, а.е. 788, л. 39
After carrying out technical inspection of the nuclear weapons of the second battery of zenith-rocket divisions ZSME "Nike", stationed in Athens, the battery is assigned the status "nuclear qualified," which will be in force until August 1982

81. **Information № 150 on the negotiations до Mitsotakis with Haig and Turkmen, Sofia, May 11, 1981**
АКРДОПБГДСРСБНА – ВР, ф. 23, оп. 01288, а.е. 788, л. 45-47
According to data received the USA accepted the request of Greece to appoint Greek commanders of the bases, but without specifying their powers. On the issue of the so called guarantee of the eastern borders of Greece they offered to be recorded in the agreement on military and economic cooperation that „the USA will oppose to the use of military force in relations between Greece and Turkey."

82. **Information No 165 on the meeting of Karamanlis with Papandreou, Sofia, May 20, 1981**
АКРДОПБГДСРСБНА – ВР, ф. 23, оп. 01288, а.е. 788, л. 48-50
At his meeting with the President of Greece Karamanlis the PASOK leader Papandreou informed him about his visit to the PRB and the SR Romania and handed him messages from Todor Zhivkov and Ceausescu. Karamanlis expressed the concern of the leadership of the Armed Forces about the situation in the Aegean Sea and the growing pretentions of Turkey. In connection with this the military command has decided to enhance the defense in Aegean Sea, two new airports to be constructed allowing for the removal of troops from the border area with Yugoslavia and Bulgaria, in areas bordering Turkey as well. The Greek military command has not informed the leadership of NATO about these decisions.

83. **Information No 183 - Air School „Ikarion" - Air Force of Greece, Sofia, June 4, 1981**
АКРДОПБГДСРСБНА – ВР, ф. 23, оп. 01288, а.е. 788, л. 55-58
The document gives details of Air Force school "Ikarion, which prepares students for the needs of the Greek Air Force. The conditions for the application are set, the training period, the types of specialties, the teaching methodology and data regarding the material and technical base.

84. **Information № 198 regarding the Conference on Turkish-USA relations in Ankara, Sofia, June 19, 1981**
АКРДОПБГДСРСБНА – ВР, ф. 23, оп. 01288, а.е. 787, л. 29-30
The conference is organized by the Center for Strategic Studies at Georgetown University, USA and the Institute for Foreign Policy of Turkey. Representatives of the General Staff of the Turkish Army also take part in it. Reports are delivered on the so-called Soviet threat and Soviet expansion in the Middle East and the Persian Gulf. Particular attention is paid to the role of „Rapid Reaction Force of the United States," as well as those of the Turkish army as a „restraining factor" in the region.

85. **Information No 200 on the situation in Cyprus, Sofia, June 24, 1981**
АКРДОПБГДСРСБНА – ВР, ф. 23, оп. 01288, а.е. 788, л. 74-76
The document reflected the views of the different parties in Cyprus on the way to

resolve the Cyprus problem. According to some sources, the Greek government would push for the adoption of the initiatives of the Western countries to exercise pressure on the Greek Cypriot side for constitutional and territorial concessions, and the purpose of these countries and the USA is the settlement of the Cyprus issue in the interest of strengthening on the southeastern flank of NATO and the isolation of the Soviet Union and the other countries in its decision.

86. Information No 211 on the attitude of Papandreou to negotiations regarding the use of the waters of the Mesta. Sofia, February 1, 1981
АКРДОПБГДСРСБНА – ВР, ф. 23, оп. 01288, а.е. 788, л. 88-89
The leader of the Greek Socialist Movement PASOK, Papandreou, accused the Greek government that of being ready to sign a disadvantageous for Greece Agreement with the PRB for sharing the waters of the river Mesta. He said that „Greece is not anyone's vilayet, to distribute airports to some and waters to others." According to some sources, Papandreou wanted to show, to the opinion polls in Greece and to the West that he is against any concessions with regard to the national interests, regardless of the fact to whom they are done

87. Information No 217 on the Cyprus problem, Sofia, July 3, 1981
АКРДОПБГДСРСБНА – ВР, ф. 23, оп. 01288, а.е. 788, л. 94-95
For the settlement of the Cyprus problem, in USA interest, Reginald Bartholomew of the US State Department is tasked to run and coordinate on behalf of the US government all issues arising during the examination of the situation in Cyprus within the UN and in conversations with USA allies. Greece and Turkey accepted this role of Bartholomew.

88. Information No 247 on the situation in Cyprus, Sofia, July 23, 1981
АКРДОПБГДСРСБНА – ВР, ф. 23, оп. 01288, а.е. 788, л. 121-123
In connection with the anniversary of the coup in Cyprus in July 1874, a rally of the Greek Cypriots is held in Nicosia. Cypriot President Kyprianou stresses the need for steps to be taken for the organization of an international conference on Cyprus issue. The participants in the rally are against the policy of „fait accompli" against the USA and NATO. On the same day in the Turkish sector of Cyprus a celebration is held on the occasion of the anniversary of the „liberation of the Turkish Cypriot community." The firm positions expressed by the leaders of the Turkish Cypriots and Greek Cypriots put the internal Cypriot negotiations to a deadlock.

89. Information No 249 on the supply of aircraft and intelligence equipment for the Air Force in Turkey, Sofia, July 27, 1981
АКРДОПБГДСРСБНА – ВР, ф. 23, оп. 01288, а.е. 749, л. 37-39
It is reported that during the implementation of the concluded early in May agreement for the supply of 15 aircraft F - 4 E to airport Eshishehir, the first 5 aircraft have arrived. Thus, the Turkish Air Force will have a total of 90 aircraft F - 4 E, including 8 intelligence ones. According to reliable data, the Turkish military leadership examines the options for buying the system for air reconnaissance „Orpheus" from the Netherlands.

90. Information No 258 regarding a scientific research for the creation of a mobile missile brigade of the United States in order to enhance the ground forces of the Turkish army, Sofia, August 4, 1981
АКРДОПБГДСРСБНА – ВР, ф. 23, оп. 01288, а.е. 749, л. 42-45
At a request of the Department for Nuclear Defense at the Ministry of Defense, the company RAND conducted a research for the required reinforcement of the Turkish land forces for the defense of Eastern Thrace and the Straits area. The development of the „Thracian scenario" of the study provided the existence of large Soviet forces

in eastern Thrace. The most efficient organizational entity for their destruction was moving missile brigade.

91. Information No 333 regarding a decision of the National Security Council of Turkey to visit the general of army Evren in Bulgaria, Sofia, October 8, 1981
АКРДОПБГДСРСБНА – ВР, ф. 23, оп. 01288, а.е. 749, л. 61-62
The Bulgarian Ambassador in Ankara was informed by the the Turkish Ministry of Foreign Affairs that the President of the Republic of Turkey and Chief of Staff of the Turkish Armed Forces, general of army Kenan Evren, planned to make an official visit to Bulgaria, Yugoslavia and some Rumaniya early the following year. According to some sources of information, the visit was connected with the ambition of military leadership to hold a more independent policy with neighboring Balkan countries. This was required by the interests of Turkey and it would not fully comply with the essure from the USA and NATO to limit the relations with these countries.

92. Information No 362 on the relations between Greece and Turkey, Sofia, October 29, 1981
АКРДОПБГДСРСБНА – ВР, ф. 23, оп. 01288, а.е. 749, л. 63-64
The tension that emerges in the relations between Turkey and Greece, after the formation of the new Greek government of Papandreou is transferred to their armed forces. In this connection, the Turkish command takes measures to strengthen the intelligence and control of the airspace of the Aegean Sea.

93. Information No 393 regarding the Turkish-American relations, Sofia, November 2, 1981
АКРДОПБГДСРСБНА – ВР, ф. 23, оп. 01288, а.е. 787, л. 69-70
The document states that Reagan's administration pays great attention to Turkey, since this country is important for the strengthening of NATO's southern flank and the conduct of USA policy in the Middle East. In connection with this, visits of the Minister of Defense Weinberger and the Secretary of State Haig in Turkey are planned, during which the issues regarding the military cooperation and the amount of aid from the USA to Turkey for 1982 and 1983 are discussed.

94. Information No 377 on the relations between Turkey and Greece, Sofia, November 13, 1981
АКРДОПБГДСРСБНА – ВР, ф. 23, оп. 01288, а.е. 787, л. 67-68
According to an assessment on behalf of the diplomatic representatives in Ankara, the Turkish military-political leadership is concerned about the increased interest of the Greek military officials in Ankara in the state of combat readiness and combat capabilities of the Turkish armed forces stationed in Eastern Thrace and Western Anatolia. According to some data the Turkish command has taken measures to strengthen the intelligence for tracking the activities of the Greek armed forces and especially their military activities on the island of Cyprus.

95. Information No 379 on the relations between Turkey and Germany, Sofia, November 17, 1981
АКРДОПБГДСРСБНА – ВР, ф. 23, оп. 01288, а.е. 787, л. 65-66
According to an assessment of political circles close to the government in Bonn, the visit of the the Foreign Minister of Germany, Genscher, in Turkey ended without concrete results. However, it could be expected that the FRG will not stop the military aid planned for 1981 for Turkey. According to other sources, the meetings of Genscher Ecevit with Demirel aim to show the Turkish military leadership that the Western countries will not accept the preservation of the military regime in Turkey for a long time.

96. Information on the relations between Greece and Turkey, B. m., December 1, 1981
АКРДОПБГДСРСБНА – ВР, ф. 23, оп. 01288, а.е. 788, л. 191-192
The document states that the upcoming December plenary session of the supreme bodies of NATO, the Prime Minister of Greece Papandreou would have maintained that the main threat to Greece would come from Turkey and not from the "north" (HP Bulgaria). Therefore, it was expected that he would ask NATO to formally give guarantees for its eastern borders. According to Turkish officials, NATO Secretary General, Luns, said that Papandreou's statements were met with hostility by the higher authorities of the bloc.

97. Information No 400 on the visit of the US Minister of Defense in Turkey, Sofia, December 8, 1981
АКРДОПБГДСРСБНА – ВР, ф. 23, оп. 01288, а.е. 787, л. 71-74
According to information received, during the talks between Weinberger and the Turkish leaders discussed the situation inthe southern flank of NATO after coming to power of Papandreou in Greece was discussed. Other issues related to Turkish-American military cooperation were also talked over, issues regarding the expansion of the so called "Zone of responsibility" of the block and the commitments of the Member States for the deployment of missiles with an average radius of action in Europe.

98. Information No 419 on US military assistance to Greece and Turkey, Sofia, December 17, 1981
АКРДОПБГДСРСБНА – ВР, ф. 23, оп. 01288, а.е. 787, л. 78-79
The military aid granted to both sides is in the ratio 7:10. This indicates that the US actually have adopted one of the conditions set by the Greek Prime Minister, Papandreou, concerning the remaining of Greece in the military organization of NATO.

99. Information No 5 on the postponed visit of the Turkish President, general of army Evren in Bulgaria, Sofia, January 8, 1982
АКРДОПБГДСРСБНА – ВР, ф. 23, оп. 01288, а.е. 955, л. 1-2
According to the diplomatic circles in Ankara, the visit of the President of Turkey in Bulgaria has been postponed for political reasons. The Turkish leadership believes that the visit of Evren could cause complications Turkey's relations with the Western countries and the United States and limit the expected military and economic aid.

100. Information No 16 on the military budget of Turkey for the financial 1982, Sofia, January 26, 1982
АКРДОПБГДСРСБНА – ВР, 23, оп. 01288, а.е. 955, л. 3-4
Consultative Assembly of Turkey adopts a draft of the military budget for the financial 1982, which, compared to the previous year, is increased by 13, 46%.
The Minister of National Defence, Bayulken, points out that Turkey has a strategic importance in the NATO system, due to its geopolitical position worldwide. In this regard, it maintained an army of 600 thousands, which has a heavy impact on the economy of the country and Turkey needs greater military assistance from its allies.

101. Information No 26 on Turkey's policy towards the socialist countries, Sofia, February 3, 1982.
АКРДОПБГДСРСБНА – ВР, ф. 23, оп. 01288, а.е. 955, л. 12-13
Following the postponement of the visit of Turkish President, general of army, Evren in Bulgaria, the Turkish Foreign Minister, Turkmen, also postponed his visit to our country. His business was pointed out as the main reason for this. A similar response Turkmen gives to the Soviet Ambassador on the occasion of the official invitation to visit the Soviet Union. It is stated in the document that the US Ambassador to Ankara

insisted on the cancellation of visits of Evren and Turkmen, as they were in complete conflict with the US policy towards the countries of the socialist community after the events in Poland.

102. Information No 45 regarding John Tower's visit in Turkey, Sofia, February 19, 1982
АКРДОПБГДСРСБНА – ВР, ф. 23, оп. 01288, а.е. 955, л. 16-18
During his visit to Turkey the Chairman of the Armed Forces Committee to the US Senate, John Tower, stated that the contradictions between Turkey and Greece were an obstacle for the achievement of synergies between the countries - members of NATO against the Soviet threat and insisted on renewing the contacts between the two countries for the settlement of their disputed problems and the strengthening the Southern flank of NATO.

103. Information No 171 on the military and economic aid to Turkey from NATO member states for 1981-1982, Sofia, June 8, 1982
АКРДОПБГДСРСБНА – ВР, ф. 23, оп. 01288, а.е. 955, л. 47-49
During 1982 the US increased twice the military aid to Turkey and for the first time in five years it awarded grants amounting to 57 million US dollars. Despite all the efforts of the Reagan administration, however, most of the Western countries refused to increase the loans to Turkey within the policy of NATO. From the Western European countries the closest military cooperation was between Turkey and the FRG, which planned to grant it 60 million US dollars military aid, as in the previous years.

104. Information No 269 on a visit to Turkey of a parliamentary delegation of the so called Turkish federated state in Cyprus, Sofia, August 20, 1982
АКРДОПБГДСРСБНА – ВР, ф. 23, оп. 01288, а.е. 955, л. 67-68
The delegation of Turkish federated state in Cyprus / (TFSC) was adopted by the Head of State and the Chief of Staff of the Turkish Armed Forces, general of army Kenan Evren, who approved the searching for ways of resolving the Cyprus problem through negotiations between the Turkish Cypriots and the Greek Cypriots. At the meeting of the parliamentarians with the Council of Ministers it was noted that the possible extension of the Greek territorial waters of the Greek Aegean islands, located near the coast of Turkey, from 3 to 6 miles, would inevitably lead to a war between the two countries.

105. Evaluation of information from the original document ref. No I - 0073 / January 7, 1983, B. m., 1983
АКРДОПБГДСРСБНА – ВР, МФ 1528, а.е. I – 1240, дело 245, т. 1, част 1, л. 56-57, 57 (гръб), л. 58
The document is a summary report of the Greek military leadership to the governing bodies of NATO on the state of the Greek armed forces and the infrastructure in the country by the middle of 1982 and prospects for their development until 1987. It indicates that there are no significant differences between the national plans and the general plan of NATO and Greece makes efforts for their implementation. Due to the insufficient financial resources, however, it is not able, without help from NATO, to carry out a large part of the activities under the long-term program of the bloc for the period 1983-1988.

106. Report on the results of the working meeting for experience exchange between the representatives of the Intelligence Directorate of the Black Sea Fleet of the USSR and ID - Staff of the Navy of the PRB (22 to 25 April 1986), N.p., May 16, 1986
АКРДОПБГДСРСБНА – ВР, ф. 23, оп. 0928, а.е. 1359, л. 124-128

Issues concerning the organization and conduct of joint reconnaissance of the Theater of war were discussed, with particular attention to the voyages of the detachment of US warships in the Black Sea. the possibility of executing commands on direction finders of objects the 6th US Navy in the central Mediterranean from the radio direction finders group of the Radio intelligence department of the Navy of the PRB in the interest of the Black Sea Fleet of the USSR. The question was raised by the Soviet side and is of great importance to them of the direction finders of this point for the aircraft carriers of the 6th US fleet on their moving in the central part of the Mediterranean.

III. Exercises of the joint forces of NATO and the Warsaw Pact

107. Summary No 29 on data and signals received for the preparation and implementation of operations in Greece and Turkey against the Republic of Bulgaria, N.p., September 13, 1961
АКРДОПБГДСРСБНА – М, Ф. 1, оп. 10, а. е. 73, л. 22-24
According to data obtained from RUMNO, in the system of NATO exercises in Europe , two new exercises are included under the name "Red Fox" and "Redjex» which, like the drill "Checkmate", will be led by the NATO command in southern Europe . The land, air and naval forces of NATO in the South and Southeast Europe and the forces of the 6th US Fleet are envisaged to take part in them.

108. Summary No 41 on data and signals received for the preparation and implementation of operations in Greece and Turkey aimed against the PRB, N.p., December 1, 1961
АКРДОПБГДСРСБНА – М. Ф. 1 оп. 10, а.е. 73, л. 2
It is reported in the summary that the Turkish navy from the base of Gyoldzhuk, together with units of the US Sixth Fleet, would carry out maneuvers in the Black Sea. The main attention would be drawn to the Turkish naval vessels equipped with missile weapons. Nuclear weapons in Turkey, located at the bases of NATO, were under complete control of the Americans.

109. A list of issues in the armed forces of the capitalist countries, subject to clarification in 1969, N.p., November 25, 1968 (in Russian)
АКРДОПБГДСРСБНА – ВР, ф. 00391, а. е. I – 1547, л. 46-58
The list includes questions on the allied armed forces of NATO, the military and political cooperation between the USA and Central European countries - the FRG, France and Britain, as well as issues related to the military cooperation between the USA and the countries of the southern flank of NATO - Turkey, Greece and Italy.

110. Report on the meeting of the representatives of the intelligence directorates of the General Staff of the countries - participants in the Warsaw Pact held within 5 - 8 February 1979 in Prague, Sofia, February 22, 1979
АКРДОПБГДСРСБНА – ВР, ф. 23, оп. 0928, а.е. 498, л. 1-3
Representatives of he information services and professionals from radio and radio-technical reconnaissance of the armed forces of all countries - members of the Warsaw Pact, except Romania, attended the meeting. Data is exchanged and the issues regarding the coordination of efforts of intelligence directorates for the upcoming Strategic Command staff exercise of the allied armed forces of NATO "Wintex / Cimex- 79". The representative of the Intelligence Directorate of the National People's Army of the GDR made a proposal reports on topics related to the operational and combat training of allied NATO and enforcement of peace to martial law to be exported and discussed at the forthcoming meetings. The deputy Chief of the Intelligence Directorate of the General Staff of the Czechoslovak

People's Army, O. Frank, undertakes the responsibility to inform the heads of the intelligence directorates of the next meeting in 1979 in Budapest.

111. Expected organization of the systems for connection and management at NATO allied armed forces in Europe during the Strategic Command - staff exercise "Wintex - 81", N.p., January 14, 1981 (in Russian)
АКРДОПБГДСРСБНА – ВР, ф. 23, оп. 0928, а.е 868, л. 87-89
According to the information contained in the document, one of the main goals of the Strategic Command-staff exercise of NATO allied armed forces in Europe "Wintex-81" will be reviewing and assessing the capabilities of the systems for management and communication, for the quick and secret bringing of the armed forces from peace to wartime. In order to fully clarify the issues related to this system, it is proposed that exchange of data is implemented under the information centers.

112. Information No 66 on the participation of Greece in NATO exercises and in complex national exercises complex, Sofia, March 17, 1982
АКРДОПБГДСРСБНА – ВР, ф. 23, оп. 01288, а.е. 956, л. 33-35
The document contains information on the planned for 1982 and 1983 exercises of the allied armed forces of NATO in Europe and the allied armed forces and the allied Naval forces of the Southern European Theater of war, joint drills with the navy of France and Italy, where the Navy Greece will participate. There is data about complex drills of the Greek armed forces.

113. Information on the preparation of the Turkish armed forces for participation in "Wintex Cimex - 83", N.p., February 8, 1983
АКРДОПБГДСРСБНА – МФ 1464, а.е. I 1247, дело 256, ч. 1, л. 1, 1 (гръб), 2
The report indicates data on the beginning, the duration, and course of exercise "Wintex-Cimex-83" and its idea. Based on that data it is concluded that in the conception of the drill it is enshrined the concept of NATO to isolate the USSR and the Warsaw Pact countries from the oil fields in the Middle East.

114. Information on strategic command-staff exercise of united armed forces of NATO exercise "Wintex- Cimex - 83", N.p., 18. March 1983
АКРДОПБГДСРСБНА – ВР, МФ 1464, а.е. I 1247, дело 256, ч. 1, л. 3-7, 7 (гръб)
It is noted in the document that the exercises similar to 'Wintex Cimex' are held every odd year with the participation of commanders and staffs of NATO and the national armed forces as well as a number of ministries and departments directly related to the provision of armed forces in wartime. the aim and the area of the exercise are also set, the participating forces and resources spent, as well as questions practices and exercise guidance.

115. Analysis of the activities of bodies for radio and radio intelligence to the BNA on the intelligence of the autumn drills of the UAF of NATO „Autumn Forge - 83 „, N.p., December 6, 1983
АКРДОПБГДСРСБНА – ВР, ф. 23, оп. 01288, а.е. 1189, л. 105-117
According to the information given in the document the exercises "Autumn Forge-83 'are part of the activities implemented by NATO on the exacerbation of the international situation to achieve military superiority over the countries of the Warsaw Pact. On the southern European theater of war, as part of these exercises, national drill are held, within the United armed forces of NATO. During the exercise directorate for radio and radio intelligence of the BNA closely monitor the activities of the divisions, summarize and analyze the extracted data, prepare a detailed operational review, which transmits to the 'Information' service.

116. Information on the course of thepreparation of the exercise of UAF of NATO Southern European Theater of war "Display determination - 84", N.p., August 24, 1984
АКРДОПБГДСРСБНА – ВР, ф. 23, оп. 01288, а.е. 1189, л. 231-236
Details about the preparation of the exercise are noted. For the first time there is data about some disagreements between the USA and Turkey in the preparation for the exercise. The existing contradictions between Greece and Turkey related to the inclusion of the island Limnost in the plan for the exercise also influence it, so that Greece has officially refused to participate in it.

117. Tasks of the intelligence authorities to obtain information for the series of exercises of the united armed forces of NATO, "Autumn Forge - 84 ', N.p., June 13, 1984
АКРДОПБГДСРСБНА – ВР, ф. 23, оп. 01288, а.е. 1189, л. 217-223
The document indicates the sequence of the actions of staffs and troops during the autumn series of exercises of the united and the national armed forces of the countries-members of NATO. Within the framework of "Autumn Forge - 84 ' at the Southern European Theater of war it is scheduled to a drill of the united armed forces of NATO to be held ,Display Determination - 84' exercises of the Mobile NATO forces planned to enhance the group of bloc in this region, as well as large national exercises of the armed forces of Italy, Greece and Turkey.

118. Information on the planned drill of the united armed forces of NATO, Southern European Theater of War "Distant Hammer - 85", N.p., May 30, 1985
АКРДОПБГДСРСБНА – ВР, МФ 1464, а.е. I- 1247, дело 256, ч. 2, л. 121-123, 123 (гръб), 124
The main goal of the exercise is to demonstrate the readiness and capabilities of NATO to enhance the armed forces of Turkey with forces and means of the blo and the Rapid Reaction Force of the United States. One of the key issues set out in the plans for preparation and conduct of the exercise is to prevent information leaks and ensure the hidden control of military forces.

119. Information on: Exercise of the Turkish naval forces "Deniz Kurdu - 2/85", N.p., June 27, 1985
АКРДОПБГДСРСБНА – ВР, МФ 1464, а.е. I- 1247, дело 256, ч. 2, л. 149-151 (с гръб)
The report includes data on the drill held in the waters of the Marmara, Aegean and Mediterranean drill of the naval forces of Turkey. According to the data obtained, the aim of the exercise was a practical assessment of the plans of the Naval forces of Turkey to bring the staffs and troops from peacetime to wartime.

120. Information on the exercise of UAF of NATO "Active Edge - I / 85", N.p., June 28, 1985
АКРДОПБГДСРСБНА – ВР, МФ 1464, а.е. I- 1247, дело 256, ч. 2, л. 152, 152 гръб, 153
According to the analysis of information obtained from the military intelligence, the aim of the exercise was the practical test of the warning system and announcing and bringing the staffs and troops of the JAF of NATO from peacetime to wartime to reflect a sudden invasion of the Warsaw Pact countries.

121. Information on: National autumn exercise of the armed forces of Turkey "Sonbahar - 85», N.p., October 4, 1985
АКРДОПБГДСРСБНА – ВР, МФ 1464, а.е. I- 1247, дело 256, ч. 2, л. 157 – 161 гръб, 162

The exercise is held in the area of responsibility, the aquatories of the Marmara Sea and the Black Sea. It is a national planning exercise, the majority of which took place in Eastern Thrace and appears as an immediate preparation of fuel assembly for the autumn NATO exercises of Southern European Theater of war. The exercise was held in complete censorship of the media.

122. Assessment of the documentary "General instruction for the implementation of tactical exercises with troops", IonasEsios - 84 "/ Favorable harbinger /, N.p. December 2, 1985
АКРДОПБГДСРСБНА – ВР, МФ, 1528, а.е. I – 1240, дело 245, т. 1, ч. 2, л. 279, 279 гръб
The documentary material obtained is developed for the implementation of tactical exercise with troops under the 10th Infantry Division – Seres, by the ground troops of Greece under the name „Esios yonos - 84". It notes that the development of a tactical exercise with troops in the infantry division by the ground troops of Greece was done successfully for the first time. The material is proposed to be assessed as valuable.

123. Martial disposition on the reconnaissance – General Staff of the BNA No7, N.p., July 9 1987
АКРДОПБГДСРСБНА – ВР, МФ 1 – 1551, а. е. 1550, л. 102 - 108
The orders issued by the Minister of National Defence regarding the implementation of informational tasks and organizational instructions aim at a more complete and targeted reconnaissance of exercises of the united armed forces of NATO at the Southern European War Theater.

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

СОВ.СЕКРЕТНО
Экз. № 3

МНО — ПОДЛЕЖИ НА МИКРОФИЛМИРАНЕ
Вх. № 00181/11.2.57 г.
Към дело № 6

МИНИСТЕРСТВО НАРОДНОЙ ОБОРОНЫ
НАРОДНОЙ РЕСПУБЛИКИ БОЛГАРИИ

№ 0014
9 февраля 1957 г.
г. София

„Подлежи на микрофилмиране"
Началник на отдел:
/ 19 г.

МИНИСТРУ ОБОРОНЫ СССР
МАРШАЛУ СОВЕТСКОГО СОЮЗА
ТОВАРИЩУ ЖУКОВУ Г.К.

Для указания помощи в работе войсковой разведки Разведывательного Управления при ГЩ БНА, прошу Вас командировать на два месяца соответствующего специалиста.

Прибытие специалиста в София желательно не позднее в середине марта 1957 г.

МИНИСТР НАРОДНОЙ ОБОРОНЫ
НАРОДНОЙ РЕСПУБЛИКИ БОЛГАРИИ

ГЕНЕРАЛ АРМИИ: /п/

/ ПАНЧЕВСКИЙ П.П. /

Верно с подлинником

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§17
от ЗДОПБГДСРСБНА

МНО — Вх. №01254/3.9.58г.
Екз. единствен
МНО — 052/8.1.60г.
0159/5.2.59г.

УТВЪРЖДАВАМ
НАЧАЛНИК НА ГЕНЕРАЛНИЯ ШАБ
ГЕНЕРАЛ-ЛЕЙТЕНАНТ: /ЧОБЧВАРОВ/
1-3-1957 г.

СЕКРЕТНО
122
27
26

П Л А Н

за дейността на Разузнавателното управление при усложнена обстановка.

УСЛОЖНЕНА ОБСТАНОВКА

Обстановката в разузнаваните страни и преди всичко в Гърция и Турция да се счита за усложнена в следните основни случаи:

- при наличието на конкретни данни за готвено нападение срещу нашата страна;
- при обявяване на частична или обща мобилизация в Турция или Гърция;
- при свикването на големи количества запасни на преподготовка;
- когато се провеждат големи учения със сухопътните войски в близост на нашите граници;
- когато се провеждат големи учения от ВВС в Турция, Гърция, Италия или в източната част на Средиземно море, особено ако се провеждат по линия на НАТО;
- когато се провеждат учения от ВМС на НАТО с участието на 6-ти американски флот северно от линията о-в РОДОС, о-в КРИТ;
- при съсредоточаването на войски към нашите граници;
- при настаняване на турска или гръцка територия американски атомни поделения или американска стратегическа авиация;
- при появяване северно от линията о-в РОДОС, о-в КРИТ, на който и да било от авионосците от 6-и американски флот или тежките крайцери "БОСТОН" и "МЕКЪН".

ДЕЙНОСТ НА РАЗУЗНАВАТЕЛНОТО УПРАВЛЕНИЕ ПРИ УСЛОЖНЕНА ОБСТАНОВКА

При усложнена обстановка Разузнавателното управление се поставя в повишена готовност или пълна бойна готовност. Преминава-

Из архивите на ДС

27 ~~28~~

нето в повишена готовност или пълна бойна готовност се определя от началника на Генералния щаб или Началника на Управлението.

Повишена готовност

В служебното време при повишена готовност част от силите на Управлението се определя за работа по въпросите, свързани с усложнената обстановка, а останалата част се използува за работа по служебните задачи. Извън служебното време се назначава оперативен дежурен, технически помощник на оперативния дежурен /младши офицер/ дежурен офицер в отделение "Дешифър", дежурен отговорен работник в отдел "Радиоразузнаване" и дежурен машинописар. Останалите офицери от отдел I, отдел "Радиоразузнаване" и отдел "Информация" почиват по домовете си, но се задължават да не се намират продължително време извън тях. За всяко излизане от къщи всеки офицер е длъжен да съобщи на оперативния дежурен къде и от колко до колко часа ще се намира.

70

За оперативни дежурни се назначават началниците на направления от отдел I и отдел "Информация".

Оперативният дежурен застъпва в 18.00 и се намира неотлъчно до 8.00 следващия ден в стая № 28. Той е длъжен:

- да води работна карта и тетрадка за получените сведения;
- да поддържа постоянна връзка с дежурния при отдел "Радиоразузнаване", КП на ВВ и ПВС, командуването на гранични войски, оперативния дежурен при МНО и с РО при ВМС, да иска и получава от тях разузнавателна информация и в зависимост от нуждата да ги информира за обстановката;
- да поддържа постоянна връзка с дежурния офицер от отделение "Дешифър" и се запознава с пристигащите от задграничните резидентури радиограми;
- незабавно да докладва на началника на управлението особено важните сведения;
- да отработва необходимите документи /сводки, донесения, съобщения и др./ за получените сведения;
- да организира при помощта на дежурния по Управление извикването на офицерите от отдел I, отдел "Радиоразузнаване" и отдел "Информация", ако за това му бъде разпоредено от началника на Управлението и началника на отдел "Информация".

~~130~~
28 ~~29~~

Дежурните при отдел "Радиоразузнаване", при отделение "Дешифър" и дежурния машинописар са подчинени на оперативния дежурен. Последният е подчинен на началника на Управлението.

Оперативният дежурен може да почива след 23.00 часа, ако обстановката позволява, в стая № 28, където при нужда веднага се поставя легло. През това време обаче, бодърствува неговият помощник.

Техническият помощник на оперативния дежурен застъпва и дежури заедно с него и му е подчинен във всяко отношение. Има следните основни задължения:

- при нужда и по нареждане на оперативния дежурен получава разузнавателни сведения от КП на ВВ и ПВС, гранични войски и другите служби, намиращи се вън от управлението, ако те не могат да бъдат предадени по телефона; при това използува дежурния автомобил;

- дежури вместо оперативния дежурен, когато последният почива;

- занимава се с всички технически въпроси, които възникват по време на дежурството в съответствие с указанията на оперативния дежурен.

Дежурният офицер в отдел "Радиоразузнаване" се намира постоянно в Челопечене и е задължен да контролира работата по радиоподслушването и всички важни сведения да съобщава на оперативния дежурен.

Назначава се при нужда и дежури от 18.00 до 8.00 на следващия ден.

Дежурният офицер от отделение "Дешифър" е длъжен да се намира в Управлението през цялото извънслужебно време, когато има насрочени сеанси. Всички информационни сведения докладва на оперативния дежурен.

Дежурният машинописар работи в стая № 4 или в стаята на оперативния дежурен. Дежури от 18.00 до 8.00 следващия ден.

Пълна бойна готовност

При пълна бойна готовност целият личен състав на отдел I,

+Оперативният дежурен няма право да се запознава с принципите на работата в отделение "Дешифър"и да разпорежда изпращането на радиограми до резидентурите.

Из архивите на ДС

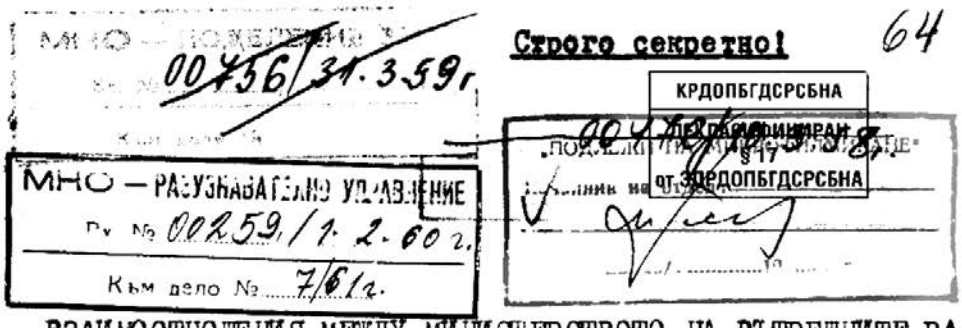
Из архивите на ДС

~~131~~
29 ~~30~~

отдел "Радиоразузнаване, отдел "Информация", отделение "Дешифър" и част от личния състав на секретна секция /машинописари, чертожници и деловодители/ и отделение "Оперативна техника" се намира неотлъчно в управлението през цялото време на денонощието. Офицерите и чиновниците работят и почиват в определени за целта стаи съгласно съставен в съответствие с обстановката график. На същите се разрешава по график да си отиват в къщи за обед и вечеря.

Дейността на Управлението при пълна бойна готовност се организира в зависимост от конкретната обстановка.

НАЧАЛНИК НА РАЗУЗНАВ.УПРАВЛЕНИЕ
ПОЛКОВНИК: Кръстев/КРЪСТЕВ/
1. март 1957 г.

00756/31.3.59г.

Строго секретно! 64

ВЗАИМООТНОШЕНИЯ МЕЖДУ МИНИСТЕРСТВОТО НА ВЪТРЕШНИТЕ РАБОТИ И МИНИСТЕРСТВОТО НА НАРОДНАТА ОТБРАНА ПО НЯКОИ ВЪПРОСИ НА РАЗУЗНАВАТЕЛНАТА РАБОТА.

С цел подобряване на разузнавателната работа срещу главните наши противници САЩ, Англия и тяхните сателитни страни и преди всичко Турция и Гърция, считаме за целесъобразно да се установи по-близък контакт между разузнавателните органи на Министерството на вътрешните работи и Министерството на народната отбрана по следните въпроси:

1. Обмяна на информация

Министерството на вътрешните работи да информира Министерството на народната отбрана по всички получени военни свещения.

Министерството на народната отбрана да информира Министерството на вътрешните работи за добитите данни от политически характер за вражеските разузнавателни централи и вражеската емиграция, а така също дава информация за положението и състоянието на политическите партии /без братските комунистически партии/ предимно в Турция и Гърция.

При размяна на информациите между двете министерства се указва степента на тяхната достоверност без да се разкриват източниците.

Всяко министерство прави оценка на получената информация от другото министерство и своевременно я изпраща, като съобщава във връзка с това, какви данни го интересуват. Това да става във възможния най-кратък срок.

Министерството на народната отбрана периодически изпраща военна информация за промените в оперативно-техническите

Из архивите на ДС

схващания, организацията и въоръжението в армията на САЩ, Турция и Гърция, което би благоприятствувало за по-доброто целенасочване разузнавателната дейност на Министерството на вътрешните работи по добиването на военни сведения за армиите на капиталистическите страни.

Разузнавателните управления при двете министерства периодически взаимно си обменят информация по оперативната обстановка в Турция, Гърция и другите капиталистически страни. Обмяната може да се извършва и пряко между двете управления.

За своевременното изясняване на възникнали въпроси по предаваната информация, както и за бързата им оценка, необходимо е да се установи целови контакт между началниците на информационните служби при двете управления.

2. Оперативно и техническо взаимодействие

Министерството на вътрешните работи и Министерството на народната отбрана провеждат взаимна обмяна на агентура с цел по-правилното й използване, както зад граница, така и на наша територия, с утвърждение от ръководствата на двете министерства.

При необходимост разузнавателните управления при двете министерства извършват проверка по своите оперативни отчети за интересуващите ги лица при строго съблюдение на установения порядък в съответните управления.

Такава проверка се разрешава за органите на Разузнавателно Управление при Министерството на народната отбрана и в централната картотека на Министерството на вътрешните работи, Управление Гранични войски и тази при Дирекция на народната милия /съгласно съответните инструкции/.

Разузнавателните органи при Управление Гранични войски правят проверка и в картотеката на Разузнавателно Управление при Министерството на народната отбрана тогава, когато се отнася за обекти, предназначени да бъдат използвани за зад граница работа.

Разрешава се на Разузнавателно управление при Министерство на народната отбрана по оперативни съображения в интерес на изпълнението на поставените пред него задачи:

да прави заявки пред ДС за забавяне или улесняване получаването на задгранични документи, а също така правото на вход и изход за и от нашата страна на лица, наши граждани или чужденци;

да прави заявки пред съответните органи на Министерството на вътрешните работи за поставяне на ПК на обекти, наши или чужди граждани живеещи на наша територия;

да разпитва по интересуващи военното разузнаване въпроси бегълци и други нарушители на нашите държавни граници от съседните нам капиталистически страни, които биват задържани в съответните институти и учреждения на Министерство на вътрешните работи / Филтъра, следствените органи на МВР и пр./;

оперативно-техническата служба при Министерство на вътрешните работи в съответствие със своите възможности обезпечава Разузнавателно Управление при Министерството на народната отбрана с необходимата основна и спомагателна агентурно-оперативна легализираща документация.

Разузнавателно Управление при Министерство на народната отбрана от своя страна участвува най-активно в набавянето и обезпечаването на оригинални документи - легализираща документация, които предава на съответните органи на МВР.

✓ Органите на Министерство на вътрешните работи окажат необходимото съдействие на Разузнавателното Управление при МНО при проучването на обекти на наша територия в съответствие със заповедите и разпорежданията на Ръководството на Министерството на вътрешните работи.

С цел по-доброто изпълнение на поставените задачи по линия на радио и радио-техническото разузнаване, разрешава се на съответните органи при Министерството на народната отбрана и Министерството на вътрешните работи да поддържат близък, делови контакт помежду си и обменят пряко опит и необходимите данни.

Из архивите на ДС

4.- 67

3. Делови контакт в задграничната работа

Резидентите на двете министерства зад граница поддържат контакт само по въпроси за съдействие в работата и взаимно предупреждаване за провали в агентурно-оперативната работа без да разкриват помежду си своите планове за разузнавателна работа, конкретни цела и агентура.

Ръководствата на разузнавателните управления при двете министерства поддържат помежду си близък, делови контакт по въпросите на разузнавателната работа.

Близък делови контакт Ръководството на Разузнавателно Управление при Министерството на народната отбрана поддържа и с ръководствата на другите управления и служби при Министерството на вътрешните работи, с които има да решава общи въпроси.

МИНИСТЪР НА НАРОДНАТА ОТБРАНА,
25-2. 1958 година.

ЗА МИНИСТЪР НА ВЪТРЕШНИТЕ РАБОТИ,
6.3. 1958 година.

11. к Тагаринов

Иди разработка на бюро-
сите за сведението с МВР
имайки подвид и без (моков
и свободе осекаване) инструкция
Ген. Симеонов
26.5.62г

МИНИСТЕРСТВО НА ВЪТРЕШНИТЕ РАБОТИ 255

Лично строго секретно!

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

ДО
ДР.
Т У К

ИНФОРМАЦИЯ

НАТО във Вашингтон. От 2 до 4 април т.г. се състояла сесията

Официално сесията, ~~във връзка с десетгодишнината от създаването на Северноатлантическия съюз, състояла се от 2 до 4 април т.г. във Вашингтон,~~ е била посветена на изказвания от протоколен характер и на обсъждането на Берлинския въпрос. В действителност, обаче, при голяма секретност са били обсъждани и военните проблеми на НАТО

При обсъждането на Берлинския въпрос се оформили три групи:

Непримирими - Франция, ГФР, САЩ, Италия и Португалия;

Привърженици на преговорите - Англия, Исландия, скандинавските страни и Канада и

Привърженици на по-гъвкава политика - Гърция и Холандия, които биха се присъединили към привържениците на преговорите ако Бон не упражняваше на техните правителства енергичен финансов натиск.

Не е бил намерен никакъв принцип за споразумение на нова основа по този въпрос между представителите на страните - участнички в НАТО. Сесията се ограничила с това, че прибягнала отново до положенията, излагани в течение на няколко месеци подред във всички дипломатически ноти на западните страни: отказ да признаят ГДР, твърдост по отношение на Берлин, отказ по отношение неутрализацията на Германия; всичко това не задължава и позволява да се водят по-нататъшни преговори.

Англичаните били твърде доволни от сесията. Те смятали, че ако бил поставен въпросът на гласуване, то тяхната позиция щяла да бъде подкрепена от болшинството.

По военните въпроси на сесията били изслушани два доклада от американски генерали - на главнокомандуващия обединените въоръжени сили на НАТО в Европа-Норстед и на командуващия стратегическата авиация-Пауер. Според думите на някои западноевропейски дипломати, в тези доклади било изтъкнато, че серийното производство на междуконтинентални балистични ракети още не било осъществено в САЩ. Съществували само две площадки за изстрелване на такива ракети, които могли да изстрелват едновременно по две ракети, обаче, след това били необходими 3-4 часа за охлаждане и подготовката за следващото изстрелване. През това време противникът би могъл да унищожи тези площадки. По такъв начин теорията на ракетната война не е разработена напълно и безопасността на западните страни продължавала всецяло да се оповава на мощта на американската стратегическа авиация.

В последно време в учените са се появили известни надежди за разработване на принцип за защита от междуконтинентални ракети /операция "Аргус"/ чрез създаване на изкуствена зона от атомна радиация. Такъв вариант бил осъществим от научна гледна точка, но неговото доразработване и осигуряването на безопасността на хората изисква няколко години за подготовка и проверка.

Много точки от доклада предизвикали голямо възбуждение. И двамата американски генерали твърдели, че с такива проблеми са се сблъскали и руснаците и, че те също така не са съумели да въведат серийно производство нито на междуконтинентални ракети, нито на съответни площадки за изстрелването им.

Много представители /включително и тези на Англия/ считали този оптимизъм за погрешен.

В докладите били направени изводи, че безопасността на "Свободния свят" в близко време все още ще разчита главно на стратегическото авиационно командуване: производството на американски тежки бомбардировачи, което е било временно забавено, щяло да бъде отново въведено в нормален темп.

Освен това програмата за производство на балистични ракети със среден радиус на действие трябвало да бъде увеличена, тъй като този вид оръжие предоставял на западните страни такива въз-

Из архивите на ДС

можности, с каквито русите не разполагали.

В заключение генералите заявили, че те са привърженици на полупериферийната стратегия, която трябва да встъпи в своите права постепенно, съобразно производството на ракети. В докладите те настоявали планът, набелязан в Лисабон в 1952 год. да бъде изпълнен поне наполовина: 30 дивизии в Европа, вместо 60. Командването на НАТО можело да разчита понастоящем само на 21 дивизии, докато русите имали почти 10 пъти повече. Превъзходството на русите било такова, че всяка идея за разединяване, замразяване на въоръженията /план на Макмилън/ или за преразпределяне на силите /план на Монтгомери/ би създала сериозна опасност за отбраната на Запада.

Програмата за създаване на ракети с малък радиус на действие, производството на които понастоящем било напълно усвоено, трябвало да бъде увеличена.

Построяването на площадки за балистични ракети със среден радиус на действие в Европа придобивало особена важност и неотложност. В докладите било отделено много място на Франция. Били изложени всички претенции на атлантическото командуване към тази страна отнасящи се до площадките за пускане на ракети за разхвърляността на частите на НАТО в Алжир и положението на френския флот. В докладите било казано, че Франция била малоценен член на НАТО от военна гледна точка.

Веднага след тези доклади, американците поставили въпрос относно исканията на Франция. Те ,поддържани почти от всички делегации /с изключение на Италия и Германия/, обявили като несвоевременни две от основните френски искания: за създаване на африканско командуване и за превръщане на Постоянната група в международен орган, носещ пълна отговорност пред Съвета на НАТО.

Кув дьо Мюрвил е бил принуден да обещае, че на заседанията на френското правителство ще поддържа тези министри, които не са привърженици на "дезинтеграцията" на сухопътните и военновъздушните сили на Франция в НАТО.

Кув дьо Мюрвил помолил Съветът на НАТО да подкрепи Франция в Алжир като прибегнал при това към същите аргументи относно т.н. съветски намерения за обкръжаване на атлантическата система от юг. Това изказване не е било подкрепено от другите представители на страните,участнички в НАТО.

4. 258

Накрая било предложено от немците да се създаде в НАТО "Координационен щаб" от представители на трите велики държави, който да контролира войските на тези държави, включени в състава на въоръжените сили на НАТО в случай на война.

Това предложение не било одобрено от малките държави в НАТО, които виждат в него нова дискриминационна политика.

Министрите на скандинавските страни в частност не скривали че са против такова намерение, обаче обещали да внесат този въпрос за разглеждане в своите отбранителни съвети. По такъв начин не било прието никакво решение и въпросът останал открит.

Представителите на САЩ отново поискали обединяването на разузнавателните служби на различните страни, влизащи в НАТО, но англичаните както и по-преди се противопоставили на това предложение.

Английските представители се изказали по-нататък против американската политика на създаване безпорядък в Ирак. Те дали известни гаранции по отношение на правителството на Касем, което по думите им, те "държали" в известни рамки.

Било взето компромисно решение:

САЩ ще се откажат от своите планове с настъпателен характер по отношение на Ирак до тогава докато правителството на Касем спазва споразумението с "Ирак петролеум". Но ако иракските петролни залежи бъдат национализирани целият Запад, включително и Англия щял да започне действия против новото правителство на Ирак.

Според лица, добре запознати с проблемите на НАТО тази групировка започвала да тъпче на едно място във военно отношение. Почти на всички страни, нейни членки, било омръзнало да отделят огромни средства за създаване на щит, който според тях щял да се окаже при война съвършенно неефикасен.

МИНИСТЪР НА ВЪТР.РАБОТИ:

30 IX 59

212

МИНИСТЕРСТВО НА ВЪТРЕШНИТЕ РАБОТИ

Лично строго секретно!

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

ДО
ДР.
Т У К

ИНФОРМАЦИЯ
№ 57

Турското външно министерство на 20 юни 1959 година е наредило на посланиците си в капиталистическите страни да споделят мнение със съответните правителства на страните, където се намират и с членовете на дипломатическото тяло, относно политиката, която някои западни страни следват по отношение на Обединената арабска република и последните събития в Средния изток.

Турското външно министерство има мнение, че днес в Средния изток се забелязвали две основни течения: нахлуването на съветското влияние и арабския национализъм. Главната причина за нахлуването на съветското влияние била, че след създаването на НАТО в Европа, Средния изток останал свободен район, който Съветския съюз искал да използува за да проникне в Африка. Съветският съюз, за да осъществи своите намерения, подкрепял от една страна националистическите течения в този район, а от друга се стремял да нахлуе в Средния изток, който щял да го свърже направо с Африка. След включването обаче на Турция в НАТО, възможността за нахлуването на Съветския съюз в Средния изток се премахнала. Обстоятелството, че за известно време западните страни

Из архивите на ДС

се въздържали от предприемането на някакви действия в арабските страни и в Иран, дало възможност на Съветския съюз да продължи действията си в този район.

От съобщенията, които турското външно министерство получило преди няколко дни, станало известно, че САЩ били на мнение, че отношенията между Насър и останалите арабски страни можели да се оправят и че във връзка с това те направили някои предложения. Според турското външно министерство това мнение било крайно погрешно.

Известно било, че за да стигнат отношенията между Обединената арабска република, Ирак и Йордания и някои други арабски страни до настоящето положение, причина била подривната политика на Обединената арабска република. С това именно арабските страни щели да се противопоставят на предложенията на САЩ.

Ето защо предложенията, които правят американците пред арабаските страни за сближаването им с Насър, щели да предизвикат нови недоволства. Единствено най-правилната политика,която трябвало да се следва спрямо Насър, който позволил на Съветския съюз да нахлуе със своето влияние в Средния изток и никога не бил следвал антисъветска политика, била въздържане от всякакви действия, които можели да се възприемат като подкрепа на неговата политика, тъй като проличало и от миналото, че всякаква помощ оказана на Насър, спомагала за по-широкото нахлуване на съветското влияние и Египет се превърнал в обект за съревнование между двата блока.

От друга страна, в момента когато Обединената арабска република била принудена да се задоволи само със съветска помощ, ясно проличало колко тази помощ била недостатъчна.Освен това, проличал и фактът, че от отношенията между Обединената арабска република и останалите арабски страни се възползувал Съветския съюз.

Поради тази именно причина, те трябвало да отбягват всякакви действия, които можели да превърнат Насър в обект за съревнование и да не подкрепят неговите тактически маневри. Според турското външно министерство това щяло да бъде полезно за Запада.

От гореказаното накратко трябвало да се разбира, че в политиката на Насър не били станали никакви основни промени. Западните страни трябвало открито да заявят на Насър, че те няма да му оказват морална и материална помощ, ако той продължава своите агресивни и подстрекателни действия. В такъв случай помощта, която му се оказва, щяла да бъде по-голяма от помощта, която се оказвала на Иран и Ирак, които никога не били използували тая помощ за подобни действия.

x

x x

На 22 юни 1959 година на българо-югославската граница в района на местността "Славчето", Кюстендилско, беше проведен събор. На събора са присъствували около 30,000 души наши и югославски граждани. Събора е бил открит с изсвирването на химните на двете страни и с Интернационала.

Проведеният събор в сравнение със съборите проведени през 1958 година е преминал в много по-спокойна атмосфера. Югославската комисия и партийни органи са показали стремеж събора да протече без каквито и да било инциденти и произшествия. От тяхна страна са били приети всички предложения на нашата комисия, относно порядъка и самите те са поставили въпроса да се вземат мерки от двете страни по време на събора да не се допускат скандали. При заседания на нашата и тяхната комисия, възникналите спорове са били бързо уточнявани и в повечето случаи приемливо разрешавани. Това е спомогнало съборът да протече при по-добър ред и при по-добро взаимно разбиране.

По време на събора са били установени следните по-характерни прояви на югославски и наши граждани и на органи на УДБ.

На изходния пункт на наша територия са били поставени ~~хора на УДБ, които са наблюдавали излизащите и влизащи граждани на събора.~~ Органите на УДБ са били разпределени по групи и са проследявали наши органи известни на тях, като са се интересували с кои хора се срещат, къде отиват, опитвали се да подслушват разговори и други. Използувани са изменници на Родината за провеждане на вражеска агитация сред наши граждани, насочена срещу народната ни власт.

Из архивите на ДС

Констатирани са били частични спорове по идеологически и други въпроси между наши и техни граждани, но не се е стигало до скандали поради намесата на наши и техни отговорни граждани.

Установени са изолирани случаи на провокации на югославски граждани, какъвто е случая с народния представител за Босилеградския край - Владо Митев, който пред една от трибуните е говорил на всеослушание, че българската милиция е искала насилствено да го отвлече, за което на място,а и пред югославската комисия е бил разобличен.

След затварянето на границата 10 души наши граждани са били останали на югославянска територия и 3 техни на наша,които са били разменени един час след закриване на границата. От десетях наши граждани 9 души са били закъснели и са желаели да се завърнат на наша територия, а един е бил останал на югославска територия, с цел да измени на Родината. Същият по искане на нашата комисия е бил върнат от югославските органи.

Във вътрешността на наша територия са били задържани 5 души емигриращи от Югославия за България югославски граждани и едно дете. На наша територия без шум и инцидент е бил арестуван и изведен с кола извън района на събора един изменник на Родината, който е предаден на следствие.

x

x x

Секретарят на Ливанската комунистическа партия - Никола Шауи, в разговор с представител на консулството на Народна република България в Дамаск, казал следното:

В началото на м.юни т.г. бил изпратил при Касем един известен ливански научен работник - безпартиен, за да му каже от свое име /така бил инструктиран/, че всички арабски страни гледали с надежда към Ирак и че взетия от Касем курс против Иракската комунистическа партия ще го отведе не по-далече от Насър. След като изслушал ливанския учен, Касем казал, че в изграждането на републиката срещал големи трудности, поради което му била необходима подкрепата на целия иракски народ. След това,говорейки за Иракската комунистическа партия казал, че тя не била лоялна и в подкрепа на това посочил следните примери:

Из архивите на ДС

1. Издадените от правителството закон за аграрна реформа и кодекс на труда се използували от Компартията в Ирак за извършване на политическа агитация. Освен това, при прилагането на закона за аграрната реформа се стигало до сблъсквания, а кодекса на труда не се спазвал от работниците; те не се явявали редовно на работа и не уплътнявали работното си време. В резултат на това, производството било спаднало чувствително. Работодателите реагирали и във връзка с тези нарушения на кодекса от работниците се оплакали. Касем бил искал помощ от Компартията по този въпрос, но същата отговорила, че не може нищо да направи, тъй като работниците вършели това сами.

2. Компартията била използувала неговото интервю пред английския кореспондент Нътинг /пред Нътинг, Касем каза, че комунистите защищават интересите на страната и са лоялни граждани на Републиката/ също за политическа агитация. Във връзка с интервюто му, Партията била организирала изпращането на резолюции от редица военни поделения и учащи се в подкрепа на тези негови изказвания.

Според Касем, армията трябвало да стои извън влиянието на политическите партии. Упрекнал офицерите-комунисти, които проявявали недисциплинираност и поради политически различия не се подчинявали на по-висшите от тях офицери. Поради това, той бил принуден да накаже някои такива офицери, но почувствувал как Компартията взела отношение към него.

3. Компартията използувала всички форми, като митинги, честувания, резолюции и др., за да упражнява натиск върху правителството, с цел в него да бъдат включени и комунисти. Този натиск на Партията той осъждал, тъй като според него в сегашния етап на развитие на Иракската република било необходимо националното единство на народа и че ако се дадели места в правителството на една партия, следвало да се задоволят исканията и на другите партии. Нещо повече, това щяло да даде повод за създаването на нови партии.

4. Иракската комунистическа партия настоявала незабавно да бъдат изпълнени произнесените смъртни присъди срещу заговорниците и враговете, с което Касем не бил съгласен. Той считал за достатъчно това, че те са били осъдени и разобличени.

5. Според Касем, създаването на Народно опълчение /което е под влиянието на Компартията/ вършело незаконни арести и терористически актове, с което фактически се превръщало във втора власт.

Въпреки горните противоречия, Касем считал, че с Компартията можел да намери общ език за работа. Напоследък,обаче, както се изразил Касем, Компартията в Ирак отбягвала да води с него искрени разговори, което го много засегнало. Той чувствувал, че Партията "му откривала фронт", а бил убеден в необходимостта в настоящия момент да работят още по-дружно.

Според оценката дадена от секретаря на Ливанската комунистическа Партия Никола Шауи, положението в Ирак било много сериозно и тревожно.

31 МИНИСТЪР НА ВЪТР.РАБОТИ:

ЗДРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

182

СТРОГО СЕКРЕТНО
ОТ ОСОБЕНА ВАЖНОСТ
Екз.№ 2 206

УТВЪРЖДАВАМ:
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА ДЪРЖАВНИЯ КОМИТЕТ НА ОТБРАНАТА
/П/ /ЖИВКОВ/
30 май 1962 г.
София

И Н С Т Р У К Ц И Я

за работата на органите на военното разузнаване и другите разузнавателни органи и задграничен апарат на НРБ по предварителното разкриване възможно въоръжено нападение на вероятните противници срещу НРБ

I. Ц Е Л. С всички сили и средства на военното разузнаване, разузнавателните органи на Министерство на Вътрешните работи и при използуване на легалните възможности на Министерство на Външните работи, Министерство на Външната търговия, Министерство на Транспорта и съобщенията, БТА, Балкантурист и др. своевременно да се разкрие подготовката на вероятните противници за внезапно нападение срещу Народна Република България.

II. ОСНОВНИ ЗАДАЧИ

1. Да се разкрие подготовката и привеждането в бойна готовност на ракетните средства и ВВС на Турция, Гърция и 6-и флот на САЩ, английската авиация на о-в КИПЪР и МАЛТА и поделенията УРС "ЮПИТЕР" в Италия и Турция.

2. Да се разкрие подготовката и привеждането в бойна готовност щабовете на сухопътните войски и военноморските сили на Турция и Гърция с особено внимание на 1 ТА /ИСТАНБУЛ/ и 1 ГА/ ЛАРИСА/.

3. Да се разкрие непосредствената подготовка на населението в Турция и Гърция за водене на война при атомни условия и усилване на гражданската противоатомна защита и противовъздушна отбрана в тези страни.

4. Да се следи за обработката и подготовката на общественото мнение в Турция и Гърция за непосредствено започване на военни действия срещу Народна Република България.

Из архивите на ДС

88

183
207

III. ОРГАНИЗАЦИОННИ МЕРОПРИЯТИЯ

1. Генералният щаб на БНА се явява център, който обобщава, анализира и докладва на Държавният комитет на отбраната, Политбюро на Централният комитет на БКП и Главното командуване на Обединените въоръжени сили всички разузнавателни данни отнасящи се до подготовката на вероятният противник за внезапно нападение срещу Народна Република България.

Органите на военното разузнаване са длъжни да държат под ежедневен контрол основните разузнавани обекти /ракетни бази, площадки/, крупни щабове, самолетоносачи, атомни подводници и др. на територията на Турция и Гърция и 6-и флот на САЩ, като за всяко изменение в обстановката своевременно докладват в Генералният щаб на БНА.

Генералният щаб на БНА е длъжен да организира системно въздушно и радиолокационно наблюдение от въздуха на прилежащите приграничи райони от територията на Турция и Гърция.

В интерес на изпълнение задачите на Министерство на Вътрешните работи, органите на военното разузнаване се задължават да провеждат мероприятия по разкриване разузнавателно-диверсионни централи на територията на Турция и Гърция, а така също и други мероприятия свързани с дейността на вражеските централи разположени на територията на тези страни.

(2) Органите на Министерство на Вътрешните работи, Министерството на Външните работи, Министерството на Външната търговия, Министерството на Транспорта и съобщенията, БТА, Балкантурист и др. се задължават своевременно да изпращат в писмен или устен вид всички получавани от тях разузнавателни информации /сведения/ в Генералният щаб на БНА. За целта горните министерства и учреждения съгласувано с Генералният щаб на БНА да съставят конкретни планове за изпълнението на указаните основни разузнавателни задачи.

3. Генералният щаб на Българската Народна Армия на основа на получените сведения ежедневно и периодически издава разузнавателни сводки, които изпраща до членовете на Политбюро на Централният комитет на БКП, членовете на Държавният комитет на отбра-

Из архивите на ДС

184
208

ната и ръководителите на заинтересованите министерства и учреждения в Народна Република България.

4. За изпълнение на основните задачи по разкриване замислите на вероятният противник да се използуват съществуващите легални възможности на нашите официални учреждения в капиталистическите страни, а също така на различните видове делегации /търговски, културни, спортни и др./, излизащи задграница, като съответните министерства и учреждения съгласуват своите действия с Генералният щаб на Българската Народна Армия.

5. При усложняване на обстановката на територията на Турция и Гърция в близост с държавните граници на Народна Република Бългания предоставя се право на Министъра на Народната отбрана след доклад на Обединеното командуване и председателя на Държавният комитет на отбраната да използува в интерес на изпълнение на основните задачи военновременният разузнавателен резерв при Българската Народна армия /агентурно-разузнавателни групи, парашутно-разузнавателни групи, въздушно разузна ане и при нужда нарушаване на въздушното пространство и др./.

Контрола по изпълнението на настоящата Инструкция се възлага на Министъра на Народната отбрана на Народна Република България.

Извадки от настоящата инструкция да се изпратят на заинтересованите министерства и учреждения.

№ ОВ-00759 / 17.4 1962 г.
Отпечатано в 2 екз.

Екз.№1 предаден по ГЩ
с рег. кн. т. 718 / 20.6.62 год.

МИНИСТЪР НА НАРОДНАТА ОТБРАНА
ГЕНЕРАЛ-ЛЕЙТЕНАНТ: Джуров /ДЖУРОВ/

НАЧАЛНИК НА ГЕНЕРАЛНИЯ ЩАБ
ГЕНЕРАЛ-МАЙОР: Семерджиев /СЕМЕРДЖИЕВ/

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

СЕКРЕТНО
Екз.единствен

Т- 11

О П И С

на материалите предадени от съветския военен аташе на поделение 35440-МНО на 16.4. 1963 г.

№-р по ред	Наименование на материала	Количество брошури
1.	Наставление английской армии ведение боевых действий сухопутными войсками. Част I, тактика 1960 година./Превод с английского/. - 1962 г.	1 брошура
2.	Наставление по военной разведке английской армии - книга 2. Разведывателни задачи, выполняеми частями и подразделениями сухопутных войск, август 1960 година. /Сокращенный превод с английского/. - 1962 г.	1 брошура
3.	Справочник по вооруженным силам израиля- 1963 година.	1 брошура
4.	Кратък справочник по организации, вооружению и оперативно-тактическим нормативам вооруженных сил ФРГ. - 1963 година.	1 брошура
	ВСИЧКО:	4 брошури

мат. заведени под № 232, 233, 234 и 235

СДАЛ МАТЕРИАЛИТЕ: /п/

ПРИЕЛ МАТЕРИАЛИТЕ: /п/

№ 01849/18.4.1963 г.
Отпечатано в 1 екз.

„Подлежи на микрофилмиране"
Началник на отдел:
_____/_____19_____г.

МНО – [illegible]
001733/6.8.63 г.
КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА
„ПОДЛЕЖИ НА МИКРОФИЛМИРАНЕ"
Началник на отдел: [illegible]
——/——19…… г.

259
74
282

Строго секретно!

Екз. № 2

П О Л О Ж Е Н И Е

за взаимодействието между Министерството на вътрешните работи и Министерството на народната отбрана по някои въпроси на разузнавателната работа.

С цел подобряване на разузнавателната работа по разкриване плановете на империалистическите държави, по-специално на главния противник – САЩ и на неговите съюзници, техните военно-агресивни групировки и преди всичко действията им на територията на Турция и Гърция, да се установи по-близък контакт между разузнавателните органи на Министерството на вътрешните работи и Министерството на народната отбрана по следните въпроси:

I. МЕЖДУ I-ВО УПРАВЛЕНИЕ НА МВР И РУ-ГЩ НА МНО

1. По обмяна на информация

Министерството на вътрешните работи своевременно да информира Министерството на народната отбрана по всички получени военни сведения относно стратегическите планове, военните бази, складове и ракетното оръжие и особено за сигнали за непосредствена подготовка на противника за внезапно нападение.

Министерството на народната отбрана своевременно да информира Министерството на вътрешните работи за добитите данни по политически и икономически характер, разкриващи пла-

Из архивите на ДС

92

283 260 75

новете и намеренията на империалистическите държави и особено на САЩ, Турция и Гърция, дейността на техните разузнавателни органи, центрове и школи и използуваната от тях вражеска емиграция срещу НРБ и другите социалистически страни.

При размяна на информациите между двете министерства да се указва степента на тяхната достоверност, без да се разкриват източниците.

Всяко министерство прави оценка на получената информация от другото министерство и своевременно я изпраща, като съобщава във връзка с това какви въпроси произлизат от нея за изясняване. Това да става във възможния най-кратък срок.

Министерството на народната отбрана периодически да изпраща военна информация за промените в оперативно-техническите схващания, организацията и въоръжението в армията на САЩ, Турция и Гърция, което би подпомагало Министерството на вътрешните работи по добиването на военни сведения от капиталистическите страни.

За своевременното изясняване на възникнали въпроси по предаваната информация, както и за бързата им оценка, да се установи делови контакт между началниците на информационните служби на двете управления.

2. По оперативни въпроси

Министерството на вътрешните работи и Министерството на народната отбрана взаимно да си предават връзки, наводки и агенти, които по своето положение и възможности могат да бъдат по-полезни и по-пълно използувани от МНО или МВР. Предаването на такива връзки и агенти се утвърждава от началниците на управления.

Взаимно да се осведомяват за настъпилите изменения в оперативната обстановка в съответната страна зад граница, има се предвид усилване на проследяването, забелязани нови постове за наблюдение, открити белези за поставяне на техника, сигнали за готвене на провокации, допуснати провали в работата и други сведения от подобен характер.

Из архивите на ДС

261
289-76

По горните въпроси поддържат контакт началниците на отдели, служби и направления при Разузнавателното управление на МНО и МВР, при строго спазване на конспирацията.

При необходимост разузнавателните управления при двете министерства извършват проверка по своите оперативни отчети за интересуващите ги лица при строго съблюдение на конспирацията и установения порядък в съответните управления. Такава проверка се разрешава за органите на Разузнавателното управление при Министерството на народната отбрана и в централната картотека на Министерството на вътрешните работи и тази при Дирекция на народната милиция(съгласно съответните инструкции).

Преди да се отпочне провеждането на оперативни мероприятия по дадено лице, разузнавателните управления при МНО и МВР да правят справки дали същото се води на отчет в съответните картотеки на управленията или централната картотека на МВР.

За да има по-голяма съгласуваност в работата и за по-успешно изпълнение на мероприятията, по които се налага по-тясно взаимодействие между разузнавателните органи на МНО и МВР, да се провеждат веднаж на тримесечие съвещания на уровена на Началник управления на двете министерства, а при необходимост на уровена на ръководителите на Министерствата.

На тези съвещания да се разглеждат конкретни въпроси по взаимодействието и набелязване съвместни мероприятия за изпълнение на някои основни задачи.

Ръководствата на разузнавателните управления при двете министерства поддържат помежду си близък, делови контакт по въпросите на разузнавателната работа.

3. Взаимоотношения зад граница

Резидентите на двете министерства зад граница взаимодействуват по следните основни въпроси:

Из архивите на ДС

262
77
285

- взаимно предупреждаване за провали в агентурно-оперативната работа и подготвяне провокации срещу нашите представителства;

- взаимно се информират по настъпилите изменения в оперативната обстановка, за да могат да се вземат своевременно мерки за предпазване от провали и провокации;

- да си оказват помощ, в отделни случаи, с разрешение на Центъра, за проверка и прочистване от проследяване, за охрана при провеждане на срещи с агентура, при строго спазване на конспирацията

4. МВР поема задължението да чете лекции на служителите и курсистите на РУМНО на тема: "Форми и методи на подривна дейност на империалистическите разузнавания".

МВР провежда учебно-тренировачни занятия по проследяването със служители на РУМНО.

От своя страна МНО се задължава да прехвърли на МВР необходимите щатни бройки и материална част.

МИНИСТЪР НА НАР. ОТБРАНА,
Ген.полковник
(Д.Дзуров)

(п) Дзуров

Верно: Ген. Димитров
30.7.63г.

Не съм съгласен с даването на щатни бройки

30.7.63 (п) з.Дзуров

Да се внесе на Министъра на НО

/п МИНИСТЪР НА ВЪТР.РАБОТ:
Ген.полковник
(Ц.Дишков)

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

290 93

СЕКРЕТНО
Екз.единствен

„ПОДЛЕЖИ НА МИКРОФИЛМИРАНЕ"
.....ник на отдел.....
...../.....

Да се върне до 1970 г.
Лисичков
29.11.63г.

Д О К Л А Д

за проведената консултация в ГРУ на Съветската армия за времето от 19 до 26.11.1963 г.

От 19 до 26.11.1963 г. заместник началникът на РУ-ГЩ полковник ИВАНОВ и началникът на отдел "Информация" - полковник ТОМОВ посетиха МОСКВА и проведоха консултация с ръководството на ГРУ на Съветската армия. Консултацията бе проведена по следните въпроси:

I. ПО ИНФОРМАЦИОННИ ВЪПРОСИ

1. По съгласуване на информационните задачи за 1964 г. Съгласуването на информационните задачи за 1964 г. бе основен въпрос на консултацията в Москва. С началника на у-ние "Информация"на ГРУ бяха разгледани точка по точка нашите информационни задачи за 1964 г. Бе констатирано, че в основни линии нашите задачи са правилно формулирани.Бе ни препоръчано да се откажем от поставянето на някои задачи, които по своят характер не представляват особен интерес за нашето командуване. Допълнително ни бе указано, че освен за Гърция и Турция, необходимо е да проявяваме интерес към военно-политическото положение и на другите разузнавани страни.

2. По обмяната на информация. Бе обменена информация по редица въпроси по въоръжените сили на Турция, Гърция, Италия, Франция,Англия и НАТО. Освен това бяха доуточнени някои въпроси по които имаше различия в добитата информация от наша страна и от съветска страна.

Из архивите на ДС

Из архивите на ДС

II. ПО ОРГАНИЗАЦИОННАТА РАБОТА

1. По разпределение на разузнаваните обекти в САЩ и Англия. От гледна точка на целесъобразно използуване на силите и средствата предложихме на съветските другари да пристъпим към разпределяне на основните разузнавани обекти в САЩ и Англия /ракетни войски и бази, военновъздушни и военноморски бази и складове за ракетно-ядрено оръжие/. Предложението ни бе прието. Имайки предвид нашите възможности за работа в САЩ и Англия /главно чрез лично наблюдение и осведомление/ съветските другари ще ни пратят в срок от един месец обектите в САЩ и Англия за които ние ще отговаряме и към разузнаването на които ще трябва да насочим основното си внимание през 1964 г.

2. По даване на наводки в САЩ. Предвид на това, че нашите оперативни работници в САЩ не ще имат като основна задача изпълнението на организационни мероприятия /поради материални и други съображения/ предложихме на съветските другари да им предаваме наводки на интересни за тях обекти, с които нашият оперативен състав е създал връзки в процеса на работата. Договорихме се тези наводки да се предават на място, като за целта ние бъдем уведомявани от нашият резидент.

3. По устройване на работа на нелегален куриер. Поради това, че срещаме трудности по устройването на работата на нелегален куриер помолихме командуването на ГРУ да ни каже как у тях се решава този въпрос. Обясниха ни, че те се стремят към следното: нелегалният куриер да се държи далеч от командуването и работата на РУ, да се устройва на временна работа, с цел по-лесното му легендиране при отсъствие от работа, а най-желателно е - да му се създаде самостоятелна работа.

4. Помолихме съветските другари да ни дадат материали по контра-разузнавателният режим в Турция, Гърция, Италия, Франция и Англия. Те разполагат с някои материали и обещаха в срок от месец и половина да ни изготвят и изпратят справки за контра-разузнавателният режим в горе-посочените страни.

Из архивите на ДС

97

5. По подготовката на нашите оперативни работници за за работа в САЩ . По наше искане командуването на ГРУ ни обеща в най-скоро време да ни прати материали, които ще ни подпомогнат за подготовката на нашите оперативни работници, отиващи на работа в САЩ. Материалите ще касаят подготовката за разузнаването на ракетни бази, военновъздушни и военноморски бази, както и практическите начини за привързването на разузнаваните обекти към карта.

6. По предаването на получената информация от нашите оперативни работници в САЩ. Съветските другари застанаха твърдо на становището /на същото становище бяхме и ние/, че нашите оперативни работници в САЩ трябва да се ръководят пряко от нас. Появиха се различия по въпроса кому и кога да се предава добиваната от нашите оперативни работници информация. Първоначално те застанаха на позицията, че нашите оперативни работници трябва да изпращат получаваната от тях информация лично на нас. Обаче след като им изтъкнахме, че това ще забави много получаването на добитата информация в Центъра, поради това, че наши куриери ходят в САЩ един път на три месеца и нямаме редовна радио-връзка с наша агентура там, те приеха предложението ни информацията да се предава на място на техният военен аташе, след което нашият резидент ни уведомява за количеството и характера на предадената информация, с цел ние да бъдем в течение за работата на нашите оперативни работници там.

Договорихме се в други страни да не става обмен на информация на място.

7. По увеличаване броя на нашите оперативни работници в САЩ. Съветските другари изказаха мнение, че в интерес на нашата обща работа целесъобразно би било нашата резидентура в САЩ /военното ни представителство/ да брои поне трима души. Изтъкнахме им, че нашите финансови възможности не ни позволяват да държим там повече от двама души. По тяхно мнение те биха били в състояние да поемат известна част от разходите, като ни изплащат всички командировки /ако имаме трима души/. Категоричен отговор по въпроса не им дадохме, а само изказахме мнение че по всяка вероятност нашето командуване ще се съгласи на този

Из архивите на ДС

вариант./Ние не бяхме в състояние да решим този въпрос, понеже не е в наша компетенция, а и м казахме, че ще доложим на нашето командуване%. Те от своя страна също не бяха категорични, защото въпроса трябва да се реши окончателно от началника на ГРУ, който в момента бе болен.Помолихме ни в удобния за тях срок да ни съобщят решението си, след което и нашето командуване ще им съобщи по съответният ред своето решение.

8. Искания по отношение на нашите слушатели в техните курсове. С цел да се води целенасочена подготовка на нашите слушатели в техните курсове /10-месечни и 5-месечни/, съветските другари отправиха към нас следните искания:

Да им съобщаваме /до колко това е възможно/ кой слушател в кое направление ще се развива: по страна, по вид разузнаване и т.н.

Да им изпращаме предварително /поне един месец преди пристигането на нашите слушатели там/ характеристика за всеки слушател с обозначение степента на военната, специална и езикова подготовка, каква работа е работил до сега.

На незнаещите руски език да даваме елементарна подготовка по същия в продължение поне на един месец преди отиването им на курса.

Уверихме съветските другари, че в бъдеще ще им изпращаме всичко искано от тях, тъй като това е преди всичко в наш интерес, в интереса на правилната подготовка на нашите слушатели.

След това ни бе съобщено, че следващата смяна на 5-месечния курс започва работа на 10 февруари 1964 г., а 10-месечният курс - на 1 септември с.г. Обещахме да пратим нашите групи в Москва съответно към 6-7 февруари и 26-27 август 1964 г.

9. По пристигането в нас на двама оперативни работници на ГРУ. Във връзка с постигнатото споразумение между РУ-ГЩ и ГРУ в нас трябва да пристигнат двама оперативни работници от ГРУ: единият за работа срещу Турция, а вторият срещу Гърция. Съветските другари ни съобщиха, че техните работници ще дойдат в нас в началото на март 1964 г., ще дойдат в командировка, без семейства, за срок от 3-4 месеца.

Из архивите на ДС

269/95
242

От своя страна ние им съобщихме, че техните оперативни работници ще бъдат настанени на работа в нашата служба, като ги уверихме, че ние ще им указваме пълно съдействие в тяхната работа.

10. По създаването на разузнавателен координационен орган към Варшавското командуване. По много внимателен начин командуването на ГРУ прояви интерес за нашето мнение по въпроса за създаването на разузнавателен координационен орган към Варшавското командуване. Тъй като ние не бяхме натоварени да поставим и обсъждаме тоя въпрос , казахме им нашето лично мнение, което се изразява в следното: досегашната работа на разузнавателните органи в армиите на социалистическите страни се води доста децентрализирано и в известна степен не съвсем целенасочено. С цел да се създаде пълна координация в работата по задачи,място, разузнавани обекти и т.н. необходимо е към Варшавското командуване да се създаде съответен координационен орган, подобен на органите на СИВ, Варшавският пакт и т.н. това ще издигне на още по-високо равнище качеството на нашата работа, като се спестят и много сили и средства, а се получат по-големи резултати в работата.

Съветските другари изказаха пълно съгласие с нашето мнение. Нещо повече: те ни съобщиха, че те одавна мислят по този въпрос и са на мнение , че в това отношение сме доста закъсняли. Преди известно време те са излезли с мотивирано предложение за създаването на такъв координационен орган пред тяхното командуване /командуването на Съветската армия/. Последното се е въздържало да вземе решение, мотивирайки се с това, че от командуванията на социалистическите страни до сега не е постъпило такова предложение. Помолиха ни да изложим това на нашето командуване и ако то смята,че е целесъобразно да се пристъпи към създаването на разузнавателен координационен орган към Варшавското командуване, нашият министър да направи съответно предложение по въпроса до др.маршал ГРЕЧКО.

Освен това ни бе съобщено, че чехословашките другари

Из архивите на ДС

/началникът на РУ и началникът на отдел "Информация"/, които бяха по същото време на консултация в Москва, са съобщили, че от тяхна страна ще бъде направено предложение за създаването на горе-посоченият координационен орган към Варшавското командуване.

Обещахме на командуването на ГРУ да доложим незабавно горното на нашето командуване.

III. ПО ПАРТИЙНО-ПОЛИТИЧЕСКАТА РАБОТА

100

През време на консултацията проявихме интерес как в ГРУ се води партийно-политическата работа и главно по въпросите за обучението и възпитанието на оперативните работници, както в Центъра, така също и зад граница. Бе установено , че между работата у нас и тази в тях няма почти никаква разлика. Същата се води на една и съща база, с едни и същи форми и методи на работа.

Консултацията в Москва се проведе в сградата на Генералния щаб на Съветската армия в кабинетите на съответните началници на управления и отдели на ГРУ.

Оказан ни бе изключително радушен прием и пълна възможност да беседваме по всички поставени от нас въпроси.

ЗАМ.НАЧАЛНИК НА РАЗУЗНАВ.УПРАВЛЕНИЕ-ГЩ
ПОЛКОВНИК: Иванов /ИВАНОВ/

№ 03063 /___.11.63 г.
Отпечатано в 1 екз.

Подлежи на микрофилмиране
Да се унищожи след
н-к отдел
25.4 1984г.
КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

11 119
СОВ. СЕКРЕТНО
Экз. № 2
Б-3-I

МИНИСТРУ ОБОРОНЫ ВЕНГЕРСКОЙ НАРОДНОЙ РЕСПУБЛИКИ
ГЕНЕРАЛ-ПОЛКОВНИКУ ТОВАРИЩУ С И Н Е Г Е Л.

Б У Д А П Е Ш Т

Уважаемый товарищ Министр,

Я считаю, что в настоящем этапе налохительно более тесное сотрудничество в деятельности разведывательных органов армиа-членок Варшавского договора. Установление такого взаимодействия способствовало бы более эффективному и экономичному ведению разведки.

Вот почему я предлагаю в первой половине октября /1-4.10/ сего года созвать в Софии совещание представителей Разведывательных Управлений наших армий, с целью наметить мероприятия по координации их деятельности. Мы предлагаем провести это совещание в Софии, но не возражали бы провести его и в другом месте.

По нашему мнению, на совещании можно обсудить и принять решения по координации деятельности органов стратегической и агентурной разведки, по радио и радио-технической разведке, по информационной работе, по вопросам оперативной техники и по повышению квалификации кадров. Конечно, можно обсудить и другие вопросы, которне Вы сочтете необходимым предложить.

Мы считаем, что совещание могло бы иметь следующую повестку дня: обсуждение соображения каждого начальника Разведывательного Управления по поставленным на совещании вопросам; совещания по секциям для доуточнения вопросов соответствующих разделов и составление проекто-решений; на общем совещании выслушать предложения различных секций и

Из архивите на ДС

102

12 120

подписание протоколов.

Прошу Вас, товарищ Министр, сообщить Ваши соображения по вопросам, затронутым в настоящем письме.

С уважением

МИНИСТР НАРОДНОЙ ОБОРОНЫ НРБ - СОФИЯ
ГЕНЕРАЛ-ПОЛКОВНИК /ДЖУРОВ/

Отговорено:
(сиг. Вх. 001453/64 г.)

июня 1964 года

№

№ 00831

Отпечатано в 2 экз.

ВОЕННОТО РАЗУЗНАВАНЕ
И ВАРШАВСКИЯТ ПАКТ СРЕЩУ НАТО
II

Из архивите на ДС

КРДОПБГДСРСБНА 13
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
чл. §17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

139

MAGYAR NÉPKÖZTÁRSASÁG
HONVÉDELMI MINISZTERE

№ 00305

Вх. № 001453/11.8.64 г.
Клас. знак Спр.

СЕКРЕТНО !
Экз. № I

Да се уведоми след.
н-к отдел.
00771.5.8 64

хом дело-3-1
20.8.64

МИНИСТРУ НАРОДНОЙ ОБОРОНЫ НАРОДНОЙ РЕСПУБЛИКИ БОЛГАРИИ
Генерал-полковнику товарищу Добри ДЖУРОВУ

г. С о ф и я

Уважаемый товарищ министр !

Нами получено Ваше письмо от I3 июня I964 г., адресованное Министру Обороны ВНР. Урегулирование вопросов по более тесному согласованию работы разведывательных органов стран социалистического лагеря является весьма актуальным вопросом, поэтому я согласен со сроком и местом проведения предусмотренного совещания. Также согласен с тем, чтобы по поставленным вопросам осуществлялся обмен мнениями.

Повестку дня и метод работы совещания считаю целесообразным, однако до проведения совещания необходимо было бы еще выяснить:

- кто будет руководить совещанием, принципиальными переговорами и переговорами в секциях;

- каким правомочием желательно уполномочить руководителя делегации;

- будут ли некоторым переговорам совещания предшествовать доклады, содоклады, кто будет их проводить;

- в случае принятия совещанием проекта решения, кто

Из архивите на ДС

104

14
1-40

будет утверждать его и кто имел бы право издать инструкцию по исполнению его, ГК ОВС или другой руководящий орган.

Считал бы целесообразным составление только такого проекта решения, который фиксировал бы принципиальные вопросы взаимодействия, которые затем реализировались бы Генеральными Штабами соответствующих стран.

Я уверен в том, что ожидаемые результаты предусмотренного совещания послужат дальнейшему укреплению дружбы между нашими народами и вооруженными силами, и будут значительно способствовать лучшей работе наших разведывательных служб.

16 июля 1964 г.
г. Будапешт

С уважением к Вам

ВРИО МИНИСТРА ОБОРОНЫ
ВЕНГЕРСКОЙ НАРОДНОЙ РЕСПУБЛИКИ

Генерал-лейтенант

(КЁТЕЛЕШ Енё)
Первый Зам. МО ВНР

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

Подлежи на ... 20...г.
Да се унищожи след ...
или отпада ...
15.4 ... 87

СОВ. СЕКРЕТНО 117
Экз. № 2
Б-3-Т

МИНИСТРУ НАЦИОНАЛЬНОЙ ОБОРОНЫ
ГЕРМАНСКОЙ ДЕМОКРАТИЧЕСКОЙ РЕСПУБЛИКИ
ГЕНЕРАЛУ АРМИИ ТОВАРИЩУ ГОФФМАНУ Г.

Б Е Р Л И Н

Уважаемый товарищ Министр,

Я считаю, что в настоящем этапе налохительно более тесное сотрудничество в деятельности разведывательных органов армий-членок Варшавского договора. Установление такого взаимодействия способствовало бы более эффективному и экономичному ведению разведки.

Вот почему я предлагаю в первой половине октября /1-4.10/ сего года созвать в Софию совещание представителей Разведывательных Управлений наших армий, с целью наметить мероприятия по координации их деятельности. Мы предлагаем провести это совещание в Софии, но не возражали бы провести его и в другом месте.

По нашему мнению, на совещании можно обсудить и принять решения по координации деятельности органов стратегической и агентурной разведки, по радио и радио-технической разведке, по информационной работе, по вопросам оперативной техники и по повышению квалификации кадров. Конечно- можно обсудить и другие вопросы, которые Вы сочтете необходимым предложить.

Мы считаем, что совещание могло бы иметь следующую повестку дня: обсуждение соображения каждого начальника Разведывательного Управления по поставленным на совещании вопросам; совещания по секциям для доуточнения вопросов соответствующих разделов и составление проекто-решений; на общем совещании выслушать предложения различных секций и

Из архивите на ДС

Из архивите на ДС

118
8

подписание протоколов.

Прошу Вас, товарищ Министр, сообщить Ваши соображения по вопросам, затронутым в настоящем письме.

С уважением

МИНИСТР НАРОДНОЙ ОБОРОНЫ НРБ - СОФИЯ
ГЕНЕРАЛ-ПОЛКОВНИК _____ /ДЖУРОВ/

июня 1964 года

№

№ 00830

Отпечатано в 2 экз.

9

01524/21.8.64г.

142

ПОСОЛСТВО
на Германската Демократична Република
в Народната Република България
– Военен аташе –

Превод

Берлин, 31.07. 1964 година

А 66/64 1.

Правителство на ГДР
М-во на националната отбрана
Министърът

ВПО-СЕКРЕТАРИАТ НА М-РА
НЕСЕКРЕТНО
Вх. № С-3396, 19.8.1964 г.
Дело №

2
3-I

До
Министъра на народната отбрана на НРБ
др.генерал-полковник Д ж у р о в
С о ф и я

Подлежи на унищожаване
Да се унищожи след 25 години
н-к отдел ХИ (Шишков)
25-4-1987 г.

Уважаеми другарю министре,

Благодаря Ви за писмото относно едно по-тесно сътрудничество в дейността на разузнавателните органи на армиите на Варшавския договор.

По принцип ние не сме против обмяната на опит по отношение структурата, организацията и подготовката на разузнавателните органи на армиите на Варшавския договор. Обаче аз считам за по-целесъобразно, ако по въпроса се подготви и проведе съвещание от страна на главното командуване на обединените въоръжени сили.

При един такъв начин на разглеждане на въпроса ще е на лице възможността да се осъществи още от самото начало една по-обширна обмяна на опит отколкото само между нашите армии. Аз вече уведомих главнокомандуващия на обединените въоръжени сили Маршала на Съветския Съюз другаря Гречко относно нашето схващане и очаквам неговото мнение.

Със социалистически поздрав:
/п/ Х о ф м а н
армейски генерал

29 168

СОВЕРШЕННО СЕКРЕТНО

Экз. 3

ДКРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

НАЧАЛЬНИКУ ГЕНЕРАЛЬНОГО ШТАБА СОВЕТСКОЙ АРМИИ
МАРШАЛУ СОВЕТСКОГО СОЮЗА ТОВАРИЩУ БИРЮЗОВУ С. С.

М О С К В А

Уважаемый товарищ Маршал Советского Союза,

В связи с проведением совещания представителей разведывательных управлений армий стран-участниц Варшавского договора по вопросам координации разведывательной работы мы бы хотели довести до Вашего сведения следующее:

Совещание состоится в период с 6 по 9 октября 1964 г. в гор. София. Рабочий язык на совещании - русский.

На совещании намечается обсудить вопросы стратегической агентурной разведки, информационной работы, радио- и радиотехнической разведки, оперативной разведки, а также вопросы подготовки кадров и другие вопросы, которые могут интересовать Ваших представителей.

Для решения технических вопросов, связанных с организацией совещания, просим Вас сообщить состав Вашей делегации и дату ее прибытия в София до 30 сентября с.г.

Просим также предусмотреть в составе Вашей делегации переводчиков русского языка, если сочтете это необходимым.

Желательно, чтобы делегации прибыли в гражданской одежде.

Уведомляю Вас, что в соответствии с Протоколом Объединенного Командования стран-участниц Варшавского договора

Из архивите на ДС

30
169

от 28.2.1963 года обеспечение делегации в период совещания будет производиться за счет самой делегации.

Программа совещания, экз. № 1, № 001144 прилагается. Приложение - только адресату.

С уважением

Начальник Генерального Штаба
Болгарской Народной Армии
Генерал-лейтенант
/СЕМЕРДЖИЕВ/

№ 28, 8. 1964 года

Отпечатано в 2 экз.
№ 001150

„Подлежи на ... микрофилмиране"
Началник на отдел ...
24-4-1984 г.

НО — РАЗУЗНАВАТЕЛНО УПРАВЛЕНИЕ
01330, 17.6.68 г.

20

СЕКРЕТНО

(Без последица)
КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

ВХОДЯЩА ТЕЛЕГРАМА ЗАС № 428

От къде	СЕКРЕТНО БОДРЫЙ ЗИКУЛОВУ. АВРОРЫ 1062 143 14 1445-
За кого	

ТУВАЖАЕМЫЙ ТОВАРИЩ ГЕНЕРАЛ. В СООТВЕТСТВИИ С РЕШЕНИЕМ ВАРШАВСКОГО СОВЕЩАНИЯ ГЛАВНОЕ РАЗВЕДЫВАТЕЛЬНОЕ УПРАВЛЕНИЕ ГЕНЕРАЛЬНОГО ШТАБА ВООРУЖЕННЫХ СИЛ СССР ОРГАНИЗУЕТ В МОСКВЕ В ПЕРИОД С 23 ПО 26 ИЮЛЯ С Г. ВСТРЕЧУ СПЕЦИАЛИСТОВ (С ЦЕЛЬЮ ОБСУЖДЕНИЯ ВОЗМОЖНОСТИ И ЦЕЛЕСООБРАЗНОСТИ СОТРУДНИЧЕСТВА И ВЗАИМОДЕЙСТВИЯ В ОБЛАСТИ РАЗВИТИЯ РАЗВЕДЫВАТЕЛЬНОЙ ТЕХНИКИ . В СВЯЗИ С ИЗЛОЖЕННЫМ =50= ПРИГЛАШАЕМ ОТ ВАС ДВУХ ТРЕХ ОФИЦЕРОВ ДЛЯ УЧЕНИЯ В УКАЗАННОМ МЕРОПРИЯТИИ. СО СТОРОНЫ ГРУ ГШ ВС СССР ДЛЯ ОБСУЖДЕНИЯ НА ВСТРЕЧЕ БУДУТ ПОДГОТОВЛЕНЫ СООБЩЕНИЯ ПО ОПЕРАТИВНОЙ ТЕХНИКЕ , О СОВРЕМЕННОМ СОСТОЯНИИ СРЕДСТВ ПОДСЛУШИВАНИЯ, А ТАКЖЕ О РАДИОТЕХНИЧЕСКИХ СРЕДСТВАХ, ИСПОЛЬЗУЕМЫХ В СЛУЖБАХ КРО И ПОЛИЦИИ ЗАРУБЕЖНЫХ ГОСУДАРСТВ.

ПРОСИМ ВАС, ТОВАРИЩ ГЕНЕРАЛ, СООБЩИТЬ = 100= ПО ВОЗМОЖНОСТИ К КОНЦУ ИЮНЯ С Г. СМОГУТ ЛИ ПРИБЫТЬ В МОСКВУ ВАШИ ПРЕДСТАВИТЕЛИ В УПОМЯНУТЫЙ ПЕРИОД, А ТАКЖЕ ИНФОРМИРОВАТЬ НАС О ТЕМАТИКЕ ДОКЛАДОВ, КОТОРЫЕ ИМИ МОГУТ БЫТЬ СДЕЛАНЫ. ЖЕЛАТЕЛЬНО. ЧТОБЫ ВАШИ ПРЕДСТАВИТЕЛИ ПРИБЫЛИ В МОСКВУ В ГРАЖДАНСКОЙ ОДЕЖДЕ.

С УВАЖЕНИЕМ ИВАШУТИН. НР 17/3429- 14 6 68 Г.

Приета от ТС Москва час 16 мин. 40 14. 6 1968 г.

Предал: Смирнова

Приел: Добрева 22-27 вм

ПГЩ — 245/66

Подлежи на микрофилмиране
Да се унищожи след .....
н-к отдел XIII (Стоянов)
16.4. 1984 г.

СЕКРЕТНО
Екз. №1

76
17
130

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

Т У К – ПЪРВИЯ ЗАМ.-МИНИСТЪР НА НАРОДНАТА ОТБРАНА
И НАЧАЛНИК НА ГЕНЕРАЛНИЯ ЩАБ НА БНА
ГЕНЕРАЛ-ПОЛКОВНИК АТАНАС СЕМЕРДЖИЕВ

Д О К Л А Д

от зам.-началника на Генералния щаб на БНА
и началник на Разузнавателно управление-ГЩ
генерал-лейтенант ВАСИЛ САВОВ ЗИКУЛОВ

ОТНОСНО: съвещанието на представителите на военните разузнавания на страните от Варшавския договор, проведено в МОСКВА.

Докладът 15.9.69 г.

ДРУГАРЮ ГЕНЕРАЛ,

От 1 до 6.9.1969 г. в МОСКВА се състоя поредното годишно съвещание на представителите на военните разузнавания на страните от Варшавския договор. В съвещанието участвуваха началниците на разузнавателните управления на БНА, УНА, ННА на ГДР, Полската войска, ВС на СРР, ВС на СССР и ЧНА, придружени от групи офицери от същите управления.

Съвещанието беше открито от първия зам.-министър на отбраната и началник на ГЩ на ВС на СССР маршал ЗАХАРОВ. В своето приветствие той подчерта голямото значение, което има за отбраната

Из архивите на ДС

112

131 77 18

на социалистическата общност сътрудничеството между военните разузнавания на страните от ВД. Това сътрудничество, заяви маршал ЗАХАРОВ, е необходимо особено сега, когато империалистическите страни начело със САЩ засилиха своя агресивен външнополитически курс, надпреварата във въоръжаването, идеологическата диверсия и мероприятията по укрепването на обединените ВС на НАТО и поддържането им в постоянна бойна готовност.

По време на пленарните заседания бяха разгледани следните основни въпроси:

1. Основни аспекти на военно-политическата обстановка в основните райони на света и произтичащите от тях задачи на органите на стратегическото разузнаване. Докладчик - началникът на ГРУ на ВС на СССР генерал-полковник ИВАШУТИН.

В разискванията по доклада взеха участие:

- началникът на РУ на ННА на ГДР генерал-майор ФРАНКЕ: "Военно-политическата обстановка в ГФР";

- началникът на РУ на Полската войска бригадният генерал ОЛИВА: "Военно-политическата и стратегическа обстановка в Северноевропейския ТВД";

- началникът на РУ - БНА генерал-лейтенант ЗИКУЛОВ: "Някои аспекти на военно-политическата обстановка на Балканите";

- началникът на 2-о управление на УНА генерал-майор ШАРКЬОЗИ (по военно-политическата обстановка в Югоизточна Азия, Италия и Австрия).

Направи изказване също така и началникът на РУ на ВС на СРР генерал-майор ДУМИТРУ. След като подчерта нарасналата мощ на

78
19
132

Из архивите на ДС

113

социалистическите страни, ръста на антиимпериалистическите сили и изменението на съотношението на силите в полза на социалистическия лагер, той се спря на агресивната политика на империалистическите страни, като заяви, че е необходимо страните от ВД и техните разузнавания внимателно да следят за плановете на империализма. Генерал ДУМИТРУ отново обаче заяви, че сътрудничеството на тяхното РУ и в бъдеще ще се развива на двустранна основа, както със страните от ВД, така и с "други социалистически страни".

2. Военни доктрини на основните капиталистически държави от НАТО. Строителство на въоръжените сили на НАТО и вероятното им използуване на ТВД. Докладчик - началникът на информационната служба при ГРУ генерал-полковник КОРЕНЕВСКИ.

В обсъждането на доклада взеха участие началникът на 2-о управление на УНА генерал-майор МАРКЬОЗИ, началникът на РУ на ЧНА генерал-майор ТУРОШИК и началникът на РУ на Полската войска бригаден генерал ОЛИВА.

Интересно беше изказването на генерал ТУРОШИК, който най-обстойно, аргументирано и от партийни позиции се спря на обстановката в Централна Европа и по-конкретно на агресивната политика на ГФР и на опитите на империалистическите страни да реставрират капитализма в Чехословакия.

На съвещанията на секциите бяха разгледани следните основни въпроси:

1. Състояние и перспективи за развитие на въоръжените сили на НАТО.

Из архивите на ДС

114

79
20
133

Този въпрос беше обсъден в секцията по информацията, като всички началници на информационните служби (с изключение на румънския представител) направиха обстойни изложения за различните ТВД.

2. Системата за управление и свръзка на разузнавателните органи в звеното дивизия и армия.

Доклади по този въпрос изнесоха в секцията по оперативно и войсково разузнаване представителите на Полската войска и ЧНА.

3. Унификация на бойната разузнавателна документация в звеното дивизия и армия.

С доклади по този въпрос излязоха представителите на БНА, УНА и ННА на ГДР.

4. Обмяна на опит по организирането и воденето на радио и радиотехническото разузнаване.

Доклади по въпроса бяха изнесени от представителите на ГРУ и РУ на БНА и ЧНА.

По време на съвещанието към нашето РУ бяха предявени претенции по организирането на радиосвръзката между РУ и за нередовната работа на системата ЗАС по линия на КП (информационните центрове).

Причината за закъснението в организирането на радиосвръзката от наша страна е, че досега не разполагахме с необходимите сили и средства. Такива сега вече има и сме в състояние в най-близко време да изпълним тази задача.

Причината за нередовната работа на системата ЗАС е, че РУ - БНА няма пряк канал с МОСКВА, а свръзката се осъществява чрез

80
21
134

Из архивите на ДС

115

нашето МНО, поради което възникват редица трудности (най-често прекъсване на свръзката между РУ и МНО).

Специално за участниците в съвещанието бе организирано и проведено от "ВЫСТРЕЛ" показно учение на тема: "Действия на разузнавателния батальон на мсд в настъпателния бой". Същото беше подготвено и проведено много добре и даде възможност да се запознаем с метода на подготовката и провеждането на подобни учения.

На учебния полигон на "ВЫСТРЕЛ" ни бе показано учение по морално-психологическата подготовка на войските. На него фактически бе показан един епизод от съвременния бой, в който участвуваха всички средства за нападение и отбрана, включително и реалното използуване на напалм. С това участвуващите поделения бяха поставени за действия в условия най-близки до бойните, с което се доби нагледна представа за характера на съвременния бой.

Съвещанието завърши с подписването на протокол (същият не бе подписан от румънската страна). В протокола се прави кратка оценка на военно-политическата обстановка в света, дава се положителна оценка на съвместната работа и сътрудничеството между военните разузнавания на страните от Варшавския договор, приемат се препоръките на различните специалисти, изработени по време на срещите им през 1969 г. и се подчертава още веднаж необходимостта от по-нататъшното развитие и разширяване на сътрудничеството между разузнавателните управления на братските армии. В протокола са посочени и съвместните мероприятия за следващата година. Предвижда се през 1969 г. да бъдат проведени две работни срещи:

- на представителите на информационните служби и радио и

Из архивите на ДС

116

81
22
135

радиотехническото разузнаване за обсъждане на задачите по разузнаване на предстоящото стратегическо учение на НАТО "ФАЛЕКС-70" - през първата половина на май 1970 г. в БЕРЛИН;

- на представителите на оперативното и тактическо разузнаване за разглеждане на въпросите: организиране и планиране на бойната подготовка на разузнавателните поделения на дивизията и мотострелковия (танков) полк, подготовка и провеждане на учения с разузнавателните поделения на дивизията, организация и провеждане на разузнавателната подготовка на щабовете и войските, организация на взаимодействието по въпросите на разузнаването между общовойсковите съединения от армиите на страните от Варшавския договор - през второто тримесечие на 1970 г. във ВАРШАВА.

Беше решено, съгласно установения ред, следващото годишно съвещание на представителите на военните разузнавания на страните от ВД да се проведе през втората половина на 1970 г. в ПРАГА.

По време на съвещанието началниците на разузнавателните управления бяха приети от първия зам.-министър на народната отбрана на СССР маршал ЯКУБОВСКИ.

Трябва да се подчертае, че съвещанието беше подготвено и проведено много добре. Съветските другари направиха всичко възможно за създаване на всички необходими условия за работа на участвуващите в съвещанието делегации.

ЗАМ.-НАЧАЛНИК НА ГЕНЕРАЛНИЯ ЩАБ НА БНА
И НАЧАЛНИК НА РАЗУЗНАВ.УПРАВЛЕНИЕ — ГЩ
ГЕНЕРАЛ-ЛЕЙТЕНАНТ _____ (ЗИКУЛОВ)

№ 01951/12.9.1969 г.
Отпечатано в 2 екз.
НД

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

СТРОГО СЕКРЕТНО
Екз.единствен

102
31

Подлежи на м.т. „Гриф" 7-110
Да се умножи след.....
н-к отдел.....(с.т.ч.)
18-4-1972 г.

И З К А З В А Н Е

НА РЪКОВОДИТЕЛЯ НА ДЕЛЕГАЦИЯТА НА БЪЛГАРСКАТА НАРОДНА АРМИЯ НА СЪВЕЩАНИЕТО В БУКУРЕЩ НА 11 АПРИЛ 1972 ГОД.

УВАЖАЕМИ ДРУГАРЮ ГЛАВНОКОМАНДУВАЩ!

ДРУГАРИ ГЕНЕРАЛИ И ОФИЦЕРИ!

Разрешете ми да се присъединя към изказването на Главнокомандуващия и също така да изразя благодарност на Министъра на Народната отбрана на социалистическа република РУМЪНИЯ - генерал-армии ИОНИЦА за топлия прием, оказан на нас - представителите на Българската народна армия и за отличните условия, създадени за работа на съвещанието.

Ние считаме съвършенно своевременно включването в дневния ред на съвещанието на ВС на Обединените въоръжени сили въпроса за състоянието на силите и средствата на разузнаването на сухопътните войски и пътищата за тяхното усъвършенствуване, предвид голямата му актуалност.

Актуалността на въпроса се определя от една страна от нарастналото значение на разузнаването за успешното водене на

Из архивите на ДС

118

операциите в съвременни условия, а от друга - от наличието по наше мнение на известно несъответствие в достигнатото развитие на сухопътните войски на съюзните армии, и преди всичко развитието на средствата за подавление и нарасналия размах на операциите и състоянието на органите и средствата за разузнаване.

Ние напълно подкрепяме изводите и оценките в доклада и направените препоръки.

Състоянието на войсковото разузнаване в Българската народна армия беше предмет на изучаване и обсъждане през 1970 година и особено през 1971 година.

С помощта на отговорни представители от ГЩ на Въоръжените сили на СССР и на основа препоръките на съвещанията на началниците на разузнавателните управления и служби от страните-участнички във ВАРШАВСКИЯ договор, бяха изучени и изяснени въпросите за състоянието на войсковото разузнаване в БНА и набелязани редица възможни мероприятия за неговото усъвършенстване и развитие.

На основа на извършеното изучаване и направените изводи по указания на Министъра на народната отбрана на НРБ - армейски генерал ДЖУРОВ, ГЩ на БНА предприе редица мерки, насочени към усъвършенстване на организационната структура и подобряване въоръжението на органите и поделенията на войсковото разузнаване.

През 1971 година се пристъпи към практическо решаване на редица въпроси по подобряване организационното състояние на Разузнавателно управление на фронта, с оглед мирновременната

104
93

структура и числения състав на същото да бъдат приближени към тези за военно време.

Предвижда се в близко време да бъдат осъществени редица мероприятия по подобряване организационния и числен състав на разузнавателните органи в мотострелковите и танкови части и съединения, а също така и в армиите.

При решаване въпросите по организационно-щатната структура на разузнавателните органи, ние отчитаме целесъобразността от създаване на близки по численост и състав разузнавателни органи в съюзните армии. В това отношение ние се ръководим от изказаните препоръки на съвещанията в МОСКВА, ВАРШАВА и СОФИЯ на началниците на РУ - ГЩ на братските армии, които препоръки ние възприемаме като правилни.

Едновременно искам да отбележа, че поради причини от материален характер, ние въпреки нашето желание няма да можем да доведем в мирно време състава на всички разузнавателни органи до щата за военно време и някои от тях ще се наложи да се доукомплектуват за сметка на мобилизацията.

Другари,

Както в доклада, така и в препоръките се отделя значително внимание на въпроса за управлението на разузнавателните органи и това е съвършенно правилно. В съвременни условия правилната организация на надеждно управление на разузнавателните органи, организацията на сбора и първичната обработка на информацията, бързината за предаване на същата, придобиват голямо

Из архивите на ДС
119

Из архивите на ДС

120

значение. Последователното и пълно решаване на този въпрос е възможно само чрез създаване на пълноценни органи за управление на началниците по разузнаването на оперативните обединения и съединенията, снабдени с необходимите средства за свръзка, а също така със съвременни средства за обработка на разузнавателната информация.

Ние споделяме изказаните в доклада мисли и предвиждаме създаването на такива пунктове за управление във фронта, армията и дивизията.

Приемането и провеждането на предложените в доклада и препоръките мерки за организационно подобряване на разузнавателните органи несъмнено ще способствува за повишаване възможностите и ефективността на войсковото разузнаване.

Едновременно с това ние считаме, че главните проблеми на разузнаването са тяхното техническо въоръжение и осигуряване. В доклада правилно се отбелязва, че редица образци разузнавателна техника не съответствуват или не пълно съответствуват на съвременните изисквания. По тази причина голямо значение придобива работата по разработката на нови образци техника и създаването на нови технически средства за разузнаване. Поради обема и разнообразието на задачите в тази област, а също и поради тяхната неотложност, необходимо е както проекто-конструкторската работа, така и производството на различни технически средства за разузнаване да се извършва във всички страни-членки на ВАРШАВСКИЯ договор. Поради това считаме за

Из архивите на ДС

106
95

напълно целесъобразно предложението щаба и техническия комитет на Обединените въоръжени сили, съвместно със съответните органи на съюзните армии, да разработят предложение за системата на техническите средства и въоръжението на войсковото разузнаване за армиите от страните-участнички във ВАРШАВСКИЯ договор.

121

Другарю Главнокомандуващ,

Другари генерали и офицери,

Напълно поддържам всички набелязани в предложението препоръки и мероприятия за перспективно развитие на войсковото разузнаване в сухопътните войски.

Изразяваме своята убеденост, че внасянето и разглеждането на въпроса от Военния съвет на Обединените въоръжени сили, обмена на мнения в хода на обсъждането и препоръките, които ще приемем ще дадат нов тласък на нашите усилия по подобряване състоянието на войсковото разузнаване и ще съдействува по такъв начин за укрепване могъществото и боеспособността на въоръжените сили на страните-участнички във ВАРШАВСКИЯ договор.

В зависимост от нашите възможности ние ще положим още по-големи усилия за развитие на разузнавателните сили и средства на войсковото разузнаване в БНА, на основата на рекомендациите на Военния съвет на Обединените въоръжени сили на страните-участнички във ВАРШАВСКИЯ договор.

В заключение бих искал да изразя сърдечна благодарност

Из архивите на ДС

122

107
96

на Вас другарю маршал на Съветския съюз и щаба на Обединените въоръжени сили за оказаната ни помощ и съдействие по подобряване на разузнаването на Българската народна армия в интерес на общото дело на армиите от страните-участнички във ВАРШАВСКИЯ договор.

Благодаря за вниманието!

№ 00753 /26.3.1972 г.
Отпечатано в 1 екз.
СТ

Д.7-1

ОДЕЛЕНИЕ 35 440 — ГЩ
№ ...../..... г.
Към дело №.....

СТРОГО СЕКРЕТНО 103
Екз.единствен 43

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

Подлежи на микрофилмиране
Да се унищожи след.....
н-к отдел.....
18.4. 1977 г.

Д О К Л А Д

за проведеното съвещание на началниците на разузнавателни управление на страните-участ-ници във Варшавския договор

Съвещанието на началниците на РУ-ГЩ от страните-участнички във Варшавския договор се проведе от 4 до 8 май т.г. в гр.Варна - дома на ЦК на БКП.

В съвещанието участвуваха делегациите на разузнавателните управления на СВД с изключение на делегацията на РУ-ГЩ на РНА, причините за което Ви доложихме своевременно.

На съвещанието беше обсъдено военно-политическото положение в света и произтичащите от него задачи пред РУ-ГЩ на СВД. Направена беше оценка на съвместната работа през периода след съвещанието в Прага (1971 г.) в различните сектори на разузнавателната дейност и бяха набелязани мероприятия за подобряването ѝ.

Подробно оценките на съвещанието и взетите решения са отразени в протокола. Считам за необходимо да доложа отделно по следните въпроси.

1. В доклада си по военно-политическата обстановка генерал Иващутин изнесе данни за това, че в САЩ е разработена и влиза в сила, макар и да не е публично оповестена, така нарече-

Из архивите на ДС

124

ната "океанска стратегия". Тази стратегия не отрича основните идеи на стратегията на "реалистичното застрашаване". Нейната същност се заключава в това, че като използуват своята военно-морска мощ САЩ да осъществят ефикасен контрол над моретата и океаните на евроазиатския континент в мирно време и господство на море във военно време.

В съответствие с тези разбирания САЩ са отделили тази година най-голяма част от военния си бюджет за военноморския си флот.

2. Съвещанието реши да се обърне по-голямо внимание на обмяна на данни по военно-политическото положение. Съветските другари се съгласиха да се осъществява обмен на информация в това отношение и чрез КП, по който въпрос те на миналите съвещания възразяваха.

3. Сериозно внимание бе отделено на научнотехническото сътрудничество. Съвещанието констатира изоставане в тази област. С цел да се ликвидира същото беше решено:

- да се организира добиването и обмен на информация за направленията на научноизследователската дейност и достиженията на разузнаваните страни в развитието на техническите средства за разузнаване, за свръзка и за управление на войските, а също така и добиване на образци от тези средства;

- да се съгласува научноизследователската и конструкторска дейност на управленията за развиване и усъвършенствуване на разузнавателната техника, автоматизацията и механизацията в разузнаването. Да се разработи единна тематика в тази дейност и единни тактико-технически изисквания към новите образци;

105
45

- да се създаде постоянна комисия в състав от по 2-3 представители на всяка от страните-участнички в съвещанието под председателството на представител на ГРУ-ГЩ ВС СССР, която да определи въпросите за разглеждане в областта на научнотехническото сътрудничество и да състави перспективен план за работа.

4. ГРУ-ГЩ ВС СССР прие задължението да организира още тази година двумесечен ВАК за подготовка на ръководящия състав на РУ-ГЩ от братските страни. Изказана беше препоръка на курса да се изпращат заместник-началниците на РУ, началници на оперативни отдели, а също и предназначените за използуване като резиденти на основните резидентури офицери.

От всяка страна се предложи да се изпращат по три-четири офицери - според нуждите и възможностите.

Извън общите заседания бяха проведени и редица двустранни срещи.

От наша страна такива срещи бяха проведени с началниците на всички участвуващи в съвещанието разузнавателни управления за изясняване на интересуващи ни въпроси, обмен на опит и решаване на някои практически въпроси.

Изясни се, че съществуват условия за взаимодействие с РУ-ГЩ на ГДР и РУ-ГЩ на ПНР по разузнаването срещу Турция. Възможно е да се наложи провеждането на двустранни срещи с началниците на разузнавателните управления на ГДР и ПНР, за което

Из архивите на ДС
125

Из архивите на ДС

106
46

ще излезем с конкретно предложение след проучването на въпроса.

Съвещанието на началниците на РУ-ГЩ премина в обстановка на сърдечност и пълно взаимно разбирателство.

126

ЗАМ.-НАЧАЛНИК НА ГЕНЕРАЛНИЯ ЩАБ НА БНА
И НАЧАЛНИК НА РАЗУЗНАВ.УПРАВЛЕНИЕ - ГЩ
ГЕНЕРАЛ-ЛЕЙТЕНАНТ _____ (ЗИКУЛОВ)

№ 001050/11.5.1972 г.
Отпечатано в 1 екз.

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

СЕКРЕТНО

122
95

Екз. единствен

Подлежи на микрофилмиране
Да се унищожи след
н-к отдел (Стоичков)
25 - 1974 г.

И З К А З В А Н Е

на зам.-началника на разузнавателно управление-ГЩ от Българската народна армия
полковник Иван Узунов

Относно: Вземане отношение по доклада на началник разузнавателно управление-ГЩ на националната народна армия от ГДР изнесен на съвещанието в Берлин на 5 юни 1973 г.

Уважаеми другари,

Несъмнено, всяка среща на представители на братските армии от Варшавския договор, съдействува за взаимно изучаване на постиженията в подготовката на войските и спомага за определяне на по-целесъобразни форми и методи в по-нататъшното повишаване на бойната готовност и подготовка на нашите армии.

Срещите на представителите на разузнавателните управления допринасят за взаимно изучаване на достиженията на братските армии в разузнавателната подготовка на войските и най-вече в подготовката на разузнавателните части и поделения.

На настоящото съвещание другарите от разузнавателното управление на ГДР ни изнесоха доклад, в който се прави задълбочен анализ на щабовете, бойната подготовка на разузнавателните поделения и направленията по които те изграждат съвременна учебно материална база.

На нас ни прави приятно впечатление голямото внимание, което другарите обръщат на разузнавателната подготовка на коман-

Из архивите на ДС

128

123
96

дирите и щабовете от всички звена и особено познаването на въоръжените сили от НАТО.

В изказването си ще споделя нашето мнение по някои от въпросите, развити в доклада, изнесен от др.генерал-майор Франке.

Ние подкрепяме разбирането на другарите, че за да могат офицерите своевременно да организират и ръководят разузнаването в операцията и боя е необходимо да знаят своите функционални обязаности към разузнаването в зависимост от длъжностите, които заемат. Ограниченото време за подготовка на офицерите от различните специалности ни заставя да диферинцираме въпросите по изучаването ~~на въпросите по изучаването~~ на въоръжените сили на НАТО за всеки офицер, в зависимост от неговата специалност. Несъмнено за да се осигури това условие, голям дял се пада на информационни служби, за издаване и изпращане във войските на пособия с въпроси за отделнана специалност и длъжност. Това улеснява офицерите в системата на самоподготовката и в самообразованието изобщо.

В нашата армия понастоящем се разработват справочници по въпросите на чуждите армии за командирите на разузнавателни взводове и роти, за командирите на мотострелкови и танкови взводове и роти, с което считаме, че ще подпомогнем значително тези звена. Разбира се такива справочници следва да се издават и за по-горните звена.

По въпроса за ученията и тяхното значение за повишаване знанията на командирите и щабовете по разузнавателна подготовка, считаме за целесъобразно мнението на другарите в ученията на командирите и щабовете да се дават минимални данни за противника и да се взисква от обучаемите, сами да организират всички мероприятия по разузнаването, да разкриват реално обозначения противник на тази база да се утвърждават решанията им за използуване на собствените войски. Това неминуемо повишава интереса на обучаемите командири и щабове към въпросите на разузнаването.

Из архивите на ДС

124
97

От изложеното в доклада ние разбираме, че другарите от ГДР провеждат, ежегодно с всяко съединение по едно специално разузнавателно учение, като в него участвуват и щабовете на съединенията и частите. У нас също вече се утвърди тази система на подготовка на щабовете и разузнавателните поделения, но в тези учения не привличаме целите щабове, а само онези офицери и служби, които имат отношение по организирането и воденето на разузнаването, т.е. сам оперативни групи.

Считаме, че ~~в~~ е резултатна форма, чрез провеждане на показни занятия пред офицерите да се повишава тяхната подготовка. Особено полезно е показни занятия да се провеждат пред командирите на съединения и началник щабовете по провеждане на разузнавателните учения и занятия с разузнавателните поделения и органи.

129

В нас се утвърждава практиката в началото на учебната година в методическия сбор на другаря Министър да се провеждат и показни занятия по разузнавателна подготовка пред ръководния състав на нашата армия. Към тези занятия и учения се проявява голям интерес от офицерите.

Ние също считаме, че младите офицери имат добра теоретическа подготовка, обаче се затрудняват в управлението на разузнавателните органи. Нашият опит показва, че младите офицери, по уверено поемат управлението на своито подразделения едва година и половина-две след завършване на военното училище. В този период от време до тяхното утвърждаване на длъжностите си като командири на взводове се провеждат редица командирско-методически и показни занятия с тях.

От тази година организираме тримесечен курс за командирите на взводове и роти към военното училище, които не са завършили разузнавателен профил на военно училище, с оглед повишаване на тяхната разузнавателна командирско-методическа подготовка.

Що се отнася до офицерите разузнавачи от щабовете на части, тактико-специалната подготовка повишаваме със следване във Военната академия у нас и на курсове в СССР.

По бойната подготовка на разузнавателните поделения, ние също споделяме мнението, че с всеки изминат ден нарастват изиск-

Из архивите на ДС

125
98

ванията към подготовката на разузнавателните поделения. Ние също считаме, че подготовката на отделения разузнавач определя бойните възможности на разузнавателните органи като цяло. Нашите разузнавачи трябва да могат да изпълняват задачи при сложни оперативно тактически условия. Често ще им се налага да вземат самостоятелно решения, да проявяват съобразителност и военна хитрост спрямо врага. Изпълнението на голяма част от задачите в тила на противника ще изискват висока физическа издръжливост и психическа устойчивост.

130

Ето защо ние подкрепяме мнението на другарите, че и през етапа на сглобяване на отделението (екипажа, разчета) взвода и групата, главно, вниманието трябва да бъде насочено към индивидуалната подготовка на всеки човек.

За повишаване подготовката на разузнавателните поделения най-добре спомага полевото обучение. В нашата армия разузнавачите провеждат по два пъти в годината, самостоятелни лагери в продължение на 10-15 дни. Освен това преди провеждането на полковите и дивизионни тактически учения с останалите родове войски излизат на 10-дневни лагери.

Отделно се провеждат взводни, ротни и батальонни тактико-специални занятия и учения, всяко с продължителност по 3-4 дни. С тези лагери и учения осъществяваме полевото обучение на нашите разузнавачи.

За нас заслужава внимание опита на другарите от ГДР по ежемесечното извеждане на поделенията при полеви условия и провеждане на комплексна подготовка в продължение на няколко дни, и ще искаме да изучим този опит.

Считаме, че за сглобяване на отделението, взвода и ротата съществена роля играят бойните стрелби в състава на подразделенията. В нашата армия, същите провеждаме в състава на тактико-специални учения при съответна тактическа обстановка. Учението се провежда едно до две денонощия и в началото или в края на учението се провежда и бойната стрелба. Ученията с бойна стрел

126
99

ба провеждаме към края на подготовката на съответното звено и се явяват завършващ и най-висок етап на подготовката на съответното звено (отделението, взвода, ротата).

По тактико-разузнавателната подготовка на мотострелковите и танкови поделения искам да доложа, че в нашата армия за сега обхваща изучаване действията на разузнавателната група при марш и настъпление, действие на групата при поиск и ~~за~~ дейността на бойния разузнавателен дозор и чуждите армии в касаещия ги обем.

Ние също считаме, че за уточняване методиката на организир не и провеждане на тези занятия голямо значение имат показните занятия пред командирите от тези поделения. Във връзка с това, за всяка учебна година в задачите на войските поставени от другаря Министър се обръща внимание за провеждане на показни занятия по разузнавателната подготовка на ~~района~~ ротата и батальона.

Споделяме мнението на другарите, че учебно материалната ба за играе определена роля за повишаване подготовката на поделенията.

Наистина непрекъснатите изменения във военното дело - включването на нови теми за изучаването на поделенията с нова техника и произтичащите от това нови способи за действие на разузнавателните органи, налагат и непрекъснато усъвършенствуване и ~~обра~~ ~~зуване~~ на учебно-материалните база/ база в разузнавателните поделения.

В нашата армия, също за сега, учебно материалната база се състои от вътрешни кабинети, външна разузнавателни полигони и баз та която се използува предназначена за мотострелковите и танкови поделения.

Ние чувствуваме, че е най-целесъобразно за разузнавателните батальони да се ~~изграждат~~ учебни разузнавателни полета в близост до огневите и тактически полигони на дивизията. Това позволява да се използуват срелбищата за обучение по огнева подготовка и стрел би и особено провеждането на тактико-специални учения - с бойна стрелба.

Из архивите на ДС
131

Из архивите на ДС

КРДОПБГДСРСБНА 1
чл. 31, ал. 6
от ЗДРДОПБГДСРСБНА
Дата :06.07.2015г.Секретар :

127
120

132

Във връзка с това ние от тази година отпочваме работа по създаването на учебни разузнавателни полета, в които ще се включат, макети на ядрени средства, макети на ядрено минни фугаси, макети ДОС по типа на полигон за развръщане на радиомрежи и пеленгатори, участъци с имитационни цели за обучение по водене на наблюдение, определяне на разстояния и целеуказване, полигон за психологическа закалка на личния състав, участъци за първоначално обучение по разполагане и действие на групата в поиск и засада, и други участъци по общовойскова подготовка.

Опита ни учи, че обучението на личния състав на полигоните и местността въобще съдействува за изучаване различните приоми на действие и офирмяне разузнавачите в по-кратки срокове.

Кабинетната учебно-материална база все повече се налага да бъде механизирана, с действуващи макети и други технически средства. Това спомага провеждания учебен материал да се възприема с повече сетива от обучаемите и остава по траен в тяхното съзнание

На края искам да отбележа, че за нас обмяната на мнения на настоящата среща и особено това което споделиха нашите домакини ще бъде от голяма полза в бъдещата ни работа.

№ 01271 /21.5.1973 г.
Отпечатано в 1 екз.
КП

28

МИНИСТЕРСТВО НАРОДНОЙ ОБОРОНЫ - НРБ
Разведывательное управление ГШ

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

Д - 7

СЕКРЕТНО

Экз. единств.

Подлежи на ... декласифициране
Да се унищожи след ...
н-к отдел XIV ... (СТОЯНОВ)
9.5. 1984 г.

В Ы С Т У П Л Е Н И Е

заместителя начальника Разведывательного управления ГШ БНА начальника службы "Информация" полковника ПОПОВА Г. П. на совещании представителей РУ ГШ вооруженных сил стран-участниц Варшавского Договора, проведенном в декабре 1973 г. в городе Будапешт

С О Ф И Я
1 9 7 3

Из архивите на ДС

134

На совещании в г. Варне, состоявшемся в мае 1972 года, было обсуждено и намечено ряд конкретных мер по дальнейшему расширению и повышению эффективности нашего сотрудничества в области информационной работы. В частности, на совещании было подчеркнуто, что в ходе нашей практической работы необходимо обратить еще большее внимание на совместное изучение и обмен данными и оценками военно-политической обстановки в мире, в том числе через КП /ИЦ/, строительства вооруженных сил НАТО, вопросов военно-научной деятельности империалистических стран по разработке качественно новых оружий и боевой техники, планов мобилизационного и оперативного развертывания ОВС НАТО, наращивания ядерного потенциала на европейских ТВД и взглядов на его применение, и т.д.

В соответствии с решениями Варненского совещания и существующей договоренностью в период после совещания был осуществлен значительный обмен информационными материалами и документами /разведывательные сводки, справочники, отделные справки и анализы, информационные бюллетени и др./, что в значительной степени способствовало выяснению вышеупомянутых вопросов. Так например, полученные от ГРУ информационные материалы /Разведывательная сводка по ОВС НАТО, Сборник материалов,

Из архивите на ДС

Информационные сообщения по вооруженным силам капиталистических государств и др./, а также документы "Агрессия США в Юго-восточной Азии" и "Стратегическое командно-штабное учение Объединенных вооруженных сил НАТО в Европе, на Атлантике и в зоне пролива Ла-Манш"Винтекс-73"позволили следить и оценивать изменения в развитии военно-политической обстановки в различных районах и странах мира, особенно в кризисных районах, изменения и тенденции строительства вооруженных сил стран НАТО и их укомплектование новым вооружением и боевой техникой, мероприятия по повышению их боевой готовности, оперативной и боевой подготовке штабов и войск, взгляды командования НАТО на боевое использование видов вооруженных сил на отдельных ТВД и т.д.

От польских товарищей мы получили следующие более важные документы: "Анализ оперативно-тактической и боевой подготовки ОВС НАТО в 1972 году", "Оперативно-стратегическая разведка в вооруженных силах НАТО", разведывательный бюллетень "Боевой состав и дислокация ОВС НАТО и национальных вооруженных сил капиталистических государств в Европе", информацию о военных расходах стран НАТО по бюджету на 1972/1973 г.,а также все номера "Военного зарубежника" и ежемесячные разведывательные информации.

Чешские товарищи направили нам материал "Основные оперативно-тактические, организационные и технические данные о вооруженных силах капиталистических стран, дислоцирующихся на Центрально-Европейском ТВД", "Годовую разведывательную сводку по Объединенным вооруженным силам НАТО на 1.7.1973 г." и от-

135

Из архивите на ДС

136

дельные информации по вооружению сухопутных войск стран-участниц НАТО, радиотехническим средствам вооруженных сил основных капиталистических государств и другие данные.

От Разведуправления ГШ Венгерской народной армии мы получили разведывательную сводку по вооруженным силам НАТО, Франции и Австрии, ежемесячные разведывательные сводки и др. Чешские и венгерские товарищи направили комплекты-карты с нанесенными объектами оперативного оборудования территории Италии. От немецких товарищей получили документы "Организационная структура Верховного командования НАТО в Европе и дислокация вооруженных сил блока и Франции", " Структура, задачи и основные принципы дальнейшего развития сухопутных войск ФРГ после завершения их реорганизации", "Мобилизационные возможности бундесвера" и ряд других информаций по военно-политической обстановке, вооруженным силам и оборудованию театра в странах НАТО главным образом на Центрально-Европейском ТВД.

От румынских товарищей были получены: информационный бюллетень "Взгляды стран-участниц НАТО на использование химического и бактериологического оружия и зажигательных средств в операции /бою/", справочник "Организация и боевое использование подразделений вооруженных сил некоторых стран-участниц НАТО" и две сводки с текущей информацией.

С нашей стороны были разосланы: годовые разведывательные сводки по вооруженным силам, ТВД и экономике Греции и Турции, годовая разведывательная сводка по вооруженным силам Италии, справочники по Греции и Турции т. I "Вооруженные силы",

Из архивите на ДС

справочник по Греции т. III "Экономика", информационные бюллетены, информация о стратегии "разубеждения" НАТО, документ "Выводы о проведенных учениях ОВС НАТО на Южно-Европейском ТВД в период 1960-1972 г." и т.д.

Значительное место в нашей совместной деятельности было отведено обмену подлинными документальными материалами. Из предложенного нам чехословацкими товарищами списка свыше 70 наставлений и уставов по нашему выбору нам было направлено 19 документов о вооруженных силах США. Недавно немецкие товарищи предложили нам перечень 32 уставов и наставлений вооруженных сил США. От польских товарищей получили фотокопии материалов, помещенных в журналах "Сигнал" и "Энжинийр".

В свою очередь мы направили заинтересованным РУ следующие материалы: "Справочник английского офицера", "Справочник штабного офицера сухопутных войск Англии", "Конвенциональные вооруженные силы и мобилизационные возможности НАТО", материалы Института кораблестроения и водного строительства в Западном Берлине и документ "Отражение договоров, подписанных между Австрией и странами Европейского сообщества на австрийскую экономику".

Исходя из вышесказанного, мы считаем, что расширенный обмен информационными документами и материалами между нашими службами является значительным шагом по пути к выполнению принятых нами решений и способствует более углубленному анализу и унификации оценок по основным проблемам военно-политической обстановки в мире, строительства вооруженных сил стран-участ-

Из архивите на ДС

138

ниц НАТО и взглядов на их использование.

В связи с проведением в 1973 году очередного стратегического командно-штабного учения Объединенных вооруженных сил НАТО "Винтекс-73" и выполняя решения совещания в Варне, были проведены две рабочие встречи в Варшаве для координации усилий по разведке подготовки и проведения учения и выработки единых оценок и выводов по учению.

В результате этих мероприятий был выяснен ряд существенных вопросов по взглядам командования НАТО на перевод ОВС блока с мирного на военное положение, на их оперативное развертывание и формирование группировок на отдельных европейских ТВД, возможности и взгляды на применение ядерного оружия и видов вооруженных сил в ограниченной и всеобщей ядерной войне.

Эти совещания еще раз подтвердили целесообразность своевременной и целостной координации усилий наших органов по разведке и оценке таких крупных стратегических учений, какими являются учения типа "Винтекс".

В порядке выполнения решений Варненского совещания начался интенсивный обмен военно-политической и другой текущей информации по линии КП /ИЦ/. Этот факт, а также унификация макета ежедневной сводки определенно способствуют более полному выяснению характера военно-политических событий, особенно в кризисных ситуациях, состояния и изменений в вооруженных силах стран НАТО и других вопросов, представляющих интерес для наших стран. Все это привело к значительному повышению роли КП

в осуществлении взаимного обмена информацией. Весьма целесообразным оказалась выработка ежедневных сводок в конце рабочего дня и их передача ночью. Это дает возможность использовать полученные данные на следующий день. Своевременная передача сводки, однако, оставляет желать лучшего.

С целью обеспечить более тесное взаимодействие между КП мы считаем целесообразным расширить обмен текущей информацией, особенно информацией по текущим военно-политическим событиям в мире, а также продолжить практику периодического пересмотра и изменения формы и содержания ежедневных сводок, что сыграет положительную роль в осуществлении более эффективного и всестороннего сотрудничества между РУ в информационной области.

Еще на совещании в Праге было решено не менее одного раза в полугодии обмениваться анализами военно-политической деятельности США в кризисных районах. Небходимо отметить однако, что мы все еще не выполняем удовлетворительно это обязательство.

В заключении можно сказать, что решения Варненского совещания по взаимодействию в области информации в целом выполнены успешно, что утвердившиеся на практике формы взаимодействия являются правильными и результатными и приведут к еще большему укреплению и развитию нашего сотрудничества.

№ 03027 28.11.1973 г.
Отпечатано в 1 экз.

Из архивите на ДС

139

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

СТРОГО СЕКРЕТНО
Екз. №1

Т У К – ПЪРВИЯ ЗАМ.-МИНИСТЪР НА НАРОДНАТА ОТБРАНА
И НАЧАЛНИК НА ГЕНЕРАЛНИЯ ЩАБ НА БНА
ДРУГАРЯ ГЕНЕРАЛ-ПОЛКОВНИК АТАНАС СЕМЕРДЖИЕВ

„Бюлетин на МИКРОФИЛМИРАНЕ"

Д О К Л А Д

ОТ ЗАМ.-НАЧАЛНИКА НА ГЕНЕРАЛНИЯ ЩАБ НА БНА
И НАЧАЛНИК НА РАЗУЗНАВАТЕЛНО УПРАВЛЕНИЕ-ГЩ
ГЕНЕРАЛ-ЛЕЙТЕНАНТ ВАСИЛ САВОВ ЗИКУЛОВ

ОТНОСНО: Съвещанието на представителите на военните разузнавания на страните от Варшавския договор, проведено в БУДАПЕЩА.

ДРУГАРЮ ГЕНЕРАЛ,

В съответствие с решението на съвещанието във Варна 1972 г.), от 30.11 до 4.12.1973 г. в Будапеща се състоя поредното съвещание на представителите на разузнавателните управления при Генералните (Главния) щабове на въоръжените сили на страните-участнички във Варшавския договор.

На съвещанието присъствува и румънска делегация, която както е известно не взе участие в съвещанието във Варна

Из архивите на ДС

141

през 1972 г. Обясненията, които се дават на това обстоятелство са противоречиви. Началникът на РУ генерал-майор Думитру в разговор с началника на РУ-ГЩ на Унгарската народна армия е заявил, че те не са участвували на съвещанието в НРБ, тъй като не са разбрали, че ставало въпрос за годишното съвещание на началниците на РУ. Това обяснение е явно несъстоятелно, тъй като в отговора, изпратен от Началник ГЩ на Въоръжените сили на СРР по повод поканата от наша страна за участие в съвещанието ясно се говори за това, че те отказват да участвуват в съвещанието на началниците на разузнавателните управления, тъй като не са заинтересовани в това.

По-друго обяснение дава един от членовете на тяхната делегация пред полковник Попов. Той заявява, че участието им в съвещанието в Будапеща се налагало от изменилата се обстановка - конфликта в Близкия Изток и положението в Турция и Гърция, която налагала по-тясно сътрудничество между разузнавателните органи.

Генерал Ивашутин изрази мнение, че най-вероятно изменението в отношението на ГЩ на РНА по въпроса за участието си в подобни съвещания е продиктувано от стремежа им да покажат след Кримската среща единство във въпросите на отбраната, както и от желанието им да не се изолират от РУ на останалите страни от Варшавския договор като запазят възможност за поддържане на двустранни отношения с всяка една от останалите страни и си осигурят по този начин обмен на информация на двустранна основа, а също така - от желанието им да узнаят за какво се говори на тези съвещания.

x

x x

Из архивите на ДС

На съвещанието беше направена оценка на военно-политическото положение в света и обменени мнения по произтичащите от нея задачи за органите на военното разузнаване на страните от Варшавския договор, приети бяха разработените на работните срещи във Варна, Будапеща, Берлин и Прага през 1973 г. препоръки, както и дългосрочния план за работата на научно-техническата комисия за периода 1975-80 г.

Направените от съвещанието изводи и взетите решения са отразени в протоколната записка, която предлагам за утвърждаване.

Най-съществени разисквания станаха при обсъждането на военно-политическото положение.

Цялостен и дълбоко обоснован доклад за военно-политическото положение в капиталистическите страни изнесе армейския генерал Иващутин, който прилагам отделно.

В направените съдоклади и изказвания генерал Шаркьози, генерал Франке, генерал Брож, генерал Кищак се съдържаха много оценки и сведения, които ще бъдат полезни в нашата работа. Особено прозвуча изказването на началника на РУ на ГЩ на РНА - генерал Думитру. То беше изпълнено с цитати на Чаушеску и носеше характер не на изказване по военно-политическото положение в капиталистическите страни, а на възхвала на политиката на РКП, като акцентираше на въпросите, по които те имат особености и различие. В изказването си той се спре на: ролята на РКП в международното комунистическо,работническо и национално-освободително движение, ролята на малките и средни страни; спазването в международните отношения на принципите за равенство, ненамеса във вътрешните работи на дадена страна, независимост, суверенитет и уважение

Из архивите на ДС

~~63~~
9

към всички народи; за стремежа на Румъния да "укрепва сътрудничеството си със страните от Варшавския договор, а също така и със страните, борещи се за национално освобождение". Особено наблегна на готовността им да развиват сътрудничеството си в областта на военното разузнаване на двустранна основа.

Накрая генерал Думитру в доста категорична форма взе отношение към съдържащите се във всички по-рано направени изказвания критични оценки към политиката на китайското ръководство и разколническата роля на Китай на международната арена. Той заяви, че Румъния поддържа приятелски отношения с Китай и че политиката на тяхния ЦК е продиктувана от тяхния интернационализъм и отговаря на интересите на единството на социалистическите страни.

Тази негова теза предизвика реакция от страна на всички ръководители на делегации.

Пръв аз взех думата. Подчертах, че без да си поставям за цел да критикувам политиката, на която и да било страна аз, доколкото румънския делегат представи политиката на дружба с Китай като политика единствено отговаряща на интересите на единството на социалистическите страни не мога да не взема отношение по този въпрос, тъй като нашето разбиране е различно. В условията когато главната насока на външната политика на Китай е антисъветизма, когато Китай минира всички инициативи на Съветския съюз по намаляване напрежението, когато той се сближава с чилийската реакция и провъзгласява необходимостта от укрепване на НАТО нашата задача може и трябва да бъде само разкриване целите му и противодействие на неговата разколническа дейност.

Отношение към тази част от изказването на генерал Думитру взеха и всички останали ръководители на делегации. Напълно аргументирано те подчертаха антисоциалистическата, антисъветската насоченост на китайската политика.

Из архивите на ДС

144

64
10

Характерно е следното обстоятелство. Думитру взе думата повторно след като по тази част от неговото изказване бяха взели отношение освен мен още и представителите на ГДР и УНР.

Сравнително най-остър характер носеше изказването по този въпрос на представителя на УНА - генерал Шаркьози, който между другото заяви, че отношението на Румъния към Китай се намира в противоречие с декларациите на Чаушеску за укрепване единството на страните от Варшавския договор и техните въоръжени сили.

Независимо от това в изказването си Думитру ясно диференцира отношението си към представителя на Унгария, като просто изрази несъгласие с неговото изказване докато срещу мен и генерал Франке се нахвърли като ни нарече провокатори.

Думата взе и генерал Иващутин. Той отбеляза, че нашето съвещание, както всеки път, започва с оценката на военно-политическата обстановка в глобален мащаб. Естествено е да говорим за положението в отделни райони и страни от света, за империалистическите блокове. В тази връзка бе говорено и за Китай, чиято политика има голямо значение и влияе върху развитието на международната обстановка. Би следвало генерал Думитру също да даде оценка на китайската политика, но след като не направи това, трябваше въобще да не засяга този въпрос. Отбялаза, че пропагандирането политиката на нашите партии не влиза в целите на нашите съвещания.

Изказаха се по този въпрос и в същия дух генерал Брож (ЧССР) и генерал Кищак (Полша).

Позициите на румънската делегация по разглежданите въпроси на международната обстановка и по сътрудничеството в областта на разузнаването не са нови. Същите становища са

Из архивите на ДС

65
11

застъпвани и на миналите съвещания. Правят впечатление активните им опити тази година да си организират двустранни посещения и подчертаната готовност да развиват сътрудничеството си на двустранна основа с всички страни от Варшавския договор.

По този въпрос нашето мнение е, че ние не сме заинтересовани в развитието на двустранните връзки на РУ на ГЩ на РНА с останалите страни. Ние считаме, че с развитието на двустранните връзки на своето РУ румънците се стремят да си осигурят възможност да получават цялата информация, която ние сега получаваме на основа на многостранната договореност, но без да поемат многостранни задължения, а също така да оказват влияние на другите разузнавателни органи. На двустранните срещи те не се ограничават само да пропагандират политиката на Чаушеску. На двустранната среща с РУ на УНА например те са правили упорити опити да накарат унгарците да подпишат протокол за взаимно сътрудничество в интерес на безопасността и отбраната на двете страни, като едновременно не са се съгласявали да се впише, че сътрудничеството е в интерес на целите на Варшавския договор.

x

x x

Прави печатление сравнително широкия размах, с който се работи в УНА по осигуряване на разузнавателните органи със специална и изчислителна техника. През периода на нашето пребиваване в УНР на делегациите беше показана рота за радио- и радиотехническо разузнаване на дивизия по организацията и въоръжението, което се предвижда да бъде въведено от 1975 г. Ротата е в състав

Из архивите на ДС

146

66
17

от 105 човека с органи за КВ, УКВ, радиорелейно и радиотехническо разузнаване, въоръжена почти изцяло с нови образци специална техника, унгарско производство. В новите образци разузнавателна техника са въведени елементи на автоматизация, с която времето за пеленговане се съкращава няколкократно. Сега се експериментира използуването и от 1976 се предвижда да бъде приета на въоръжение в дивизионните роти за радио- и радиотехническо разузнаване електронно-изчислителна машина от типа Р-10.

Обменихме мнения с останалите делегации по перспективите за използуване на електронно-изчислителни машини в разузнавателната работа.

- Унгарската народна армия сега използва в РУ - МИНСК-32 в полка РТР - "БУЛ". Предвижда се в управлението да бъде заменена с Р-20, в полка да бъде предадена МИНСК 32, а в дивизионните роти - да бъде приета както вече отбелязахме Р-10.

- Чехословашката народна армия сега използува изчислителния център на ГЩ. Развръщането на собствен изчислителен център е свързано със строителството. Предвижда се от 1975 г. същия да започне работа с машина Р-30. В полковото звено за РТР предвиждат също Р-30.

- РУ на ГЩ на Полша има свой изчислителен център с машина БУЛ. Възнамеряват да преминат на Р-30. Считат за необходимо въвеждането на електронно-изчислителната техника в полковото звено за РТР, но конкретно решение още нямат.

С оглед създаване възможност за интегриране в областта на използуването на ЕИМ за документален поиск и свързаната с това необходимост от микрофилмиране беше изказана препоръка РУ да приемат системата за микрофилмиране на ГДР "ПЕНТАКТА".

67
13

x

x x

Освен работата по дневния ред на съвещанието по време на същото бяха проведени редица двустранни срещи и разговори, на които обменихме мнение по голям кръг интересуващи ни въпроси. Много полезни срещи имах с началника на ГРУ армейския генерал Иващутин, който разговаряше с мен в много непринудена и откровена форма. Най-съществени са следните въпроси:

1. Подробно разказа за положението в Китай. По негова оценка в Китай има здрави сили, които се противопоставят на курса на МАО. Засега те не могат още достатъчно да се изявят - няма катализатор, обаче съпротивата нараства. Силни настроения има срещу ДЖО ЕН ЛАЙ, който е подложен на остра критика. ИВАШУТИН счита, че ДЖО ЕН ЛАЙ няма да успее да се задържи и вероятно е през следващата година да бъде свален. Опасността идва, според него, от това, че тези здрави сили, които биха могли да повлияят за изменение обстановката в Китай се представляват преимуществено от възрастни хора, които в близките 5-8 години ще излязат от строя. Ако през тези години те не изгубят своето влияние и не се наложат, положението ще бъде овладяно от представители на младите, които изникнаха на сцената в хода на движението на хунвейбините.

2. По обстановката в Близкия Изток. Счита, че същата е много напрегната и очаква, че е вероятно възобновяването на бойните действия по инициатива на Египет към средата на месец декември.

Потвърди нашата оценка, че САДАТ не си е поставил решителни цели. Целта на операциите на армията на АРЕ е била овладяването на прохода МИТЛА.

Из архивите на ДС

Из архивите на ДС

148

~~68~~
14

3. По изводите от конфликта в Близкия Изток. Цялостни изводи РУ няма да изготвя. Те считат, че на основа на предоставената от РУ информация е необходимо видовете въоръжени сили и родовете войски да си направят необходимите изводи, РУ сега извършват преценка на разузнавателната работа и готвят изводи в интерес на по-нататъшното усъвършенстване на разузнаването.

По тяхна оценка по време на конфликта се потвърждава ефективността на УКВ радиоразузнаване. По-голямата част от информацията, която ни беше предоставена за въоръжените сили е по материали на радио- и радиотехническото разузнаване. За целта те са имали свои органи и главно - кораби за РТР. Войната е показала, че каквито и мерки да се вземат,в мрежите на УКВ в бойна обстановка ще протича колосален материал на открит текст. Необходимо е обаче да се усъвършенстват средствата и организацията на РТР, в това число - в дивизията - като звено. Да се увеличи неговата дълбочина. За целта може би ще се наложи да се конструират и качат на вертолет средства за УКВ радиоразузнаване. Да се подобри точността и бързината на пеленговане.

4. По оценката на съвместната ни работа. Генерал ИВАШУТИН положително оценява съвместната работа на двете управления. Отбеляза, че има значително увеличение през 1972 г. на ценната информация, която получават от нас. Това се отнася както до информацията по Турция и Гърция, така и тази по основните капиталистически страни. Особено положително оценяват информацията, която им е предоставена от нас по Близкия Изток. Както се изрази, присъстващия на срещата началник на направление координация със социалистическите страни АМОСОВ,практически измежду получената по линия на взаимодействието информация е влязла в работа само получената от нас.

69
15

Предадох на генерал ИВАШУТИН благодарност от Ваше име за предоставената ни информация и особено за тази по време на конфликта.

5. Във връзка с решенията на Юлския пленум на ЦК за по-нататъшно сближение със Съветския съюз се уговорихме ние да подготвим предложенията си и във втората половина на м.януари да се срещнем в Москва.

С цел подобряване на съвместната работа в областта на стратегическото разузнаване и взаимния обмен на информация уговорено беше провеждане на двустранни срещи с представители на РУ на ГЩ на УНА и ПНА в София и с представители на РУ на ГЩ на ЧНА в Прага.

ЗАМ.-НАЧАЛНИК НА ГЕНЕРАЛНИЯ ЩАБ НА БНА
И НАЧАЛНИК НА РАЗУЗНАВ.УПРАВЛЕНИЕ - ГЩ
ГЕНЕРАЛ-ЛЕЙТЕНАНТ (ЗИКУЛОВ)

№ 003084/8 .12.1973 г.
Отпечатано в 2 екз.

Из архивите на ДС

Рзм М.0026/79г. 9

ПРИЛОЖЕНИЕ 2

СТРОГО СЕКРЕТНО

Экз.№ 2

Подлежи на ...
Да се унищожи след ...
...к отдел XIV ...
9.5. 1984

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

С О О Б Р А Ж Е Н И Я

по задачам, роли, месту и основным усилиям
Разведывательного управления ГШ БНА

I. На Разведывательное управление ГШ БНА возложены следующие основные задачи:

1. Добывать разведывательную информацию и регулярно докладывать Центральному комитету Болгарской коммунистической партии, Государственному совету, правительству Народной Республики Болгарии и командованию Болгарской народной армии о военной политике и изменениях в военно-политической обстановке в разведываемых странах, а также о подготовке наших вероятных противников к внезапному нападению, прежде всего средствами массового поражения, против нашей страны и других стран социалистического лагеря.

Добывать документальные данные, достоверные агентурные сведения и сведения из других источников, раскрывающие взгляды на ведение современной войны, мобилизационную готовность капиталистических государств и военно-стратегические планы разведываемых стран, направленные против НРБ и других

Из архивите на ДС

151

социалистических государств.

Следить и изучать морально-политическое состояние населения и вооруженные силы разведываемых стран.

Участвовать в раскрытии планов и мероприятий капиталистических государств, имеющих целью внести раскол в социалистический лагерь и таким образом содействовать укреплению социалистической общности.

2. Раскрывать направления в строительстве вооруженных сил, их численный состав, организацию и вооружение, дислокацию, боевую подготовку и боеготовность, а также подготовку территорий разведываемых стран для войны и в первую очередь территории США, Турции и Греции.

3. Разкрывать военно-икономический и научний потенциал разведываемых стран и доставлять данные о работе по созданию принципиально новых средств ведения вооруженной борьбы, а также новых видов и образцов вооружения боевой техники и технических средств.

4. В соответствии с решениями и указаниями Центрального комитета Болгарской коммунистической партии, Государственного совета и Совета министров Народной Республики Болгарии решать задачи по осуществлению связей с национальноосвободительными движениями и оказанию им помощи.

5. В соответствии с уставами и наставлениями Болгарской народной армии осуществлять руководство и отвечать за строительство, всесторонную подготовку и оперативное использование раз-

Из архивите на ДС

152

ведывательных органов, частей и подразделений Болгарской народной армии.

Главные усилия Разведывательного управления должны быть направлены на ведение разведки против агрессивного блока НАТО и в первую очередь против Соединенных Штатов Америки, Турции, Греции и вооруженных сил других стран НАТО, расположенных в Восточном Средиземноморье.

Кроме этого РУ-ГШ БНА ведет активную разведку в странах Ближнего Востока, направленную на раскрытие планов и намерений империалистических стран в этом районе и оказание помощи прогресивным силам.

В соотвествии с поставленными основными задачами и направлением главным усилий, РУ-ГШ имеет резидентуры под прикрытием в странах НАТО: США, Турции, Греции, Италии, ФРГ, Англии, Франции, Белгии, а также Австрии, Швейцарии, Швеции, Кипре, Ливане, Сирии, Египте, Ираке, Алжире и Испании.

II. Сложившаяся устойчивая тенденция уменьшения напряженности в международных отношениях, ставшая возможной в результате изменения соотношений сил в пользу стран социалистического лагеря во главе с Советским Союзом, а также активная миролюбивая политика СССР и остальных стран Варшавского договора, не требует изменения в общих задач и направления усилий РУ-ГШ БНА.

Наступившие однако существенные положительные изменения в развитии военно-политической обстановки в мире накладывают

Из архивите на ДС

свой отпечаток как на роль, маштабы и разнообразие в работе стратегической военной разведки, так и на задачи и условия их исполнения, а именно:

1. Значительно нарастают объем и важность задач по выяснению военно-политической обстановки, по слежению развития событий во всех районах мира и своевременному раскрытию истинных планов и намерений империалистических стран.

Заставленный проводить более гибкую политику, соответствующую наступившим изменениям в соотношении сил в пользу социализма, международный империализм во главе с США не отказался от достижения своих классовых целей. Наряду с идеологической диверсией, опытами внесения раскола в социалистическую общность и разложения социалистического общества, он будет стремиться через усовершенствование существующих и через разработку и внедрение в войска качественно новых видов вооружения и боевой техники осуществлять такое изменение в соотношении сил в свою пользу, которое обеспечило бы ему решительные стратегические преимущества.

В империалистических государствах существуют влиятельные круги, выступающие против политики сотрудничества, уменьшения напряженности и мирного совместного существования. Процессам уменьшения напряженности препятствует подстрекательская антисоветская и антисоциалистическая роль китайского руководства.

Все это требует постоянного и тщательного изучения и оценки военно-политической обстановки и определения нарастаю-

Из архивите на ДС

154

щей роли стратегической военной разведки стран Варшавского договора.

Изменения в обстановке требуют постоянно следить за военно-политическими мероприятиями, проводимыми США и остальными империалистическими странами, своевременно раскрывать истинные цели, которые они преследуют, принимая политику прояснения международного климата и улучшения отношений с социалистическими странами. Необходимо выяснять позиции стран НАТО по урегулированию основных европейских проблем, их действительные намерения и планы по вопросам европейской безопасности и сотрудничества, сокращения вооруженных сил и вооружений.

Изменения в международной обстановке, возросшие противоречия между странами блока и тенденции их углубления в будущем, возможности нарушения единства военно-политического союза НАТО в результате проведения последовательной миролюбивой политики СССР и остальными социалистическими странами вызывают необходимость выяснения этих различий и противоречий и их военного содержания.

Стратегической военной разведке следует обратить особенное внимание на усилия американского империализма сгладить противоречия между капиталистическими странами, создать условия для перегруппировки сил внутри самой капиталистической системы, переустроить свои отношения со странами НАТО и другими региональными империалистическими блоками на новой основе и создать глобальную военно-политическую организацию на базе провозглашения "новой атлантической хартии".

Из архивите на ДС

14

Параллельно с этим необходимо следить за планами, возможностями и проведением практических мероприятий западноевропейскими странами НАТО, направленными на создание "самостоятельной европейской обороны".

Большую опасность для стран социалистического лагеря представляет проводимая китайским руководством раскольническая, антисоветская и антисоциалистическая политика, совпадающая по основным международным проблемам с политикой империалистических государств. Это требует своевременного раскрытия планов, намерений и мероприятий маоистсого рукородства, направленны на разрушение единства стран Варшавского договора, противопоставление социалистических стран Советскому союзу, торможение процеса разрядки международной обстановки и воспрепятствование созданию европейской системы коллективной безопасности.

В современной международной обстановке в полном объеме сохраняются задачи по разведке вооруженных сил, планов, намерений и взглядов разведываемых стран. Нужно подчеркнуть одноко, что условия выполнения этих задач все более усложняются. Усложнения связаны как с постоянно усиливающимся контрразведывательным режимом, так и с непрестанно возрастающими требованиями не допустить провалов и каких бы то ни было действий, которые могли бы препятствовать мирным усилиям наших правительств.

Из архивите на ДС

156

3. Возрастающие усилия США и других империалистических государств в научно-технической области, направленные на модернизацию существующих и создание новых образцов вооружения и боевой техники, а также и объективно существующие условия через использование самых новых достижений науки и техники достичь изменения в соотношении сил, повышают значение разведки в военно-технической области.

Особенное значение в современных условиях приобретает работа по доставке образцов вооружения и боевой техники, изучение которых позволит правильно оценить боевые возможности вооруженных сил противника, разработать способы противодействия новому оружию, а также сократить срок разработки новых образцов техники и вооружения в наших странах.

В целом в современной международной обстановке повышается роль, расширяются задачи и усложняются условия работы стратегической военной разведки.

№ 0025/4.1.1974 г.
Отпечатано в 2 экз.

0403 1

СЕКРЕТНО

Экз. №2

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

ЗАМЕСТИТЕЛЮ НАЧАЛЬНИКА ГШ ВООРУЖЕННЫХ СИЛ СССР
НАЧАЛЬНИКУ ГЛАВНОГО РАЗВЕДЫВАТЕЛЬНОГО УПРАВЛЕНИЯ ГШ
ГЕНЕРАЛУ АРМИИ товарищу ИВАШУТИНУ П. И.

г. М О С К В А

Уважаемый товарищ Генерал,

В соответствии с договоренностью об обучении офицеров Разведывательного управления Генерального штаба БНА в военно-учебных заведениях Главного разведывательного управления ГШ ВС СССР нами планируется в 1976 году направить:

- для обучения на 10-и месячных курсах 8 офицеров;
- для обучения на 2-месячных курсах - 5 офицеров.

С уважением

ЗАМЕСТИТЕЛЬ НАЧАЛЬНИКА ГЕНЕРАЛЬНОГО ШТАБА БНА
НАЧАЛЬНИК РАЗВЕДЫВАТЕЛЬНОГО УПРАВЛЕНИЯ ~~ГШ~~
ГЕНЕРАЛ-ЛЕЙТЕНАНТ (ЗИКУЛОВ)

№ 0260 /10.2.1976 г.
Отпечатано в 2 экз.

35

СОГЛАШЕНИЕ

между Министерством обороны Союза Советских Социалистических Республик и Министерством народной обороны Народной Республики Болгарии о временном размещении специальной техники Главного разведывательного управления Генерального штаба Вооруженных Сил СССР на территории Болгарии

Министерство обороны СССР и Министерство народной обороны НРБ, ниже именуемые сторонами, руководствуясь общими интересами государств — участников Варшавского Договора,
согласились о нижеследующем:

Статья 1

Болгарская сторона обязуется принять во второй половине 1976 года на временное хранение специальную технику согласно прилагаемому перечню и разместить ее в хранилищах Болгарской Народной Армии без взимания арендной платы.

Принятая на хранение техника является собственностью Советской стороны и предназначена для использования советскими специалистами, командируемыми в Болгарию для ведения радио- и радиотехнической разведки, в сроки по согласованию между сторонами. Болгарская сторона обеспечивает советских специалистов на это время своей национальной военной формой и специальную технику — горючим и смазочными материалами с последующей компенсацией ГСМ Советской стороной.

Советские специалисты передают Болгарской стороне добытую разведывательную информацию в полном объеме.

Статья 2

Советская сторона обязуется передать Болгарской стороне во второй половине 1976 года на временное хранение специальную технику согласно прилагаемому перечню.

Техника передается в опломбированном виде, передача техники оформляется актом.

Из архивите на ДС

30

Перевозка техники до пунктов назначения, согласованных с Болгарской стороной, и оплата перевозки осуществляется Советской стороной в соответствии с Соглашением о международном железнодорожном грузовом сообщении от 1 июля 1966 года.

Статья 3

Болгарская сторона несет полную ответственность за сохранность специальной техники и обеспечивает ее охрану.

При стихийных бедствиях (пожар, наводнение и т. п.) и угрозе захвата Болгарская сторона выводит технику в безопасные районы.

Настоящее Соглашение вступает в силу со дня его подписания и будет действовать в течение пяти лет. Соглашение будет автоматически продлеваться на последующие пять лет, если ни одна из сторон не заявит о своем желании прекратить его действие до истечения срока.

По согласованию сторон Соглашение может быть изменено и дополнено.

Начальник Генерального штаба
Вооруженных Сил СССР
Генерал армии
В. КУЛИКОВ
„16" декабря **1975 года**

Начальник Генерального штаба
Болгарской Народной Армии
Генерал-полковник
А. СЕМЕРДЖИЕВ
„3" ноември **1975 года**

№ 001755 / 75 г.
Отпечатано в 2 экз.

ПОДЛЕЖИ НА МИКРОФИЛМИРАНЕ
Приложение на отдел 1/5
Том NN [illegible] Лист 551 и 534.
18.V 19[illegible]

ПАРИЖ

СЕКРЕТНО!
Ека.единствен

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
ЗЗКРДОПБГДСРСБНА

Към дело № [illegible]

5,0

С П Р А В К А

ПЕРСПЕКТИВИ ЗА РАЗВИТИЕТО НА ФРЕНСКИТЕ ЯДРЕНИ СИЛИ ПРЕЗ ПЕРИОДА 1977 - 82 ГОД.

Изграждането и перспективното развитие на френските ядрени сили е тясно свързано с възприетата от военно-политическото ръководство на Франция доктрина за "разубеждение на противника". Това особено ярко подчерта в една своя реч министъра на нац.отбрана - Ивон Бурк: "...Разубеждението остана основата на нашата отбрана и по тази причина ядрените сили запазват приоритета във военното програмиране."

В справката ще бъдат изложени общите насоки за развитието и усъвършенстването на френските ядрени сили, така както са планирани в програмата за финансирането им, през периода 1977 - 82 год., приета от парламента и сената през 1976 год.

За прегледност, в справката ще бъдат разгледани перспективите за развитие през горния период на стратегическите и тактическите ядрени сили, независимо от различното им организационно подчинение.

I. СТРАТЕГИЧЕСКИ ЯДРЕНИ СИЛИ

22.V.1977

През 1976 и началото на 1977 год. беше проведена частична реорганизация на стратегическите ЪВС, продиктувани вероятно от остаряването на материалната част /самолетите "Мираж" IV А/ от една страна и стремеж за икономии, продиктуван от икономическата криза във Франция, от друга страна. Частичната реорганизация се изразява в следните мероприятия:

а. Разформирован беше 93 обап с трите си ескадрили: 1 бае "Гиан", 2 бае "Севен" и 3 бае "Самбр", базирани съответно на авиобазите Истр, Орани и Камбре;

б. Разформирована беше 4 ескадрила от 90 зап, като останалите три заправачни ескадрили /т.е. 90 зап.ап/ са базирани в Истр.

В бъдеще стратегическата бомбардировачна авиация ще се състои от два авиополка - 91 и 94 с 6 ескадрили по 4 самолета или общо 32 самолета "Мираж" IV А /оперативни и резерв/.

16.10

По[illegible]

Авиобазите Истр, Оранж и Камбре ще се запазят като резервни, за летищен маньовър на ескадрилите от стратегическата бомб. авиация.

В началото на 1977 год., след завършване на предвидените комплексни изпитания, в строя на Океанските стратегически сили бяха приета като оперативна четвъртата АРПЛ "Емдомтеба", които по своите тактико-технически характеристики е по-съвършенна от построените вече 3 АРПЛ, в две отношения:

- снабдена е с по-усъвършенствуван ядрен двигател с по-дълъг живот;
- въоръжена е с ракети /16/ М 20 клас "море-земя", с далекобойност превишаваща 3000 км. Ракетата е с термоядрена бойна глава с мощност 1 мт.

За осигуряване развитието и усъвършенстването на ядрените заряди, Франция, като все предвид острите протести на някои страни срещу провежданите от нея експериментални въздушни ядрени взривове в Пасфика, от 1975 год. премина към подземни ядрени взривове, на полигоните на атолите "Мюруруа" и "Фангатуфа" - Френска Полинезия.

След проведените 2 подземни ядрени взрива през 1975 год., през 1976 и до април 1977 год. Франция проведе следните подземни ядрени взривове:

- на 5 април 1976 год. - на атола Мюруруа;
- на 10 юли " "
- на 22 " " "
- на 19 февруари 1977 год. "
- на 19 март " "

Ядрените взривове са били с мощност 8 и 150 кт. Експериментите са имали за цел миниатюризация на Я8 и увеличаване устойчивостта на Я3 срещу въздействието на различните ефекти на ПРО. Друга основна цел на експериментите е била създаването на ядрени заряди за многоцелеви бойни глави на ракети, които се предвижда да бъдат приети на въоръжение към 1985 год.

През периода 1977-82 год., стратегическите ядрени сили на Франция ще запазят досегашната си структура, по отношение на състоящите в тях части, а именно:

- стратегическа бомбардировачна авиация - самолети "Мираж IV" организационно сведени в 2 полка в един полк запасна[illegible]

Из архивите на ДС

Из архивите на ДС

162

208
3Р

- стратегически балистически ракети клас "земя-земя" - две крила по 9 ракети, изстрелвани от шахти на платото Албион - 18 ракети;

- океански стратегически ядрени сили - АРПЛ, въоръжени с ракети клас "море-земя".

От общите разходи за въоръжение и екипировка на френските ВС през периода 1977-82 год., само за стратегическите ядрени сили ще бъдат изразходвани 27,5 %, т.е. по обема на разходите заемат първо място по отношение на останалите видове ВС.

За периода 1977-82 год. програмата за развитието на стратегическите ядрени сили предвижда следните основни мероприятия в областа на въоръжението и проучванията:

- продължаване генералния ремонт на АРПЛ "Терибл" и превъоръжаване на същата с ракети М 20;

- строителство на петата АРПЛ "Тонан", която се предвижда да влезе в строя през 1979-80 год;

- начало на експериментирането на ракета S - 3 клас "земя-земя" /стратегическа балистическа/, с термоядрена бойна глава, с оглед да се приеме на въоръжение през 1980 год.;

- проучване и развитие на стратегическа балистическа ракета клас "море-земя" М 4 с многозарядна бойна глава;

- започване проучванията за строителството на шестата АРПЛ "Енфлексибл" - втора генерация АРПЛ;

- проучвания за повишаване устойчивостта на стратегическите ракети срещу въздействието на ПРО.

През периода, както и до сега, вероятно някои общо формулирани задачи ще бъдат детайлизирани и променени, съобразно с най-новите изисквания и достижения на научно-техническата мисъл.

II. ТАКТИЧЕСКИ ЯДРЕНИ СИЛИ

Изграждането и развитието на френските тактически ядрени сили през последните години е обект на по-голямо внимание от страна на военно-политическото ръководство, защото, по думите на френския президент Жискар д'Естен то "...не е само едно средство за разубеждение, но и средство за бой".

През периода 1977-82 год. тактическите ядрени сили ще добият почти завършен вид и ще бъдат комплектовани от:

Изпратено в картотеката на 11.VII.84 от [illegible]

39

- тактическа атомоносна авиация - носители на ядрени авиобомби AN 52 и подчинени на тактическото авиационно командуване /четири ес - кадрили "Мираж" III и "Ягуар"/;

- полкове и батареи от тактическата ракетна система "Плутон", подчинени на армейските корпуси от сухопътните войски.

Приетата програма за довъоръжаване и развитие на тактическите ядрени сили през периода 1977-82 год предвижда:

- формиране на общо 6 полка "Плутон" и две батареи "Плутон" за общ резерв или всичко 40 ПУ. До сега организационно са изградени и въоръжени 4 полка. През 1978 год. ще започне формирането на петия полк;

- проучване и конструиране на ракета "въздух-земя" със средна далекобойност и ядрена бойна глава;

- пригаждане на палубните самолети "Супер Етандар" и като носители на атомни бомби.

Амбициозната и тежка за възможностите на Франция, особено при сегашното трудно икономическо положение, програма за развитието на стратегическите и тактическите ядрени сили през периода 1977-82 год. както и досега, вероятно ще бъде изпълнена, но това неминуемо ще даде отражение и ще забави изпълнението на програмите на останалите видове въоръжени сили на Франция.

Справката е изготвена на базата на всички данни, с които разпо-
лага ВП.

6271

№ 0745. 11.4.1977 год.

Из архивите на ДС

Париж

СЕКРЕТНО!

Екз. единствен

ДОБАВКИ НА МИКРОФИЛМИРАНЕ
КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
ЗДРДОПБГДСРСБНА

С П Р А В К А

ПЕРСПЕКТИВИ ЗА РАЗВИТИЕТО НА ФРЕНСКИТЕ КЛАСИЧЕСКИ ВС ПРЕЗ ПЕРИОДА 1977-82 ГОД.

Франция,след като създаде собствени ядрени сили,които и в сегашния си непълен състав осигуряват в общи линии прилагането на доктрината за "разубеждение на противника",насочва повече усилия и средства за развитието на класическите си видове въоръжени сили през периода 1977-82 год.

За да реализира програмата за развитие и модернизиране на класическите си ВС,при запазване приоритета в това отношение на ядрените сили,беше приет бюджет,при който значително се увеличават военните разходи през следващите 5 години,което се вижда от следната таблица:

годишни разходи за	1977	1978	1979	1980	1981	1982
общи	11670	13145	14795	16470	18495	20570
Сух. в.	18400	21080	24025	27280	30975	35170
ВМС	9780	11355	13200	15450	17975	20955
ВВС	12225	14150	16490	19405	22670	26550
Жандарм.	5925	6730	7645	8655	9875	11000
ВСИЧКО	58000	66460	76155	87260	99990	114575

+ Данните са в милиони френски франка

Следователно,за периода 1977-82 год. за военните си нужди Франция ще изразходва общо 502 440 млн.фр.В тези разходи са включени и разходите за ядрените сили.

За сравнение ще посочa,че военния бюджет на Франция за 1976 г. беше 50 милиарда франка.

В справката ще бъдат разгледани общите насоки за развитието на класическите видове ВС през периода 1977-82 год.

201
31

Из архивите на ДС

I. СУХОПЪТНИ ВОЙСКИ

Развитието и усъвършенстването на сухопътните войски се извършва в две насоки: реорганизация и снабдяване с по-модерно въоръжение.

От края на 1975 год. в сухопътните войски започна дълбока реорганизация, която обхваща военните окръзи и съединенията.

Предвижда се страната да бъде разделена на 5 ВО, вместо на 7, както до сега. Вече е проведено сливането на 5 ВО-Лион и 7 ВО - Марсилия в един общ, със щаб в Лион. Ще се премахне двойственото подчинение на съединенията, като командващия ВО поеме цялостното командване на съединенията, дислоцирани на територията на военния окръг. По-правилно ще се дислоцират съединенията върху националната територия.

Реорганизацията на дивизиите има следните цели:

- да премахне разликата в организационната структура, въоръжението, възможностите и назначението на съединенията от маневрените сили и тези от териториалната отбрана. В бъдеще такова деление няма да съществува.

- да се облекчи организационната структура на съединенията, като се премахне бригадното звено;

- да се намали общата численост на сухопътните войски /за икономии/, без да се намаляват бойните им възможности.

Крайната цел на реорганизацията на съединенията е да се създадат по-универсални дивизии, с по-голяма огнева мощ и мобилност, способни да водят самостоятелни бойни действия при съвременна война.

Програмата за развитието на сухопътните войски предвижда, след провеждането на реорганизацията, в мирно време Франция да има 16 съединения, а именно:

- бронетанкови	-	8
- мотопехотни	-	6
- алпийски	-	1
- въздушно-преносими	-	1

Във време на война, след провеждане на мобилизация, съединенията ще нарастнат на 30.

В мирно време, след провеждането на реорганизацията и предислокацията, разпределението на националната територия на военни окръзи и дислокацията на съединенията във Франция и ГФР, ще има следния вид:

Из архивите на ДС

202
32

В този състав, в мирно време, сухопътните войски ще имат 316 хиляди души а бойните подразделения ще наброяват от 740 на 750 единици.

Успоредно с реорганизацията на съединенията, ще продължи въоръжаването на сухопътните войски с по-модерно оръжие. Програмата предвижда следната последователност за доставянето на ново въоръжение в сухопътните войски:

въоръжение и техника	период 1977-82		Доставка след 1982
	поръчка	доставка	
танкове АМХ 30	320	207	140
АМХ 10 RC	330	190	160
155 мм самох. ор.	190	110	80
155 мм ор. на тр. тяга нов модел	100	20	80
Ролан	133	110	75
Вертолети SA 341 Газел	128	109	62
АМХ 10 Р и РС	450	512	250
VAB /противосамолетни/	345	120	225
VAB	1830	1732	740
Колесна такт. машина	18200	10100	8100
Хот	192	167	64
Пушки 5,56 мм	236000	148000	88000
Милан	692	930	132
Миномвъргачки 120 мм набраздени	240	158	130

Из архивите на ДС

167

Реализирането на програмата за реорганизацията на съединенията и въоръжаването им с ново въоръжение и бойна техника, значително ще повиши бойните възможности особено на бронетанковите дивизии.

До каква степен обаче ще бъде реализирана тази амбициозна програма, за сега е трудно да се предвиди. Опита от досегашната практика показва, че желанията на френските военно-политически ръководители винаги са надвишавали възможностите на Франция. Още от сега някои военни специалисти предсказват, че тази програма ще бъде изпълнена едва 55 %.

Като имам предвид високото ниво на инфлационния процес във Франция, непрекъснатото нарастване цените на новото оръжие и техника, считам, че програмата за развитието на френските сухопътни войски през периода 1977-82 год. особено що се отнася за доставката на въоръжение, няма да бъде изпълнена 100 %.

11 Военно-въздушни сили

През периода 1977-82 год. френските ВВС ще запазят досегашната си организационна структура. Самолетният парк ще се поддържа на нивото на около 650 бойни самолета. Значителни усилия ще бъдат положени за превъоръжаването на поделенията с нови самолети, които са вече в производство. След като беше превъоръжен 11ибап - Тул със самолети "Ягуар", от м.март т.г. започна превъоръжаването на 3ескадрила от 3ибап - Нанси със същия тип самолети /"Ягуар"/. През настоящата година ще започне превъоръжаването на 12иап със самолети "Мираж" F1.

Ускорено се работи за усвояването на новия тип самолет "Мираж 2000 делта". Два прототипа на този самолет са вече в производство и се очаква завършването им през 1978 год. Първият полет е планиран за февруари 1978 год. Със собствени кредити, фирмата "Дасо" работи върху вариант на "Мираж 2000" - "Супер Мираж делта". Последният самолет ще бъде двумотерен, многоцелеви - за такт. подръжка, разузнаване с далечен радиус на действие и ПВО.

Отделят се средства и за ПВО на авиобазите, като тенденцията е ПВО, след доставянето на системите "Кротал" и 20 мм зен. оръдия, да се поеме изцяло от ВВС и да се освободят от тази дейност поделенията от сухопътните войски.

Програмата предвижда доставката на материална част през период 1977-82 год. да се извърши по следния начин:

Из архивите на ДС

въоръжение и б.тех	период 1977-82 г.		доставка
	поръчка	доставка	след 1982
самолети "Ягуар"	-	84	-
" "Мираж" Ф 1	109	123	23
" "Мираж 2000"	127	10	117
" "Алфанет"	144	142	58
учебни самолети"Епсилон"	60	-	60
Вертолети - нови	50	-	50
системи "Кротал"	5	15	-
" "Супер Кротал"	12	-	12
20 мм зен оръдия	152	48	152
ракети "въздух-въздух"	1770	1150	1010

Към 1980 год. бойните самолети на френските ВВС ще бъдат подменени с "Ягуар" и "Мираж" Ф 1 приблизително наполовина, останалата половина ще бъдат "Мираж" III.

III. ВОЕННО-МОРСКИ СИЛИ

Поради изоставане в изпълнението на "синия план", усилията на Франция през периода 1977-82 год. ще бъдат насочени за подържане на ВМС с общ тонаж около 300 хил.т.

"Без съществени промени в състава на Средиземноморската и Атлантическата ескадри, съществени промени в организационната област през горния период не се очертават.

Основното направление за развитието на ВМС ще бъде подновяване с нови кораби на остаряващия корабен състав. Програмата предвижда да се извърши следното строителство на кораби и бойни средства през периода 1977-82 год.:

въоръжение и б.техника	период 1977-82 г.		доставки след 1982 год.
	поръчка	доставка	
самолетоносачи тип PA 75	1	-	
корвети тип C 70	6	4	
Авизо-ескортьори тип A 69	-	11	

торпедни атомни подводни лодки	4	1	4
трални кораби	12	3	9
патрулни кораби	6	1	6
палубни самолети "Супер Етандар"	44	80	-
Вертолети WG 13	14	40	-
Подводни лодки - дизелови	-	4	-
Снабд.кораби за ГСМ	1	1	-
Транспортни кораби	2	-	2
Торпеда	230	250	90
ракети "Мазурка"	28	126	5

При съществуващата икономическа ситуация във Франция,трудно е да се допусне,че горната програма ще бъде изпълнена цялостно.В това са убедени още сега най-видни военноначалници от ВМС.Така напр. НЩ на ВМС адмирал Ламюзел,в едно интервю заяви:

"Като имам предвид финансовите предвиждания на закона-програма подновяването на нашият флот не може да се осъществи със задоволителен ритъм.Тонажа на ВМС за десетина години ще спадне от 300 хил.т./1977г./ на около 250 хил.т.,като не се смятят Океанските стратегически сили. Нещо повече,остаряването на флотата ще увеличи разходите за поддържането докато усложняването на модерните кораби и модернизирането на тяхното обслужване,увеличават още повече цената на новите кораби".

Като се изключат АРПЛ,бойният флот на Франция в 1985 год. /самолето и вертолетоносци,ескортни кораби,класически ПЛ/ по мнението на френските специалисти ще бъде 100 хил.т.,от които 80250 т./близо половината от тонажа/ ще бъдат кораби на повече от 20 години и 63345 т. на по-малко от 10 год.

Такива са в генерални линии предвижданията на френското военно-политическо ръководство и програмата за развитието на класическите въоръжени сили на Франция през периода 77-82 год.

Справката е изготвена на базата на данни от различни източници с които разполага РЦ.

6271

11.4.1977 год.

Из архивите на ДС

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

ПОДЛЕЖИ НА МИКРОФИЛМИРАНЕ

СЕКРЕТНО
Екз. единствен

А Н О Т А Ц И Я – 3

на информационен бюлетин на тема:

Н О В О С Т И В Ъ В Ф Р Е Н С К О Т О В Ъ О Р Ъ Ж Е Н И Е

Бюлетинът има закрит характер и е предназначен само за страни, които купуват френско оръжие и бойна техника.

Съдържание:

1. Задачи и дейност на френската компания за специализирана помощ.
   - организацията оказва техническа помощ в чужбина, нейните членове се избират според техните качества и опит, придобит във френските ВС.
2. Специализираните варианти на МЗ "Панар".
   - разгледани са различните видове бойни машини, осъществяването на радиовръзката с тях, средствата за радиовръзката, тиловото осигуряване на подразделенията, имащи на въоръжение МЗ "Панар", медицинско обезпечаване.
3. Противопехотна мина "М1 с Ф1".
   - дадени са ТТ данни на мината и принципното й устройство.
4. 120 мм минохвърлачка "Томсон-Брант" /МО-120 - РТ - 61/.
   - дадено е устройството и ТТ данните на минохвърлачката и мините.
5. 120 милиметров снаряд "Томсон-Брант" за борба с танкове.
   - разгледани са различните варианти и ТТ данни.
6. Място изложение на въоръжение в СВ през 1977 г. - Сатори VI.

Информационният бюлетин е издаден през 1976 г.

Бюлетинът е получен от лице, което има достъп до подобни по линия на служебното си положение. Материалът е за служебно ползване. Оригиналът е изпратен на ГРУ. Съдържа 23 листа /фотокопия/.

№ 027 / 12.6.1977 год.

Библиографска обработка
Получил:

ПОДЛЕЖИ НА МИКРОФИЛМИРАНЕ
Протокол № 6 от дата 524 и 532

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
ЗДРДОПБГДСРСБНА

Б

Париж 195 25

СЕКРЕТНО

Екз. единствен

Вх. №1-01323/22-VII-77 г.
45

СПРАВКА

ОТНОШЕНИЕ НА ФРАНЦИЯ КЪМ ВЪПРОСА ЗА СЪКРАЩАВАНЕ НА ВЪОРЪЖЕНИТЕ СИЛИ И ВЪОРЪЖЕНИЯТА В ЕВРОПА. ХАРАКТЕР НА ОБЯВЕНОТО ИЗВЕЖДАНЕ НА ФРЕНСКИ ВОЙСКИ ОТ ТЕРИТОРИЯТА НА ГФР

I. ФРЕНСКАТА ВОЕННА ДОКТРИНА ЗА "ПРЕДНАТА ОТБРАНА" И НЯКОИ НОВИ МОМЕНТИ В ЕВОЛЮЦИЯТА НА ФРЕНСКАТА ВОЕННА ПОЛИТИКА. ОТНОШЕНИЕТО И ПОЗИЦИЯТА НА ФРАНЦИЯ КЪМ ВЪПРОСИТЕ НА РАЗОРЪЖАВАНЕТО.

В доклада на министъра на Националната отбрана за програмата по строителството и развитието на въоръжените сили от 1977 -1982г, изнесен пред Националното събрание в края на 1976 год., се изтъкват основните моменти на френската военна политика и военна доктрина. Отбраната на Франция, се казва в доклада, която осигурява сигурността и териториалната цялост на страната, се опира и зависи от равновесието на силите в Европа, а единственият гарант за това равновесие е блока на НАТО. С желанието си да вземем участие в общата отбрана на западните страни, подчертава министъра на Националната отбрана, ние изразяваме доверието си към нашите съюзници.

Характеристика
10.8.77г.
Ив. Ников

Виждайки основния противник и агресор страните от Варшавския договор, френските държавни и военни ръководители определят направленията на своята военна политика и основите на военната доктрина. Те обявяват присъединяването на Франция към блока на НАТО, като негов политически съюзник, а за да подчертаят независимостта на френската политика, изтъкват вземането на собствено решение за намесата на френските въоръжени сили в конфликта.

Френската военна стратегия е основана върху средствата за разубеждение на противника - френските стратегически ядрени сили. Обявената концепция за "предната отбрана" през юни 1976 год., е основана на първо място върху сегашната военна политика на френското правителство /Франция определя като основен противник страните от Варшавския договор/, върху френската военна стратегия на разубеждението на противника, и обявяването на Франция за политически съюзник на страните членки на блока НАТО. На тази основа се [illegible] концепцията за начините за използване на стратегическото [illegible]

Из архивите на ДС

196
26

ядрено оръжие, строителството и развитието на въоръжените сили, тяхната организация и дислокация.

Аргумента на френските военни стратези за приемането на концепцията на "предната отбрана"е, че Франция не би могла сама да запази своята независимост и "свобода" и че в плановете на Варшавския договор Франция била включена като противник заедно със страните членки на НАТО.

При посещение на един от полковете "Плутон" в Майи, министър-председателя Бар направи изявления по въпросите на френската военна политика и стратегия, развитието на стратегическите и тактически ядрени сили и начина на тяхната употреба за осигуряване на интересите и политическо влияние на Франция в Европа и други райони на света, с което потвърди становището на френското правителство по концепцията на "предната отбрана" и демонстрира готовността на Франция да застане на страната на Атлантическия блок в случай на възникнала политическа криза. Министър-председателя подчерта значението и ролята на тактическото ядрено оръжие, което може да се изнесе извън националната територия /в ГФР и района на Индийския океан/ не само в случай на криза, но и за защитаване интересите на Франция.

В комюникето, подписано между СССР и Франция, при посещението на др. Л. Брежнев, Франция заяви, че е съгласна с провеждането на специална сесия на ООН по въпросите на разоръжаването, на която да се приемели "ефикасни механизми" за уреждане на въпросите; да се проведе световна конференция по разоръжаването с участието и на Китай. Франция заяви, че е съгласна да промени позициите си по провеждането на конференцията в Женева, но да участва като съпредседател наравно със СССР и САЩ. Също така тя заяви, че се готви да излезе с конкретни предложения по нераспространението на ядреното оръжие.

В преговорите за съкращаване на въоръжените сили и въоръженията, провеждащи се във Виена, Франция продължава да поддържа становището, че тя е извън военната организация на НАТО и не трябва да участва. Преговорите, които се водели между двата блока, НАТО и Варшавския договор, не спомагали процеса на разведряването, а задълбочавали спорните въпроси и противоречия.

Винаги до сега Франция е била против всякакви преговори за съкращаване на въоръжените сили под предлог че това би било в противоречие с нейната национална сигурност и отбрана. Тази позиция бе потвърдена и сега при разговорите между Жискар д'Естен и Л. Брежнев в Париж. В същност стремежът на Франция е бил и е, да продължава да се ползва с авторитета и влиянието на велика сила, за което тя

197
27

употребява много усилия, включително и поддържането на въоръжени сили отговарящи на външно-политическите й стремежи. В изказване през месец март 1976 год. във Военната академия, Президента на републиката заяви, че Франция трябва да бъде първата политическа и военна сила след двете "свръх сили".

За осъществяване на тези амбиции, Франция ежегодно увеличава военните си разходи, като през 1982 год. те ще представляват 20% от държавния бюджет и увеличени два пъти сравнение с 1977 год. /58 милиарда франка през 1977 год. и 114,575 милиарда през 1982 год./.

С присъствието си , с въоръжени сили на територията на ГФР, Франция запазва позициите извоювани след втората световна война, които тя няма да отстъпи доброволно.

Франция е съгласна и държи за присъствието на войски на САЩ на територията на Западна Германия, защото едно изтегляне ще постави под въпрос и нейното присъствие и от друга страна САЩ и НАТО "поддържали равновесието" в Европа.

Франция и френските военни стратези, макар и да говорят за мощта на своите стратегически ядрени сили и тяхното "разубеждаващо" въздействие, си дават ясна сметка за реалната мощ и затова прибягват до съюза с Атлантическия пакт в случай на "възникнала криза".

Изъ архивите на ДС

Изтрито в картотеката на 27.1.94 г. от Иванов

II. ФРЕНСКИТЕ ВЪОРЪЖЕНИ СИЛИ НА ТЕРИТОРИЯТА НА ГФР И ПЕРСПЕКТИВИТЕ ЗА ТЯХНОТО РАЗВИТИЕ.

Към 1.7.1977 год., на територията на ГФР френските войски са в състав на един армейски корпус - 2АК - Баден-Баден, в състава на който са включени две съединения /1МД и 3МД/ от общото предвиждано количество 16 съединения след реорганизацията на сухопътните войски, в състава на три армейски корпуса.

1МД - Трир включва в състава си три механизирани бригади:

- 1мбр. - Саарбрюкен, включва: 2мп, 16 мп, 9ап. След 1.1. 1977 год, към 2мп е придаден допълнително един разузнавателен взвод.

- 3мбр. - Витлих, включва: 42мп, 8мп, 5тп, 10ап. Към 42мп и 8мп са придадени допълнително по един разузнавателни взвод.

- 11мбр. - Ладау, включва: 5тп, 6ап. След 1.1.1977 год 7мотп и 8мотп са разформировани, а 6ап е получил нова материална част. 6тп се намира в Ньойщад.

Дивизионните части са в следния състав: 2ап, 58 зен.п, 51сап.п 18инж.п, 1 Гр. армейска авиация. Към 2ап е придадена допълнително една батарея, 68ап е изтеглен на френска територия.

Из архивите на ДС

198
28

ЗМД - Фрейбург, включва две механизирани бригади и една моторизирана бригада.

- 5мбр - Тюбинген, включва: 24мп, 5мп, 2тп, 78ап. Към 24мп е придаден допълнително един разузнавателен взвод.

- 12 мбр. - Офенбург, включва: 43 мп, 19мп, 12тп и 11ап. Към 19мп е придаден разузнавателен взвод.

- 13 мотбр. - Констанц, включва: 11мотп, 3мп, 34 ап. 129мотп и 413 щабна рота са разформировани, а 34ап е получил допълнително една батарея. Разформирован е и 3мп.

Дивизионните части са в състав: 12тп, 32ап /предислоцирал в Венгартен/, 453зап, 53 св.п, 32инж.п, 3 Гр. армейска авиация, 3тп - дислоциран в Щетен.

Корпусните части остават в непроменен състав: 1раз.п, 2раз.п, 3раз.п, 50 раз.п, 60 раз.п, 423 зап, 42св.п, 10инж.п, 11инж.п, 33инж. п, 2 Гр. армейска авиация.

Общо разформировани части от 2АК:

- 411щр и 413щр	- 350 души.
- 7пп, 8пп и 129пп	- 2 550 души.
- 3мп	- 950 души.
- 68ап	- 900 души.
	4 750 души.

Към частите на корпуса са предадени допълнително:

- две батареи /към 2ап и 34ап/ - 300 души.
- шест разузнавателни взвода- към 2мп, 42мп, 8мп, 24мп , 19мп и 16мп. - 480 души.

780 души.

От територията на ГФР, до към 1.7.1977 год. са изтеглени около 4 000 души личен състав, материална част на един артилерийски полк и в същото време е доставена нова материална част за един танков и един артилерийски полк.

Настъпилите промени от 1.1.1977 год. до момента в състава и количеството на въоръжените сили на Франция, намиращи се на територията на ГФР, се дължат на провеждането в изпълнение на плана за реорганизацията на сухопътните войски на френската армия и усилията на френското командване да усъвършенства и развива класическите въоръжени сили. С предаването на нови батареи и разузнавателни взводове към частите на 2АК се повишава ударната мощ, маневреността и [illegible] тоятелността във воденето на бойните действия.

Като се има предвид проекта за реорганизацията на [illegible] мирането на три армейски корпуса с общо 16 съединения, [illegible]

199
29

количеството на войските, намиращи се на територията на ГФР да се запази в състава на един армейски корпус - 2АК. Организационните промени, които ще настъпят / изтеглянето и разформироването на части намиращи се на територията на ГФР или предаването на нови/, ще бъдат свързани с извършването на новата организация на съединенията и частите създаването на четворна организация/.

Новата механизирана дивизия ще има следният състав:

- два танкови полка с по четри роти,
- два пехотни полка,
- един артилерийски полк - четри батареи,
- един инжинерен полк,
- един полк за поддръжка и обслужване.

№ 0192/ 2.К 1977 год. 23153
1.7.1977 год.

Из архивите на ДС

ПОДЛЕЖИ НА МИКРОФИЛМИРАНЕ
По заповед № 583
(Илия Д. Илиев) (Илиев)
12.7.1991 г.

КРДОПБГДСРСВНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

Парижъ 224/50

СЕКРЕТНО

Бкз. единствен

Вх. № 1-0324/22-VII 91
Кол. 45
2 Юли 1991 г.

Справка за разработване и изпращане на Генералния щаб (на Генерал Добрев) Ив 2.7.91

СПРАВКА

ИЗМЕНЕНИЯ ВЪВ ФРЕНСКАТА ВОЕННА ДОКТРИНА. РАЗРАБОТВАНЕ НА НОВИ ДОКТРИНИ И СТРАТЕГИЧЕСКИ КОНЦЕПЦИИ ОТ ВОЕННОТО РЪКОВОДСТВО. РАЗВИТИЕТО НА СХВАЩАНИЯТА ЗА УПОТРЕБА НА ЯДРЕНОТО ОРЪЖИЕ

Основните насоки на военната политика, начертани от Де Гол, след обявяването на Франция извън военната организация на НАТО, при Ж. Помпиду и при Жискар д'Естен са запазени. Военната доктрина, която се изработва въз основа на основните насоки на военната политика, също е запазила старото си съдържание, приемайки някои нови моменти.

Както във военната политика, така и във военната доктрина, в резултат на провежданата политика от сегашното френско правителство, са настъпили някои изменения. Тези изменения се характеризират преди всичко с отдаване значение на едни или други елементи на военната доктрина, на едни или други страни на военната стратегия.

Основната задача и предназначение на въоръжените сили, според френските военни стратези, е да осигурят сигурността на страната, целостта на националната територия. Изпълнението на тази задача на въоръжените сили, френското военно командване вижда на първо място то разубеждаване на противника, основа на което са стратегическите и тактически ядрени сили.

На второ място, чрез даване на отпор и спиране на противника на националната граница, въоръжените сили изпълняват мисията си на отбраната на страната.

Подпис: [illegible]

Из архивите на ДС

222
51

Независимо от съществуващите противоречия за начина на използване на класическите въоръжени сили, цели да се осигурят националните граници или да се водят бойните действия на изнесени напред рубежи, на територията на ГФР, сега официално е приета концепцията за предната отбрана, като основен противник и агресор се определят страните от Варшавския договор.

Концепцията за "предната отбрана" е изградена върху сегашната политика на френското правителство и върху схващанията на френските военни стратези за развитието на възникнала политическа криза в централна и западна Европа. Френските държавни ръководители обявяват, че Франция е и ще остане верен съюзник на страните членки на НАТО за отбраната и защищаване сигурността на Западна Европа.

Третирайки въпросите за съюза с НАТО, френските ръководители не забравят да напомнят, че Франция води независима политика и че тя е извън военната организация на НАТО, но с приетата концепция за предна отбрана" и новите схващания за колективна защита на Западна Европа от агресията на Варшавския договор, тласкат Франция още повече към Атлантическия пакт.

Третата страна от военната политика на Франция, това е поддържане на политическата влияние в райони, където тя има интереси с военно присъствие или със силите за интервенция. Решението на френския президент, през месец март тази година, за намеса със военни средства в Заир, стремежът за запазване и разширяване на влиянието в редица страни на Африка, доказват, че Франция отдава първостепенно значение на въоръжените сили при реализиране на своите външно-политически ходове. Усилията за развитието на ВМС /програмата за усъвършенстването и развитието на океанските стратегически сили, предстоящото въоръжение на един от самолетоносачите с нови самолети "Супер Етандар" и и проектите за въоръжаването им с ядрени бомби/, отдаване първостепенно значение на силите за интервенция на военния парад, състоял се на 14.7., ясно предоставени сами части за интервенция/, доказват на дело усилията на френското правителство в тази насока.

Френското военно ръководство, както в програмата за 1977 год така и в петгодишната програма, отдава главно значение на строителството и развитието на стратегическите и тактическите ядрени сили. В изказване на пресконференция, НЩ на френската армия, ген. [redacted] зи становището, че Франция трябва да се одобри [redacted] ческо и тактическо ядрено оръжие. Става дума за [redacted] тактическите ракети "Плутон" и увеличаване на [redacted] създаването на стратегически ракети с [redacted]

Из архивите на ДС

178

293
52

далекобойност и устойчивост при преодоляване на противоракетната отбрана на противника. Ген. Мери спомена и за създаването на нови ракети с променлива траектория, ракети с многозарядни глави и създаването на собствени средства от космически апарати за наблюдение и управление на стратегическите сили. Той изрази и становището за начините на използване на тактическото и стратегическото ядрено оръжие което в изказване на министър-председателя Бар, при посещение на един от ракетните полкове "Плутон" в Мейи се потвърди и възприе като официално становище на френското правителство.

Новите моменти в употребата на тактическото ядрено оръжие са че то трябва да се използва първо, преди стратегическото ядрено оръжие, като средство за разубеждение. За тази цел, ударите се предвижда да се нанасят по населени и административни пунктове и на второ място по военни обекти.

Тактическото ядрено оръжие да се използва в предупреждаващия удар, без ограничаване броя и вида на тактическите ядрени средства. Изключва се воденето на ограничена война. Това, по същество е стремеж и становище за участие на страната на НАТО в евентуални бойни действия.

В своето изказване, ген. Мери отбеляза, че тактическото ядрено оръжие ще се използва с тясно взаимодействие с предната отбрана, т. е. в случай на криза, а даже и в мирно време / както се каза Бар/, то може да се изнесе извън националната територия. С изнасяне на тактическо ядрено оръжие извън националната територия, френските военни стратези и френското правителство целят да повишат "разубеждаващото" въздействие и с това засилят влиянието на Франция, както в Европа, така и в други райони на света. Тук отава дума за изнасяне на тактическо ядрено оръжие в района на Индийския океан и за разширяване на влиянието в района на Средиземно море и Атлантическия океан. С тази цел се предвижда въвеждането на новите самолети "Супер Етандар", които ще бъдат въоръжени с ядрено въоръжение.

Новите моменти и изменението във френската военна стратегия са по въпроса за избора на средствата за военно присъствие и намеса в различни райони на света, където Франция има политически и икономически интереси. Наред със силите за интервенция, Франция възнамерява да участва и с присъствие с тактическо ядрено оръжие, като го използва за "разубеждение" на противника, като политическо оръжие и в крайни обстоятелства като средство за бой.

Из архивите на ДС

По въпроса за използване на френските въоръжени сили в случай на възникнала криза в Западна Европа. т. е. при евентуална агресия от страна на страните на Варшавския договор, според схващанията на френските военни стратези, се предвижда участие на страната и съвместно със страните на НАТО. Френските въоръжени сили ще бъдат използвани като съюзници на Атлантическия блок при започване на конфликта, независимо от правещите се изявления, че Франция е независима във вземането на собствено решение за участие или неучастие.

Тези изводи произтичат от следните причини:

- Френското военно командване определя като основен противник страните от Варшавския договор, като твърди, че в плановете на обединения щаб на Варшавския договор, Франция е включена като основен противник. Това беше заявено от президента на републиката при посещението на др. Л. Брежнев във Франция.

- Франция неможе, според френските военни стратези, да разчита на запазване сигурността и териториалната цялост на страната, ако се отбранява на собствените си граници.

- Концепцията за "предна отбрана" и воденето на бойни действия на територията на ГФР предполага вземане участие в конфликта и взаимодействие със страните от НАТО.

- Френските военни стратези и френското правителство разглеждат отбраната на Франция само с участието на НАТО и заемат становището, че именно Атлантическия блок поддържа равновесието на силите и запазване на мира в Европа.

В изказване на ген. Мери по използването на тактическото ядрено оръжие и едновременно с това възприетата концепция за "предна отбрана" се казва, че с тактическо ядрено оръжие трябва да бъдат снабдени и съединенията, като същото се достави в периода на криза.

Френското правителство и френското военно командване , в резултат на редица вътрешно-политически фактори и амбиции на Жискар д. Естен във външно-политическата област, независимо, че продължава да твърди, че Франция е независима в своята политика, провежда редица мероприятия за сближаване и военно сътрудничество, обявява се за верен политически съюзник на страните от Атлантическия блок.

На базата на тези изменения за ролята и мястото на Франция в отбраната на Европа, са настъпили и изменения в схващанията за воденето на войната.

Из архивите на ДС

22-
54

Отхвърля се охващането за водене на ограничена война. При възникване на политическа криза в Европа, войната ще се води между двата блока - НАТО и Варшавския договор.

Френските военни стратези предвиждат водене на война само с използването на ядрено оръжие, като в първия удър използват тактическото и в следващия стратегическото ядрено оръжие. Имайки предвид ядрената мощ на страните от Варшавския договор, Франция не възприема предложението за неупотреба на ядрено оръжие. "Това означава, заяви министър-председателя Бар , да станем жертва на противника"

№ 0185/ IX.X 197[illegible] год. 23153

ПОДЕЛЕНИЕ 35440 — Я
Вх. № 064, 27.7. 1977 г.

СОВЕТ МИНИСТРОВ
ГЕРМАНСКОЙ ДЕМОКРАТИЧЕСКОЙ РЕСПУБЛИКИ
МИНИСТЕРСТВО НАЦИОНАЛЬНОЙ ОБОРОНЫ
Начальник Разведывательного управления

СЕКРЕТНО
Исх. №: А 494 087
Экз. № 2 на 1 л.

ПОДЕЛЕНИЕ 35440 — ГЦ
Вх. № 01558, 128 19 77 г.
Към дело № 0103

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

ЗАМЕСТИТЕЛЮ НАЧАЛЬНИКА ГЕНЕРАЛЬНОГО ШТАБА
БОЛГАРСКОЙ НАРОДНОЙ АРМИИ
НАЧАЛЬНИКУ РАЗВЕДЫВАТЕЛЬНОГО УПРАВЛЕНИЯ
ГЕНЕРАЛ-ЛЕЙТЕНАНТУ тов. З И К У Л О В У
г. С о ф и я

Уважаемый товарищ генерал!

Проблема в области освоения иностранных языков является причиной просить Вас оказать нам помощь.

Стремясь ускорить и обеспечить языковую подготовку кадров специфических профилей использования для всех отраслей военной разведки, я получил информацию, что у Вас имеются новые методы в области языковой квалификации.

Я был бы Вам очень благодарен, если бы Вы нам дали возможность, чтобы один офицер Разведывательного управления Главного штаба Национальной Народной Армии ГДР по моему поручению на срок 2 – 3 суток мог изучать имеющийся у Вас опыт в области возможностей языковой подготовки.

Прошу Вас, товарищ генерал, проверить мою просьбу. Если Вы считаете проведение консультации по этому вопросу целесообразным, прошу Вас предложить мне удобный для проведения консультации срок.

С социалистическим приветом

п.п. Грегори
генерал-майор

Берлин, " 30. " июня 1977 года

0403

МИНИСТЕРСТВО НАРОДНОЙ ОБОРОНЫ НРБ
ГЕНЕРАЛЬНЫЙ ШТАБ
ЗАМЕСТИТЕЛЬ НАЧАЛЬНИКА ГЕНЕРАЛЬНОГО ШТАБА
НАЧАЛЬНИК РАЗВЕДЫВАТЕЛЬНОГО УПРАВЛЕНИЯ

СЕКРЕТНО
Екз.№ 2

79

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

НАЧАЛЬНИКУ РАЗВЕДЫВАТЕЛЬНОГО УПРАВЛЕНИЯ
ГЛАВНОГО ШТАБА ННА ГДР
ГЕНЕРАЛ-МАЙОРУ товарищу Т. ГРЕГОРИ
г. БЕРЛИН

Ответ на № 494087/30 юнья 1977 год.

Уважаемый товарищ Генерал!

По всей вероятности Ваша информация о новостях в области изучения иностранных языков относится к методам научно-исследовательского института сугестологии профессора товарища Г. Лозанова. Мы постараемся обезпечить возможность Вашему представителю познакомиться с этими методами.

Вместе с етим мы познакомим Вашего офицера с методами, каторые использует наше управление для решения этой задачи.

Для професора Лозанова и нам было бы удобнее чтобы Ваш офицер посетил Софию 26-28 сентября 1977 года.

Прошу Вас, товарищ генерал, уведомить нас своевременно о Вашем решении.

С уважением

ЗАМЕСТИТЕЛЬ НАЧАЛЬНИКА ГЕНЕРАЛЬНОГО ЩАБА
НАЧАЛЬНИК РАЗВЕДЫВАТЕЛЬНОГО УПРАВЛЕНИЯ ГШ
ГЕНЕРАЛ-ЛЕЙТЕНАНТ / ЗИКУЛОВ /

№01420/ 12.8.1977 год.
Отпечатано в 2 экз.

Дело №0401
пк Архив 31.12.77

36

СТРОГО СЕКРЕТНО
Екз.единствен

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

ИЗВАДКА ОТ РЕШЕНИЯТА НА 9-то ЗАСЕДАНИЕ НА КОМИТЕТА НА МИНИСТРИТЕ НА ОТБРАНАТА СЪСТОЯЛО СЕ В СОФИЯ ОТ 10 до 11.12.76 г. И МЕРОПРИЯТИЯ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕТО ИМ

I. РЕШЕНИЕ НА КМО

1. Основни направления на развитие и състояние на войските на НАТО на западното и югозападното направления.

КМО счита за необходимо:

-внимателно да се следят военно-икономическите приготовления на страните от НАТО, насочени към достигането на военно превъзходство над държавите, участнички във Варшавския договор;

- да продължи осъществяването на съгласувани мероприятия за повишаване бойната мощ на ОВС, поддържането на висока бойна и мобилизационна готовност на войските и флотовете и въоръжаването им с най-съвременни видове въоръжение и бойна техника;

- възлага на генералните щабове на армиите на СВД систематически и оперативно да си обменят информация за състоянието и развитието на въоръжените сили на страните от НАТО.

Да се усъвършенствува организацията и воденето на стратегическото разузнаване.

II. МЕРОПРИЯТИЯ НА МНО НРБ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА РЕШЕНИЯТА НА КМО

За изпълнение на решенията е съставен план - маш.№ Б-0012 от 4.1.1977 г.

Мероприятия:

- провеждане на мероприятия за засилване на стратегическото разузнаване 1977-1978 г.;

- обмяна на информация с РУ на съюзните армии - периодически.

№ 002352/28.12.1977 г.
Отпечатано в 1 екз.

Из архивите на ДС

Дело № 0402
от 30.6.78

СЕКРЕТНО 69

Екз.единствен

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

С П Р А В К А

за съвместната работа между разузнавателните управления на ГЩ–БНА и УНА на двустранна основа

Последната работна среща между представители на РУ–ГЩ–БНА и УНА се е състояла от 19 до 23 април 1974 г. в София.

Състав на делегациите:

– РУ–ГЩ–УНА: генерал–майор д–р Ш.Шаркези – зам.–началник на ГЩ–УНА и началник на РУ–ГЩ, ръководител на делегацията; полковник Полгар ЕРВИН – заместник–началник на РУ–ГЩ–УНА по войсковото разузнаване; подполковник д–р Биро КАРОЙНЕ – началник на подотдел по взаимодействието и координацията;

– РУ–ГЩ–БНА: генерал–лейтенант ЗИКУЛОВ – зам.–началник на ГЩ–БНА и началник на РУ–ГЩ, ръководител на делегацията; полковник ЗАХОВ – зам.–началник на РУ–ГЩ.

В хода на срещата са разгледани следните въпроси:

1. Военно–политическата обстановка в света и произтичащите от нея задачи за военното разузнаване.

2. Състоянието на взаимодействието между двете управления и мероприятия за неговото по–нататъшно задълбочаване.

03

Бележка: Работни материали за срещата от 1.6.91 г.

Из архивите на ДС

3. Обсъждане на редица конкретни въпроси и обмяната на опит в практическата работа.

За работата на работната среща е подписана протоколна записка /в дело 0401/1974 г. л.17/, в която е указано взаимодействието между двете управления да продължи да се развива и в бъдеще, като се обърне внимание на следното:

а/ По оперативната дейност:

- да се разшири обмяната на текущата информация по оперативната обстановка в капиталистическите страни За тази цел двете управления ежегодно да си обменят заявки относно въпросите, по които биха желали да получат информация. В най-близко време да се изучат възможностите и се споразумеят относно каналите и способите за обмяна на информация;

- да се подобри взаимната информация по внедряването и използуването на нова оперативна техника от контраразузнавателните служби на капиталистическите страни. При възможност да се оказва взаимна помощ при закупуване на отделни образци;

- да се организира обмяна на образци на легализационни документи по взаимна заявка. Да се изучат възможностите за подобряване взаимодействието в областта на оперативната техника;

- периодически да се провеждат срещи на отговорни представители на двете управления за обмяна на мнения по основните проблеми на оперативната работа.

б/ По информационната работа:

- да се разшири ежедневния обмен на информация по линия на КП /НШ/ с основно внимание на сведенията от военно-политически характер;

- да се разшири обмяната на оригинални документи,

Из архивите на ДС

добити по агентурен път;

- всяко тримесечие да се обменят информации на руски език за добитите през тримесечието важни сведения, представляващи взаимен интерес.

в/ По радио- и радиотехническото разузнаване:

Двете управления считат за целесъобразно:

- обмяната на опит и резултатите, достигнати в развитието на Р и РТР;

- взаимната информация за перспективното развитие за свързочните системи, използувани за управление във въоръжените сили на САЩ и НАТО;

- до края на настоящата година /т.е. 1974 г./ да се организира посещение на група от 2-ро управление на УНА в НРБ, която да изучи възможностите за разузнаване на радиорелейните линии за свръзка на територията на Гърция и Турция, т.е. Южна Европа, с унгарската станция VU -141;

- през 1975 г. в УНР да се проведе среща за обмяна на опит между специалисти от двете управления по статистиката и анализа на разузнавателната информация, добита от органите на Р и РТР с помощта на ЕИМ.

г/ По войсковото разузнаване:

Двете страни намират за целесъобразно:

- активно да продължат обмяната на мнения и материали по методиката на бойната и оперативната подготовка, по създаването и използуването на учебно-материалната база, пособията, техническите средства и т.н.;

- с цел за обмяна на опит по организацията и провеждането на разузнавателните учения в различни звена на войсковото разузнаване в БНА и ВНА през следващите години да се организират взаимни посещения.

03

Из архивите на ДС

д/ По механизацията и автоматизацията на процеса за управление на разузнаването:

Двете страни намират за целесъобразно следното:

- обмяна на подробна взаимна информация на специалистите за резултатите от работата в тази област;

- провеждане на двустранни консултации и работни срещи на специалистите при необходимост;

- обмяна на алгоритми и програми по единната серия ЕИМ "Ряд".

е/ По техническото сътрудничество:

Обсъдени са предложенията за подобряване на българския радиоприемник за дежурно приемане "Сигнал" и българското устройство за дистанционно взривяване "Мълния".

*

Двете страни считат за необходимо и в бъдеще, на всеки 1-2 години, да провеждат двустранни срещи на началниците на разузнавателни управления.

Следващата среща на началниците на РУ-ГЩ на двете армии да се проведе на територията на УНР.

По време на пребиваването си в НРБ унгарската делегация е посетила Велинград, Смолян, Рилски монастир.

За провеждането на поредната двустранна работна среща в УНР от РУ-ГЩ на УНР е получена покана през юли 1975 г. /писмо вх.№ 00864/30.7.1975 г, - дело № 0401/1 л.- 1975 г. Поканата е подновена през юли 1977 г. с телеграма ЗАС /вх.№ 01497/25.7.1974 г.- дело 403/л.81/.

По предложение на РУ-ГЩ БНА работната среща е отложена за по-късен период.

* * *

№ 03/2.1.1978 г.
Отпечатано в 1 екз.

ОДЕЛЕНИЕ 22870
00685/22.3.78.
ст. ____ листа Д №0403

НАЧАЛЬНИК 2-го УПРАВЛЕНИЯ
ГЕНЕРАЛЬНОГО ШТАБА
ВЕНГЕРСКОЙ НАРОДНОЙ АРМИИ
ЗАМ. НАЧАЛЬНИКА ГШ

№ 0012/60/78.

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

СОВ. СЕКРЕТНО!

Отп.: в 2 экз.
I экз.: I л.
Экз. № 1

ЗАМЕСТИТЕЛЮ НАЧАЛЬНИКА ГЕНЕРАЛЬНОГО ШТАБА
НАЧАЛЬНИКУ РАЗВЕДЫВАТЕЛЬНОГО УПРАВЛЕНИЯ
ГШ БОЛГАРСКОЙ НАРОДНОЙ АРМИИ
ТОВАРИЩУ ГЕНЕРАЛ-ЛЕЙТЕНАНТУ В.С. ЗИКУЛОВУ

С О Ф И Я

Уважаемый Товарищ Генерал-лейтенант!

Разрешите проинформировать Вас о сведениях, переданных военным атташе западных стран из Софии в свои Центры и полученных 28-го февраля из достоверного источника:

"По данным, полученным от американского и итальянского военных атташе в Бухаресте, совместное советско-румынско-болгарское учение, о котором было доложено раньше, будет проводиться с 10-го по 20-ое марта. Подготовительный период продолжится 6 дней, а само учение 4 дня. Из всех стран будет привлечено по 250 (по другим данным по 500) офицеров, хотя Румыния вероятно сократит состав своих офицеров. На учении примет участие маршал Куликов, хотя руководить учением должен министр обороны Румынии, на территории которой оно проходит".

Будапешт, 6 -го марта 1978 года

С уважением

Генерал-майор СЮЯ Ференц

В дело №0401.
Апр 15.2.79

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

СТРОГО СЕКРЕТНО
Екз.единствен 114

Т У К – ПЪРВИЯ ЗАМ.-МИНИСТЪР НА НАРОДНАТА ОТБРАНА
И НАЧАЛНИК НА ГЕНЕРАЛНИЯ ЩАБ НА БНА
ГЕНЕРАЛ-ПОЛКОВНИК АТАНАС СЕМЕРДЖИЕВ

ДОКЛАДНА ЗАПИСКА

ОТ ЗАМ.-НАЧАЛНИКА НА ГЕНЕРАЛНИЯ ЩАБ НА БНА
И НАЧАЛНИК НА РАЗУЗНАВАТЕЛНО УПРАВЛЕНИЕ-ГЩ
ГЕНЕРАЛ-ЛЕЙТЕНАНТ ВАСИЛ САВОВ ЗИКУЛОВ

Относно: Състоялото се в София съвещание на началниците на военните разузнавания на страните-членки на Варшавския договор и проведените двустранни разговори.

Другарю Генерал-полковник,

От 16 до 21.10.1978 г. в София се състоя поредното съвещание на началниците на разузнавателните управления при генералните (главния) щабове на въоръжените сили на страните-участнички във Варшавския договор.

Съдържанието на разглежданите въпроси, направените изводи и взетите от съвещанието решения са отразени в протоколната записка, която предлагам за утвърждаване.

Освен това считам за необходимо да Ви доложа следното:

002125

Из архивите на ДС

115

1. Началникът на ГРУ-ГЩ на ВС на СССР армейски генерал П.И. Ивашутин изнесе два извънредно съдържателни доклада по военно-политическото положение в света и оперативната обстановка в разузнаваните страни. Ние разполагаме с копия от тези доклади и поради голямата важност и значение на разглежданите в тях въпроси предлагам да се запознаете с тяхното съдържание.

190

2. На проведената на 20.10.78 г. среща на министъра на народната отбрана на НРБ с началниците на разузнавателните управления, армейски генерал Ивашутин информира другаря Добри Джуров за основните въпроси, които бяха разгледани на съвещанието и за взетите решения.

На състоялата се след това лична беседа на другаря министър с началника на Главно разузнавателно управление на ВС на СССР към последния беше отправена молба да разкаже за установения у тях ред и съществуващата практика за назначаване на оперативни работници от ГРУ под прикритие в представителствата на други ведомства зад граница, както и на своя територия.

Армейски генерал Ивашутин даде следните разяснения:

У тях в миналото, когато председател на КГБ бил другарят Семичастний, са съществували трудности с устройството на оперативни работници под прикритие, произхождащи главно поради стеснените представи на тогавашното ръководство на КГБ относно задачите на стратегическото военно разузнаване и господствуващото у тях разбиране, че политическото разузнаване трябва да има предимство при използува-

Из архивите на ДС

не формите на разузнаване от позициите на прикритията. Това е намирало своя израз при разпределение на местата в прикритията. Наложило се е да се проведе специално съвещание в ЦК на КПСС, на което този въпрос е бил разгледан и е била внесена яснота по отношение ролята и задачите на различните разузнавателни органи. Извършено е било разпределение на длъжностите в прикритията. От тогава тези проблеми не са възниквали. Всеки три месеца се провежда среща на ръководствата на двете управления, на които се разглежда координацията на работата, в това число и възникнали въпроси относно най-целесъобразното разпределение на местата в прикритията. Сега двете разузнавателни управления (ГРУ и ПГУ) имат приблизително еднакъв брой места в прикритията зад граница, като в това число не влизат оперативните работници от състава на апарата на военните аташета.

ГРУ не се стреми да заема най-отговорните длъжности зад граница - посланници, търговски представители. Те считат, че по принцип не е правилно да се използуват за разузнавателна работа такива отговорни постове. Стремят се да заемат позициите на заместник-търговски представител, съветник или първи секретар в посолството. Ако все пак някой оперативен работник поради личните си качества и по молба на друго ведомство се наложи да бъде издигнат на такава отговорна длъжност, то той незабавно се уволнява от разузнаването. Генерал Ивашутин отбеляза, че е имало два случая (единият от тях в Куба), когато за посланници са назначавани работници на КГБ, но това повече не се практикува. Не се практикува също така привличането на посланниците и търговските представители за сътрудници.

За поддържане на легендата се практикува опера-

Из архивите на ДС

тивните работници преди заминаването зад граница да работят 1-2 години в прикритията. За изпълнение на задачи от своя територия се използуват завърнали се от задгранична работа оперативни работници. С тяхното устройство на подходящи длъжности нямат проблеми, тъй като ръководителите на прикритията ги приемат охотно. В Съветския съюз не се практикува назначаването на оперативни работници за началници на управление "Кадри" и за заместник-министри във ведомствата, които се използуват за прикрития.

192

3. На настоящето съвещание за първи път взе участие като наблюдател кубинска делегация, начело с началника на военното разузнаване към Генералния щаб на Революционните въоръжени сили на Куба подполковник Хулио Сесар Вега Ернандес. От тяхна страна бе отправена молба за участие и в поредното съвещание, което ще се проведе през 1979 г. в Будапеща.

Съвещанието счете за целесъобразно да предложи да бъде удовлетворена молбата, което беше отразено в протоколната записка.

Освен това подполковник Вега помоли всички началници на управления да предоставят информация във връзка с подготовката на съвещанието на необвързаните страни, което ще се проведе през октомври следващата година в Хавана.

По време на двустранни разговори кубинските другари поставиха пред мен въпроса, че от всички социалистически страни само с РУ-ГЩ на БНА не са установили до сега връзки и сътрудничество. От наша страна беше отговорено, че отпреди няколко години чрез отдела за международни връзки ние предоставяме на кубинския военен аташе в София ин-

118

формация. Не сме правили предложение за по-тясно сътрудничество, като сме изхождали от отдалечеността на районите на отговорност и от впечатлението което имаме, че нашият район не представлява голям интерес за тях.

Кубинските другари, като изхождат от тесните връзки между нашите партии и армии, както и от обстоятелството, че има много общо между нас, което прави нашия опит ценен за тях предлагат да се разменят делегации между двете разузнавания.

Отговорихме им, че предложението по този въпрос следва да се направи официално.

4. В работата на съвещанието участвува и делегация от РУ-ГЩ на армията на СРР. Тя, както и досега, присъствува само на пленарното заседание, на което вместо оценка на съвременната военно-политическа обстановка в света изложи особеностите на румънската политика.

Мероприятията на РУ-ГЩ БНА, произтичащи от препоръките на съвещанието и от двустранните срещи ще бъдат отразени в годишния план за работа на управлението.

ЗАМ.-НАЧАЛНИК НА ГЕНЕРАЛНИЯ ЩАБ НА БНА И
НАЧАЛНИК НА РАЗУЗНАВАТЕЛНО УПРАВЛЕНИЕ-ГЩ
ГЕНЕРАЛ-ЛЕЙТЕНАНТ (ЗИКУЛОВ)

№ 002125/24.10.1978 г.

Отпечатано в 1 екз.
Размножено в 1 екз.
ХС

Из архивите на ДС

Дело №: 0403
Ас 13.8.80 г.

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

СЕКРЕТНО
Экз. №2

ЗАМЕСТИТЕЛЮ НАЧАЛЬНИКА ГЕНЕРАЛЬНОГО ШТАБА
НАЧАЛЬНИКУ ГЛАВНОГО РАЗВЕДЫВАТЕЛЬНОГО
УПРАВЛЕНИЯ ГШ ВС СССР

ГЕНЕРАЛУ АРМИИ товарищу ИВАШУТИНУ П.И.

г. МОСКВА

Уважаемый товарищ Генерал Армии!

В интересах более оперативного решения практических вопросов взаимодействия и координации в области стратегической разведки по предложению Начальника Генерального Штаба БНА товарища Генерал-полковника Семерджиева, согласованному с Министром Народной обороны НРБ и ЦК БКП в конце 1974 г. была учреждена должность Постоянного представителя ГРУ ГШ ВС СССР при РУ ГШ БНА.

С марта 1975 г на этой должности находится полковник Хомяков А.С.

По нашей оценке, целесообразность учреждения должности Постоянного представителя ГРУ ГШ получила убедительное подтверждение всей практикой нашей совместной работы в последние годы. Введение этой должности позволило изыскать более совершенные и оперативные формы обеспечения сотрудничества военных разведок НРБ и СССР.

0316

Из архивите на ДС

195

Помимо функций по обеспечению сотрудничества наших управлений Постоянный представитель ГРУ ГШ ВС СССР оказал и оказывает большую помощь в повседневной практической деятельности РУ ГШ БНА на базе богатого опыта советской военной разведки.

В результате этого, сотрудничество между нашими управлениями значительно улучшилось и расширилось, охватив практически все области разведывательной работы (обмен информацией, агентурная разведка, радио- и радиотехническая разведка, разработка и обеспечение средств оперативной техники, подготовка и обучение кадров и др.)

Оно благотворно сказалось на повышении уровня всей работы Разведывательного управления ГШ БНА и нашло отражение в ежегодных положительных оценках Министра Народной обороны НРБ Генерала Армии товарища Добри Джурова.

Большое внимание вопросам развития сотрудничества болгарской военной разведки с Главным разведывательным управлением ГШ ВС СССР уделяет партийное и государственное руководство НРБ. Первый секретарь ЦК БКП и Председатель Государственного Совета НРБ товарищ Тодор Живков, ознакомившись с состоянием болгарской военной разведки при посещении Разведывательного управления ГШ БНА, указал руководству управления: "Как и в других секторах, так и в вашей работе мы должны действовать и работать в тесном взаимодействии с Советским Союзом. Эта координация особенно полезна для болгарской военной разведки. Радостным является то, что в этом отношении достигнуты хорошие результаты ... Хочу подчеркнуть,что я, как Первый секретарь ЦК БКП, готов лично

Из архивите на ДС

оказать вам необходимую помощь в деле дальнейшего развития сотрудничества с советскими разведчиками".

Учитывая вышеизложенное, а также необходимость дальнейшего всестороннего углубления сотрудничества между нами в сложной современной обстановке, мы полагаем целесообразным сохранить и в дальнейшем должность Постоянного представителя ГРУ ГШ ВС СССР при РУ ГШ БНА на установившихся в нашей практике условиях работы и обеспечения.

196

С уважением:

ЗАМЕСТИТЕЛЬ НАЧАЛЬНИКА ГЕНЕРАЛЬНОГО ШТАБА БНА
НАЧАЛЬНИК РАЗВЕДЫВАТЕЛЬНОГО УПРАВЛЕНИЯ ГШ
ГЕНЕРАЛ-ЛЕЙТЕНАНТ (ЗИКУЛОВ)

№ 0316/12.2.1980 г.
Отпечатано в 2 экз.
ВК

402 51

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

СЕКРЕТНО

Екз. единствен

Т У К – ЗАМ.-НАЧАЛНИКА НА ГЕНЕРАЛНИЯ ЩАБ НА БНА И
НАЧАЛНИК НА РАЗУЗНАВАТЕЛНО УПРАВЛЕНИЕ–ГЩ
ГЕНЕРАЛ–ЛЕЙТЕНАНТ ВАСИЛ САВОВ ЗИКУЛОВ

ДОКЛАДНА ЗАПИСКА

от зам.–началника на РУ–ГЩ и началник на отдел
"Планиране" – полковник Камен Драганов Петров

Относно: Проведен разговор с генерал–лейтенант
М.В.Проскурин

Другарю Генерал–лейтенант,

От 14 до 19.4.1980 г. във Варшава се проведе поредната годишна работна среща на секцията по оперативното и тактическо разузнаване към разузнавателните (Главното) управления на ГЩ на държавите–участнички във Варшавския договор (доклад за работата на секцията представям отделно).

По време на срещата проведох разговор с началника на Второ (разузнавателно–информационно) управление към щаба на ОВС на държавите–участнички във Варшавския договор

0940

Из архивите на ДС

198

52

генерал-лейтенант М.В.Проскурин главно по въпроси, свързани с предстоящото фронтово КЩУ "Балкан-80", ролята, мястото и взаимоотношенията на разузнавателните органи на ГЩ-БНА, фронтовото обединение формирано на базата на БНА,Главното командуване на ТВД и Върховното главно командуване на ОВС.

Генерал Проскурин посочи, че в съответствие с подписаното Положение за главните командувания на театрите на военни действия, фронтът още от самото си формиране влиза в подчинение на Главнокомандуващия ОВС на ТВД. Следователно по време на учението "Балкан-80" ГЩ-БНА, който ще играе и ролята на ГК ТВД трябва да отработи всички директивни документи до фронта. По линия на разузнаването трябва да се разработи Директива от името на Главнокомандуващия ОВС на ТВД, подписана от началник-щаба. В нея следва да се укаже целта на разузнаването, направлението за съсредоточаване основните усилия на разузнаването, основните задачи, срокове за донесения и други указания.

Що се отнася до взаимоотношенията между различните разузнавателни органи генерал Проскурин посочи, че РУ-ГЩ-БНА ще получава своите задачи от разузнавателния орган към Ставката на Върховното главно командуване в това число и указания по координация на усилията и оказване на съдействие на ГК ТВД. Въпросът за характера на разузнавателната информация, начина и периодичността на нейната обмяна между РУ-ГЩ-БНА от една страна и РУ ГК ТВД и РУ на фронта от друга засега не е регламентиран, но генерал Проскурин смята, че това може да става веднъж в денонощие,

Из архивите на ДС

53

а в случай на нужда и по-често. — съюз или Бонхом

От разговора останах с впечатление, че готвейки се към учението "Съюз-80" щабът на ОВС е разработил необходимите документи, които да се връчват на обучаемите от ГК ТВД. На въпроса ми не могат ли представителите на БНА в ЩОВС да ползуват тези документи по време на "Балкан-80" и да формират ядрото на групата играеща за ГК ТВД генерал Проскурин отговори, че за това ще е нужна официална молба от началника на ГЩ-БНА другаря генерал-полковник Семерджиев до армейски генерал Грибков.

ЗАМ.-НАЧАЛНИК НА РУ-ГЩ И НАЧАЛНИК
НА ОТДЕЛ "ПЛАНИРАНЕ"
ПОЛКОВНИК (ПЕТРОВ)

№ 0940/23.4.1980 г.
Отпечатано в 1 екз.
ХД

Карайчева 240
В дело №: 0402 (осс)
от 28.11.80 г.

СТРОГО СЕКРЕТНО
Екз. единствен

ПОДЕЛЕНИЕ 22870
Вх. № 001746/1912/1985 г.
от 6 листа Д №

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

По допълнителните въпроси

Ние считаме за много своевременно и необходимо включването за обсъждане на въпросите по организацията на взаимодействието между РУ ГЩ СВД в особения период и с началото на войната в областта на стратегическото разузнаване.

Нещо повече. Ние очевидно трябва да констатираме известно изоставане в решаването на тези въпроси.

В предложенията, направени от армейски генерал Ивашутин се засяга широк обем от въпроси, по всички от които ще бъде трудно да се вземе обосновано решение в хода на настоящото съвещание. Сега ние по-скоро ще можем да отбележим изключителната важност и да набележим последователността и основните направления, в които да се полагат нашите усилия и се търси последователно решаване на отделните аспекти от поставените въпроси.

Нашето мнение е, че преди всичко трябва недвусмислено да се определи мястото, подчиненността и взаимоотношенията между разузнавателните органи на различните командни инстанции от коалиционните органи за управление на войските.

Този въпрос възниква с особена острота във връзка с формирането на главни командувания на различните ТВД. В Положението за функциите на ГК ТВД се изхожда от принципа за осигуряване на пълнота във властта при осъществяване ръководството на цялостната дейност, в това число и бойните действия, на всички оперативни обединения, включени в коалиционния състав на ОВС на ТВД. В него с недостатъчна ясност

Из архивите на ДС

201

е определена подчинеността на разузнавателните органи към ГЩ, във връзка с което Главнокомандуващият ОВС на ТВД счита за свое право да поставя задачи и на тези органи.

С оглед да се избегне възникването на нежелателна двойственост в ръководството на разузнавателните органи към ГЩ считаме за абсолютно необходимо категорично и ясно да се реши въпросът с тяхната подчиненост на военно време.

Считаме, че РУ-ГЩ ВС СВД на военно време освен на националните командувания, трябва функционално да се подчиняват и на разузнавателния орган на Върховното главно командуване, а с РУ ГК ОВС ТВД да поддържат отношения на взаимодействие, като му предоставят в санкционирани от ВГК срокове и форма тази част от разузнавателната информация, която касае въоръжените сили на противника на дадения ТВД.

Решаването на този въпрос не търпи отлагане, още повече че вече има случаи, при които щабът на ОВС, мотивирайки се със създаването на главни командувания на ТВД, отправя искания към някои от РУ-ГЩ за предоставяне на информация, в това число и на периодически анализи на военно-политическото положение в света.

След решаването на въпроса с подчинеността на РУ-ГЩ на военно време и в съответствие със същото следва да се решава и въпросът за разполагането на органите за управление на стратегическото разузнаване и организацията на свръзката между РУ-ГЩ СВД.

Като цяло приемам направените от армейски генерал Ивашутин предложения в това отношение. Обаче в тях става дума главно за мястото на началниците на РУ-ГЩ. П о наше мнение желателно е ГРУ ГЩ ВС СССР да излезе с принципни препоръки по отношение ешелонирането на КП РУ-ГЩ на военно време. Очевидно е невъзможно целият състав на РУ-ГЩ да се разположи на едно място, както това е на мирно време.

007998

Из архивите на ДС

202

372

Началниците на РУ-ГЩ с неголяма група офицери вероятно ще се намират на военновременния КП на министъра на отбраната, там откъдето ще имат възможност да поддържат връзка с началниците на РУ-ГЩ СВД, да осъществяват взаимодействие с разузнавателния орган на ГК ТВД и с националните видове въоръжени сили.

Основният състав на РУ-ГЩ ще се намира в самостоятелен район, възможно на значително отдалечение от КП МНО, откъдето ще осъществява непосредственото ръководство на органите на стратегическото разузнаване.

Очевидно, че началниците на РУ-ГЩ не могат през цялото време да се намират на КП МНО, ако не искат да престанат да бъдат ръководители на разузнаването. Периодически те трябва да бъдат на своите КП.

Като се изхожда от тази постановка се вижда, че е необходимо препоръките за организацията на свръзките между РУ-ГЩ СВД да се разширят. Предлаганите свръзки ще бъдат достатъчни за осъществяване на връзката между началниците на РУ-ГЩ и за предаване на оперативна и незначителна по своя обем информация. Обаче може да се получи така, че националните органи за Р и РТР да прехващат голям обем информация, която трябва да се предава директно в ГРУ ГЩ ВС СССР. За целта трябва да разполагаме с възможности за осъществяване на такива предавания.

Що се отнася до предложението за разкриване на спътникова свръзка ние го приемаме напълно. За целта обаче ще бъде необходимо провеждането на подготвителен курс за обучение на кадри, а също и да се предвиди доставката на апаратура, каквато по вече уточнения план за петилетката не е заявена.

007998

Из архивите на ДС

Освен това за военно време е необходимо да се уточни функционирането на фелдегерска служба между РУ ГЩ СВД и ГРУ ГЩ ВС СССР, чрез която да се доставят материали с обобщаващ характер, документални и други материали, които не могат да се предават по каналите за свръзка.

Следва да се изяснят и въпросите за материално-техническото осигуряване на разузнавателните органи на военно време. Както е известно засега е възприета практика по линия на щаба на ОВС на всеки 5 години да се съставя и подписва протокол, в който се определят насоките за развитието на въоръжените сили, а също и потребностите от бойна и специална техника. На основата на този протокол се подписват и дългосрочните споразумения за доставката на техника и апаратура за органите от оперативно-тактическото разузнаване. Сега например ние знаем точно каква техника ще бъде доставена през периода 1981-85 г.за нуждите на ОТР в БНА и какъв некомплект ще имаме. Така, че би било целесъобразно при подписването на дългосрочните споразумения за доставка на разузнавателна техника за нуждите на ОТР, като се отчита некомплектът и вероятните загуби в началния период на войната да се уточняват и необходимите количества, които трябва да се доставят в особения период и началото на войната.

203

Въпросите обаче за материално-техническото осигуряване на органите от стратегическото осигуряване не са решени, както това се решава за видовете въоръжени сили и оперативно-тактическото разузнаване.

Струва ми се, че би било целесъобразно по инициатива и под ръководството на ГРУ ГЩ ВС СССР да се пристъпи към разработването на протоколи за развитието на органите на стратегическото разузнаване, в които да се съгласуват

Из архивите на ДС

204

и въпросите за тяхното материално-техническо осигуряване.

Считам за целесъобразни предложенията на армейски генерал Ивашутин относно перспективите за разработка на машинни форми на документи за разузнавателна информация за оценка на въоръжените сили на капиталистическите страни и за провеждане на комплексна обработка на технологията за автоматизиран отчет на разузнавателните данни от военните разузнавания на СВД.

Бих искал да посоча обаче, че в рамките на съвместната работа на РУ-ГЩ СВД задължението за разработване на машинни форми на документи за обмяна на разузнавателна информация е поето от РУ-ГЩ ННА. То е разработило такива форми, които са приети и утвърдени като основа за работа по автоматизация на обработката на разузнавателните данни от останалите РУ-ГЩ СВД.

На настоящия етап изградените национални системи за автоматизирана обработка имат съществени различия, които ще се запазят и в бъдеще, и които не позволяват да се премине в кратък срок към машинен обмен на данни между РУ-ГЩ СВД. Ето защо засега е възприет принципът разузнавателната информация да се обменя в документален вид.

При разработката на фактографската информационно-търсеща система (ФИТС) РУ-ГЩ БНА е отчело и удовлетворило всички изисквания на машинните форми на документите. Реализирано е цялостно изготвяне на документа за обмяна на данни по въоръжените сили на вероятния противник. Тази възможност се залага при разработването на всички задачи към ФИТС.

РУ-ГЩ БНА е изказало и поддържа своето становище данните да се обменят във вид на машинен документ, без допълнителна работа за отпечатването им по типографски способ.

007998

Из архивите на ДС

375

По този въпрос все още не е прието единно становище.

В перспектива разработването на машинни документи за другите раздели от класификатора на информацията за въоръжените сили на вероятния противник ще се извършва от РУ-ГЩ ННА, а всяка национална система за автоматизирана обработка трябва да удовлетворява приетите и утвърдени форми на машинни документи.

Такъв метод на работа ни удовлетворява. Още повече, че при сегашната техническа съоръженост на изчислителните центрове на РУ-ГЩ СВД и приложно-програмно осигуряване е невъзможно да се премине към пряк машинен обмян.

В заключение отново искам да подчертая, че още отсега трябва да намерят пълно изясняване въпросите за подчинеността на разузнавателните органи на РУ-ГЩ СВД на военно време и ръководната роля на ГРУ ГЩ ВС СССР по отношение на тях. Затова е необходимо от мирно време да се изгражда структурата за военно време.

№ 007998/22.10.1980 г.
Отпечатано в 1 екз.
НД

11

к.д. 408 01304

СЕКРЕТНО

Екз. единствен

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

Д О К Л А Д

на началника на отдел РТ и МТО
полк. инж. НОНЕВ НОНЮ ВАСИЛЕВ

ОТНОСНО: Проведена работна среща на представителите на РУ-ГЩ на СВД по автоматизация на информационните процеси

ДРУГАРЮ ГЕНЕРАЛ-ЛЕЙТЕНАНТ,

В съответствие с Протоколната записка от съвещанието на началниците на Разузнавателните управления на ГЩ на ВС на страните-участнички от Варшавския договор (Будапеща, 1979 г.) от 15 до 19 септември 1980 г. в София се проведе поредната работна среща по автоматизация на информационните процеси с участието на представители от РУ-ГЩ на БНА, РУ-ГЩ на УНА, РУ-ГЩ на ННА на ГДР, РУ-ГЩ на ВП, ГРУ-ГЩ на ВС на СССР и РУ-ГЩ на ЧНА.

На работната среща бяха обсъдени следните въпроси:

1. Резултати от работата на секцията по автоматизация на информационните процеси през 1976-1980 г. и приемане на перспективен план за работа в областта на механизацията и автоматизацията на информационните процеси за 1981-1985 г.

2. Усъвършенстване на системата за класификация на водените на отчет обекти.

02041

2

3. Усъвършенствуване на системата на параметрите на обектите.

4. Приемане параметрите на водените на отчет обекти на капиталистическите страни, разработени от РУ-ГЩ на СВД.

5. Възможности на системата МАРК IV и използването й за решаване на задачи.

6. Методика за стандартизиране на пълните и съкратени наименования на водените на отчет обекти.

7. Възможности и опит от използуването на четящите автомати за въвеждане в ЕИМ на разузнавателна информация.

8. Използуване на системата СТРУК за решаване на задачи за ЕИМ.

9. Единна методика за логическо проектиране на бази от данни.

По обсъдените въпроси бяха приети препоръки и Перспективен план за работата на секцията по автоматизация на информационните процеси през 1981-1985 г.

По Перспективния план на нас се възлагат две задачи (точки 5 и 8) по програмното осигуряване в рамките на СВД, които ще изпълняваме съвместно с РУ-ГЩ на УНА. Подробният план за съвместната работа с РУ-ГЩ на УНА ще бъде съгласуван през първото полугодие на 1981 г.

По време на работната среща делегациите на РУ-ГЩ на СВД посетиха нашия изчислителен център и бяха запознати с разработената Фактографска информационно-търсеща система, като им бе демонстрирано извеждането на документи за СВ на Гърция.

Полковник Ниесов от съветската делегация изяви желание да им изпратим документация за работата на системата

Из архивите на ДС

Из архивите на ДС

МАРК IV в режим на документална информационно-търсеща система, когато бъде завършена задачата по отчета на ученията.

Всички делегации изявиха желание да получат инструкциите за попълване на входните данни за сухопътните войски на Гърция и Турция за Фактографската информационно-търсеща система на български език и образците документи, които им бяха показани.

Ръководителят на немската делегация изяви желание да се запознаят с работата на нашия изчислителен център и особено с Фактографската информационно-търсеща система през второто тримесечие на 1981 г. Същият постави въпроса и за организиране на двустранен обмен на разузнавателна информация чрез машинни носители - магнитни ленти от началото на 1982 г. Той заяви, че ще постави тези въпроси пред началника на РУ-ГЩ на ННА на ГДР за обсъждане по време на предстоящата среща на началниците на РУ-ГЩ.

208

Ръководителят на унгарската делегация изяви желание да се запознаят с Фактографската информационно-търсеща система, като посетят нашия изчислителен център през февруари 1981 г. В този смисъл ще докладва на техния началник за съгласуване на въпроса по време на срещата на началниците на РУ-ГЩ през октомври 1980 г. Пожела да им предоставим описание и дистрибутивна лента с програми за непосредствено използуване за системата "ПОИСК" за разработване на документални информационно-търсещи системи.

Проведената работна среща показа стремежът на всички органи по автоматизация за бързо и качествено решаване на въпросите по автоматизацията и внедряването им в дейността на РУ-ГЩ на СВД.

За първи път нашето управление показа разработка, която предизвика интерес и учудване от краткия срок и ограничения състав, с който е извършена.

Според мнението на делегациите от братските армии, срещата бе проведена на много добро равнище и допринесе за по-нататъшното разширяване и уточняване на взаимодействието между СВД в областта на автоматизацията на информационните процеси в разузнаването.

От проведената работна среща по автоматизация на информационните процеси за нас произтичат следните задачи:

1. През седмата петилетка усилията да се насочат за избиране на такъв програмен апарат, който да позволи ефективно и качествено решаване на по-голяма част от задачите за ЕИМ с една програмна система, която да стане типова за всички РУ-ГЩ на СВД.

За тази цел през първото полугодие на 1981 г. да се съгласува планът за съвместна работа с РУ-ГЩ на УНА по точки 5 и 8 от Перспективния план.

2. Още през 1981 г. да започне подготовката за обмен на разузнавателна информация между РУ-ГЩ на СВД чрез машинни носители и чрез унифицирани форми от документи, като се започне работа на двустранна основа с РУ-ГЩ на ННА на ГДР.

3. Предлагам да удовлетворим молбите на делегациите за изпращане на документация и на РУ-ГЩ на ННА на ГДР и РУ-ГЩ на УНА за запознаване с нашия изчислителен център и Фактографската информационно-търсеща система в предложеното от тях време.

НАЧАЛНИК ОТДЕЛ РТ И МТО
ПОЛК. ИНЖ. (ИОНЕВ)

№ 02041/25.9.1980 г.
Отпечатано в 1 екз.
МС

Из архивите на ДС

Д-0401

ПОДЕЛЕНИЕ 22670
№ 00532 2-4-80
от 5 листа 401

204

Сов. секретно

Экз. №

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

ПРОТОКОЛЬНАЯ ЗАПИСЬ

двусторонней рабочей встречи делегаций Разведывательного управления Генерального штаба Болгарской Народной Армии и Разведывательного управления Генерального штаба Войска Польского, состоявшейся в городе Варшаве в период с 18 по 21 марта 1980 года.

В соответствии с двусторонним соглашением, в период с 18 по 21 марта 1980 года состоялась в Варшаве рабочая встреча делегаций Разведывательного управления Генерального штаба Болгарской Народной Армии и Разведывательного управления Генерального штаба Войска Польского, посвящённая обсуждению состояния сотрудничества и направлений дальнейшего его развития, а также обмену взглядами и опытом в разведывательной деятельности.

В рабочей встрече принимали участие:

а/ Со стороны Разведывательного управления Генерального штаба Болгарской Народной Армии:

– Заместитель Начальника Генерального штаба, Начальник Разведывательного управления – генерал-лейтенант Васил Савов ЗИКУЛОВ;

–Заместитель Начальника управления по информации – генерал-майор Георги Проданов ПОПОВ;

- Заместитель Начальника управления по агентурной разведке – полковник Любен Димитров ДОБРЕВ.

б/ Со стороны Разведывательного управления Генерального штаба Войска Польского:

- Начальник Разведывательного управления – полковник Эдвард ПОРАДКО;
- Заместитель Начальника управления по оперативной части – полковник Роман МИШТАЛЬ;
- Заместитель Начальника управления по информации – полковник Бернард ВОЗНЕЦКИ;
- секретарь делегации – полковник Владислав БОЙЧУК.

Переговоры проводились в секциях Начальников управлений, агентурной стратегической разведки и информации. Были обсуждены следующие основные вопросы:

1. Основные изменения в военно-политической обстановке в мире.
2. Оценка состояния двустороннего сотрудничества и предложения дальнейшего его совершенствования.
3. Обмен опытом по вопросам организации, планирования и деятельности обоих Разведывательных управлений в областях агентурной и информационной работы и войсковой разведки.
4. Обмен опытом в области агентурно-организационной работы, а также информацией об оперативной обстановке в разведываемых странах.
5. Проблема боевой готовности разведывательных органов.
6. Обмен опытом по вопросам технического обеспечения разведывательной деятельности.

Из архивите на ДС
211

Из архивите на ДС

212

206

Обе стороны единодушно констатировали, что в последнее время произошли существенные изменения в военно-политической и оперативной обстановке в разведываемых районах и странах.

Правящие круги главных капиталистических стран во главе со США, прикрываясь за мнимой угрозой со стороны государств - участников Варшавского Договора, проводят мероприятия, направленные на обострение военно-политической обстановки в мире. Мирной политике стран социалистического содружества они противопоставляют политику новой напряженности в международных отношениях, усиления гонки вооружения, политику "холодной войны".

Решения декабрьской сессии Совета НАТО о размещении евростратегического ядерного оружия в Западной Европе усилили угрозу миру и вновь показали, что американская администрация явно стремится к ведению политики с позиции силы. Это подтверждается т. наз. доктриной Картера, выдвигающей "право" США на интервенцию в любом районе мира. Практическим её выражением являются создание "сил быстрого реагирования", строительство военных баз в Индийском океане, проникновение 7 флота в Персидский залив, демонстрация военной мощи США у границ Ирана, усиление поставок оружия реакционным государствам, укрепление военного сотрудничества с КНР.

Единодушно было подчёркнуто, что сотрудничество между Разведывательными управлениями Генеральных штабов БНА и БП продолжает успешно развиваться и совершенствоваться во всех областях агентурной стратегической разведки, информационной работы и войсковой разведки.

Обе стороны считают целесообразным приложить все усилия в целях улучшения форм взаимодействия в соответствии с рекомендациями, сделанными в отдельных секциях в ходе настоящей рабочей встречи, а именно:

207

а/ В области агентурной стратегической разведки:

- практиковать проведение рабочих встреч и консультаций на уровне Заместителей Начальников управлений по оперативной части;
- обмениваться текущей информацией и разработками по изменениям в оперативной обстановке и мероприятиям контрразведывательных служб противника против зарубежных аппаратов наших стран;
- продолжать тесное сотрудничество между военными атташе обеих сторон, особенно по обмену информацией о вооруженных силах НАТО и других капиталистических государств, оперативной и контрразведывательной обстановке, провокаторах и агентах /сотрудниках/ специальных служб противника;
- провести во второй половине 1980 года в Отделе оперативной техники РУ ГШ ВП консультацию для специалистов РУ ГШ БНА;
- провести в РУ ГШ БНА консультацию для специалистов по разведывательной технике РУ ГШ ВП. Время консультации будет определено дополнительно.

б/ В области информации продолжать:

- обмен информационными разработками, подлинными материалами;
- обмен информацией об изменениях в строительстве и о состоянии боевой готовности и боевой подготовки в вооруженных силах НАТО;
- совершенствование сотрудничества Командных Пунктов, в частности по обмену текущей информацией;
- обмен опытом по применению микрофильмовой техники и автоматизации информационной работы.

Из архивите на ДС

Из архивите на ДС

214

№ 8

в/ В области войсковой разведки:

- продолжать развивать двустороннее сотрудничество в целях дальнейшего развития и совершенствования теоретических взглядов и разведывательной техники, а также методов подготовки кадров разведывательных частей;
- в более широких рамках обмениваться опытом по вопросам разведывательно-боевой работы, а также организации и способов ведения разведки в морских и десантных операциях.

Очередную рабочую встречу Начальников Разведывательных управлений предлагается провести в Народной Республике Болгарии.

Настоящая Протокольная запись составлена в двух экземплярах на русском языке - по одному экземпляру для каждой из сторон.

Варшава, 21 марта 1980 года.

НАЧАЛЬНИК РАЗВЕДУПРАВЛЕНИЯ
ГЕНЕРАЛЬНОГО ШТАБА ВП

Полковник Эдвард ПОРАЙКО

21/III 80 г.

ЗАМЕСТИТЕЛЬ НАЧАЛЬНИКА ГШ БНА
НАЧАЛЬНИК РАЗВЕДУПРАВЛЕНИЯ

Генерал-лейтенант В.С. ЗИКУЛОВ

Из архивите на ДС

83

МИНИСТЕРСТВО НА НАРОДНАТА ОТБРАНА
ГЕНЕРАЛЕН ЩАБ

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

СЕКРЕТНО
Екз. №...6

ТУК - КЪМ ДЕЛО № 01807

ИНФОРМАЦИЯ
№ 182

Донесения на военните аташета и резидентурите под прикритие

1. Някои мерки на новото френско ръководство в областта на военната политика. Независимо че е създадено с краткосрочен мандат (до провеждането на парламентарните избори през юни т.г.), новото френско правителство предприема някои стъпки, които в известна степен разкриват насоките на военната му политика.

Едновременно с назначаването на генерал Е. Хюберт за нов командуващ Стратегическото авиационно командуване (САК) на ВВС министърът на отбраната Ш. Ерню е обявил решението си за временно прекратяване на разработките по различните програми за развитие на френското ядрено оръжие, в това число програмата за неутронното оръжие. Той мотивирал това с необходимостта от подробното

Из архивите на ДС

216

изучаване на програмите и оценката за тяхната целесъобразност. Според някои източници, като се имат предвид известните позиции на Митеран, тази стъпка не следвало да се оценява като намерение за коренно преразглеждане на възприетата военна и по-специално ядрена политика на Франция. Не е изключено обаче по вътрешнополитически съображения (главно за спечелване на общественото мнение) новото френско ръководство да постави въпроса за неутронното оръжие на обсъждане в парламента, което би могло да доведе до изменения на съществуващата програма.

Министрите на отбраната и на външните работи са потвърдили по същество досегашния курс на търговията с френско оръжие, но с прилагане на диференциран подход. Въпреки че не е обявено официално, възможно е в бъдеще да бъдат спрени доставките за страни с реакционни режими с цел укрепване престижа на Митеран и социалистическото правителство. Към арабските страни е проявено специално внимание, като лични представители на президента са ги уверили за намеренията му да разширява всестранното сътрудничество на Франция с тях.

Във въоръжените сили на Франция са предприети и мерки, които са насочени пряко към спечелване на доверието на личния състав към правителството и укрепване на позициите на Социалистическата партия (ФСП) в парламентарните избори. Към тях се отнасят отменянето на наложените до 25.5 т.г. дисциплинарни наказания, включително реабилитирането на около 100 военнослужещи, арестувани по

Из архивите на ДС

време на президентските избори заради пропаганда против Жискар д'Естен, осигуряването на безплатни пътувания на срочнослужещите, за да гласуват през юни в родните си места и др. Същата цел преследва и преустройването на апарата на Министерството на отбраната, в който на отговорните постове се назначават компетентни специалисти, предимно от ФСП.

РП-Париж

2. По обстановката в Полша. Общата политическа нестабилност в страната и настроенията на колебание и несигурност в ПОРП дават отражение и в партийните организации на въоръжените сили. Според източник от ГЩ, някои военнослужещи, в това число офицери, преминаващи в запаса, връщали партийните си билети. В хода на отчетно-изборната кампания на ППО някои от генералите във висшите ръководни органи не са били избрани за делегати на армейските партийни конференции. Сред тях са първият заместник-началник на ГЩ генерал-лейтенант Хумаловски, заместник-началникът на Главно политическо управление генерал-майор Шацило, началникът на Военната академия на ГЩ генерал-полковник Каминski.

В същото време независимият самоуправляващ се профсъюз "Солидарност" продължавал да укрепва и разширява влиянието си в армията. На 25.5 т.г. десет отраслови профсъюза от военната промишленост и волнонаемни служители от Полската войска са се присъединили към него. По решение на Министерството на правосъдието работници, уволнени за

Из архивите на ДС

проявени симпатии към "Солидарност", били върнати отново на работа в системата на МНО.

Профсъюзът "Солидарност" продължавал да изгражда своя структура наред с държавната, опитвайки се да ограничава дейността на държавните учреждения и да засили ролята си в тях. На редица места били създадени профсъюзни органи за охрана и поддържане на обществения ред, противопожарни групи, а също така и снабдителна мрежа, която да се използува в случай на безредици. Наред с издаването на собствени печатни органи нараства влиянието на профсъюза в държавните средства за масова информация.

Военен аташе-Варшава

3. По взаимоотношенията между Румъния и САЩ. По покана на Великото национално събрание (ВНС) на СР Румъния в страната пребивава американска делегация, водена от председателя на Комитета по военните въпроси при Камарата на представителите на Конгреса на САЩ Мелвин Прайс. В състава й влизат депутати, съветници и експерти. Тя е била приета от председателя на ВНС Николае Джосан, члена на Политическия изпълнителен комитет, секретар на ЦК на Румънската комунистическа партия и председател на Военната комисия към ВНС Йон Коман и министъра на националната отбрана генерал-майор Константин Олтяну. В разговорите между двете страни било подчертано, че отношенията между СРР и САЩ се развиват положително и че съществуват възможности за разширяване на сътрудничеството.

Военен аташе-Букурещ

Из архивите на ДС

219

4. По разместване на команден състав във въоръжените сили на Турция. На 28.5 т.г. е влязла в сила заповед за разместване на офицерски и сержантски състав от турските въоръжени сили. Това е второ извънредно разместване за тази година (ежегодната разстановка се извършва през август). През март т.г. бяха преназначени над 2000 генерали, офицери и сержанти. Според постъпващите данни, това било резултат от направените разкрития за участието на част от командния състав в дейността на някои политически партии и движения преди преврата.

Според някои източници, разместванията създавали несигурност сред офицерските кадри и засилвали недоволството им от кадровата политика на военното ръководство. Особено силно било недоволството сред офицерите от кюрдски произход, което се подсилвало и от репресивните мерки срещу кюрдските организации в страната.

РП-Анкара

№ 01429/2.6.1981 г.
Отпечатана в 1 екз.
Размножена в 5 екз.
ГВ

1802 23

МИНИСТЕРСТВО НА НАРОДНАТА ОТБРАНА
ГЕНЕРАЛЕН ЩАБ

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

СЕКРЕТНО
Екз. № 1

Към дело
Екз. № 2 – Началника на под.24190
Екз. № 3 – Началника на под. 22010
Екз. № 4 – Началник-щаба на под.18980

ТУК

И Н Ф О Р М А Ц И Я

№ 50

Защитни съоръжения за населението
на основните страни от НАТО

Една от главните задачи на гражданската отбрана (ГО) на страните-членки от НАТО е осъществяването на комплекс от мероприятия за осигуряване на защитата и оцеляването на населението в условията на съвременната война. Решаването на тази задача се постига чрез създаване на системи от защитни съоръжения, а също чрез евакуация и разсредоточаване на населението.

Системите от защитни съоръжения за населението се създават чрез строителство на нови скривалища, реконструкция на скривалищата от периода на Втората световна война, проверка на подземните помещения в сградите и оборудване в тях на укрития, изграждане на укрития в подземните помещения на новостроящите се сгради. В някои страни като скривалища за населението се планира да бъдат използувани след

0459

26.08.82.

съответното дооборудване изоставените различни рудници и други неизползувани подземни разработки.

Новите защитни съоръжения се строят най-вече в скандинавските страни, където в скалите масово се изграждат скривалища с повишена защитеност против ударната вълна на ядрения взрив. Например в Норвегия от общия брой на обществените убежища, изчислени за 200 хил.души, 65% са оборудвани в скали. Общо в страната, като се имат предвид и частните укрития, могат да бъдат защитени над 1,7 млн. души, или повече от 40% от населението. Нови укрития се строят и във ФРГ, където засега има противоатомни убежища за 1,9 млн.души.

Обследването на подземните помещения на сградите и оборудването в тях на укрития, а също изграждането на укрития в новостроящите се сгради се препоръчва от законодателствата по гражданската отбрана във всички страни от НАТО. Мащабите на реализирането на тези препоръки обаче до голяма степен зависят от държавните субсидии и дотации, предоставяни на собствениците на сградите за оборудване на укрития.

От 1961 г. органите за ГО на САЩ са проверили и признали за подходящи за укрития над 250 хил.помещения за 238 млн.души, от които 119 хил.помещения за 120 млн.души са оборудвани като противорадиационни убежища (в т.ч. 57 хил.убежища за 23 млн.души след съответното дооборудване могат да се използуват и като противоатомни убежища).

Във Франция са проверени около 10 хил.здания, различни съоръжения, подземни галерии, пещери, подходящи за противорадиационни убежища. Освен това по частна инициатива в отделни случаи в конструкциите на строящите се сгради се внасят елементи за усилване на защитните свойства на подзем-

Из архивите на ДС
221

Из архивите на ДС

222

ните помещения с незначителни или без каквито и да е допълнителни разходи за строителство. Разработен е също така типов проект за вкопани покрити автомобилни паркинги,които при необходимост могат да се използуват като обществени противорадиационни убежища.

Във ФРГ, Англия, Италия и Гърция се реконструират убежищата от периода на Втората световна война. В редица страни от Западна Европа широко се практикува оборудването като укрития на съоръжения с двойно използуване, т.е. съоръжения, които в мирно време се използуват като гаражи, стрелбища, складове и др., а във военно време - като укрития. Във ФРГ в скривалищата от Втората световна война и в съоръженията с двойно използуване, шахтите, пещерите и др. могат да бъдат скрити около 4,7 млн.души, а заедно с противоатомните убежища - 6,6 млн.души или 10% от населението на страната. В Англия наред с оборудването при необходимост като скривалища на подземните помещения на жилищните сгради се предвижда използуването на останалите след Втората световна война 10 хил. обществени и 100 хил.частни укрития с неголяма вместимост, както и тунелите и станциите на метрото. В Италия се водят на отчет останалите запазени от времето на Втората световна война бомбоубежища, като частично са възстановени и дооборудвани, за да могат да бъдат използувани като обществени скривалища. Предвижда се за скривалища да служат различни подземни съоръжения, включително и станциите на метрото. Приетият през 1946 г. в страната закон, който задължава собствениците да строят новите жилищни сгради с подземни помещения, оборудвани като укрития за живеещите,практически не се изпълнява.

С изключение на САЩ, Норвегия и Дания в останалите

Из архивите на ДС

страни от НАТО като цяло осигуреността на населението със защитни съоръжения е ниска (средно около 10%). Това е една от слабите страни на ГО на страните-членки на блока. Основната причина са недостатъчните финансови средства, отделени за тези нужди, както и незначителните субсидии и дотации за частните собственици, предоставяни за оборудването на укрития.

223

ЗАМ.-НАЧАЛНИК НА ПОДЕЛЕНИЕ 22870

ГЕНЕРАЛ-МАЙОР (ПОПОВ)

25.02. 1981 г.

№ 0459/24.2.1982 г.
Отпечатана в 1 екз.
Размножена в 3 екз.
/СС

402
18.1.1985

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

156

СТРОГО СЕКРЕТНО
Екз.единствен

ПО СЪТРУДНИЧЕСТВОТО С РАЗУЗНАВАТЕЛНИТЕ ОРГАНИ НА СЪЮЗНИТЕ АРМИИ В ОБЛАСТТА НА ОПЕРАТИВНОТО И ТАКТИЧЕСКОТО РАЗУЗНАВАНЕ

През 1982 г. проблемните въпроси на оперативно-тактическото разузнаване РУ-ГЩ решаваше в тясно взаимодействие и с братската помощ на разузнавателните органи на съюзните армии. Особено активно и ползотворно се осъществяваше сътрудничеството с ГРУ-ГЩ-ВС СССР.

С помоща на ГРУ ни беше организирана консултация с началника на разузнавателно управление към Главния щаб на ВВС на СССР генерал-лейтенант Пестров по организационното изграждане на разузнавателните органи на въздушното разузнаване в БНА.

Голяма помощ ни оказа ГРУ по въпросите на Р и РТР. Съвместно с тях беше обсъдена организационно-щатната структура на органите за Р и РТР и бяха набелязани пътищата за тяхното развитие и усъвършенстване на базата на внедряването на нови апаратури и комплекси за разузнаване. Ценна помощ ни беше оказана от съветските специалисти при проектирането на новия радиоприемен център и определянето на перспективната апаратура за Р и РТР, с което трябва да бъде оборудван. Съвместно със съветски специалисти за Р и РТР беше осъществено разузнаване на ученията на НАТО на ЮЕТВД "Дистант Дарм-82" и "Дисплей Дитърминейшън-82".

002605

Из архивите на ДС

Съществена и своевременна помощ получихме от ГРУ по реализирането на плана за материалното и техническото осигуряване на Управлението и неговите органи. Благодарение на оказаното ни съдействие, заявената за 1982 г. разузнавателна техника в основни линии е получена. Освен това, извънпланово ни беше предоставена известно количество специална радиоприемна и радиотехническа апаратура.

През м.април 1982 г. у нас се проведе консултация със специалисти от ГРУ по въпросите на стратегическата агентурна радиосвръзка. На нея освен голямата помощ, която ни оказаха те, дадоха и висока оценка на разработените със силите на управлението КВ радиостанция за стратегическа агентурна радиосвръзка и системата за предаване на информация по УКВ радиоканал.

На специалисти от Унгария беше предоставена възможност у нас да бъде изпробвана, изработена от тях, приемна апаратура за радиоразузнаване от позициите на в.Г.Перелик и Вишеград.

Ползотворно за нас беше заседанието на научно-техническата комисия на ГРУ(РУ)-ГЩ на страните от Варшавския договор през м.август в ЧССР-гр.Прага.

През 1982 г. продължи съвместната работа с ГРУ(РУ)-ГЩ на страните участнички във Варшавския договор по автоматизацията на някои процеси в управлението на ОТР. По този въпрос се проведе работна среща на представители на секцията по ОТР от 27 до 30 юли 1982 г. в Москва.Пристъпи се към усвояване на втората задача от перспективния план на секцията: "Автоматизация на разчетите по определяне на силите и средствата за оперативно разузнаване по задачи и обекти за разузнаване." През първото полугодие на т.г. ще се осъществи получаването на документацията, програмното осигуряване и обучението на определения личен състав.

№002605/28.12.1982 г.

Д 246 - IV
1

СТРОГО СЕКРЕТНО
Екз. единствен

ИНФОРМАЦИОННО ДОНЕСЕНИЕ
/По информации № № 5,30,63,117/

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

От достоверен източник се установи:

1.На заседание на испанското правителство,състояло се през декември 198. г. е решено да бъде подписана предварителна договореност със САЩ за закупуване на 84 самолета F - 18.

2.На американския кораб MOOSBURGGER е монтирана нова сонарна система SQS-53-B ,която била в състояние да търси,открива,разпознава и следи едновременно голям брой бързодвижещи се цели.Сонарът бил монтиран в носовата част на кораба под нивото на водата.Бил производство на фирмата HUGHES.

Изпратено в картотеката на 10.2.1983 г.

3.На 19.1.1983 г. в щаба на НАТО било проведено заседание,на което били обсъдени основните принципи за дългосрочното планиране на мобилизирането на запасни в страните от блока.Представител на щаба на НАТО е заявил,че тези принципи не били обвързващи за страните-членки на блока.Планирано било дългосрочното планиране да се извърши в два етапа.Представителят на ФРГ е предложил мероприятията за първия етап, които трябвало да се осъществят до 1990 г.,да бъдат включени в предложенията-задачи за въоръжените сили за периода 1985-1990 г.,а мероприятията от втория етап да останели като основни принципи за дългосрочно планиране.Той е бил подкрепен от представителите на Италия и Гърция. Последният е изтъкнал особе,че Гърция не била в състояние да изпълни мероприятията от първия етап без външна помощ.Турският представител е заявил,че становището на Турция за мобилизацията на запасните било изпратено в щаба на НАТО през март 1982г.Той подчертал,че някои от мерките за първия етап,например въпросите,свързани със срока на службата в поделенията от категория "С",не можели да се изпълнят от Турция,други вече се изпълнявали,а изпълнението на трети било свързано с финансови затруднения и конституционни проблеми.

4.На 21.1.1983 г.в Министерския съвет на Белгия е бил обсъден въпросът за закупуване от САЩ на 44 самолета F-16,без да е взето окончателно решение.Според министъра на финансите,за закупуването би трябвало да бъдат необходими 30,3 млрд.долара.Ако сметте бъдат съдържащо

I - 00278

производство между САЩ и Белгия щели да бъдат изразходвани 34,3 млрд.долара.Независимо от това този случай бил за предпочитане, тъй като щял да спомогне за намаляване на безработицата през следващите 10 години.

Планирало се при съвместно производство Белгия да произвежда двигателя и корпуса на самолета.Двигателят щял да се произвежда от фирмата FABRIQUE NASIONALE HERSTAL

№ I - 00278/9.2.1983 г.
Отпечатано в 1 екз.
ГН

Из архивите на ДС

I-054-7

10

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

СЕКРЕТНО
Екз.единствен

СОТРУДНИЧЕСТВО В ОБЛАСТИ Р и РТР МЕЖДУ
РУ-ГШ БНА И РУ-ГШ ВНА

Нше сотрудничество в области Р и РТР продолжается уже 25 лет, имеет достаточно тесные связи и продолжает развиваться.

На многосторонней основе в рамках стран Варшавского договора ежегодно проводятся встречи специалистов служб Р и РТР, на которых они обмениваются опытом по организации и ведению разведки, совершенствованию организационной структуры, подготовке операторов, автоматизации процессов добывания, обработки и анализа и др.

Ежегодный обмен документами по состоянию и функционированию связных и радиотехнических систем противника, а также обмен опытом во время организации и в ходе ведения разведки крупных учений НАТО типа "Винтекс" помогает повышать эффективность Р и РТР.

Особенно тесное сотрудничество между службами Р и РТР наших стран на двусторонней основе. Это прежде всего долговременное взаимодействие в области радиопеленгации. Организация взаимодействия в этой области помогает значительно повышать возможности радиоразведки.

В результате совместных усилий сейчас более успешно определяется местоположение радиостанций обслуживающих ОВС НАТО в южной и юговосточной части ЮЕТВД, кораблей из состава 6-ого американского флота при их маневрировании в Центральной и западной части Средиземного моря, полевых артиллерийских отрядов и артилерийско-технических групп

0476

Из архивите на ДС

229

ВС США в Европе, расположенных на территории Италии, Греции и Турции.

Ежегодный обмен анализами работы радиопеленгаторных постов постоянно помогает повышать их эффективность. В минувший год сохранилась тенденция к увеличению количества поданных команд и использованных результатов пеленгации.

В связи с дальнейшим развитием сотрудничества в области радиопеленгации с учетом использования новых технических средств необходимо более подробно обсудить и решить вопросы устройств и связанных с этим мероприятий по радиосвязи, подготовке операторов и другие организационные вопросы.

Другое направление нашего взаимодействия - представленная возможность Вашим специалистам работать на передовых позициях Р и РТР территории НРБ в приграничной полосе.

В минувшем году была испытана и опробована вновь разработанная аппаратура радиоразведки ВНР с наших позиций в районе Голям Перелик и Вышеград. Одновременно с решением специальных вопросов, связанных с испытаниями аппаратуры было сделано исследование и оценка радиоэлектронной обстановки на этих двух наших позицях . В результате этого раскрыт ряд новых источников информации, разработка которых повысит наших возможности по добыванию новой информации о противните. В связи с этим для нас представляют интерес результаты, которые получены с помощью технического анализа вновь раскрытых передач и возможности добывания от них информация.

Мы высоко ценим вклад ВНР в развитие средств радиоразведки и в разработку новых образцов разведывательной техники. В наших добывающих подразделениях эффективно

Из архивите на ДС

230

12

используется определенное количество разведывательной техники, выпускаемой ВНР.

Особой интерес для нас представляют новый приемник типа ДМВ 2/18 в диапазоне от 2000 по 18000 МГц. которой показал свои большие возможности при поиске и исследовании сверхвысокочастотного диапазона и коротковолновой радиопеленгатор Р-1301 М3, разработанный в ВНР. С введением этого пеленгатора мы считаем, что решается один очень сложной вопрос по КВ пеленгованию в критической зоне (в отношении распространения радиоволн).

Его тактико-технические характеристики позволяют успешно и полно решать задачи по ведению разведки в армейской операции. Мы желали бы в дальнейшем поставки таких пеленгаторов. В связи с этим возникает ряд вопросов по согасованию этих пеленгаторов с новыми советскими КВ приемниками "Катран" и необходимости для этой цели дополнительной аппаратуры.

Считаем, что наше сотрудничество должно расширяться, обмениваться положительным опытом в направлениях: разработка устройств автоматизированного поиска и перехвата дискретных радиопередач в КВ диапазоне; технического распознавания радиоэлектронных средств ; устройствам по радиоразведки спутниковых линий связи и дополнительной аппаратуры для приема специальных видов передач. Мы оцениваем сотрудничество в области Р и РТР как весьма полезное. Оно способствует делу повышения эффективности радиоразведки и более качественному выполнению наших совместных радиоразведывательных задач.

№ 0476/10.III.1983 г.
Отпечатано в 1 экз.
СЗ

11

СТРОГО СЕКРЕТНО
Екз.единствен

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

ИНФОРМАЦИОННО ДОНЕСЕНИЕ

Според достоверен източник, на пролетната сесия на Групата за ядрено планиране на НАТО /22-23.3.1983 г./ във Виламура, Португалия, айнбъргър,след като разяснил американската програма за стратегическите ядрени оръжия,е заявил,че самолетите"Б-1Б" щяли да бъдат използувани като стратегическибомбардировачи до 1990 г.,след което щели да бъдат използувани самолетите "Стелт". Подчертал е,чеСАЩ можели да преминат към съкращаване на стратегическите си ядрени оръжия едва след разполагането на модерните системи.

На сесията е било изтъкнато,че Белгия и Холандия били определили районите за разполагането на ракетите КРУЗ.Министрите на страните,на чиито територии се планира разполагането на ракетите със среден радиус на действие,след като подчертали,че "нулевият вариант" бил идеално решение,са заявили,че с цел да се излезе от безизходицата и да се облекчи натиска на общественото мнение,било необходимо САЩ да направят известни стъпки.Постигането на частично споразумение като първи етап,не премахвало възможността през втория етап да бъдел поставен отново въпроса за нулевото решение,което било и крайната цел на НАТО.

№ I-00734/13.4.1983 г.
Отпечатано в 1 екз.
ГГ

СТРОГО СЕКРЕТНО
Екз.единствен

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

ИНФОРМАЦИОННО ДОНЕСЕНИЕ
/По информация № 424/

От достоверен източник се установи,че в проектобюджета на Франция за периода 1984 - 1988 г. се предвиждало:

а/ в областта на ядрените сили:

- приемане на въоръжение на шестата атомна ракетна подводна лодка през 1986 г.
- поставяне на стапел на седмата атомна ракетна подводна лодка;
- строителство на три атомни торпедни подводни лодки
- строителство на един атомен авионосец.

б/ В областта на конвенционалните сили:

- създаване на тактическо формирование в сухопътните войски,включващо вертолетни,бронетанкови и противотанкови части;
- обновяване на надводния флот;
- намаляване на броя на войниците от въоръжените сили с 30 000 души,в това число 2 000 от сухопътните войски.

№ I-00964/12.5.1983 г.
Отпечатано в 1 екз.

А-54 Т-III

п-к Жонев

22

ПОДЕЛЕНИЕ 22870
Вх. № 00291-0-83
от 5 листа Д №

СТРОГО СЕКРЕТНО
Екз.№ 2

С О Ф И Я – МИНИСТЕРСТВО НА НАРОДНАТА ОТБРАНА – ГЩ
ЗАМ.НАЧАЛНИК ГЩ И НАЧАЛНИК ПОД.22870

Т У К – КОМАНДУВАЩИЯ В М Ф

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

Д О К Л А Д

за резултатите от съвместната работна среща на специалисти от РУ–ЧФ–СССР и РО–Щаб ВМФ–НРБ
(10–14.5.1983 г.)

В съответствие с плана за осигуряване изпълнението на съвместните мероприятия на ЧФ–СССР и ВМФ–НРБ, предвидени в плановете на ОВС на страните–членки на Варшавския договор за 1983 година, в периода от 10 до 14 май 1983 година в гр.Севастопол беше проведена среща за обмяна на опит между специалисти от РУ–ЧФ–СССР и РО–Щаб ВМФ НРБ по въпросите на съвместната организация и водене на разузнаването и информационната дейност и за съгласуване на документи по използуване на данните от въздушното разузнаване.

Работата се проведе по предварително утвърден план. В хода на срещата бяха разгледани и беше обменен опит по следните въпроси:

I. <u>ПО СЪВМЕСТНАТА ОРГАНИЗАЦИЯ И ВОДЕНЕ НА РАЗУЗНАВАНЕТО НА ТЕАТЪРА</u>: бяха обсъдени пътищата за повишаване ефективността на разузнаването по време на сбор–похода на Обединената ескадра, тренировката на ударните сили на съюзните флотове в Черно море, зачотно–тактическото учение на съединенията и частите от ВМФ–НРБ и при про–

Из архивите на ДС

234

23

вждане похода за изучаване на Югозападния ТВД с хидрографния кораб № 61. Съгласувани бяха изходни данни за оперативно-тактически разчети по възможностите на силите за разузнаване при планиране на същото.

Бяха ни предоставени разчетни данни по възможностите на разузнавателната авиация на ЧФ-СССР и особено за морската разузнавателна система МРСЦ "Успех".

II. ПО ИНФОРМАЦИОННАТА ДЕЙНОСТ: бяха обсъдени военно-политическата обстановка на ЮЗТВД, повседневната и оперативна организация на ВМС на Турция, новите моменти във възгледите на вероятните противници за използуване на родовете сили от ВМС при водене на бойните действия на театъра, перспективите за развитие на бойния състав на ВМС на Турция и Гърция до 1995 година, новите елементи в оборудването на морския ТВД и редът за взаимния обмен на информация по противника.

Бяха ни предоставени данни и материали: по способите за използуване на ударните катери, особено въоръжените с ПКР "Харпун", и подводните лодки от ВМС на Турция, по разузнавателно-ударните системи "Аутло Шарк", "Ассолт Брейкър" и други, по оборудването на позиции за брегови ракетни комплекси "Харпун" в района на Проливната зона, схема на районите за очакване и районите за бойно патрулиране във военно време на подводните лодки от ВМС на Турция, а също така снимки на кораби и брегови обекти от ВМС на Турция.

III. ПО ВОДЕНЕТО НА РАДИО- И РАДИОТЕХНИЧЕСКОТО РАЗУЗНАВАНЕ: беше обсъдена съвместната работа по радиопеленгуването и техническото разпознаване на обектите от ОВМС на противника и пътищата за повишаване на тяхната ефективност, въпроси по обезпечаване на радио-

24

техническото разузнаване на ВМФ НРБ с по-съвременни образци разузнавателна апаратура. Беше осъществен взаимен обмен по използваните радиоданни, позивни и техническите параметри по обектите на ОВМС на разузнаваните страни.

Планът за работа на срещата беше изпълнен. По всички обсъждани въпроси беше достигнато единно разбиране. В резултат от срещата съвместно бяха разработени следните препоръки:

1. Приемането на данни от разузнавателните самолети на ЧФ-СССР непосредствено от командните пунктове и корабите от ВМФ НРБ в мирно време е целесъобразно да се отработва при влизане на кораби от ОВМС на НАТО в Черно море и при провеждане на съвместни учения от нашите флотове с привличане на сили от въздушното разузнаване на ЧФ СССР. Свръзката между самолетите от ЧФ и командните пунктове и корабите от ВМФ НРБ ще се осъществява съгласно документите "ЮГ-2". За обезпечаване оперативно и скритно предаване на данните е крайно необходимо въвеждането на нова единна разговорна таблица за насочване и целеуказване при съвместни действия на кораби и самолети от ЧФ-СССР и ВМФ-НРБ. Такава таблица вече е разработена от специалисти от РУ-ЧФ-СССР. Тя беше съвместно обсъдена и одобрена на срещата. Предложихме да се ускори въвеждането ѝ в действие, като до това ще използуваме таблица "19725", макар и същата да е неудобна за целта.

2. За повишаване ефективността на съвместното разузнаване по време на сбор-похода на Обединената ескадра (27.6-16.7.1983 г. и тренировката по управление на ударните сили на съюзните флотове в Черно море (27.6-2.7.1983 г.), същото да се води по единни планове, разработени от РО-Щаб ВМФ с участието на специалисти от РУ-ЧФ-СССР. В състава на ЩП-Р на КП ВМФ-НРБ да се включат представители на РУ-ЧФ-СССР. По време на сбор-похода на Обединената ескадра да се осъщест-

Из архивите на ДС

Из архивите на ДС

236

вява периодично прехвърляне на представителя на РУ-ЧФ-СССР на нашия военен транспорт № 311 за оказване на помощ на групата за радио- и радиотехническо разузнаване от ВМФ-НРБ.

3. За достигане на висока ефективност и натрупване на опит по съвместно използуване на силите и средствата за разузнаване от ВМФ-НРБ и ЧФ-СССР съвместно да се разработи и проведе разузнавателно учение с комплексно използуване на заделените от двата флота сили и средства за разузнаване по време на провеждането на зачотно-тактическото учение на съединенията и частите от ВМФ-НРБ. За съвместното разработване на документите по ученнето е необходимо в периода 27.6-2.7.1983 година в щаба на ВМФ-НРБ да се изпрати офицер-специалист по въздушно разузнаване от РУ-ЧФ-СССР, като след това същият бъде включен в състава на ЩП-Р на КП ВМФ по време на провеждането на самото зачотно-тактическо учение (11-18.7.1983 г.).

4. За натрупване и обмен на опит и повишаване ефективността на съвместното използуване на разузнавателни кораби да се създаде обединена група за визуално, фото-, радио- и радиотехническо разузнаване, включваща личен състав и техника от ВМФ-НРБ и ЧФ-СССР, на борда на нашия хидрографен кораб № 61 по време на похода за изучаване на ЮЗТВД (3-13.10.1983 г.).

5. При пребазиране на разузнавателна авиация на ЧФ-СССР на български летища за водене на разузнаване на противника от територията на НРБ, тази авиация да решава частни разузнавателни задачи по задание от РО-Щаб ВМФ-НРБ.

6. Да се усъвършенствува взаимният обмен на информация по състоянието на бойната готовност, състава, организацията и замисъла за използуване на ОВМС на НАТО на Югозападния ТВД чрез систематически писмен обмен (чрез шифрограми) на сводки по тези въпроси

Из архивите на ДС

237

към 25-то число всеки месец, както и 10 денонощия след провеждане на учения от противника.

7. За повишаване ефективността на съвместното радиопеленгуване и техническо разпознаване на обектите на ОВМС НАТО на театъра, да продължи провеждането на съвместни учения и редовния обмен на данни, а също така рязко да се повишат изискванията към подготовката и дисциплината на личния състав, носещ вахта във взаимен интерес, предаването на команди да се извършва с разкриването на излъчванията и не се допуска тяхното натрупване, да се вземат мерки по обезпечаването на непрекъсната свръзка в съществуващото радионаправление между 3-ти РО от ЧФ-СССР и ОРТР на ВМФ-НРБ.

8. Да се отправи молба до Генералния щаб на ВС СССР за решаване на двустранна основа въпроса за доставката на ВМФ-НРБ в близко време по установения ред на малогабаритни станции за радиотехническо разузнаване "МРР-1-7". Тази станция не е включена в списъка на въоръжението и техниката, предлагани за доставка на страните от Варшавския договор. Но тя е крайно необходима за въоръжаване на корабите и бреговите подразделения за радиотехническо разузнаване от ВМФ-НРБ.

Нонев! Доложете

Подробните резултати от разгледаните на срещата въпроси, предоставените материали и данни се обработват и ще бъдат включени в съответните организационни и информационни документи и донесения и картотекирани.

№ 001483/18.5.1983 год.
Отпечатано в 2 екз.
НВ 34400

РЪКОВОДИТЕЛ НА ДЕЛЕГАЦИЯТА
ЗАМ.НАЧАЛНИК Р О – Щ А Б В М Ф
КАПИТАН 2 РАНГ _____/СТРАНЧЕВСКИ
26 май 1983 год.

41

СТРОГО СЕКРЕТНО
екз. единствен

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

Информационно донесение
/по инф. № 1347/

Относно плановете за развитието на въоръжените сили на НАТО

Според достоверни данни, на заседанието си на 1.12 постоянният комитет за военно планиране е обсъдил и приел проекто-доклада по планирането на развитието на въоръжените сили на блока, който ще бъде представен на комитета за военно планиране.

Постоянните представители са одобрили балансираното съгласуване на становищата на отделните страни и са изразили задоволство от работата на комитета за изследвания в областта на отбраната. Под претекст за "засилващата се опасност" от страна на Варшавския договор американският представител е подчертал особеното значение на нарастването на бойната мощ на конвенционалните сили на блока. В същия дух се е изказал заместник-председателят на Постоянния военен комитет, който е изтъкнал също, че засилването на конвенционалната отбрана намалявало зависимостта от ядреното оръжие и че е необходимо да се увеличават разходите за военни нужди. Английският представител е подчертал значението на ефикасното използуване на източниците. Той изтъкнал някои недостатъци в методологията на щаба на НАТО за оценка на въоръжените сили на страните и предложил да се разработи нова методология. Представителят на Холандия е оценил, че планирането на въоръжените сили има както военнотехническо, така и политическо значение.

Норвежкият представител е възразил срещу представянето на проекто-доклада в комитета за военно планиране в разглеждания вариант. Той имал предвид трудностите по приемането на оценките на ВК на ОВС на НАТО в Европа, отнасящи се до националните планове и залегнали в допълнението на доклада. Според него, оцен-

Т 002113

ките били произволни, едностранчиви и се отразявали неблагоприятно за страни като Норвегия, които заделяли голяма част от националния бюджет за военни нужди.

Помощникът на генералния секретар на НАТО е обърнал внимание върху значението, което ще има помощта за Гърция, Турция и Португалия.

№ 1-00[illegible]/14.12.1983 г.
Отпечатано в 1 екз.
/МГ

Из архивите на ДС

А-54 Т 1 258

УТВЕРЖДАЮ:

23.06.86

СОВЕРШЕННО СЕКРЕТНО

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

Экз.№ 1

ПРОТОКОЛЬНАЯ ЗАПИСЬ

Совещания начальников разведывательных управлений Генеральных (Главного) штабов армий государств – участников Варшавского Договора, состоявшегося в г.Софии в период с 13 по 16 июня 1986 года

Очередное Совещание начальников разведывательных управлений Генеральных (Главного) штабов армий государств – участников Варшавского Договора состоялось в г.Софии в период с 13 по 16 июня 1986 года.

В работе Совещания приняли участие делегации:

– Разведывательного управления Генерального штаба Болгарской народной армии во главе с генерал-полковником товарищем В.ЗИКУЛОВЫМ;

– Разведывательного управления Генерального штаба Венгерской народной армии во главе с генерал-лейтенантом товарищем Ф.СЮЧ;

– Военной разведки Главного штаба Национальной народной армии Германской Демократической Республики во главе с генерал-лейтенантом товарищем А.КРАУЗЕ;

Из архивите на ДС

– Разведывательного управления Генерального штаба Войска Польского во главе с генералом бригады товарищем Р.МИШТАЛЬ;

– Главного разведывательного управления Генерального штаба Вооруженных Сил Союза Советских Социалистических Республик во главе с генералом армии товарищем П.ИВАШУТИНЫМ;

– Разведывательного управления Генерального штаба Чехословацкой народной армии во главе с генерал-лейтенантом товарищем И.БРОЖЕМ.

На Совещании присутствовала в качестве наблюдателя делегация Управления военной разведки Генерального штаба Революционных Вооруженных Сил Республики Куба во главе с бригадным генералом товарищем Х.БЕРМУДЕСОМ КУТИНЬО.

Начальники разведывательных управлений и их заместители по информации обсудили основные аспекты военно-политической обстановки в мире, рассмотрели итоги выполнения Протокольной записи Пражского (1985 года) Совещания и наметили основные направления дальнейшего совершенствования сотрудничества между разведывательными управлениями Генеральных (Главного) штабов армий государств – участников Варшавского Договора.

I

С учетом состояния военно-политической обстановки в мире и тенденций ее развития начальники разведывательных управлений считают необходимым:

1. Всемерно повышать боевую и мобилизационную готовность органов, соединений и частей разведки, их готовность к успешному решению задач в угрожаемый период и с началом войны.

Из архивите на ДС

260

242

2. Настойчиво добиваться неукоснительного выполнения решения 18-го заседания Комитета Министров обороны государств - участников Варшавского Договора о том, что в новой пятилетке (1986-1990 годы) необходимо значительно повысить возможности военной разведки стран Варшавского Договора за счет оснащения ее новыми техническими средствами, современным вооружением и техникой. На этой основе резко улучшить качество и оперативность добываемой разведывательной информации о военных приготовлениях блока НАТО с целью не допустить внезапности нападения на страны социалистического содружества.

3. Улучшить творческий поиск новых форм и методов работы с целью эффективного преодоления противодействия спецслужб противника.

4. Совершенствовать информационную работу, анализ и оценку разведывательной информации, уделяя особое внимание вскрытию дезинформации противника. Повышать оперативность доведения развединформации до штабов и войск.

5. Принять все меры для значительного улучшения разведывательной и оперативной подготовки разведорганов и боевой подготовки разведывательных частей.

6. Активизировать работу по добыванию образцов вооружения и технической документации о разработке и создании в США и других странах НАТО перспективных систем ядерных и обычных средств поражения, оружия на новых физических принципах.

Особое внимание обратить на добывание технической документации на те системы оружия, которые разрабатываются

Из архивите на ДС

в рамках американской "стратегической оборонной инициативы" и "европейской оборонной инициативы".

7. Совершенствовать сотрудничество, взаимодействие и координацию работы разведывательных управлений в решении разведывательных, информационных и научно-технических задач.

II

Основные вопросы сотрудничества и взаимодействия рассматривались и решались в ходе работы существующих Секций и Научно-технической комиссии, многосторонних и двусторонних встреч и совещаний специалистов, взаимного обмена опытом работы, информационными материалами, образцами военной техники и военной научно-технической документацией.

а) Стратегическая разведка

Сотрудничество в области стратегической разведки осуществлялось в соответствии с решениями Пражского (1985 года) и предшествующих Совещаний начальников разведуправлений. В интересах его дальнейшего совершенствования начальники разведуправлений считают необходимым продолжать:

- углублять сотрудничество между зарубежными военными аппаратами, прежде всего в ведущих капиталистических странах, а также в КНР, повышать эффективность этого сотрудничества; уделять особое внимание установлению тесного и оперативного взаимодействия между военными

Из архивите на ДС

244

аппаратами во время обострения военно-политической обстановки и возникновения кризисных ситуаций;

- обмен обобщенными сводками по оперативной обстановке в основных капиталистических странах осуществлять два раза в год по состоянию на 1 июня и 1 декабря;

- практиковать взаимную информацию по техническим средствам КРО противника, методам их использования,вопросам документального режима в форме ежегодных сводок по состоянию на 1 декабря;

- регулярный обмен данными на лиц, подозреваемых в принадлежности к контрразведывательным органам противника, повышать полноту и достоверность высылаемых сведений.

б) Информация

Запланированные на 1985 год мероприятия в основном выполнены.

Участники Совещания считают необходимым:

- повышать оперативность обмена разведывательными сведениями по линии командных пунктов, особенно в периоды кризисных ситуаций, а также в ходе подготовки и проведения крупных учений объединенных и национальных вооруженных сил стран НАТО;

- с 1.9.86 г. при обмене информационными данными перейти к использованию унифицированных таблиц численности, боевого состава вооруженных сил НАТО по состоянию на 1 июля 1986 г.;

- в январе 1987 года провести очередную рабочую встречу представителей информационных служб и радио- и радиотехнической разведки, в ходе которой согласовать

Из архивите на ДС

вопросы совместной разведки стратегического командно-штабного учения ОВС НАТО "Винтекс-87" и обсудить результаты разведки учений "Отэм фордж-85" и "Отэм фордж-86".

Организацию рабочей встречи поручить Разведывательному управлению Генерального штаба Войска Польского.

В ходе этой встречи провести совещание начальников командных пунктов по обмену опытом работы.

245

в) Оперативная и тактическая разведка

Мероприятия, запланированные на 1985 год, выполнены.

Участники Совещания считают целесообразным очередное заседание Секции Оперативной и тактической разведки провести в **сентябре 1986 года.**

Организацию заседания Секции поручить Разведывательному управлению Генерального штаба Болгарской народной армии.

г) Радио- и радиотехническая разведка

Запланированные на 1985 год мероприятия проведены.

В порядке подготовки к учению объединенных вооруженных сил на Западном направлении в 1987 году обменяться мнениями по боевому применению сил и средств радио- и радиотехнической разведки союзных армий в стратегической операции. Предложения направить в ГРУ ГШ до 1 августа с.г.

Из архивите на ДС

246

д) Автоматизация информационных процессов

Очередное заседание Секции провести в третьем квартале 1986 г., на котором обсудить предложения по комплексной организации работ, связанных с созданием на ЭВМ совместно с Секциями Оперативной и тактической разведки и Радио- и радиотехнической разведки Единой унифицированной базы данных по объектам противника на Европейских ТВД с учетом рекомендаций этих Секций.

Согласованные с Секциями Оперативной и тактической разведки и Радио- и радиотехнической разведки предложения доложить очередному Совещанию начальников разведуправлений.

Организацию проведения заседания Секции поручить Разведывательному управлению Генерального штаба Войска Польского.

е) Научно-техническое сотрудничество

Предусмотренные планом на 1985 год мероприятия выполнены.

Очередное заседание Научно-технической комиссии провести в третьем квартале 1986 года в ГДР.

Организацию заседания НТК поручить Военной разведке Главного штаба Национальной народной армии ГДР.

III

Начальники разведывательных управлений утверждают проекты планов работы Секций Оперативной и тактической разведки, Радио- и радиотехнической разведки, Автоматизации информационных процессов, а также Научно-технической

Из архивите на ДС

комиссии на 1986-1990 гг.

IV

В интересах улучшения работы Секций Оперативной и тактической разведки, Радио- и радиотехнической разведки и Автоматизации информационных процессов начальники разведывательных управлений считают необходимым в последующем заседания Секций проводить под непосредственным руководством начальника разведывательного управления или его заместителя той страны Варшавского Договора, в которой проводится заседание Секции.

247

На заседании каждой Секции разрабатываются "Предложения Секции к Совещанию начальников разведуправлений", которые утверждаются всеми начальниками разведывательных управлений. Об утверждении предложений Секций или о внесенных к ним добавлениях и изменениях Постоянный Секретарь Совещания начальников разведуправлений своевременно информирует все разведывательные управления генеральных штабов стран Варшавского Договора. Для организации планомерной работы и постоянного контроля за принятыми решениями в Секциях Оперативной и тактической разведки, Радио- и радиотехнической разведки и Автоматизации информационных процессов подобрать и на очередных заседаниях Секций утвердить Секретаря каждой Секции. Постоянный Секретарь координирует работу Секретарей Секций.

V

Подготовку кадров братских разведывательных управлений в 1986-87 учебном году организовать:

- с 1 сентября 1986 г. на 10-месячных курсах

Из архивите на ЦС

248

оперативного состава (САР);

- с 1 декабря 1986 г. на 5-месячных курсах инженерно-технического состава радио- и радиотехнической разведки по теме: "Новая техника радио- и радиотехнической разведки и ее боевое применение";

- с 1 декабря 1986 г. на 5-мясячных курсах офицеров спецрадиосвязи;

- с 15 мая 1987 г. на 3-месячных курсах для руководящего и оперативного состава по теме: "Планирование, организация и ведение радио- и радиотехнической разведки";

- с 1 июля 1987 г. на 2-месячных курсах для руководящего состава разведуправлений ГШ армий СВД.

VI

Делегация Разведывательного управления Генерального штаба Армии Социалистической Республики Румынии в работе Совещания начальников разведуправлений участия не принимала.

VII

В соответствии с установленным порядком очередное Совещание начальников разведывательных управлений Генеральных (Главного) штабов армий государств - участников Варшавского Договора предлагается провести в Венгерской Народной Республике во втором квартале 1987 года.

001238

Из архивите на ДС

267

249

VIII

Протокольная запись Совещания подлежит утверждению начальниками Генеральных (Главного) штабов армий государств - участников Варшавского Договора.

IX

Настоящая Протокольная запись составлена в шести экземплярах на русском языке по одному экземпляру для каждой делегации, принимавшей участие в ее составлении и подписании.

Из архивите на ДС

268

НАЧАЛЬНИК РАЗВЕДЫВАТЕЛЬНОГО УПРАВЛЕНИЯ
ГЕНЕРАЛЬНОГО ШТАБА БОЛГАРСКОЙ НАРОДНОЙ АРМИИ
ЗАМЕСТИТЕЛЬ НАЧАЛЬНИКА ГШ БНА
ГЕНЕРАЛ-ПОЛКОВНИК

В.ЗИКУЛОВ

НАЧАЛЬНИК РАЗВЕДЫВАТЕЛЬНОГО УПРАВЛЕНИЯ
ГЕНЕРАЛЬНОГО ШТАБА ВЕНГЕРСКОЙ НАРОДНОЙ АРМИИ
ЗАМЕСТИТЕЛЬ НАЧАЛЬНИКА ГШ ВНА
ГЕНЕРАЛ-ЛЕЙТЕНАНТ

250

Ф.СЮЧ

НАЧАЛЬНИК ВОЕННОЙ РАЗВЕДКИ
ГЛАВНОГО ШТАБА НАЦИОНАЛЬНОЙ НАРОДНОЙ АРМИИ ГДР
ГЕНЕРАЛ-ЛЕЙТЕНАНТ

А.КРАУЗЕ

НАЧАЛЬНИК РАЗВЕДЫВАТЕЛЬНОГО УПРАВЛЕНИЯ
ГЕНЕРАЛЬНОГО ШТАБА ВОЙСКА ПОЛЬСКОГО
ГЕНЕРАЛ БРИГАДЫ

Р.МИШТАЛЬ

ЧАЧАЛЬНИК ГЛАВНОГО РАЗВЕДЫВАТЕЛЬНОГО УПРАВЛЕНИЯ
ГЕНЕРАЛЬНОГО ШТАБА ВООРУЖЕННЫХ СИЛ СССР
ЗАМЕСТИТЕЛЬ НАЧАЛЬНИКА ГШ ВС СССР
ГЕНЕРАЛ АРМИИ

П.ИВАШУТИН

НАЧАЛЬНИК РАЗВЕДЫВАТЕЛЬНОГО УПРАВЛЕНИЯ
ГЕНЕРАЛЬНОГО ШТАБА ЧЕХОСЛОВАЦКОЙ НАРОДНОЙ АРМИИ
ЗАМЕСТИТЕЛЬ НАЧАЛЬНИКА ГШ ЧНА
ГЕНЕРАЛ-ЛЕЙТЕНАНТ

И.БРОЖ

№ 001238/15.6.1986 г.
Отпечатано в 1 экз.
Размножено в 5 экз.
НД

Из архивите на ДС

220

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

Секретно
Экз.№ 1

ПОДЛЕЖИ НА 22870
01159 17.6.96
6 листа Д №54-I

ИНФОРМАЦИЯ

о задачах и мероприятиях в работе секций
на I986 год

Уважаемые товарищи!

В I986 году в соответствии с пожеланиями секций предлагается:

I. Взаимодействие и сотрудничество между разведывательными управлениями продолжать в уже опробованных и оправдавших себя формах: многосторонние рабочие встречи и совещания специалистов, двусторонние переговоры и консультации, взаимный обмен опытом работы и информационными материалами, заседания секций и Научно-технической комиссии.

2. Главные усилия военной разведки СВД направлять на решение следующих основных задач:

- своевременное вскрытие планов и практических мероприятий военно-политического руководства ведущих стран - участниц блока НАТО по подготовке к внезапному нападению и развязыванию войны против государств Варшавского Договора;

- постоянное наблюдение за ходом оперативной и боевой подготовки ОВС НАТО в целях вскрытия на самой ранней стадии подготовки вероятного противника к внезапному нападению, в том числе и под видом подготовки к проведению крупных учений;

- вскрытие основных направлений и содержания научно-исследовательских и опытно-конструкторских работ, обеспечивающих противнику достижение военно-технической внезапности и превосходства над СВД, особенно в области создания ударных космических вооружений, лазерного, ускорительного и других видов оружия, основанных на новых физических принципах;

- непрерывное слежение за ходом выполнения долгосрочной военной программы НАТО, размещения в Западной Европе американских ракетно-ядерных средств средней дальности и планов их применения;

Из архивите на ДС

252

221

- вскрытие планов и практических мероприятий США и других стран НАТО по подготовке экономики к войне, созданию запасов вооружения и стратегического сырья.

3. В области Стратегической разведки

Предлагается:

- развивать взаимодействие в установившихся формах, особенно на двусторонней основе;

- совершенствовать сотрудничество между зарубежными военными аппаратами, прежде всего в ведущих капиталистических странах, а также в Китайской Народной Республике, повышать эффективность этого сотрудничества. Особое внимание уделять установлению тесного оперативного взаимодействия между военными аппаратами во время обострения военно-политической обстановки и возникновения кризисных ситуаций;

- продолжать обмен обобщенными сводками по оперативной обстановке в основных капиталистических странах два раза в год по состоянию на I июня и I декабря;

- обмен информацией по техническим средствам КРО противника, методам их использования, вопросам документального режима проводить в форме сводок один раз в год по состоянию на I декабря;

- улучшить качество и оперативность при обмене данными на лиц, подозреваемых в принадлежности к контрразведывательным органам противника.

4. По Секции информационных служб предлагается:

- Продолжать совершенствовать сложившуюся практику взаимного обмена информационными данными, уделяя главное внимание документальным материалам и упреждающей информации по вооруженным силам вероятного противника;

- Повышать оперативность обмена разведывательными сведениями по линии командных пунктов, особенно в периоды кризисных ситуаций, а также в ходе подготовки и проведения крупных учений объединенных и национальных вооруженных сил стран НАТО;

- С I ~~июля~~ 1986 года при обмене информационными данными перейти к использованию унифицированных таблиц численности боевого состава вооруженных сил НАТО; на состояние на 1 июля с.г.

Из архивите на ДС

253

- Продолжать работы по созданию унифицированной базы данных для Единого каталога объектов разведки на Европейском ТВД и унифицированных документов обмена данными по важнейшим объектам разведки;

- В январе 1987 года провести очередную рабочую встречу представителей информационных служб и радио- и радиотехнической разведки, в ходе которой согласовать вопросы совместной разведки стратегического командно-штабного учения ОВС НАТО "Винтекс-87" и обсудить результаты разведки учений "Отэм Фордж-85" и "Отэм Фордж-86".

Организацию рабочей встречи предлагается провести Разведуправлению Генерального штаба Войска Польского.

- В последующем заседания Секции начальников информационных служб проводить в ходе Совещаний начальников разведуправлений.

5. По Секции оперативной и тактической разведки предлагается:

Очередную рабочую встречу Секции оперативной и тактической разведки провести в сентябре 1986 года. На секции рассмотреть проблемы дальнейшего развития теории организации и ведения разведки и выработать согласованные взгляды на выполнение разведывательных задач.

- Обсудить и принять рекомендации по предложениям разведуправлений по вводу в действие "Типовых форм боевых документов по разведке", а в перспективе и автоматизированных программ, направленных на обеспечение управления разведкой объединений коалиционного состава.

- Разработать предложения по обеспечению в возможно кратчайшие сроки опытно-боевыми аналогами вычислительных средств будущих ПАСУВ (полевых автоматизированных систем управления войсками) и на этой основе готовить и осваивать программные средства управления разведкой.

- В ходе заседания Секции провести показное занятие с разведротой "СПЕЦНАЗ" БНА, а также занятия по подготовке исходных данных для планирования разведки и автоматизации перевода боевых документов на язык адресата.

Организацию рабочей встречи поручить РУ ГШ БНА.

В течение 1986 г. Секции ОТР в интересах автоматизации процессов управления уточнить "Типовые формы боевых документов по

Из архивите на ДС

254

223

разведке!

~~Положительно решить~~ рассмотреть просьбу Секции ОТР о привлечении представителей Секции Оперативно-тактической разведки к проведению коалиционных общевойсковых оперативных учений и национальных специальных учений по разведке. Просьба вызвана отсутствием от представителей всех РУ - участников Секции ОТР.

6. По Секции радио- и радиотехнической разведки предлагается:

- Во втором квартале 1986 г. провести очередное заседание Секции Р и РТР, на котором обсудить:

- перспективы развития и возможности разведки радиорелейных, тропосферных и спутниковых систем связи ОВС НАТО на Европейском ТВД, организацию работы лабораторий исследования радиоизлучений частей радио- и радиотехнической разведки;

- определить порядок разработки новых методов технического анализа сложных видов радиопередач и радиоизлучений технических средств, а также пособий по техническому анализу сигналов в каналах радиорелейной и спутниковой связи, сигналов радиотехнических систем;

- согласовать предложения по участию разведуправлений в разработке обоснованных требований к новым техническим средствам РР и РТР, отвечающих современным требованиям и на перспективу;

- обменяться опытом работы по боевому использованию новых средств и методов ведения РР и РТР.

- в порядке подготовки к учению объединенных вооруженных сил на Западном направлении в 1987 году обменяться мнениями по боевому применению сил и средств радио- и радиотехнической разведки союзных армий в стратегической операции. Предложения направить в ГРУ ГШ до 1 августа с.г.

Проведение встречи поручить Военной разведке Главного штаба ННА ГДР.

7. По Секции автоматизации информационных процессов предлагается:

- Очередное заседание Секции провести в третьем квартале 1986 года. На Секции:

- рассмотреть концепцию комплексной автоматизации информационных процессов в разведуправлениях, обсудить исходные данные для создания на ЭВМ Единого каталога объектов разведки на Европейском ТВД, а также ход выполнения перспективного плана работы

224

Секции в I986 году;

- обсудить предложения по комплексной организации работ, связанных с созданием на ЭВМ совместно с Секциями ОТР и Р-РТР Единой унифицированной базы данных по объектам противника на Европейских ТВД с учетом рекомендаций этих Секций.

Предложения согласовать с Секциями ОТР и Р-РТР и доложить на рассмотрение очередному Совещанию начальников разведуправлений.

Организацию проведения заседания Секции поручить Разведывательному управлению Генерального штаба Войска Польского.

8. По научно-техническому сотрудничеству предлагается:

Основное внимание в научно-техническом сотрудничестве на I986 г. обратить на своевременное развертывание и выполнение работ по созданию новых разведывательных средств и оснащение ими частей и подразделений разведки.

Очередное заседание Научно-технической комиссии провести в третьем квартале I986 г., в ходе которого обсудить:

- результаты научно-исследовательских и опытно-конструкторских работ по созданию новых образцов техники оперативно-тактической, радио- и радиотехнической разведки, спецрадиосвязи за I98I-85 гг. и перспективы развертывания их серийного производства;

- основные тактико-технические характеристики новых образцов разведывательной техники, включенные в пятилетние планы НИОКР по оборонной тематике государств-участников Варшавского Договора;

- итоги создания и планируемые направления дальнейшего развития электронно-оптических средств, предназначенных для воздушной и войсковой разведки, а также для подразделений специального назначения.

Организацию заседания НТК поручить Военной разведке Главного штаба ННА ГДР.

9. Подготовку кадров братских разведывательных управлений в I986-87 учебном году организовать:

- с I сентября I986 г. на I0-месячных курсах оперативного состава (САР);

- с I декабря I986 г. на 5-месячных курсах инженерно-технического состава радио- и радиотехнической разведки по теме: "Новая техника радио- и радиотехнической разведки и её боевое применение";

255

Из архивите на ДС

Из архивите на ДС

256

225

I0. По остальным вопросам предлагается:

- Утвердить проекты планов работы Секций информационных служб, оперативной и тактической разведки, радио- и радиотехнической разведки, автоматизации информационных процессов, а также Научно-технической комиссии на I986-I990 г.г., выводы и рекомендации заседаний Секций и НТК, которые были проведены после Пражского (I985 г.) Совещания начальников разведуправлений.

- В соответствии с установившимся порядком очередное Совещание начальников разведывательных управлений Генеральных штабов армий стран ВД провести во втором квартале I987 г. в гор.Будапеште.

- Удовлетворить просьбу делегации Управления военной разведки РВС Республики Куба о приглашении в качестве наблюдателей кубинских представителей на очередное Совещание начальников разведуправлений.

Проведение предлагаемых мероприятий должно послужить общему делу дальнейшего углубления и расширения сотрудничества и взаимодействия между разведывательными управлениями и службами, повышения боевой готовности армий государств-участников ВД.

Благодарю за внимание.

" " апреля I986 г.

146

Секретно
Екз.единствен

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

СЪОБРАЖЕНИЯ ОТНОСНО ДУБЛИРАНЕТО НА ИНФОРМАЦИЯТА, ПРЕДОСТАВЯНА НА ПАРТИЙНОТО, ДЪРЖАВНОТО И ВОЕННОТО РЪКОВОДСТВО

Дублирането на част от предоставяната на партийното, държавното и военното ръководство информация се предопределя от задачите и отговорностите на разузнавателните органи към отделните министерства. То се проявява най-често при възникването на кризисни ситуации и важни актуални международни събития. Но и в тези случаи предоставяната информация не се дублира изцяло. Независимо, че осветлява едни и същи проблеми тя твърде често се различава както по пълнотата на фактическото й съдържание, така и особено по оценките й изводите на съответните разузнавателни органи.

От друга страна евентуалното предварително съгласуване на предоставяната информация ще намали отговорността на разузнавателните органи да информират оперативно и бързо за добитата от тях информация и ще засили субективизма и едностранчивостта в оценките, което при определена обстановка може да има неблагоприятни последствия. Съгласуването на информацията ще води до нарушаване на принципите на конспира-

Из архивите на ДС

258

цията и ще създава предпоставки за разкриване на възможностите, методите и способите на разузнавателните органи за добиването на информация.

За да се намали количеството на дублиращата се информация, постъпваща в партийното и държавното ръководство би следвало при др. Т.Живков да има длъжностно лице, което да селекционира информацията и задържа дублиращата се.

Във военното ръководство дублиране на информацията се получава само при министъра на народната отбрана. В тази връзка РУ-ГЩ ще следи и ще се стреми да не допуска изпращането на дублираща се с тази на МВР и МВнР информация, освен в случаите когато има съществени различия в пълнотата на данните и в оценките на дадената обстановка или събитие. Същевременно РУ-ГЩ ще предоставя на членовете на Колегиума, с изключение на министъра на народната отбрана и дублираща се информация, тъй като те не получават информационните материали от МВР и МВнР.

№ I-0833/27.4.1987 г.
Отпечатано в 1 екз.
/АК

120

СЕКРЕТНО
Екз.единствен

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

С П Р А В К А

за изпратените до ЦК на БКП информационни материали от РУ-ГЩ

1. <u>За 1986 година</u>

   а/ За др. Т. Живков
   - информационни бюлетини "Новости във въоръжението и военната техника на страните от НАТО" - 6;
   - информации - 25;

   б/ До Политбюро на ЦК на БКП
   - информационни бюлетини - (6) /по сесиите на ръководните органи на НАТО - 3, по изпълнението на дългосрочната военна програма на НАТО - 1, по икономическата и военната подготовка на САЩ за война -1, по изпълнението на Стратегическата отбранителна инициатива - 1/;

   в/ До отдел "Социална и национална сигурност"
   - всички документи, изпращани до ръководството на МНО, щабовете и войските /справочници, месечни разузнавателни сводки, информационни бюлетини/;
   - информации до военното ръководство - 398.

2. <u>За периода 1.1 - 30.6.1987 г.</u>

   а/ За др. Т. Живков
   - информационни бюлетини "Новости във въоръжението и военната техника на страните от НАТО" - 1;
   - информации - 8;

Из архивите на ДС

б/ До Политбюро на ЦК на БКП
- информационни бюлетини -(1)/ по пролетната сесия на висшите ръководни органи на НАТО/;

в/ До отдел " Социална и национална сигурност"
- всички документи, изпращани до ръководството на МНО, щабовете и войските /справочници, месечни разузнавателни сводки, информационни бюлетини/;
- информации до военното ръководство - 190.

№ I-01288/6.7.1987 г.
Отпечатана в един екз.

32

Дело АПО-0212
стр 28.7.87 г.

За н/н Р. Ангев
об ГП-Бон

ПК
Вулмев

С П Р А В К А

за оценките на КРО на ФРГ относно дейността на разузнаванията на социалистическите страни във ФРГ през 1986 година и мероприятията срещу тях

По зад. 2308

В доклада на Федералната служба за защита на конституцията (ФСЗК) за 1986 година се констатира, че разузнавателните служби на социалистическите страни продължават провеждането на активна подривна дейност на територията на ФРГ. Интересите им били насочени в различни области. Първостепенно значение се отделяло на политическия шпионаж. Важна роля се отреждало на добиването на икономическа и научно-техническа информация, ембаргови стоки и др. Друга важна област представлявал военният шпионаж, насочен срещу Бундесвера и разположените на територията на ФРГ ВС на НАТО.

В областта на политическия шпионаж социалистическите разузнавания разглеждали като важен обект западногерманските служби за сигурност. Особено от страна на ГДР, но също от ЧССР били направени редица опити за вербовка на сътрудници на специалните служби, и полицейски служители. Продължавали опитите за проникване в политическите партии, профсъюзите, централните и местни органи на държавната власт и управление. Констатиран е бил засилен интерес към радио- и телевизионните станции, особено тези, излъчващи предавания за социалистическите страни. Интерес към "Радио свободна Европа"

Из архивите на ДС

262

проявявали специалните служби на СССР, Румъния, България и ЧССР.

В областта на научно-техническия шпионаж усилията на разузнавателните служби на социалистическите страни били насочени към добиването на информация, чрез която да се спестят средства и време за самостоятелно развитие. Области на особен интерес представляват електронно-изчислителната техника, комуникационната и измервателна техника, военните производства и продукти. В редица случаи се правели опити за проникване в малки и средни западногермански предприятия, като се използуват техните финансови проблеми.

При военния шпионаж се установява нарастнал интерес към разположените във ФРГ въоръжени сили на САЩ, особено от страна на службите на ГДР. Често се подхождало към цивилни лица, заети във военните обекти. Ползували се военните публикации, които нямат секретен характер, но от които можело да се добие важна информация за най-новите научно-изследователски работи във военното производство. Особено внимание се отделяло на ВВС и ракетните бази.

Относно методите на работа на социалистическите разузнавания се изнася, че не се разчитало основно на агенти, заемащи ключови позиции, а се изграждала гъста мрежа от сътрудници и се ползували всякакви източници на информация, така че да може цялостно да се разузнава ФРГ.

Обект на интереса на социалистическите служби можел да стане всеки западногермански гражданин, който в някаква, макар и най-малка степен, има достъп до интересна информация. За издирването и подхода към такива лица все повече се залагало на доверителни категории.

Обект на особен интерес били западногерманските граждания, поддържащи връзки със свои роднини в социалистическите страни или често пътуващи до там по служебни и лични причини. За привличането на такива лица към сътрудничество се създавали изкуствени ситуации, в които по-лесно се задължавали такива лица да станат агенти на социалистическите служби. Не били обаче редки случаите, когато такива лица впоследствие уведомявали компетентните западногермански органи.

Увеличавали се опитите за проникване в официалните представителства на ФРГ в социалистическите страни. Следели се действията на работещите в тях сътрудници и се използували компрометиращи

Из архивите на ДС

постъпки и изявления.

Зачестявали случаите на вербовки на западногермански граждани във ФРГ, при това посредством агенти и доверителни лица, явяващи се също западногермаски граждани, с което особено се затруднявало тяхното разкриване.

Като първостепенна задача службите на социалистическите страни разглеждали внедряването на агент в интересуващ ги обект. За целта се изграждали перспективни агенти от средата на лица с интересни професии. Разчитало се на успех при използването на голям брой лица. Нараствал също броят на нелегалите, предназначени за проникване в интересни обекти, въпреки свързаните с изграждането им изключително големи разходи. Допускала се обаче грешката да се използуват еднакви легенди, благодарение на което се е удало разкриването на няколко такива агенти.

Освен западногермаски граждани, социалистическите служби използували и своите граждани, желаещи да пътуват на Запад или да се преселят там. Разрешенията за това се свързвали със задължение за агентурна дейност.

Подробно се анализира дейността на агентите от военновременния резерв на социалистическите служби. За такива се използували както западногермаски, така и граждани на социалистическите страни. Тези агенти били снабдени с радиоапаратура и др. технически средства, но в мирно време не се използували. Радиовръзката с тях се осъществявала едностранно, а само за проверка годността на апаратурата агентите излъчвали кратки предавания. Тези агенти имали за задача да изчакват до настъпването на кризисни ситуации или война. Тогава щели да бъдат използувани. Като особено активна в тази област се сочи дейността на полските разузнавателни служби, няколко агента от които били арестувани през 1986 година.

Изнася се, че официалните и полуофициалните представителства на социалистическите страни във ФРГ играят съществена роля в дейността на техните специални служби. Разкрит бил голям брой офицери-разузнавачи в състава на тези представителства. Те образували легалните резидентури на социалистическите служби. Разузнавачите се изчисляват на 52 % от сътрудниците на съветските представителства, 1/3 в представителствата на ЧССР, 70 % в тези на Полша и Румъния. Други социалистически страни не се посочват.

Из архивите на ДС

Разузнавачите най-често работели в политическите, научно-техническите и службите по печата на посолствата, в търговско-икономическите служби и смесените фирми. Обикновено офицерите, особено съветските, имали висок ранг. Като особено ефективни се считат смесените фирми в доставянето на научно-техническа документация и ембаргови стоки. Работещите в тях офицери имали много добра подготовка, установявали многобройни контакти, можели неограничено да се придвижват, трудно се разпознавали поради обикновените номера на колите.

Дава се положителна оценка на работата на КРО на ФРГ през 1986 година. Задържани били 43 лица, заподозрени в шпионаж в полза на социалистическите страни (през 1985 г. - 18 лица). Срещу 32 са заведени съдебни дела (26 предполагаеми агенти на ГДР, 4 на Полша и 2 на СССР). По 21 лица се водят предварителни следствия. През 1986 година са осъдени 14 души на различни срокове лишаване от свобода за шпионаж.

Констатира се, че агентурната дейност и бягството на отговорния служител от ФСЗК Тидге в ГДР не са нанесли голяма вреда на работата на западногерманските КРО, въпреки опасенията в тази насока.

Добра оценка се дава на превантивните мероприятия на западногерманските КРО, насочени към пресичане дейността на социалистическите разузнавателни служби.

Всички лица, заети с някаква свързана със сигурността на ФРГ дейност се подлагат на предварителна проверка преди постъпването им на работа и периодични проверки впоследствие. ФСЗК събира и оценява информацията за такива лица и при наличие на рискове съответното лице не бива допускано или бива изолирано от достъпа до секретна информация.

За охрана на тайните се усъвършенствуват непрекъснато техническите средства, като алармени инсталации, кодове, заключалки и др. През 1986 година се е отделяло особено внимание на техническата защита на данните в системите за електронна обработка на информацията. В бъдеще това ще бъде една от главните насоки на дейността на КРО.

Извършва се работа с лицата, работещи в предприятия и институции, към които социалистическите служби проявявали интерес. При пътувания на такива лица в социалистическите страни с тях се про-

34

вежда инструктаж. Запознават се с правните разпоредби в съответната страна, напр. митнически режим, визови изисквания, правила на движението и пр. Дават се указания да се избягват компрометиращи лични познанства или действия, които могат да послужат за подход към тях като заснемане на промишлени обекти, мостове и пр. Инструктират се как да се държат, ако към тях бъде подходено от специални служби. Дават се указания за учтив, но твърд и недвусмислен отказ. Според практиката социалистическите служби като правило респектирали такъв отказ. При възникването на затруднения следвало да се търси помощта на официалните представителства на ФРГ в страната.

След завръщането си такива лица информират КРО за своето пребиваване в социалистическите страни и за всички събития, имащи отношение към опити за подход от страна на някоя специална служба.

Изводи

1. КРО на ФРГ провежда широк кръг от пасивни и активни мероприятия за пресичане дейността на социалистическите разузнавателни служби на територията на ФРГ. Основните усилия са насочени срещу службите на ГДР, СССР, ЧССР и Полша. В определен обем се работи и срещу останалите социалистически служби. България и Унгария обаче почти не се споменават в годишния доклад на ФСЗК за 1986 г. (България само на едно място, във връзка с радио "Свободна Европа").

2. От изнесените насоки, форми и методи на работа на западногерманските КРО новост представляват усилията да се разкриват агентите от военновременния резерв на социалистическите служби и техническата защита на системите за електронна обработка на информацията.

Справката е изготвена въз основа на годишния доклад на ФСЗК за 1986г., добита от ОПВ - журналист.

Приложение: 1 бр. доклад на ФСЗК за 1986 г.

Изготвил: 20057

№ 495 / 1.7.1987 г.

Из архивите на ДС

7

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

СЕКРЕТНО
Екз. единствен

По задача 2301

Дело-0244-II
1.6.88

ПОДЕЛЕНИЕ
Вх. № 03619 5.5.88
КЪМ ДЕЛО №

ПН
Вуд. сл.

СПРАВКА

за АОО в 1 ПВАД

През периода февруари – април 1988 г. се забелязва активизиране на дейността на 27 КРО. Счита се, че това се дължи на взетото решение от министрите на 229 Въ-решенията работи на страните-членки на 63 НАТО на заседанието им в Брюксел /2 – 3.3.1988 г./ за засилване на контрола върху представителите на социалистическите страни – дейността на дипломатическите, търговските и други представителства за пресичане на опитите за политически, технологически и индустриален 230 шпионаж.

Взети са мерки за засилване на контрола при посещения на делегации на социалистически страни в научни институти, предприятия с гражданско и 12 военно производство, транспортни фирми, авиационни компании и др.

През периода и главно през март – април разкритото от 74 съветските другари 231 проследяване е нарастнало 3 – 4 пъти в сравнение с предишните два месеца. Съм-

Из архивите на ДС

нения за наличие на ВН са установявани с автомобил, а убеденост - след прохождане на маршрут пеша. Насищането с технически средства в значителна степен затруднява разкриването на ВН. Същевременно 54 чехословашките другари са разкрили само едно ВН, а 53 полските нито едно. Демонстративно ВН е водено по 232 унгарските другари.

През периода са установени 7 случая / 4 със 74 съветски и 3 с 232 унгароки другари/ на подстави, които са настоявали за контакт с представители на 12 военния апарат и са предлагали срещи извън 32 посолствата за да предадат срещу определено заплащане "секретни" материали.

Представяли са се като бивши офицери с връзки във висшето военно ръководство, инженери във военни заводи и др. Представят се като хора с неограничени възможности и настояват да получат информация за въпросите, които представляват интерес.

Установени са 4 случая на предложение за сътрудничество с органите на КРО / един със 74 съветски служител и 3 с временно пребиваващи в страната 74 съвеоки граждани/. Търсят се контакти в хотелите ~~в хотелите~~ с членове на политически, икономически и др. делегации.

Има два случая при които връзки на 54 чехословашките другари /до този момент работили добросъвестно/ са позвънили демонстративно в 32 ПОСОЛСТВОТО за да информират, че са възпрепятствувани да отидат на договорената среща, но ако настояват да получат по-бързо исканите материали /характера на материалите се назовава
пратят по пощата.

Справката е изгат
от тримесечното съвещание

Образец 27
(т. 166, 167)

В дело № 02 b: сол 1 - 1987 г. 200..... г. са номерирани
и прошнуровани 7 (седем)
(с думи)
..... и описът на делото съдържа .....
листа с машинописен № ...../200..... г.

Оперативен работник:
.....)
18.04.2013 г.

№0541/30.4.1988 г.
Отпечатана в 1 екз.

Строго секретно! 63

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

14

С В О Д К А
№ 11

ОТНОСНО: получени данни и сигнали за готвени и провеждани действия в Гърция и Турция, насочени против НР България.

I. ЗА ГЪРЦИЯ:

Гръцкият вестник "Елиникос ворас" от 1 август т.г. печата уводна статия под заглавие "Агресивна доктрина", която е насочена против България.

В нея се подчертава, че България рано или късно, като хитлеристите някога, ще нападне Гърция.

В статията се казва:" Русия завари българската войска с каруци, с примитивно въоръжение /1944 г./ и я превърна в машинизирана и бронирана армия, снабдена с мощна артилерия и имаща три бронирани дивизии с повече от 1000 танка".

Изтъква се, че някога, съобразно стратегията на НАТО, отбранителната линия на Гърция минавала по планината Олимп, но тая грешка била изправена и сега тя се покривала с граничната линия.

В статията се подчертава, че Гърция най-после е убедила американците и др. да й оказват по-голяма военна помощ за да може още от първия момент на война с България да пренесе войната на наша територия.

Статията заключава:"Когато Серес, Драма, Гюмюрджина и Дедеагач станат седалища на мощни бронирани части,прикрепени към необходимите пехотни части, тогава в случай на обща война, Гърция - при условия, че Югославия ще бъде неутрална - ще може да отбие всякакво нападение и да пренесе войната на

територията на България. Политическото и военното ръководство на Гърция трябва да продължи да убеждава американците в необходимостта да приемат тази вероятност като напълно реална".

x
x x

Части на военноморските сили на Гърция са започнали съвместно с американски флотски единици маневри в района на Егейско море. Упражняват се морски десанти.

x
x x

По данни на РУМНО след посещението на американския генерал Сторк в Солун, има раздвижване на гръцки военни части и съединения.

На 4 срещу 5 август т.г. от казармите в Солун в северно направление са се отправили около 116 танка, 17 гаубици, 43 леки и 38 товарни автомобили. Войниците са били в пълно бойно снаряжение. По същото време всички мостове по шосето от Солун до разклона за Кавала и Серес са били поставени постове от по 4 войници, единият от които бил с радиостанция.

От Кавала за Драма също е отбелязано подобно раздвижване.

II. <u>ЗА ТУРЦИЯ</u>:

По данни на РУМНО турското командване продължава да провежда мероприятия по повишаване и поддържане в бойна готовност на въоръжените сили. За тази цел на 10 август т.г. в 19.30 часа първа армия вдигнала в тревога 5-ти армейски корпус по сигнала "Ленивото куче", а той от своя страна подчинената му 61 пехотна дивизия.

11 август 1961 год.

Из архивите на ДС

47

Строго секретно!
екз.№.1...

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

С В О Д К А

№ 18

ОТНОСНО: получени данни и сигнали за готвени и провеждани действия в Гърция и Турция, насочени против НР България.

Командуващият сухопътните сили на НАТО в Югоизточна Европа /Измир/ генерал Сторк е на посещение в Гърция. На 17 т.м. той е бил приет от краля на Гърция. Предполага се, че посещението му е свързано с мероприятията, които се провеждат от страните-членки на НАТО, в това число и Гърция, във връзка с берлинския въпрос.

x
x x

На 18 август т.г. самолет е прелетял от запад на изток по маршрута ХАМЗА БЕЙЛИ /7 км югоизточно от Лесово/ и Челъдере/ 13 км югоизточно от Лесово/Ямболски окръг/.

Вероятно полетът е извършен по българо-турската граница с разузнавателна цел /разузнаване на радиотехническите средства и заснемане на участъци в приграничния район/.

x
x x

На 20 август т.г. към 17.10 часа в района на Малко Търново е било нарушено нашето въздушно пространство от два реактивни турски самолета. Те са летяли над наша територия 3 минути на височина около 1000 метра.

x
x x

Из архивите на ДС

На 20 август т.г. в 17.19 часа от 2 самолета е нарушено нашето въздушно пространство и в района на Филипово - Дервиш могила. Самолетите са летяли в наша територия 3 минути на височина 400-500 м.

По данни на граничния наряд самолетите са имали американски отличителни знаци.

x

x x

В Кипърския вестник "Сайпрес мейл" е поместена бележка за доставка на остров Кипър на оборудване, предназначено за бази на НАТО. Както се изтъква в тази бележка, озаглавена "пристига снаряжение за базите на НАТО", в пристанището на Фамагуста периодично се разтоварва тежко снаряжение от американски произход, което, според думите на вестника, "обикновено се доставя със западногермански кораби и се предава на представители на английските военновъздушни сили в лагера Айос Николаос във Фамагуста".

Основавайки се на сведения, получени от неофициални източници, вестникът пише за предстоящото установяване на радарна станция, която се поставя във връзка с проекти около създаването на ракетни бази на НАТО в Кипър.

21 август 1961 г.

Строго секретно!
екз.№ 5

44

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

С В О Д К А
№ 19

ОТНОСНО: получени данни и сигнали за готвени и провеждани действия в Гърция и Турция, насочени против НР България.

I. ЗА ГЪРЦИЯ:

По повод речта на др. Хрушчов, на 13 август тази година, водачът на демократическия център в Гърция е направил следните изявления в печата:

"Гръцката нация е единна пред напълно неоправданите заплахи на ръководителя на Съветския съюз. Няма народ, който да обича мира повече от гръцкия народ, отдал се на мирен труд и участвуващ в НАТО само заради своята отбрана. Ето защо напълно основателна е неговата изненада от неочакваните заплахи. Трябва обаче да се добави, че мирът не е единственият идеал на гръцкия народ. Неговите идеали са два: свободата и мирът. И той се моли за тяхното съвместно съществуване. Обаче както доказва дългогодишната история, когато настъпи историческият момент гръцката нация жертвува мира заради свободата, но никога свободата заради мира".

Изявление в печата в този дух е направил на 15.VIII. т.г. и ръководителя на Движението за национално възраждане - Гривас.

x
x x

По данни на УГВ, на 9 август т.г. местните жители от с.Гердеме, Гюмюрджинско, членове на ТЕА /батальони за национална сигурност/ са били повикани в с.Хеметли, Гюмюрджин-

Из архивите на ДС

ско/централна община/. Там офицер от ТЕА им е обяснил, че предвид влошилите се отношения между България и Гърция се налагало да се затегне дисциплината вред членовете на ТЕА. Същият дал указание, че при усложнена обстановка събирането им ще стане посредством подаване на сигнал от три изстрела, което значи, че на определено място същите трябва да се съберат в срок от 30 минути.

Освен това сред местното население в този район се разпространяват слухове, че българското население живущо в близките села до границата е било изселено и на неговите места са настанени гръцки политемигранти, събрани от всички социалистически страни, които се подготвяли да нападнат Гърция.

273

x

x x

По данни от РУМНО към 1.9.т.г. в Солун щели да пристигнат три ескадрени миноносци, два стражеви кораби, четири десантни кораби и един подводник от ВМС на Гърция. Понастоящем в Дедеагач се намират два десантни кораба. Това пребазиране на кораби от гръцките ВМС е вероятно във връзка с предстоящите десантни учения на НАТО в района на Източна Тракия.

II. ЗА ТУРЦИЯ

По данни на РУМНО 65 пехотна дивизия - Люлебургас е предупредена от щаба на 5 армейски корпус - Чорлу, че на 21.8. 2.9., 2 и 15.10 т.г. ще участвува в някакво "съвместно"учение, вероятно в рамките на корпуса за подготовка на есенните маневри.

x

x x

По данни на УГВ, на 22.8.т.г. на турската вишка срещу гранична пирамида № 187 / участъка на 6 граничен отряд гр. Елхово/ са дошли три джипа. От първия са слезли три лица облечени с прави панталони, с лампази. Войниците от вишката им рапортували, след което и тримата се качили

Из архивите на ДС

на първата площадка от вишката и в продължение на 40 минути са водили наблюдение към българска територия. Към 13.30 ч. същите са заминали по обратния път в дълбочина на турска територия.

Предполага се, че трите военни лица са турски генерали.

x

x x

На 22 август т.г. във в-к "Дюня"-Анкара е поместена информация от Вашингтон, в която се казва, че правителството на САЩ, след продължителни преговори с правителствата на Англия, Франция и Италия, Гърция и Турция, е взело решение да назначи адмирал Джеймс С.Ръсел от военноморските сили на САЩ за главнокомандуващ на Южното крило на НАТО.

Адмирал Ръсел ще смени досегашния главнокомандуващ Браун на 10 януари 1962 година.

24 август 1961 г.

Строго секретно!
Екз.№....

38

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

С В О Д К А

№ 22

ОТНОСНО: получени данни и сигнали за готвени и провеждани действия в Гърция и Турция, насочени против НР България.

I. ЗА ТУРЦИЯ:

По данни на I-во управление ДС от САЩ в Турция е пристигнала специална група висши офицери от Генералния щаб. Американското командуване разработвало план – мероприятия за евакуиране на семействата и гражданските лица несвързани с американската войска в случай на усложнена обстановка.

Отпуските и излизанията на американските военнослужащи в Турция , както и тяхното преместване в други страни било спряно. Било дадено нареждане да се работи с пълен капацитет за завършване на всички американски военни обекти в Турция и тези по линия на НАТО до м.януари 1962 год.

По данни на РУМНО:

– Установено е, че учението под наименование "Шах-мат" ще се проведе от 1 септември т.г. То се провежда във рамките на НАТО и в него ще участвуват и военни части от Турция и Гърция.

Във връзка с това учение между щабовете на 5-ти армейски корпус /Чорлу/ и 65-та пехотна дивизия /Люлебургас/ е организирана отделна радиорелейна връзка.

– На 28 август т.г. в 17 часа три цивилни лица са водили наблюдение с оптически уреди от района два километра северно от МЪКРАЧАВА /10 клм. южно от гр.М.Търново/.

Из архивите на ДС

– На 28 август т.г. към 20 часа се е движело светещо тяло на височина 12-15 клм. по течението на р.Велека. По късно в 21.45 часа такова тяло се е движело на височина 12 клм., но на турска територия.

II. ЗА ГЪРЦИЯ:

На 29 август т.г. заместник министърът на националната отбрана на Гърция – Темелис е заминал за гр.Костур, за да проследи маневрите "Фидиас", които се провеждат в този район от гръцките въоръжени сили.

x

x x

В предишните сводки бе съобщено за извършване на фортификационни съоръжения на Гюмюрджинското направление. По данни на РУМНО допълнително е установено, че на безименната височина , 800 м. южно от ЕЛТЕРМИНЕ /3 клм. югоизточно от МАКАЗА/ е работила втора група от 12 души.

30 август 1961 година.

Строго секретно! 20
екз.№ 10

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

С В О Д К А
№ 30

ОТНОСНО: получените данни и сигнали за подготвени и проведени действия в Гърция и Турция, насочени срещу НР България.

От РУМНО е установено, че учението "Тахмат" е само част от серията учения на НАТО под наименование "Звезда".

Това учение е започнато от турските въоръжени сили в 7 часа на 12 септември 1961 година. Има данни, че морският десант, който се планира да бъде извършен в района на Сароския залив, ще започне сутрината на 16 септември, а въздушният десант в района на Узункьопрю ще бъде стоварен в 15 часа същият ден.

Основните сили на 6-и американски флот към 12 часа на 13 септември 1961 година са се намирали в централната част на Йонийско море, от където вероятно ще вземат участие в учението. Между тях са самолетоносачите "Интрепид" и "Индепандънс" и крайцера "Спрингфилд". Десантните параходи с морска пехота били в района на Пирея.

Според данни получени от Разузнавателния отдел при Управление гранични войски на българо-гръцката граница са извършени следните провокации:

На 11 септември 1961 година в 12.40 часа граничен наряд от временната застава в района на с.Славино, Смолянски окръг, приближавайки в района на гранична пирамида № 86 е намерил на отъпкбата на наблюдателницата забоден лист с ръкописен

Из архивите на ДС

надпис на гръцки език, със съдържание: "Героичната земя, която днес се тъпче от българите, преди няколко години беше наше отечество ... Да живее Гърция. Гърция никога няма да умре." На наблюдателницата до 12 часа не е имало нов граничен наряд.

На 11 септември 1961 година в 10 часа от с. Лепохори, Димотишко дошли на нива близо до границата мъж и жена, на около 35 години. В този район по това време носел службата си нов граничен наряд. Мъжът на литературен български език извикал на новите граничари "Елате тук, тя е за вас", посочвайки жената и я тупал с ръка по различни части на тялото ѝ. След това жената се разсъблякла до кръста и показала гърдите си на новия наряд. Граничният наряд не обърнал внимание на това и продължил да носи службата.

15 септември 1961 г.

Из архивите на ДС

Строго секретно!

Екз.№ 10

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

С В О Д К А

№ 37

ОТНОСНО: получените данни и сигнали за подготвени и проведени действия в Гърция и Турция, насочени срещу НР България.

От РУМНО са получени данни, че на 10 октомври 1961 год. от щаба на 11 пехотна дивизия в Кавала е изпратено окръжно до подчинените й части и поделения със съдържание:

" Вътрешният комунизъм при всички удобни случаи поддържа "миролюбивите" настроения на северните ни съседи. В чуждестранния печат се поместват съобщения, че продължава съсредоточаването на гръцко-българската граница на гръцки емигранти от Полша. Интересите вътрешният комунизъм дали тези действия на северните ни съседи се считат за миролюбиви. Комунизмът продължава опитите с атомно оръжие, а заявяват, че желаят да се прекратят тези опити. Същият показва пренебрежение пред цялото човечество".

x

x x

От 16 октомври 1961 година в района на о-в Малта започнали провеждането на противоподводно учение на НАТО. В него участвуват 5 подводници от състава на 69-то оперативно съединение на 6 американски флот, 2 подводници и 1 спомагателен параход от турските военноморски сили, 1 ескадрен миноносец от гръцките и вероятно параходи от английския средиземноморски флот и флотите на Италия и Франция.

20 октомври 1961 година.

Строго секретно!
Екз.№.12

3

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

С В О Д К А

№ 40

ОТНОСНО: получените данни и сигнали за подготвени и проведени действия в Гърция и Турция, насочени против НР България.

От Министерството на народната отбрана са получени данни, че в Гърция функционират три основни американски мисии, които контролират и направляват въоръжените сили, икономическия и политическия живот на страната. Тези мисии били:

- американска оперативна мисия;
- обединена американска група за военна помощ/военна мисия/;
- американска информационна служба.

Американската оперативна мисия е известна под наименованието "Американска икономическа мисия" и има за задача да насочва и контролира използуването на отпусканите от САЩ на Гърция "помощи". В изпълнение на тази своя задача тя проучва икономическото и финансово положение на страната, изготвя планове за използуване на отпусканите помощи и контролира тяхното изразходване.

Обединената американска група за военна помощ/военна мисия/ следи за състоянието и подготовката на гръцките въоръжени сили и планира използуването на отпусканата американска военна помощ.

В своя състав тази група включва по една секция за трите вида въоръжени сили/сухопътни войски, ВВС и ВМС/ и една въздушно-транспортна група за поддържане. Освен това на нея са подчинени редица служби и поделения за проучване и снабдяване.

Американската информационна служба води пропагандна дейност на територията на Гърция, ръководи емисиите на "Гласът на Америка", насочени срещу социалистическите страни, разпространява печатни пропагандни материали, техника, медицинска и др. литература, организира и провежда подвижни

кинопрожекции. Тази служба има няколко служби и филиали в РОДОС, ПАТРАС, СОЛУН И КАВАЛА. Филиалите в Солун и Родос водят антибългарска пропаганда на български език.

Седалището на трите основни мисии се намира в Атина. Освен тях на територията на Гърция има редица военни поделения с различно предназначение.

18.XI.1961 год.

Из архивите на ДС

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

СТРОГО СЕКРЕТНО
Екз.№ 2

Д-3

Т У К - ДО ЦЕНТРАЛНИЯ КОМИТЕТ НА Б К П
ОТДЕЛ "АДМИНИСТРАТИВЕН"

„ПОДЛЕЖИ НА МИКРОФИЛМИРАНЕ"
Началник на отдел:
_____/_____19_____г.

ДОКЛАДНА ЗАПИСКА

от Началника на Генералния щаб -
ген.-лейт. АТАНАС СЕМЕРДЖИЕВ

При смяната на стария с новия български военен аташе в Атина, през м. януари т.г., двамата са били приети и от началника на ГЩ на гръцката армия - ген.-лейт. САКЕЛАРИУ. След кратка размяна на въпроси и отговори от протоколен характер генерал САКЕЛАРИУ е заявил, че иска да поговори с нашите представители по един важен въпрос, за което той, САКЕЛАРИУ, се надявал, че ще бъде уведомено командуването на българската армия.

Генерал САКЕЛАРИУ е казал, че Гърция има значителни затруднения при провеждане на мероприятията, целещи поддържането на съвременна армия. Това става за сметка на недоимъците, които търпи гръцкият народ. Гърция не смята да напада когото и да било и тя би могла да съкрати част от значителните военни разходи. Обаче командуването на гръцката армия е обезспокоено от непрекъснатото повишаване на бойната готовност на българската армия. САКЕЛАРИУ е продължил, като е заявил, че те, гърците, считат, че това е подготовка за една бъдеща война преди всичко против Гърция. Те мислят така, казал той, защото едва ли може да става въпрос за война между България и Югославия, а срещу Турция ще се бие преди всичко СССР. САКЕЛАРИУ е завършил беседата, като е казал, че нашите страни трябва да живеят в мир, като

Из архивите на ДС

правят всичко възможно да подобрят положението на своите народи. Конкретни предложения не са били направени.

Анализирайки съдържанието на беседата на генерал САКЕЛАРИУ с нашите военни аташета в Атина, може да се направят някои изводи, а именно:

- беседата е проведена преднамерено, с предварителна подготовка и е разчетена на евентуален отговор от българска страна;

- липсата на конкретни предложения подсказва, че гръцката страна не желае да вземе инициативата за провеждане на мероприятия, съответстващи на изложеното становище по въпроса;

- беседата е проведена след напълно аналогичната беседа на ВЕНИЗЕЛОС /когато беше още министър в кабинета на ПАПАНДРЕУ, през октомври 1963 г./ с нашия управляващ легацията в Атина - др. МИНЧЕВ. В тази беседа ВЕНИЗЕЛОС бе заявил, че военните оспорват становището на правителството на Центъра да се намалят военните разходи, ако НАТО не поеме част от тях /а на последната си сесия НАТО не взе решение да поеме част от издръжката на гръцката армия/;

- беседата е проведена след като ПАПАНДРЕУ уволни няколко командващи на видове въоръжени сили в Гърция, които оспорваха остро тезата на ръководството на правителството за намаляване на военните разходи. Може да се предполага, че САКЕЛАРИУ /това е най-верния генерал на кралското семейство в Гърция/ желае да получи някакъв отговор от българската страна, опирайки се на който да може да си изработи окончателно становище, което да поддържа след съставяне евентуално на новото гръцко правителство след изборите през февруари т.г.

Изхождайки от този анализ на беседата считам, че е целесъобразно да се продължи започнатата от генерал САКЕЛАРИУ беседа чрез новия наш военен аташе в Атина - полк. ХРИСТАНКОВ.

Предлагам да се вземе решение за продължаване разговора и за насоките на същия с ген. САКЕЛАРИУ.

№ 00153/7.2.1964 г.
Отпечатано в 2 екз.
ГП/

НАЧАЛНИК НА ГЕНЕРАЛНИЯ ШАБ
ГЕН.-ЛЕЙТЕНАНТ: /СЕМЕРДЖИЕВ/

1

УТВЪРЖДАВАМ:
ЗАМ.НАЧАЛНИК НА ГЕНЕРАЛНИЯ ЩАБ НА БНА
И НАЧАЛНИК НА РАЗУЗНАВ.УПРАВЛЕНИЕ -ГЩ
ГЕН.ЛЕЙТЕНАНТ / ЗИКУЛОВ /
29 12.1967 год.
София

СЕКРЕТНО
Екз.№ 1
090 15-1-68
62

„ПОДЛЕЖИ НА МИКРОФИЛМИРАНЕ"
Началник на отдел
12.12.1967 г.

О Ц Е Н К А
на изпълнението на информационните задачи от отдел IV за 1967 година

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

По Гърция

През 1967 г. на отдел IV бяха поставени задачи по следене измененията във военнополитическата обстановка, по хода на реорганизацията на сухопътните войски, бойния състав и укомплектуваността на въоръжените сили, по оперативно-стратегическите планове и схващания на гръцкото командуване, по бойните и мобилизационни възможности на страната, по превъоръжаването на гръцката армия с ново въоръжение и бойна техника, по оперативното оборудване на ТВД и др.

За решаване на тези задачи от отдела бяха изпратени общо 10 информационни донесения, които в една или друга степен засягат и изясняват известна част от поставените въпроси. Ценни се явяват доставените през годината документални материали. Тези документи изясняват мирновременния и военновременен щат на редица поделения; предвиждано строителство във военно време на мостове; организацията и функциите на [illegible] чужди военни мисии [illegible] в Атина; организацията на предвидената за формиране бронетанкова бригада; състава, дислокацията и района за действие на 10 пд; Укомплектованост на гръцката армия с противотанкови и противопехотни мини и др.

Освен данните от документалните материали, през годината бяха получени и редица други сведения, които обаче са крайно недостатъчни за изясняване на основните задачи, поставени пред отдела.

По военнополитическото положение получените сведения осветляват главно въпроси като: противоречията между политическите партии, политическата криза, възможностите за провеждане на избори и предизборната борба, извършването на военния преврат и стремежът на военното правителство за стабилизиране и т.н.

Липсват данни, отразяващи военната политика на правителството, а също така за взаимоотношенията на Гърция с НАТО и политическата и психологическа подготовка на армията и страната като цяло за война. В повечето случай въпросите по военнополитическото положение се разработват въз основа на данни от агентурни източници, но нормално не се дава нещо повече от това, което се коментира от гръцкия печат и чуждите агенции. Необходимо е за в бъдеще да се дават повече фактически данни и основно такива, които не са проникнали в печата и са пряко свързани с подготовката на страната за война.

Сведенията по въоръжените сили в по-голямата си част са верни и потвърждават, а в известна степен доизясняват наличните данни в Центъра. Такива са данните за разположението на 194 рдн " ОН.ДЖОН" и описанието на неговия район; за някои от военните обекти и поделения в районите на ЛАРИСА, ВОЛОС, СОЛУН, КУКУШ, ВЕРИЯ и КОЖАНИ; за задачите, укомплектуваността и възможностите на 2 и 6 пд, за възможностите за укомплектуване на 15 пд и преминаването й към нова организация; за формирането на танков батальон към 12 пд; за организацията на ЦОН в ТРИПОЛИС и ЦОН за свързочници в Атина и др. За отбелязване е обаче, че по-голяма част от основните задачи не са получени никакви данни. Не са решени такива

Из архивите на ДС

Из архивите на ДС

286

задачи като: наличието и описанието на складове за ядрено оръжие; планове за настъпателни и отбранителни операции; укомплектуваност на второешелонните съединения; организация и състав на химическите и разузнавателни поделения и др. През годината не постъпиха никакви данни за привеждане на войските в различни видове бойна готовност и какви мероприятия се извършват при подаването на различни сигнали. По такъв начин не бяха разкрити мероприятията по бойната готовност на въоръжените сили, както в навечерието на превратa така и след неговото провеждане и особено по време на изостряне на отношенията между Гърция и Турция през ноември 1967 г.

По задачите относно оперативното оборудване на ТВД са получени малко по количество данни за наличието на казарми, складове , огневи съоръжения, описание на отделни маршрути и откъслечни данни за подготовка на участъци за разрушаване. Тези данни са недостатъчни да решат конкретно поставените задачи по оперативното оборудване на ТВД като: доизясняване местонахождението, състоянието и характера на укрепителните съоръжения по УЛ " МЕТАКСАС "; състоянието на някои аеродруми /ГИДА и НЕА МУДАНИЯ/; складовата система и съхраняваните в складовете материални средства; строителството на командни и запасни командни пунктове; описание на някои конкретно посочени маршрути и др.

Не постъпиха никакви данни по икономиката на страната, включително и по военната промишленост.

Положителна черта в работата на добиващите органи на отдел IV е доставянето на редица документални материали. Информационните донесения са добре оформени и онагледени със схеми.

В изпълнението на информационните задачи отделът допуска и редица слабости от общ характер. Известна част от сведенията, поместени в информационните донесения, се нуждаят от допълнително изясняване и потвърждаване, а някои от

Из архивите на ДС

тях не се потвърждават от други данни. Такива са например данните за наличието на ракети "ЗЕВС" и "СПРИНТ" в ракетния център на о-в КРИТ, за количеството и типовете самолети на аеродрум АКРОТИРИ, за дислокацията на 152 и 160 адн и пр. Анализът на данните и свързването им, особено на тези добити от един и същ източник, не са достатъчни. Като слабост в изпълнението на информационните задачи на отдела е и липсата на данни по бойната и идеологическа подготовка на въоръжените сили. С изключение на справката по учението "СЛЪНЧЕВ ЕКСПРЕС", която не е пълна и не изяснява всички въпроси, свързани с проведеното учение, през годината не постъпиха никакви данни по бойната подготовка и бойната готовност на войските.

Изобщо получените през годината информации от отдела и неговите добиващи органи не довеждат до цялостното решаване на всички задачи. Но като се имат предвид добитите документални материали, които се оценяват като ценни и които цялостно решават конкретни въпроси, то информационната работа на отдела по линия на Гърция се оценява като добра.

По Турция

В изпълнение на поставените през 1967 г. информационни задачи отдел IV е изпращал информационни донесения, в които са поместени отделни сведения по организацията, дислокацията, числения състав на някои поделения от турските въоръжени сили и някои данни по оперативното оборудване на ТВД. По-голямата част от тези сведения обаче потвърждават наличните данни, други имат само констативен характер, а част от тях са недостоверни, поради което нямат информационна стойност. Известен интерес от тях представляват само данните за организационната структура на 57-а учебна артилерийска бригада / 57 учпд /, въпреки че отразените сведения се отнасят за 1964 г. Могат да се ползуват до

Из архивите на ДС

288

известна степен данните за морския учебен център в ИСКЕНДЕРУН и по-конкретно тези за въоръжението на личния състав и неговия дневен режим.

Биха могли да се използуват част от данните, засягащи въпросите по организацията на строителството на пътища в Турция и за пътностроителната техника, използувана от Главно управление на пътищата, но те не са анализирани или сумирани, за да може да се види какви са възможностите на Турция в това отношение или поне за района на 1А.

Данните за подземните обекти в устието на р.КОДЖАЪР МАК / близо до БАРТЪН/ също са интересни, доколкото осветляват въпроса за неговото устройство и предназначение. Постъпилите за първи път сведения от отдела за строителството на подземни съоръжения северно от езерото КЮЧЮКЧЕКМЕДЖЕ са непълни. Необходимо е през следващата година същите да бъдат доуточнени и допълнени.

От получените през годината сведения се вижда, че органите на отдела не са работили по конкретно поставените им информационни задачи, а по въпроси, по които им се е отдавала възможност. В резултат на това не е изпълнена почти нито една от поставените основни задачи. Така например по военнополитическата обстановка отделът не е изпратил почти никакви сведения. Не е изпратил такива и по задачите, поставени във връзка с уточняването на атомната артилерия в 1А и по количеството на 203,2-мм гаубици в 419 адн / 2ак/, има ли такива гаубици в 15ак, с по 2 или 4 такива гаубици разполагат 2,61 и 66 пд, а също за строителството на складове за ядрено оръжие в Източна Тракия, за наличието или подготовката на позиции и райони за ракетните средства на територията на страната и главно в Източна Тракия и др.

Не са получени никакви сведения и по оперативното разгръщане и мобилизационните възможности на въоръжените сили, дислокацията, укомплектуваността и бойния състав на въоръжените сили, по бойната готовност, бойната и оперативна подготовка. Макар, че в района на Източна Тракия бяха про-

веждани през цялата година различни занятия в рамките на частите и съединенията и учения с войски от тактически и оперативно-тактически мащаб, отделът не е изпратил нито една справка или донесение, от които би могло да се направят известни изводи за бойната и оперативно-тактическа подготовка на войските поне в този район.

Както и преди и през тази година отделът не е доставил никакви оригинални документални материали.

Като се има предвид всичко това, дейността на отдел IV по изпълнението на информационните задачи по Турция през 1967 г. се оценява като неудовлетворителна

НАЧАЛНИК СЛУЖБА "ИНФОРМАЦИЯ"-РУНГЩ
ПОЛКОВНИК _____ / ПОПОВ /

02158/28.12.1967 г.
Отпечатано в 2 екз.
ВП

Из архивите на ДС

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

106
31

62 СЕКРЕТНО
Екз. № 3

Т у р и в е р – НАЧАЛНИК РАЗУЗНАВАТЕЛНО УПРАВЛЕНИЕ

ПОЛЕЖИ НА МИКРОФИЛМИРАНЕ
Началник на отдел
16. 8. 19 71 г.

Моля нареждането Ви да бъдат включени за изпълнение през 1969 година следните информационни задачи:

1. Какви химически подразделения има в Гръцката и Турската армия, каква е тяхната организация и къде са дислоцирани.

2. По каква тематика се обучават и каква е подготовката на родовете и видовете войски по оръжията за масово поразяване в Гръцката и Турската армия. Да се доставят отделни екземпляри от съществуващата литература.

3. Оперативно-тактически схващания за използуване на химическото и бактериологическото оръжие в Гръцката и Турската армия. Да се доставят наличните за това печатни материали.

4. Въоръжение и възможности за употреба на химическо и бактериологическо оръжие от армиите на Гърция и Турция. Да се доставят съответните материали от опита на проведени учения.

5. Налични средства за индивидуална защита от оръжията за масово поразяване и окомплектоване на Гръцката и Турската армии и армиите на другите капиталистически страни.

6. Наличие на химически училища и школи за подготовка и преподготовка в Гръцката и Турската армии и в другите капиталистически армии.

7. Какви средства за химическо и радиационно разузнаване и средства за масова индикация има в капиталистическите армии.

8. Какви дегазиращи и дезактивиращи вещества се използуват в капиталистическите армии.

9. Наличие и месторазположение на химически складове на територията на Гърция и Турция.

Из архивите на ДС

107
32

Моля нареждането Ви да бъдат доставени през 1969 година следните образци от химическото въоръжение, техника и имущество на въоръжение в Гръцката и Турската армия и другите армии от НАТО:

Рентгенометър ВС-16 за отчитане степента на радиацията.

Дозиметри - ДМ -93/ИД;

Комплекти за зареждане на дозиметрите - РР-354/РД;

Радиометри - АЕ/РДР-39.

Аерозолен прибор ЛК 6/12 за откриване заразеността на въздуха с радиактивни вещества:

- войс ов. противогаз ИМ 9 А1 "М-17"; "М-14А$_2$";"М- 4 ; "АВС-М21";

- изолиращи противогази "АВС М 15А$_1$" и "М 20";

- прибор за химическо разузнаване /ПХР/-М-18А$_1$

Предпазен кител - МВ А1; защитно наметало; защитни чорапи; защитни ръкавици; защитно непромокаемо яке и панталон; шише таблетки "Йодине"; отровен пакет"; санитарен пакет; респиратор - АВС М4, /или АВС-М5/.

НАЧАЛНИК УПРАВЛЕНИЕ ХИМИЧЕСКИ ВОЙСКИ-МНО

ПОЛКОВНИК: /Д И К О В /

М 01542/28.9.68 г.
Отпечатано в 3 екз.
ПС.

дело 62.

„ПОДЛЕЖИ НА МИКРОФИЛМИРАНЕ"
Началник на отдел
18.8.1981 г.

СЕКРЕТНО
Екз. № 2

68

Т У К – ДО МИНИСТЪРА НА ВЪТРЕШНИТЕ РАБОТИ
ДРУГАРЯ ГЕНЕРАЛ-ПОЛКОВНИК А.СОЛАКОВ

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

ДР.МИНИСТЪР,

За изясняването на някои въпроси по Турция и Гърция ние считаме, че в известна степен могат да бъдат използувани и българските граждани, които пътуват и временно пребивават на територията на тези страни.

Като се има предвид това, моля Ви при възможност чрез съответните органи на МВР да се иска от тези граждани да изяснят някои въпроси, свързани с военните обекти на територията на Турция и Гърция, а също така и с мобилизационната система на тези страни.

При подготовката на пътуващите за тези страни граждани смятаме за целесъобразно да се поставят за изясняване следните въпроси:

1. По фортификационната система

Наличие и местонахождение на фортификационни съоръжения от дълговременен тип за оръдия и картечници, укрития за личен състав и бойна техника, окопи, противотанкови ровове, телени мрежи и други видове заграждения на територията на Турция с особено внимание на районите на: ОДРИН, ЛАЛАПАША, ВАЙСАЛ, КОФЧАЗ, ДЕРЕКЬОЙ, МАЛЪК САМОКОВ (ДЕМИРКЬОЙ), ЛОЗЕНГРАД и в околностите на УЗУНКЬОПРЮ, южно от ПЕХЛИВАНКЬОЙ, южно от АЛПОЛУ, ЛЮЛЕБУРГАЗ и САРАЙ.

Из архивите на ДС

293

Наличие и местонахождение на шахти за ядрено-минни фугаси в приграничната полоса на територията на Гърция с главно внимание на направленията: КУЛАТА, ДЕМИРХИСАР; КАТО НЕВРОКОПИОН, ДРАМА; РУДОЗЕМ, КСАНТИ; МАКАЗА, ГЮМЮРДЖИНА и ИВАЙЛОВГРАД, ДИМОТИКА, а на територията на Турция - на приграничните райони, долината на р.ЕРГЕНЕ и района на двата пролива (БОСФОРА и ДАРДАНЕЛИТЕ).

Шахтите за ядрено-минни фугаси обикновено имат дълбочина до 8 м и диаметър 0,6-1,0 м. Облицоват се с железобетонни пръстени и се затварят с кръгли или правоъгълни метални капаци.

2. По складовата система на въоръжените сили

Наличие на складове за боеприпаси, въоръжение, бойна техника, инженерни заграждения и други военни имущества на територията на Турция и Гърция с основно внимание на районите:

а) На територията на Турция - ЛОЗЕНГРАД, ВИЗА, САРАЙ, ТЕКИРДАГ, МАЛКАРА; ЛЮЛЕБУРГАЗ, ЧОРЛУ, ЧЕРКЕЗКЬОЙ, ИСТАНБУЛ, ЕДРЕМИТ, МАНИСА, ИЗМИР, ДЕНИЗЛИ, ИЗМИТ и ИСПАРТА.

б) На територията на Гърция - ГЮМЮРДЖИНА, ДИМОТИКА, СОФЛУ; КОЖАНИ, ЛЕРИН, ЛАРИСА, ЕЛАСОН, КАЛАМБАКА, КАРДИЦА и ТРИКАЛА.

При описанието на складовете по възможност да се дават данни за точното им местонахождение, броят и характерът на отделните постройки (складови помещения), видът и количеството на съхраняваните в тях боеприпаси, въоръжение, бойна техника и др. имущества. Освен това да се изяснява каква номерация носи съответния склад, на кого е подчинен, за какво доволствие е предназ-

Из архивите на ДС

294

начен (текущо или мобилизационно назначение), за нуждите на кои поделения, какъв е съставът на командата, която го поддържа и охранява и др.

3. По някои въпроси от мобилизационната система на въоръжените сили

При разговор с местните граждани по възможност да се изяснят следните въпроси по мобилизационната система на Турция и Гърция:

- до каква възраст се водят на отчет в запаса отделните категории запасни (войници, сержанти, офицери и генерали);

- на колко категории по възрастови групи и други признаци са разделени запасните;

- какво е предназначението на различните цветове мобилизационни назначения и буквените инициали по тях;

- от кого и по какъв начин се извършва оповестяването на запасните при мобилизация и за колко време;

- къде се явяват запасните в случай на мобилизация (направо в частта, в сборен пункт или на друго място), как е осигурено пътуването до местоназначението им и за какъв срок следва да се явят (от кога се счита този срок - от момента на обявяване на мобилизацията или от момента на известяването на мобилизирания);

- къде, как и за какво време е ставало приемането, разпределението, обличането и стъкмяването на запасните и какви други мероприятия са провеждани с тях по време на мобилизация

Из архивите на ДС

или мобилизационни учения;

- имало ли е мобилизиран граждански автотранспорт - какво количество и марки автомобили, за колко време са били доставени в частите и за какви нужди са използувани;

- какво поделение е било формирано от мобилизираните запасни, на каква база, в какъв срок и на кого е било подчинено в последствие;

- след отмобилизирването на поделението, била ли е проведена преподготовка със запасните - в какъв срок, с какви оръжия са били обучавани и какви занятия и стрелби са провели;

- колко време е продължил мобилизационният сбор, кога и как е станало демобилизирането на запасните.

При изясняване на горните въпроси целесъобразно ще бъде да се събират също така данни за начина и сроковете за извозване на имуществата в мобилизационните райони, за организацията, бойния състав, въоръжението и укомплектуваността на новоформираните подразделения и части и др.

ЗАМ.-НАЧАЛНИК НА ГЕНЕРАЛНИЯ ЩАБ НА БНА
И НАЧАЛНИК НА РАЗУЗНАВ.УПРАВЛЕНИЕ - ГЩ
ГЕНЕРАЛ-ЛЕЙТЕНАНТ (ЗИКУЛОВ)

№ 02723/1.12.1969 г.
Отпечатано в 2 екз.
НД

КРДОПБГДСРСБНА 1
чл. 31, ал. 6
от ЗДРДОПБГДСРСБНА
Дата :06.07.2015г.Секретар:

Към дело № 627

Нанесено в картотеката
на
от

СЕКРЕТНО
Екз. единствен
изх.№ 6943

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
ЗДРДОПБГДСРСБНА

Полк. Цветков

ИНФОРМАЦИОННО ДОНЕСЕНИЕ

ОТНОСНО:Свързочния възел на щаба на НАТО в Измир.

По данни от осведомление става известно:

Към щаба на НАТО в Измир функционира свързочен възел, обслужван от американски, гръцки и турски личен състав. И трите групи разполагат със собствена апаратура и работят едновременно, всяка самостоятелно, поддържайки връзка със своето командуване в страната. Всяка от групите има свое шифрово отделение.

Свързочният възел е разположен в една сграда. Външната и вътрешна охрана се носи само от турски войници. Вътрешната охрана стои в един коридор, от който се влиза в апаратните.

Личният състав работи на смени по осем часа, като смените се извършват в 24.00, 8.00 и 16.00 ч.

В турската група дисциплината е била много слаба. През повечето време апаратурата не им е работела, често са допускани технически неизправности. Охраната също е носена небрежно. През нощните смени часовите от вътрешната охрана обикновено спяли, опрени по ъглите на коридора.

Гръцката група радисти се е състояла от 5 души. Разрешавали са им излизане в града само в цивилно облекло и задължително са се движили най-малко по двама души заедно. Местното население се е отнасяло враждебно към тях.

Данните могат да се считат за достоверни.

/данните са съобщени в центъра с грама/

Ог № 01143

4.9.72

11.9.72 Иванов
23.3.72 Дуев

12

37

С Е К Р Е Т Н О
Екз. единствен

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

ОАМ I

П Р Е П И С

от информационни донесение относно
АМЕРИКАНСКИТЕ МИСИИ в Турция

2.Относно ТУСЛОГ той каза,че чрез него се получават всички средства по военната помощ на НАТО и САЩ и те се предават на турската армия за ползуване.На тях е било възложено да следят дали тази помощ се използува по предназначение.

След изтичането срока за ползуване на тази техника и въоръжение,пак с помоща на ТУСЛОГ се е определело,дали тази техника да се даде на други поделения на турската армия не включени в НАТО,да се даде на други страни,като Иран,и Пакистан,или да се даде за претопяване на МКЕ.Поясни отново,че това се отнасяло само за полученото от НАТО и САЩ.

Той каза още,че ТУСЛОГ имал в Турция и свои складове в които съхранявал различно въоръжение и боеприпаси,които при необходимост ще бъдат дадени на турската армия.

До 1960 год.в американските обекти в Турция не се допускало влизането на турци,но след това турското правителство се противопоставило на това и се приел режима който е бил въведен

а

Из архивите на ДС

38

американските обекти в ГФР,Италия,Белгия и др.Сега в американската база Инджирлик,имало представител и на турските ВВС.Такова било положението и в останалите американски обекти в Турция.

Източника поясни,че ТУСЛОГ не прави в Турция строителство по линия на НАТО.В него като помощен персонал работели и много турски граждани.

В Турция,каза той,има още една смесена турско-американска организация наречена ТУАМПАНЕ,седалището на която се намира на ул.Билир сокак.Тази организация имала предназначение да извършва съвместно строителство по линия на американската помощ за Турция.Такива организации имало и в някои други страни в Европа.

298

За ЖУСМАТ каза,че това е организация на американски съветници,които се грижат за развитието на турската армия.И в някои други западни страни имало такива организации.

Както от турска,така и от американска страна,имало стремеж към намаляване американския персонал в Турция.

Относно Инфраструктора каза,че тук няма никакви американски специалисти.В тази организация работели само турци.Нейн началник е дивизионен генерал.Средствата за Инфраструктора идвали само от НАТО,чрез Министерството на финансиите,като се оказвало точно за какво да се изразходват.

През 1973 год.Инфраструктора са работели основно по преоборудването на радиотехническите постове включени в системата "Нейдж".

Тази организация имала за задача да извършва и строителство на летища за нуждите на НАТО.Пътища строели само такива, които са отклонение и свързват даден военен обект.Казарми се строели както със натовски,така и със собствени средства,в зависимост от това за каква поделение е предназначена казармата.

Относно петролопроводите в Турция каза,че не са на "Петрол офис"а на някаква друга държавна организация и по тях протичал бензин само за самолети.

КД-ОАП А. Ч
подп. Ивков
2.11.73г.

Маш. № 07463/27.10.1973г.

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

ПОДЕЛЕНИЕ 22870 ★
Вх. №0538/24/1980
от 1 листа Д №0402

312

Секретно
Екз.№ .1.

Т У К – НАЧАЛНИК ПОДЕЛЕНИЕ 22870

В изпълнение на указанията на др.Министър, дадени на заседанието на Колегиума от 24 октомври 1979 г. относно съгласуване въпросите по възможностите за използуване на силите и средствата на съветското въздушно разузнаване в наш интерес, считам за целесъобразно да ни бъдат предоставени периодически данни за:

– тактико-технически характеристики на нови РЛС на въоръжение в ГЪРЦИЯ и ТУРЦИЯ и тяхното местонахождение;

– характеристика и възможности на средствата за РЕБ, на въоръжение в ГЪРЦИЯ, ТУРЦИЯ и 6-ти флот;

– тактико-технически характеристики и местонахождение на нови системи за управление на тактическата авиация.

НАЧАЛНИК ЩАБ НА ПРОТИВОВЪЗДУШНАТА ОТБРАНА
И ВОЕННОВЪЗДУШНИТЕ СИЛИ
ГЕНЕРАЛ-ЛЕЙТЕНАНТ (БАБАЛОВ)
03 април 1980 г.

№ 01252/03.02.1980 г.
Отпечатано в 2 екз.
ЗГ/

Отнесе кат. другия документ
при ТУК – ст. 54.
3.4.80.

Дело № 0402 15
пк 1-пр 25.2.80г.

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

СЕКРЕТНО
Екз.единствен

М Е Р О П Р И Я Т И Я
по изпълнението на препоръките на 19-то заседание на Военния съвет на ОВС, проведено от 23 до 26 април 1979 г. във ВАРШАВА

ПРЕПОРЪКИ НА ВОЕННИЯ СЪВЕТ:

.....

т. в/ Генералните щабове на армиите през 1980-81 г. да проведат военно-теоретични конференции по въпросите на анализа на състоянието и развитието на стратегическите възгледи на НАТО (през 80-те години) за подготовката и воденето на войната в Европа.

т. г/ Генералните щабове на съюзните армии съвместно с щаба на ОВС при определяне на тематиката за научно-изследователската работа да предвидят по-нататъшно всестранно изучаване стратегическите възгледи на НАТО и военните доктрини на страните членки на Блока.

МЕРОПРИЯТИЯ НА РУ-ГЩ И МНО:

В съответствие с т."в" и "г" на препоръките е предложено във Военно-научно управление - МНО да се включат в плана за военно-научната работа през следващия петилетен период 1981-1985 година следните мероприятия:

а/ през 1981 г. да се проведе военно-теоретична конференция на тема:

"Състояние и развитие на военните доктрини и стратегическите възгледи на командуването на НАТО и националните командувания на Гърция и Турция за подготовката и воденето на военните действия на ЮЕТВД през 80-те години и произти-

Из архивите на ДС

16

чащите изводи за БНА".

б/ горната тема да се включи в тематичния план по научно-изследователската работа за по-нататъшното изучаване и всестранно анализиране измененията в стратегическите възгледи и военните доктрини на страните-членки на блока НАТО през периода 1981-1985 г.

ПРЕДАДЕНО ВЪВ ВНУ - 7.02.1980 г.

№ 0288/07.02.1980 г.
Отпечатано в 1 екз.
СЗ/

Забележка: Темата е съгласувана и предадена по тел-ЗАС от п-к К. Петров на п-к Г. Димитров - ВНУ за включване в плановете на 7.2.1980 г. /п-к Ив/ 25.2.80.

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

СТРОГО СЕКРЕТНО
(Учебно)
Екз. №1

281

★ ПОДЕЛЕНИЕ 22870 ★
Към вх. №0905 / 18-6-1980 г.
от 4 листа

ген.-лейт. Зикулов

Д О К Л А Д

НА НАЧАЛНИКА НА РУ 1 Ф ПО ОБ-
СТАНОВКАТА КЪМ 8,00 18. 6

"ЮЖНИТЕ", не постигайки поставените цели с ядрено оръжие и понасяйки значителни загуби в Северна Гърция и Източна Тракия, са били принудени да отходят в дълбочина на своята територия. Със силите на отхождащите войски и резерви водят задържащи бойни действия по удържането на Проливната зона и рубежа на р. Вардар. Едновременно с това подвеждат оперативни резерви към линията на фронта и формират нови съединения и части на територията на Гърция и Турция.

В полосата на фронта противникът организира и преминава към отбрана на рубежа Кешан, Малкара, а с част от силите заема Галиполския и Дарданелския укрепени райони. Същевременно подвежда от дълбочина до две съединения и формира едно съединение.

Към 8,00 18.6 ядрената групировка на противника на БСН разполага с 283 средства - носители, от които:

- самолети-носители - 111;
- ПУ ОТР - 7;
- ПУ ТР - 11;
- 203,2-и 155-мм гаубици ..... - 154.

УБ-00530

282

В полосата на фронта противникът разполага със 96 средства-носители, от които:

- самолети-носители - 47;
- ПУ ТР - 3;
- 203,2-и 155-мм гаубици ..... - 46.

В по-нататъшните бойни действия може да се очаква нанасянето на групови и единични ядрени удари по войските на фронта.

Сухопътната групировка е понесла значителни загуби - 25-50% и включва 11 съединения, от които 6 в непосредствено съприкосновение, 3 развърнати за непосредствена отбрана на пролива Дарданели и 2 в резерв на 4ПА . С понижена боеспособност (45-50% загуби) могат да се считат 19 пд и 18 обртбр. В този си състав сухопътната групировка разполага с 49 средства-носители на ядрено оръжие, 619 танка, 1109 оръдия и минохвъргачки, 644 противотанкови средства, в т.ч. 367 ПТУРС.

Авиационната групировка е загубила около 150 бойни самолета (50%), в това число 48 носителя, и разполага със 152 самолета, от които 47 носителя.

В близките дни може да се очаква усилване на авиационната групировка с 1-2 авиоескадрили от САЩ (18-36 самолета).

Военноморската групировка е загубила около 190 бойни кораба, в т.ч. многоцелевият авионосец "Индепендънс". Повреден е атомният многоцелеви авионосец "Нимитц". Може да се предполага, че част от палубно-щурмовата авиация на двата авионосеца е пребазирана на брегови летища. Понастоящем военноморската групировка разполага с около 210 бойни

Из архивите на ДС

303

Из архивите на ДС

304

кораба. При форсирането на зап. част на Мраморно море и пролива Дарданели противникът може да противодействува основно с артилерийски огън от ескадрени миноносци (до 10 миноносеца) и с минни заграждения, поставени в пролива Дарданели и Мраморно море.

При така създадената обстановка най-вероятно е противникът да премине към отбрана с основните сили на рубежа Кешан, Малкара, а с част от силите да заеме Галиполския укрепен район и да организира противодесантната отбрана на южното крайбрежие на Мраморно море и пролива Дарданели. Нанасяйки ядрени и въздушни удари по настъпващите войски на фронта и удържайки заемания рубеж ще се стреми да не допусне овладяването на пролива Дарданели и форсирането му.

За сриване замисъла на противника е необходимо да бъде нанесено поражение на:

- 420 рдн "Онест Джон";
- адн 203,2-мм гаубици на 2 ак;
- батар. 203,2-мм гаубици на 4,8 мпд и 59 пд;
- адн 155-мм гаубици - 2 (на 2 едмп);
- летища - 2;
- ППС - 2;
- съединения - 11;
- КП на ак и ПА - 3;
- ЦУО - 1;
- дивизиони "Хок" - 2.

Предлагам усилията на разузнаването да бъдат насочени за изпълнение на следните основни задачи:

Из архивите на ДС

284

1. Разкриване точното местонахождение на 420 рдн и дивизионите и батареите атомна артилерия.

2. Доуточняване на замисъла на противника за воденето на по-нататъшните бойни действия.

3. Уточняване загубите и боеспособността на съединенията на 4 ПА и възможностите на противника за подвеждане допълнително на сили от други направления.

305

№ УБ-00530/28.05.80
Отпечатано в 2 екз.
ВК

2.01801 1

МИНИСТЕРСТВО НА НАРОДНАТА ОТБРАНА
ГЕНЕРАЛЕН ЩАБ

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

СЕКРЕТНО
Екз. №.6..

Т У К – към дело

И Н Ф О Р М А Ц И Я

№ 21

По обстановката в Турция

Въпреки относителното стабилизиране на вътрешнополитическото положение и ограничаване на политическия тероризъм, обстановката в Турция си остава сложна. Извънредните мерки, непрекъснатите военно-полицейски акции и задълбочаващата се икономическа криза засилват недоволството от режима сред различни слоеве от населението. Срещу по-нататъшното запазване на властта на военните продължават да се изказват и редица организации и лица в страните от Западна Европа, в това число и във ФРГ, която е един от главните кредитори на Турция.

Като отчита съществуващата обстановка, сегашното турско ръководство наред с приемането на редица законо

дателни мерки за укрепване на властта си в последно време провежда някои пропагандни ходове и предприема мерки за придаване на по-приемлива фасада на режима. Такава беше и целта на президента на Турция армейски генерал Еврен, придружен от членовете на Националния съвет за сигурност (НСС), при посещението му от 15 до 17.1 т.г. в пет вилаета от югоизточните райони на Турция. В речите си по време на тази обиколка Еврен обяви, че понастоящем се разработва закон за учредително събрание, което щяло да бъде свикано през септември или октомври 1981 г. Учредителното събрание щяло да се състои от членове, назначени от НСС, който и в бъдеще ще се запази като върховен законодателен орган. За предаването на властта на гражданско правителство засега не се определят срокове. Очевидно военното ръководство предвижда да остане по-продължително време на власт с цел да бъдат осигурени условия за създаване на съобразена с неговите искания политическа структура.

В изпълнение на обявената от НСС програма за борба с тероризма и стабилизиране на обстановката в страната продължават арестите и съдебните процеси. По някои данни, до края на 1980 г. са арестувани над 30 000 души, произнесени са 110 смъртни присъди, 4 от които са изпълнени. Разгромени са редица леви организации, обвинени като терористични, в това число Турската кюрдска социалистическа партия, Революционна левица (Девримджи сол), Революционен път (Девримджи йол), Революционна младеж (Девримджи

Из архивите на ДС
307

Из архивите на ДС

308

генч) и др. Едновременно с това се предприемат строги мерки за прекратяване дейността на някои демократични и работнически организации, които съществуваха легално и не са участвували в терористичните действия, като Конфедерацията на революционните работнически профсъюзи - ДИСК, Съюза на турските учители - ТЬОБДЕР и др. Преобладаващата част от ръководните кадри и активисти на посочените организации са арестувани. Особено остра е борбата срещу кюрдските прогресивни организации. Постъпващите данни показват, че се извършват масови арести и разследвания на кюрдското население с цел да се нанесе решителен удар срещу кюрдското националноосвободително движение в Турция.Подвеждат се под отговорност и различни интелектуалци, които макар и предпазливо се обявяват срещу някои антидемократични действия на властта. Спряно беше издаването за известен период на някои от ежедневниците, които поместиха материали за дейността на правителството, а от част от редакторските колективи беше потърсена съдебна отговорност.

Продължават репресивните мерки и срещу дейци на крайно десните екстремистки партии и организации, които са пряко свързани с политическия тероризъм в страната. По своя мащаб обаче те са значително по-слаби от мерките срещу прогресивните и демократичните сили.

Докато тероризмът в Турция след преврата бележи известно спадане, икономическите проблеми остават нерешени. Правителството се стреми да ограничи икономическите затруд-

нения преди всичко с вземането на кредити и помощи. За целта заместник-министър-председателят на Турция Тургут Йозал в началото на тази година посети Англия и ФРГ и води преговори с представители на различни банки и икономически организации за отпускане на икономическа и финансова помощ за 1981 и следващите няколко години.

Въпреки декларациите на новото ръководство на Турция, че съблюдава принципите на Ататюрк за независима политика, във външнополитическата си дейност то продължава курса на по-нататъшно обвързване със САЩ и НАТО и изпълнение на мероприятията за повишаване на военната мощ на блока. Военният режим подкрепя замислите и усилията на САЩ да не се допусне разпространяване на антиимпериалистическото влияние на революциите в Афганистан и Иран в Близкия и Средния изток чрез създаване на така наречения "заградителен пояс" от страните с реакционни режими в този район.

Очевидно в изпълнение на тези замисли са и посещенията в Турция на председателя на Комитета на началник-щабовете на въоръжените сили на САЩ генерал Джонс(9-12.11. 1980 г.)и на главнокомандуващия Обединените въоръжени сили на НАТО на Южноевропейския ТВД американския адмирал Кроу (7-10.1 т.г.), които са обсъждали с турските ръководители въпросите по разширяване на американското присъствие в Турция,в това число увеличаване на разузнавателните средства на САЩ на турска територия. Освен това адмирал Кроу

Из архивите на ДС
309

Из архивите на ДС

310

5

е разгледал и някои въпроси по състоянието и подготовката на въоръжените сили, противовъздушната отбрана на Черноморските проливи и укрепване на южното крило на блока като цяло.

В последно време се разширяват връзките на Турция с арабските и мюсюлманските страни с прозападна ориентация. През ноември и декември 1980 г. министърът на външните работи на Турция посети Саудитска Арабия, а в Анкара води разговори с министрите на външните работи на Египет, Ирак и Сомалия. В началото на тази година (12-15.1) на посещение в Турция беше и президентът на Пакистан Зиа Ул Хак. Независимо че една от целите на тези контакти е Турция да си осигури по-голяма финансова и икономическа помощ, преди всичко те допринасят за реализирането на военно-политическите и стратегическите замисли на САЩ за разширяване на влиянието им в този район. Използувайки главно трудностите в турската икономика, САЩ продължават да оказват натиск върху ръководството на страната за отстъпки по турско-гръцките проблеми и решаването на кипърския въпрос в интерес на НАТО.

Изобщо военното ръководство продължава дейността си за ликвидиране на демократичните и прогресивните движения и организации в страната, а във външната си по-

6

литика се стреми към още по-тясно сближаване със САЩ, НАТО и някои арабски и мюсюлмански реакционни режими.

ЗАМ.-НАЧАЛНИК НА ГЕНЕРАЛНИЯ ЩАБ НА БНА И
НАЧАЛНИК НА РАЗУЗНАВАТЕЛНО УПРАВЛЕНИЕ-ГЩ
ГЕНЕРАЛ-ЛЕЙТЕНАНТ (ЗИКУЛОВ)
22.1 1981 г.

№ 0196/21.1.1981 г.
Отпечатана в 1 екз.
Размножена в 5 екз.
/СС

Из архивите на ДС

1

МИНИСТЕРСТВО НА НАРОДНАТА ОТБРАНА
ГЕНЕРАЛЕН ЩАБ

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

СЕКРЕТНО
Екз. №6

ТУК - КЪМ ДЕЛО 01802

ИНФОРМАЦИЯ

№ 4

По вътрешнокипърските преговори

След временното прекъсване на вътрешнокипърските преговори (от 8.12.1980 г. до 7.1.1981 г.) между 14 и 16.12 1980 г. в Ню Йорк бяха проведени разговори на генералния секретар на ООН Валдхайм с министъра на външните работи на Кипърската република Роландис и с изпълняващия длъжността министър на външните работи на т.нар. Турско-кипърска дерирана държава Атакол. На срещата отново бил обсъждан планът на Валдхайм за поетапно решаване на кипърския проблем. Като първа стъпка се предлагало споразумение за заселване на част от град Фамагуста с кипърски гърци, възобновяване на съвместното използуване на летището в Никозия отваряне на пътя Никозия-Ларнака.

034

Из архивите на ДС

313

Според постъпили сведения, първоначално и двете страни не са проявили готовност за отстъпки. В резултат обаче на натиска, оказан от САЩ върху Турция и личната намеса на финансовия магнат Рокфелер, който уверил Роландис, че при готовност на гръцко-кипърската страна да приеме предложенията на Валдхайм той ще окаже натиск върху турското правителство за съответни отстъпки, разговорите между Валдхайм, Роландис и Атакол приключили при по-голямо разбирателство.

Непосредствено след тази среща за консултации в Анкара пристигнаха на 20.12.1980 г. ръководителят на кипърските турци Денкташ, Атакол и Онан - ръководител на делегацията на кипърските турци на вътрешнокипърските преговори.

Според постъпилите данни, вероятно в резултат на оказания от САЩ натиск турското правителство е уведомило Валдхайм, че приема по принцип предложенията му, направени пред Роландис и Атакол в Ню Йорк.

Може да се очаква, че при предстоящото посещение на Киприану в Атина (от 11.1 т.г.) гръцкото правителство също ще подкрепи официално плана на Валдхайм.

По оценка на някои източници, на вътрешнокипърските преговори и двете страни проявявали заинтересуваност от осъществяването на плана на Валдхайм. Кипърските гърци считали, че по този начин се решава в значителна степен

Из архивите на ДС

проблемът за бежанците, а кипърските турци - вдигането на досегашното икономическо ембарго и премахването на международната им изолация. Освен това с постигането на известен напредък по кипърския проблем САЩ и НАТО се стремели да създадат предпоставки за взаимни отстъпки от страна на Гърция и Турция и по другите спорни проблеми между тях.

ВРИД НАЧАЛНИК НА РАЗУЗНАВ.УПРАВЛЕНИЕ-ГЩ
ГЕНЕРАЛ-МАЙОР (МАРКОВ)
6.I. 1981 г.

№ 034/6.1.1981 г.
Отпечатана в 1 екз.
Размножена в 5 екз.
/СС

16

МИНИСТЕРСТВО НА НАРОДНАТА ОТБРАНА
ГЕНЕРАЛЕН ЩАБ

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 12
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

СЕКРЕТНО
Екз. №...6

ТУК – ~~ДРУГАРЯ~~ КЪМ ДЕЛО

ИНФОРМАЦИЯ

№ 39

По преговорите за двустранно
военно сътрудничество между
САЩ и Гърция

Според наличните данни,в хода на започналите на 27.1 т.г. преговори между Гърция и САЩ за подписването на нова двустранна спогодба за военно и икономическо сътрудничество, в т.ч. и за статута на американските бази и съоръжения на гръцка територия, са се появили различия в становищата на двете страни.

Гръцката делегация настоявала да бъдат разширени правомощията на гръцките командири на базите, като им се предостави правото на пълен контрол над цялостната им дейност. Тя се обявила против становището на САЩ за използуване на базите за действие извън т.нар. зона за отго-

Из архивите на ДС

17

ворност на НАТО, т.е. и в Близкия и Средния изток, като настоявала да получи гаранции за използуването им само в рамките на блока. Гърция се отнасяла резервирано и към американското искане за модернизиране на съоръженията в базите, тъй като се опасявала, че подформата на модернизация САЩ щели да въведат нова техника, а това можело да се отрази отрицателно на отношенията й със съседните и арабските държави.

Различия имало и по размера на военната и икономическата помощ, която САЩ ще отпуснат на Гърция. Гръцката страна настоявала тя да бъде в зависимост от предоставената на Турция помощ, като се запази установеното в миналото съотношение - 7:10, но САЩ отказвали да дадат твърди гаранции за това. Освен това САЩ не удовлетворявали и искането на Гърция да бъде запозната с интересуващите я тайни клаузи на турско-американската спогодба за военно сътрудничество.

По оценка на източниците, с привидно твърдите си позиции по статута на американските бази и съоръжения Гърция цели да принуди САЩ да поемат задължение за предоставянето на по-голяма военна и икономическа помощ и да неутрализира до известна степен реакцията на гръцката общественост.

Като се има предвид стремежът както на САЩ, така и на Гърция спогодбата за военно и икономическо

Из архивите на ДС

18

сътрудничество да бъде подписана преди парламентарните избори, може да се очаква, че гръцкото правителство под натиска на САЩ ще направи редица отстъпки от сегашните си позиции.

ЗАМ.-НАЧАЛНИК НА ГЕНЕРАЛНИЯ ЩАБ НА БНА И
НАЧАЛНИК НА РАЗУЗНАВАТЕЛНО УПРАВЛЕНИЕ-ГЩ
ГЕНЕРАЛ-ЛЕЙТЕНАНТ (ЗИКУЛОВ)
4-2 1981 г.

№ 0289/3.2.1981 г.
Отпечатана в 1 екз.
Размножена в 5 екз.
/СС

29

МИНИСТЕРСТВО НА НАРОДНАТА ОТБРАНА
ГЕНЕРАЛЕН ЩАБ

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

СЕКРЕТНО
Екз. № 6

ТУК - КЪМ ДЕЛО 1802

И Н Ф О Р М А Ц И Я

№ 67

Отзиви в Гърция и Турция за плановете на САЩ за производство и разполагане в Европа на неутронни боеприпаси

На проведената на 3.2 т.г. пресконференция министърът на отбраната на САЩ Уайнбъргър разкри намеренията на администрацията на Рейгън да се възобнови изпълнението на програмите за производството на неутронни боеприпаси и тяхното разполагане в Европа с цел да бъдело възстановено "равновесието на силите" между Изтока и Запада.

Прогресивната световна общественост посреща с дълбоко безпокойство тези планове на САЩ. Особено остра е реакцията на прогресивните и демократичните си-

30

ли в Гърция и Турция, които поради наличието на територите им на складове за ядрено оръжие виждат в тях нова заплаха за националните си интереси и сигурност. Сред обществеността в двете страни с голяма загриженост се коментират и съобщенията на западните агенции, че военно-политическото ръководство на НАТО било определило територите на Турция и ФРГ като най-подходящи за разполагане на неутронните боеприпаси, тъй като се намирали най-близо до важни военни и икономически обекти на Съветския съюз.

ЗАМ.-НАЧАЛНИК НА ГЕНЕРАЛНИЯ ЩАБ НА БНА И
НАЧАЛНИК НА РАЗУЗНАВАТЕЛНО УПРАВЛЕНИЕ-ГЩ
ГЕНЕРАЛ-ЛЕЙТЕНАНТ (ЗИКУЛОВ)

24.2 1981 г.

№ 0474/23.2.1981 г.
Отпечатана в 1 екз.
Размножена в 5 екз.
ГВ

Из архивите на ДС

31

МИНИСТЕРСТВО НА НАРОДНАТА ОТБРАНА
ГЕНЕРАЛЕН ЩАБ

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

СЕКРЕТНО
Екз. №6

ТУК – КЪМ ДЕЛО 1802

ИНФОРМАЦИЯ
№70

Донесение на военния аташе при посолството на НРБ в Атина

На 19.2 т.г. 88-и артилерийско-технически отряд (Драма) от 558-а артилерийско-техническа група на САЩ, обслужващ склада за ядрено оръжие в района на града, проведе занятие в Драма. Отработвани са били въпроси по действия в населено място в условията на употреба на ядрено и химическо оръжие.

Занятието, което е било проведено без знанието на гръцките власти, предизвика острата реакция на всички опозиционни политически партии. Действията на американските военнослужещи се окачествяват като предизвикателство и нарушаване на националния суверенитет на страната.

0483

Из архивите на ДС

Под натиска на общественото мнение министърът на външните работи на Гърция К. Мицотакис е бил принуден да изрази протест пред американския посланик в Атина.

Някои политически кръгове в Атина считали, че провеждането на занятието имало за цел да демонстрира американското военно присъствие в Гърция. То опровергавало досегашните твърдения на министъра на националната отбрана на Гърция Авероф, че американските бази се намирали под гръцки контрол. Изразява се мнение, че този "инцидент" се превръщал от опозицията в остър политически проблем, който щял да окаже влияние и върху преговорите между Гърция и САЩ за двустранното военно сътрудничество и за статута на американските бази и съоръжения на гръцка територия.

ВОЕНЕН АТАШЕ
КАПИТАН 1 РАНГ ГОРАНОВ

№ 0483/24.2.1981 г.
Отпечатана в 1 екз.
Размножена в 5 екз.
ГВ

ф 1801 13

МИНИСТЕРСТВО НА НАРОДНАТА ОТБРАНА
ГЕНЕРАЛЕН ЩАБ

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

СЕКРЕТНО
Екз. №2..6

КЪМ ДЕЛО

ТУК – ~~ЗАВЕЖДАЩИЯ ОТДЕЛ "ВОЕННОАДМИНИСТРАТИВЕН"~~
~~ПРИ ЦК НА БКП~~
~~ДРУГАРЯ АРМЕЙСКИ~~

ИНФОРМАЦИЯ

№ 79

Донесение [redacted] по посещението на делегация на Комисията по отбраната при Асамблеята на Западноевропейския съюз

В края на февруари т.г. по покана на фондацията за политически и социални проучвания на посещение в Турция беше делегация на Комисията по отбраната при асамблеята на Западноевропейския съюз. В състава й бяха включени 32 парламентаристи от Италия, Франция, ФРГ, Англия, Белгия, Холандия и Люксембург. Посещението е имало за цел да се изучи ролята на Турция и НАТО в отбраната на Западна Европа.

Делегацията посети Анкара, Истанбул и Измир и проведе срещи и разговори с висши военни и държавни ръководители, бивши политически лидери и известни учени. Тя

Из архивите на ДС

беше приета и от президента на страната генерал Еврен. Делегацията посети и някои военни обекти в района на Измир, включително щаба на Командуването на Обединените сухопътни войски в югоизточната част на Южноевропейския ТВД.

По време на разговорите [redacted] на турската страна са имали задачата да бъдат убедени западноевропейските парламентаристи, че извършеният военен преврат в Турция е бил необходим и че военното ръководство се стреми към по-бързо възстановяване на буржоазната демокрация в страната.

По въпроса за ролята на Турция в НАТО делегацията е подчертала стратегическото значение на страната и нуждата от по-скорошното модернизиране на турските въоръжени сили.

Зачестилите посещения в Турция на делегации и политически дейци от различни западноевропейски държави и политически организации (на 2.3 т.г. в Анкара пристигна и шестчленна парламентарна делегация от ФРГ) показват намеренията на военния режим да не допусне политическа изолация на страната от някои западноевропейски правителства и да осигури тяхната подкрепа за по-нататъшното участие на Турция в Западноевропейския съюз и получаването на финансова и икономическа помощ от развитите капиталистически държави.

№ 0531/3.3.1981 г.
Отпечатана в 1 екз.
Размножена в 5 екз.
/СС

35

МИНИСТЕРСТВО НА НАРОДНАТА ОТБРАНА
ГЕНЕРАЛЕН ЩАБ

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

СЕКРЕТНО
Екз. № 8

ТУК – КЪМ ДЕЛО 01802

И Н Ф О Р М А Ц И Я

№ 92

По хода на гръцко-американските преговори

Според постъпващите данни, преговорите за подписването на спогодба за военно и икономическо сътрудничество между Гърция и САЩ, в т.ч. и за статута на американските бази и съоръжения на гръцка територия, са навлезли в заключителната си фаза. На състоялото се на 6.3 т.г. пленарно заседание на двете делегации гръцката страна е връчила писмени изложения на своите становища по обема на военната помощ от САЩ, сътрудничеството във военната промишленост, нуждите на гръцките въоръжени сили от въоръжение и бойна техника, гаранциите от страна на САЩ за запазване равновесието на силите в Егейско море и неприкосновеността на източните граници на Гърция.

0598

Из архивите на ДС

325

Според оценките на някои източници, независимо че част от исканията на Гърция, преди всичко за правомощията на гръцките командири на базите и използуването им само при действия на САЩ в т.нар. зона за отговорност на НАТО, нямало да бъдат приети, очаквало се в близко време преговорите да приключат с изготвянето на окончателния текст на спогодбата. За това свидетелствувал и фактът, че на заседание в Министерството на външните работи с участието на Мицотакис и Авероф досегашният ход на преговорите бил окачествен като "задоволителен" и било изтъкнато желанието на гръцкото правителство спогодбата да се подпише и внесе в парламента преди неговата ваканция (средата на април т.г.).

Като се има предвид това и оказваният от САЩ натиск, очевидно спорните проблеми ще бъдат решени главно чрез отстъпки от гръцка страна за сметка на получаване на максимални икономически и военни изгоди, като подписването на спогодбата се извърши преди Гърция да е навлязла в активния предизборен период.

ЗАМ.-НАЧАЛНИК НА ГЕНЕРАЛНИЯ ЩАБ НА БНА И
НАЧАЛНИК НА РАЗУЗНАВАТЕЛНО УПРАВЛЕНИЕ-ГЩ
ГЕНЕРАЛ-ЛЕЙТЕНАНТ (ЗИКУЛОВ)
12.3 1981 г.

№ 0598/10.3.1981 г.
Отпечатана в 1 екз.
Размножена в 7 екз.
/СС

1802 Sf

МИНИСТЕРСТВО НА НАРОДНАТА ОТБРАНА
ГЕНЕРАЛЕН ЩАБ

СЕКРЕТНО
Екз. № 6

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

ТУК – КЪМ ДЕЛО

ИНФОРМАЦИЯ

№ 100

Донесение от РП–Никозия относно предстоящо прекъсване на вътрешнокипърските преговори

Според получените данни, вътрешнокипърските преговори след провеждането на следващата среща на 8.4 т.г. се очаквало да бъдат прекъснати до август т.г. Причините за това били липсата на определени резултати от досегашните преговори и нежеланието на турско-кипърската страна да представи конкретни предложения по териториалния въпрос. Освен това ръководителите на кипърските гърци и турци, водени от предизборни съображения, не проявявали склонност за взаимни компромиси.

Според някои източници, за прекъсване на преговорите оказвали влияние и западните страни с оглед да

38

осигурят време за упражняване на натиск върху Гърция, Турция и Кипър да приемат изработения от САЩ, Канада и Англия план за разрешаването на кипърския въпрос. Планът щял да бъде обсъден на срещата на държавния секретар Хейг с кипърския външен министър Роландис (в края на април или началото на май) и по време на предстоящото посещение на Хейг в Атина и Анкара.

РП-Никозия

№ 0731/19.3.1981 г.
Отпечатана в 1 екз.
Размножена в 5 екз.
ГВ

Из архивите на ДС

39

МИНИСТЕРСТВО НА НАРОДНАТА ОТБРАНА
ГЕНЕРАЛЕН ЩАБ

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

СЕКРЕТНО
Екз. №.....6

ТУК – КЪМ ДЕЛО 01802

ИНФОРМАЦИЯ
№ 132

Достоверно е установено, че на 11 и 12.2.1981 г. главният инспектор на американските въоръжени сили в Европа е извършил техническа инспекция на ядреното въоръжение на 2-а батарея от 350 зрдн ЗУРС "Найк", дислоцирана в Атина.

На основание на доклада за проверката от 12.2. 1981 г. на батареята се присвоява статут "ядрено квалифицирана", който ще бъде в сила до 11.8.1982 г.

ЗАМ.-НАЧАЛНИК НА ГЕНЕРАЛНИЯ ЩАБ НА БНА И
НАЧАЛНИК НА РАЗУЗНАВАТЕЛНО УПРАВЛЕНИЕ-ГЩ
ГЕНЕРАЛ-ЛЕЙТЕНАНТ (ЗИКУЛОВ)
24.4 1981 г.

№ 01077/24.4.1981 г.
Отпечатана в 1 екз.
Размножена в 5 екз.
ГВ

Д-01802

45

МИНИСТЕРСТВО НА НАРОДНАТА ОТБРАНА
ГЕНЕРАЛЕН ЩАБ

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

СЕКРЕТНО
Екз. №11

КЪМ ДЕЛО

Т У К

И Н Ф О Р М А Ц И Я

№ 150

По преговорите на Мицотакис с
Хейг и Тюркмен

По време на пролетната сесия на НАТО в Рим на 3.5 т.г. министърът на външните работи на Гърция Мицотакис се срещна с държавния секретар на САЩ Хейг и с министъра на външните работи на Турция Тюркмен. С Хейг Мицотакис е обсъдил новите американски предложения по спогодбата за военно и икономическо сътрудничество и статута на американските бази и съоръжения в Гърция.

Според постъпилите данни, САЩ са приели искането на Гърция да се назначат гръцки командири на базите, но без да уточнят техните правомощия. По въпроса за т.нар. гарантиране на източните граници на Гърция те предложили в спогодбата да бъде записано, че "САЩ ще се противопоставят

Из архивите на ДС

330

на използуването на военна сила в отношенията между Гърция и Турция". Гръцкото искане за вписване в спогодбата на клауза, гарантираща запазването на съотношението 7 : 10 в оказваната военна помощ на Гърция и Турция, не било прието. САЩ обаче дали уверения за следващата 1982 финансова година да увеличат военната помощ за Гърция на 280 млн. долара и да й отпуснат допълнителна помощ под формата на наем за базите. В разговорите между Хейг и Мицотакис не било постигнато споразумение по искането на САЩ базите им на гръцка територия да се използуват и при действия извън т.нар. зона за отговорност на НАТО.

На 5.5 т.г. на заседание под председателството на министър-председателя Ралис гръцкото държавно и военно ръководство по принцип било приело американското предложение, а на 6.5 т.г. бяха възобновени преговорите за подписването на спогодбата.

Според някои източници,гръцкото правителство понастоящем се стремяло към решаване на политическите аспекти на спогодбата с цел нейното подписване в най-кратък срок и ратифицирането й от сегашния парламент преди излизането му (от 25.5 т.г.) в лятна ваканция. То предвиждало проблемите от технически характер да се уреждат след изборите.

На разговорите между Мицотакис и Тюркмен съществен напредък в урегулиране на гръцко-турските отношения не бил постигнат. Отново били констатирани съществени раз-

Из архивите на ДС

47

личия в становищата на двете страни по спорните въпроси и главно по континенталния шелф, демилитаризацията на егейските острови и за турското малцинство в Западна Тракия. Известно сближаване на позициите им имало по въздушния контрол над Егейско море, но за окончателното решаване на въпроса Гърция трябвало да направи допълнителни отстъпки. Договорена била нова среща между двамата министри през септември т.г.

ВРИД НАЧАЛНИК НА РАЗУЗНАВ. УПРАВЛЕНИЕ-ГЩ
ГЕНЕРАЛ-МАЙОР (МАРКОВ)
11.V. 1981 г.

№ 01220/11.5.1981 г.
Отпечатана в 1 екз.
Размножена в 11 екз.
/ЕВ

48

МИНИСТЕРСТВО НА НАРОДНАТА ОТБРАНА
ГЕНЕРАЛЕН ЩАБ

Д 01802

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

СЕКРЕТНО
Екз. № 6

ТУК

КЪМ ДЕЛО

ИНФОРМАЦИЯ

№ 165

По срещата на Караманлис с Папандреу

На 14.5 т.г. президентът на Гърция Караманлис е приел лидера на партията Всегръцко социалистическо движение (ПАСОК) Папандреу, който го е информирал за посещението си в НР България и СР Румъния и му е връчил послания от др. Т.Живков и от Чаушеску. Според постъпилите данни, по време на състоялия се разговор са били обсъдени някои вътрешно- и външнополитически проблеми на Гърция.

Караманлис изразил безпокойството на ръководството на въоръжените сили от развитието на обстановката в Егейско море и нарастващите претенции на Турция. Във връзка с това военното командуване било взело решение за

01309

49

прегрупиране на отделни войскови единици с цел усилване на отбраната в Егейско море, изграждане на две нови летища, създаване на възможност за изнасяне на войски от района на границите с Югославия и НР България, в райони, граничещи с Турция и др. Освен това предвиждало се създаването на специални сили за бързо прехвърляне на о.Кипър в случай на необходимост. Ръководството на НАТО не било информирано за тези решения на гръцкото военно командуване. По този повод Караманлис споделил, че държавният департамент и Министерството на отбраната на САЩ били недоволни от позициите и становищата на гръцкото ръководство, които не съвпадали изцяло с тези на САЩ и НАТО.

Спирайки се на обстановката в страната, Караманлис изтъкнал, че положението в армията било спокойно. Той заявил също, че контролирал изцяло партията Нова демокрация и нямало да допусне нейното разцепление.Парламентарните избори в страната щели да се проведат през октомври или ноември т.г.

Според източниците, като отчитал реалната възможност за изборна победа на ПАСОК, Караманлис бил препоръчал на Папандреу да посещава военни поделения по време на предизборните му обиколки из страната. Той посочил също, че ПАСОК трябвало по-отблизо да следи въпросите за преговорите със САЩ, разговорите с Турция и кипърския проблем, по които върху Гърция бил оказван натиск, включително и от

Из архивите на ДС

50

Израел. Караманлис изразил опасенията си от възможността за една нова война в Близкия изток и от турската експанзивност и вероятността тя да се засили, ако ПАСОК дойде на власт.

ВРИД НАЧАЛНИК НА РАЗУЗНАВ. УПРАВЛЕНИЕ-ГЩ
ГЕНЕРАЛ-МАЙОР (ДОБРЕВ)
20.5 1981 г.

№ 01309/19.5.1981 г.
Отпечатана в 1 екз.
Размножена в 5 екз.
/ЕВ

55

МИНИСТЕРСТВО НА НАРОДНАТА ОТБРАНА
ГЕНЕРАЛЕН ЩАБ

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

СЕКРЕТНО
Екз. №1

ТУК - КЪМ ДЕЛО 01802

ИНФОРМАЦИЯ
№ 183

Военновъздушното училище "Икарон" на ВВС на Гърция

Военновъздушното училище "Икарон" подготвя кадри за нуждите на гръцките ВВС. Курсантите се приемат ежегодно в периода август-септември след медицински преглед, изпит по обща култура и писмени изпити по гръцки език, математика, физика, химия, география и западен език (английски или френски). Кандидатите трябва да имат завършено средно образование и да са на възраст от 17 до 21 години. Курсът на обучението е 4 години със специалности летци, инженери, специалисти по ПВО, метеоролози, щабни и тилови. Понастоящем от общо 700 курсанти в училището 465 се обучават за летци. След третия семестър курсантите

Из архивите на ДС

336

от специалността инженери се профилират като инженери по самолетите, по свързочна и електронна техника и строителни инженери.

Обучението включва военна, инженерно-техническа, летателна и физическа подготовка.

Военната подготовка продължава през целия курс на обучението и има за цел да формира у курсантите необходимите умения, навици и качества. В трети и четвърти курс се изучават организацията и задачите на военновъздушните сили.

Инженерно-техническата подготовка има за цел да формира у курсантите творческо и аналитично мислене и да им даде необходимия минимум технически знания. За целия курс на обучението са предвидени около 5000 часа занятия по инженерно-техническите дисциплини, в т.ч. часове за самостоятелна работа. Методиката на обучението включва лекции, семинари, лабораторни упражнения и др., които се провеждат в кабинетите и лабораториите на училището, в радиолокационни поделения и на някои летища. Училището разполага с лаборатории по аеродинамика, физика, химия, електроника, свързочна техника и електротехника.

В лабораторията по аеродинамика са изградени два кабинета - за дозвукови и свръхзвукови скорости.

В кабинета за дозвукови скорости са оборудвани аеродинамичен тунел с електронно отчитане на параметрите, получени при изследванията, и с възможност за тяхното графическо изображение и визуално наблюдение (чрез стък-

Из архивите на ДС

337

лени тръбички с цветна течност) и апарат за имитиране полета на вертолет. Той представлява макет на вертолет, поставен в затворено с прозрачни стени пространство, в което се създава въздушен поток. Макетът се управлява с изведени отвън лостове.

Кабинетът за свръхзвукови скорости е оборудван с аеродинамичен тунел за свръхзвукови скорости, тунел за демонстриране на полет на самолет (подобен на горепосочения) и "димен тунел", който дава възможност визуално да се наблюдава разпределението на въздушния поток (цветен газ) при различни скорости и курс на самолета.

Летателната подготовка има за цел да даде на курсантите необходимите знания и умения за бързото преминаване (след завършването на курса на обучение) към пилотиране на самолети, с каквито са въоръжени гръцките ВВС. Тя преминава през следните етапи.

Начален етап, който включва извършване на полети с учебните самолети Т-41 през първата година на обучение. През този етап се извършва и подборът на курсантите, които имат качества за летци. Основният етап на летателната подготовка е през втората и третата година на обучението и включва полети със самолети Т-37. През четвъртата година на обучението курсантите извършват полети с учебно-бойните самолети Т-2Е. През този етап на напреднала летателна подготовка се добиват необходимите умения по техниката на пилотиране при изпълнението на определени задачи по тактическа подготовка. Общо за целия курс на обуче-

Из архивите на ДС

338

нието курсантите провеждат летателна подготовка в продължение на около 300 часа, от които в първи курс - 60, втори курс - 80, трети курс - 90 часа и четвърти курс - 70 часа.

Освен това за усвояване техниката на пилотиране през различните етапи на обучението по летателна подготовка широко се използуват тренажорите.

За постигането на целите по физическа подготовка училището разполага със съвременна учебно-материална база.

ЗАМ.-НАЧАЛНИК НА ПОДЕЛЕНИЕ 22870

ГЕНЕРАЛ-МАЙОР (ДОБРЕВ)

5. 6. 1981 г.

№ 01444/4.6.1981 г.
Отпечатана в 1 екз.
Размножена в 2 екз.
ГВ

29

МИНИСТЕРСТВО НА НАРОДНАТА ОТБРАНА
ГЕНЕРАЛЕН ЩАБ

КРДОПБГДСРБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРБНА

СЕКРЕТНО
Екз. №..6..

ТУК

КЪМ ДЕЛО

ИНФОРМАЦИЯ

№ 198

Конференция по турско-американ-
те отношения в Анкара

На 15 и 16.6 т.г. в Анкара беше проведена двустранна конференция по въпросите на турско-американските отношения, организирана от Центъра за стратегически изследвания към университета в Джорджтаун (САЩ) и Института за външна политика (Турция).

В работата на конференцията от американска страна са участвували общо 20 души – представители на министерствата на външните работи и на националната отбрана, Съвета за национална сигурност, на големите банки и университети, а от турска страна – представители на Министерството на външните работи, Генералния щаб (в това

01591

Из архивите на ДС

340

30

число зам.-началника на ГЩ, началници на управления - оперативно, разузнавателно, планиране, стратегически проучвания и др.), научни работници и служители от държавната планова организация.

Конференцията е имала подчертана антисъветска насоченост. Били са прочетени доклади и направени изказвания по така наречената съветска опасност и съветска експанзия в района на Близкия изток и Персийския залив. Подчертано било особеното значение на този район, в който САЩ и останалите страни от НАТО имали жизнени интереси, чиято защита трябвало да се поеме от всички страни-членки на блока, а не само от САЩ и Турция. Във връзка с това особено внимание било отделено на ролята на "силите за бързо реагиране" на САЩ, а също така и на турската армия като "въздържащ фактор".

В изказванията си турските военни представители били подчертали необходимостта от засилване на бойната мощ на турските въоръжени сили с помощта на НАТО.

ЗАМ.-НАЧАЛНИК НА ГЕНЕРАЛНИЯ ЩАБ НА БНА И
НАЧАЛНИК НА РАЗУЗНАВАТЕЛНО УПРАВЛЕНИЕ-ГЩ
ГЕНЕРАЛ-ЛЕЙТЕНАНТ Т. Зикулов (ЗИКУЛОВ)
19.6.1981 г.

№ 01591/19.6.1981 г.
Отпечатана в 1 екз.
Размножена в 5 екз.
ГВ

МИНИСТЕРСТВО НА НАРОДНАТА ОТБРАНА
ГЕНЕРАЛЕН ЩАБ

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

СЕКРЕТНО
Екз. №.....8

ТУК – КЪМ ДЕЛО - 01802

ИНФОРМАЦИЯ

№ 200

По обстановката в Кипър

1.1 След провеждането на парламентарните избори в Кипър (гръцкия сектор) през май т.г. противоречията между основните политически партии, главно по пътищата и средствата за разрешаването на кипърския въпрос, се изостриха.

Прогресивната партия на трудовия народ (АКЕЛ) и другите леви сили се обявяват за продължаване на преговорите между кипърските гърци и кипърските турци под егидата на ООН, за търсене на активна помощ от необвързаните и социалистическите страни и преди всичко от СССР, за свикване на международна конференция и за решаване на кипърския въпрос на базата на взаимните отстъпки и компромиси. Те отхвърлят всякаква намеса на САЩ, НАТО и Запада.

01622

Из архивите на ДС

Крайната десница, представена главно от партията Демократичен сбор с лидер Клиридис, също е за продължаване на преговорите, но с активната намеса на западните страни и провежда курс към по-нататъшното политическо, икономическо и военно обвързване на Кипър със САЩ и Запада. Резултатите от проведените парламентарни избори показаха, че тя значително е засилила позициите си и ще оказва съществено влияние при разрешаването на кипърския въпрос.

Управляващата Демократична партия на Киприану и някои други партии от Центъра, въпреки че поддържат досегашното си становище за продължаване на преговорите, все още нямат ясни позиции по отделните аспекти на кипърския въпрос.

Партията Единен демократичен съюз на Центъра (ЕДЕК) с лидер Лисаридис се изказва също за водене на преговори, но без да се правят отстъпки и компромиси. Тя издига екстремистки лозунги за "активна отбрана", подготовка на населението за борба и др. Поддръжка на нейните позиции оказва главата на кипърската църква архиепископ Хрисостомос.

Кипърското правителство увеличава усилията си за спечелване на повече страни в подкрепа на гръцко-кипърското становище на преговорите с кипърските турци. За постигането на тази цел в последно време министърът на външните работи Роландис направи посещения в някои западноевропейски страни, САЩ и Китай. Практическите резултати от тези посещения обаче са незначителни.

01622

Из архивите на ДС

Гръцкото правителство се стреми активно да влияе върху кипърското ръководство, с което поддържа тесни контакти. Според някои източници, в близко време предстояло посещение на Киприану, Роландис и Йоанидис (последният е представител на кипърските гърци на преговорите с кипърските турци) в Атина, по време на което щели да бъдат съгласувани становищата на двете правителства по решаването на кипърския въпрос. Според същите източници, гръцкото правителство щяло да окаже натиск за приемането на инициативите на някои западни страни за решаването на кипърския проблем, които щели да бъдат представени като идеи на генералния секретар на ООН Валдхайм. Същността на тези инициативи се заключавала в упражняването на натиск върху гръцко-кипърската страна за конституционни отстъпки, а върху турско-кипърската - за териториални. С тях западните страни и главно САЩ целели по-бързото разрешаване на кипърския въпрос в интерес на укрепването на югоизточното крило на НАТО и засилване на военното им присъствие в района и освен това -изолиране на СССР и прогресивните сили при неговото решаване.

ЗАМ.-НАЧАЛНИК НА ГЕНЕРАЛНИЯ ЩАБ НА БНА И
НАЧАЛНИК НА РАЗУЗНАВАТЕЛНО УПРАВЛЕНИЕ-ГЩ
ГЕНЕРАЛ-ЛЕЙТЕНАНТ (ЗИКУЛОВ)
24.6 1981 г.

№ 01622/23.6.1981 г.
Отпечатана в 1 екз.
Размножена в 7 екз.
/ЕВ

01802 88

МИНИСТЕРСТВО НА НАРОДНАТА ОТБРАНА
ГЕНЕРАЛЕН ЩАБ

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

СЕКРЕТНО
Екз. № 6

Т У К – КЪМ ДЕЛО

И Н Ф О Р М А Ц И Я

№ 211

Отношение на Папандреу към преговорите
за използуване на водите на р. Места

На 27.6 т.г. лидерът на Всегръцкото социалистическо движение (ПАСОК) А.Папандреу е произнесъл голяма предизборна реч на митинг в Спарта (Пелопонес).

Непосредствено след митинга Папандреу е имал среща с журналисти, на която взел официално становище по водените между НР България и Гърция преговори за използуване на водите на р. Места.

Папандреу обвинил правителството, че е отстъпило от първоначалното искане за 1,5 млрд.куб. м и било готово да подпише спогодба с НРБ за 300 млн.куб.м, въпреки че според него само за напояване били необходими не по-малко от 450 млн.куб.м вода. Като е подчертал отличните връзки, които

01712

Из архивите на ДС

89

поддържал с др.Т.Живков, и вярата си в добрите намерения на двете страни, той посочил, че отношенията с НР България няма да бъдат нарушени заради спора за водите на р.Места. Папандреу заявил, че "Гърция не е вилает на никого, за да раздава летища на едни и вода на други". След като подчертал, че не вижда предизборни причини за подписването на "неизгодно" споразумение, той призовал правителството да изчака идването на власт на ПАСОК, ако не е в състояние да сключи изгодна спогодба.

Според някои източници, с изразеното становище Папандреу искал да покаже както на общественото мнение в Гърция, така и на Запада, че той е против всякакви отстъпки от националните интереси независимо на кого се правят. Счита се, че заетата от него позиция подпомага сегашното правителство да засили натиска срещу НР България с цел да бъдат постигнати по-изгодни условия или дори да бъдат прекратени преговорите поради "неотстъпчивост" на България.

ВРИД НАЧАЛНИК НА РАЗУЗНАВ.УПРАВЛЕНИЕ-ГЩ
ГЕНЕРАЛ-МАЙОР (МАРКОВ)
1.7. 1981 г.

№ 01712/30.6.1981 г.
Отпечатана в 1 екз.
Размножена в 5 екз.
/СС

94

МИНИСТЕРСТВО НА НАРОДНАТА ОТБРАНА
ГЕНЕРАЛЕН ЩАБ

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

СЕКРЕТНО
Екз. №.....9 11

Т У К – 6 към дело

И Н Ф О Р М А Ц И Я
№ 217

По кипърския проблем

1.1 По данни от ръководни кипърски кръгове, напоследък САЩ активизирали дейността си за решаването на кипърския въпрос в собствен интерес. За целта Реджинълд Бартълъмю от Държавния департамент бил натоварен да движи и координира от името на американското правителство всички въпроси, възникващи при разглеждането на положението на Кипър, както в рамките на ООН, така и при разговори със съюзниците на САЩ.Гърция и Турция приели тази роля на Бартълъмю. Гръцкото правителство щяло да настоява пред Киприану кипърските гърци също да приемат Бартълъмю като координатор по кипърския проблем.

01764

95

САЩ предвиждали в близко време да бъде извършено следното за започване на преговорите между кипърските гърци и кипърските турци.

По териториалния въпрос кипърските турци трябвало да излязат със свои конкретни предложения, които да послужат като основа за по-нататъшни разговори. САЩ щели да окажат натиск върху турската страна за подготвянето на възможно по-приемливо предложение за кипърските гърци. Ако намесата на американците се окажела неуспешна, инициативата за преговори щяла да бъде предприета отново от генералния секретар на ООН Валдхайм.

Според източниците, САЩ успели да принудят гръцкото правителство да разглежда кипърския проблем като съставна част на гръцко-турските противоречия, с което Гърция досега не се съгласяваше. Такова било и желанието на Турция, която се надявала при евентуални нейни отстъпки по кипърския въпрос да поиска отстъпки от Гърция по спорните проблеми в Егейско море.

САЩ си поставяли за цел в близко време с тяхна помощ да се отбележи напредък в двустранните преговори между кипърските гърци и кипърските турци с оглед да не се допусне кипърският въпрос да бъде внесен за разглеждане в ООН. Те се стремели във воденето на преговорите да участвуват само Гърция и Турция под непосредственото наблюдение и контрол на САЩ.

ВРИД НАЧАЛНИК НА РАЗУЗНАВ. УПРАВЛЕНИЕ-ГЩ
ГЕНЕРАЛ-МАЙОР (МАРКОВ)
3.7.1981 г.

№ 01764/3.7.1981 г.
Отпечатана в 1 екз.
Размножена в 10 екз.
/ЕВ

Из архивите на ДС

01802

МИНИСТЕРСТВО НА НАРОДНАТА ОТБРАНА
ГЕНЕРАЛЕН ЩАБ

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

СЕКРЕТНО
Екз. № 6

ТУК – КЪМ ДЕЛО

ИНФОРМАЦИЯ

№ 247

По обстановката в Кипър

На 20.7 т.г. във връзка с годишнината от преврата и турската агресия в Кипър през юли 1974 г. в Никозия е бил проведен митинг, на който са говорили министърът при Президентството на Гърция Стефанопулос и президентът на Кипър Киприану.

Стефанопулос, след като осъдил турската агресия и подчертал пълната подкрепа на Гърция и гръцкия народ за Кипър, обвинил турската страна в непримиримост по кипърския проблем и я призовал да направи конкретни предложения за неговото решаване.

В речта си Киприану подчертал решимостта си да продължи интернационализирането на кипърския въпрос

01987

122

въпреки реакцията на Турция и да предприеме стъпки за организирането на международна конференция по Кипър. Той обвинил кипърските турци за неуспеха на вътрешно-кипърските преговори и призовал западните страни да окажат натиск върху Турция. Спирайки се на вътрешнополитическото положение в Кипър, Киприану призовал кипърския народ да укрепва единството и предупредил, че няма да допусне създаването на обстановка на вътрешна нестабилност в страната.

По време на митинга били вдигани лозунги за цялостен и необвързан Кипър, против политиката на "свършените факти", против империализма, САЩ и НАТО.

На същата дата в турския сектор на Кипър е било проведено тържество по случай годишнината от "освобождението на турско-кипърската общност", на което са произнесли речи заместник-министър-председателят на Турция Байкара и президентът на т. нар. Турска федерирана държава в Кипър Денкташ. И двамата оратори са заявили, че разрешаването на кипърския въпрос трябвало да се търси на вътрешнокипърските преговори на основата на двузоналността и равноправието между кипърските гърци и турци. Те обаче не били засегнали въпроса за представянето на предложения по териториалния въпрос от турско-кипърската страна.

Изразените твърди позиции от ръководителите на кипърските гърци и турци поставят отново в безизходица

Из архивите на ДС
349

Из архивите на ДС

123

вътрешнокипърските преговори. Предвидената за 24.7 т.г. среща е отложена, а специалният пратеник на генералния секретар на ООН в Кипър Хуго Гоби на 21.7 т.г. е заминал за Ню Йорк, за да поиска намесата на Курт Валдхайм за предотвратяване на прекратяването на преговорите.

350

ВРИД НАЧАЛНИК НА РАЗУЗНАВ.УПРАВЛЕНИЕ-ГЩ
ГЕНЕРАЛ-МАЙОР (МАРКОВ)
23.VII. 1981 г.

№ 1987/23.7.1981 г.
Отпечатана в 1 екз.
Размножена в 5 екз.
ГВ

Д 01801

37

МИНИСТЕРСТВО НА НАРОДНАТА ОТБРАНА
ГЕНЕРАЛЕН ЩАБ

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

СЕКРЕТНО
Екз. №1 12

ПЛОВДИВ КОМАНДУВАЩИЯТ ТО САК

КЪМ ДЕЛО

И Н Ф О Р М А Ц И Я

№ 249

Доставка на самолети и разузнавателна апаратура за ВВС на Турция

На основата на сключеното в началото на май 1981 г. споразумение за доставянето на 15 самолета F-4E от САЩ за Турция на 17.7 т.г. на летище Ескишехир са пристигнали първите 5 самолета. Според наличните данни, след извършването на технически преглед самолетите щели да бъдат предадени за докомплектуването на 7 аб (Ерхач).

Както е известно, в периода 1974-1979 г. Турция получи от САЩ 80 самолета F-4E (в т.ч. 8 разузнавателни), от които 5 са катастрофирали. Поради това след завършване на доставянето на новозакупените самолети турските ВВС ще имат в наличност общо 90 самолета F-4, в това число 8 разузнавателни.

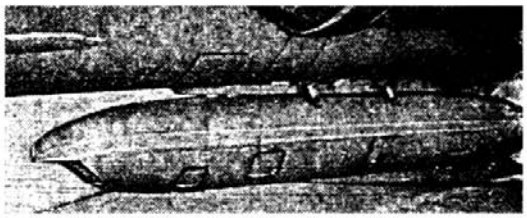
02005

Из архивите на ДС

352

Според достоверни данни, турското военно ръководство проучва възможностите за закупуване от Холандия на системата за въздушно фоторазузнаване "Орфей".

Разузнавателната апаратура на системата е разположена в контейнер (дължина 3,75 м, диаметър 0,47 м и тегло 400 кг), който се окачва под тялото на самолета (снимка 1) и може да бъде използуван от всеки съвременен самолет. Тя се състои от 5 аерофотоапарата (АФА) тип ТА-8М и инфрачервена апаратура.

Снимка 1. Окачваем контейнер с разузнавателната апаратура на системата "Орфей"

Фотоапаратите тип ТА-8М са предназначени за водене на разузнаване в дневни условия. Три от тях са закрепени неподвижно и могат да заснемат местността отпред (1 АФА) и встрани (2 АФА) от самолета. Останалите два фотоапарата могат да се движат във вертикалната плоскост (вдясно и вляво от надлъжната ос на самолета) и са

Из архивите на ДС

предназначени за фотографиране на местността под или встрани от самолета.

Инфрачервената апаратура е предназначена за водене на разузнаване нощем и денем при лоша визуална видимост. Апаратурата има скорост на сканиране 600 реда в секунда и ъгъл на захват 120°. Разрешаващата способност на приемника на инфрачервени сигнали е 0,15°С.

Освен това в контейнера е разположено и допълнително оборудване - радиовисотомер, жироскоп, електронна апаратура за обработване и съгласуване на сигналите и система за осигуряване на постоянен температурен режим в контейнера.

Очевидно с доставянето на системата за въздушно фоторазузнаване "Орфей" турското военно командуване цели да увеличи разузнавателните възможности на авиацията, като използува в зависимост от обстановката и част от изтребително-бомбардировъчните самолети за изпълнение на разузнавателни задачи.

ВРИД НАЧАЛНИК НА РАЗУЗНАВ. УПРАВЛЕНИЕ-ГЩ
ГЕНЕРАЛ-МАЙОР (МАРКОВ)
_____ 1981 г.

№ 02026/27.7.1981 г.
Отпечатана в 1 екз.
Размножена в 11 екз.
/ЕВ

Д 13г 1 42

МИНИСТЕРСТВО НА НАРОДНАТА ОТБРАНА
ГЕНЕРАЛЕН ЩАБ

СЕКРЕТНО
Екз. № 11

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

Т У К – КЪМ ДЕЛО

И Н Ф О Р М А Ц И Я

№ 258

Научно изследване за създаване на подвижна ракетна бригада на САЩ за усилване на сухопътните войски на Турция

Според наличните сведения, по заявка на Управлението за ядрена отбрана при Министерството на отбраната на САЩ фирмата РАНД е извършила научно изследване за необходимото усилване на турските сухопътни войски, предназначени за отбрана на Източна Тракия и Проливната зона.

Целта на изследването била да се намери оптималното войсково формирование, въоръжено с ракети "земя-земя" (тегло на бойната глава на ракетите – 226,5 кг), способно да поразява обекти (цели) на дълбочина до 200 км от линията на фронта.

02047

Из архивите на ДС

Авторите на изследването отхвърлят като нецелесъобразна концепцията за усилване на турските сухопътни войски в Източна Тракия с американска експедиционна бригада, тъй като това можело да бъде направено и от турското командуване. Нецелесъобразно било и усилването им с артилерия поради малката далекобойност на конвенционалните артилерийски системи (15 км).

Разработеният "тракийски" сценарий на изследването предвиждал наличието на крупни съветски формирования в Източна Тракия - до 10 дивизии, продължителност на настъпателните им действия 10 денонощия на дълбочина до 400 км. Най-ефикасно организационно формирование за тяхното поразяване била подвижна ракетна бригада. Организационно тя трябвало да се състои от три ракетни дивизиона с по три батареи (по 6 пускови установки във всяка) с общо 54 пускови установки и около 2000 души личен състав. Съотношението личен състав - ракета при предлаганата организационна структура било 36:1, докато в дивизионите "Першинг" то е 47:1, в дивизионите "Онест Джон" - 66:1, а в дивизионите "Ланс" - 74:1.

Предвижданото материално-техническо осигуряване на бригадата показвало, че не трябвало да се очаква тя да води бойни действия за период по-голям от 2 седмици без допълнително попълване. Най-сериозният проблем бил снабдяването на бригадата с ракети. Съгласно "тракийския" сценарий броят на необходимите ракети можел да достигне до 6000.

02047

Из архивите на ДС

Проучванията показали, че за да бъде спряно евентуално настъпление на съветска танкова армия в състав от 5 дивизии, е необходимо да се унищожат нейният втори ешелон, елементите на материално-техническото осигуряване и силите за ПВО, действуващи на дълбочина от 15 до 200 км. За 5 денонощия бойни действия броят на целите [1], върху които трябвало да се въздействува, бил 2793, от тях 20% танкови. За поразяването на една цел се предвиждали 3-4 ракети. Ако се вземели предвид само"новите" цели през първия и втория боен ден (431), при плътност на обстрела 3 ракети за всяка цел щели да бъдат необходими 1293 ракети за две денонощия.

В процес на изследване били въпросите по определянето на типа ракетно въоръжение с оглед то да отговаря на изискванията за максимална подвижност (преносимост по въздуха[2]), максимална плътност на огъня и минимална необходимост от личен състав и автотракторна техника. При това пусковите установки трябвало да осигуряват 4 - 6 пуска на час по способите два последователни пуска и смяна на огневите позиции или пуск-смяна на огневите позиции - пуск. Интервалът между два пуска при смяна

---

[1] Като една цел се приема група от 20 бойни или транспортни машини на разстояние от 25 до 50 м една от друга.

[2] С наличните самолети С-141 на САЩ можело да се транспортират 150 самолетни товара от САЩ до Анкара през първите 48 часа след заповедта за прехвърляне и да достигнат (96 часа след заповедта) до 300 товара.

на огневите позиции трябвало да бъде 15 мин. Подходящи за целта били ракетните системи УРС "Ланс", тактическият вариант на крилатите ракети "Круз" със земно базиране и др.

Като се вземат предвид тези изследвания, може да се предполага, че командуванията на въоръжените сили на САЩ и НАТО търсят нови възможности за по-ефективно усилване на турските сухопътни войски в Източна Тракия, главно чрез създаването на специално ракетно формирование.

ЗАМ.-НАЧАЛНИК НА ГЕНЕРАЛНИЯ ЩАБ НА БНА И
НАЧАЛНИК НА РАЗУЗНАВАТЕЛНО УПРАВЛЕНИЕ-ГЩ
ГЕНЕРАЛ-ЛЕЙТЕНАНТ (ЗИКУЛОВ)
4.8 1981 г.

№ 02047/3.8.1981 г.
Отпечатана в 1 екз.
Размножена в 10 екз.
/СС

Из архивите на ДС

№ 1861 61

МИНИСТЕРСТВО НА НАРОДНАТА ОТБРАНА
ГЕНЕРАЛЕН ЩАБ

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

СЕКРЕТНО
Екз. № 6

ТУК – КЪМ ДЕЛО

ИНФОРМАЦИЯ
№ 333

Решение на Националния съвет за сигурност на Турция за посещение на армейски генерал Еврен в НР България

На 7.10 т.г. турското Министерство на външните работи е уведомило нашия посланик в Анкара, че Националният съвет за сигурност е взел решение президентът на Република Турция и началник на Генералния щаб на турските въоръжени сили армейски генерал Кенан Еврен да направи официално посещение в нашата страна през януари 1982 г. През същия месец той щял да посети и СФР Югославия и СР Румъния.

От поемането на функциите на държавен глава досега армейски генерал Еврен не е посещавал други страни и е отклонявал някои предложения за визити "поради заетост" Приета била само поканата да посети Пакистан през ноември т.г.

02584

Из архивите на ДС

64

е взело мерки за засилване на разузнаването и контрола на въздушното пространство на Егейско море.

Според дипломатически представители на западни страни в Анкара, създалата се обстановка щяла да затрудни преговорите между двете страни за решаването на спорните им проблеми. Това щяло да предизвика засилване на натиска на САЩ и НАТО върху Гърция и Турция за предотвратяване на по-нататъшното изостряне на отношенията между двете страни.

ЗАМ.-НАЧАЛНИК НА ГЕНЕРАЛНИЯ ЩАБ НА БНА И
НАЧАЛНИК НА РАЗУЗНАВАТЕЛНО УПРАВЛЕНИЕ-ГЩ
ГЕНЕРАЛ-ПОЛКОВНИК (ЗИКУЛОВ)
29.10
-------1981 г.

№ 02773 /29.10.1981 г.
Отпечатана в 1 екз.
Размножена в 5 екз.
/СС

01801
5?

МИНИСТЕРСТВО НА НАРОДНАТА ОТБРАНА
ГЕНЕРАЛЕН ЩАБ

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

СЕКРЕТНО
Екз. № 2 6

КЪМ ДЕЛО

ТУК – ~~НАЧАЛНИКА НА ОТДЕЛ "ВОЕННОАДМИНИСТРАТИВЕН" ПРИ ЦК НА БКП~~

~~– ДРУГАРЯ АРМЕЙСКИ ГЕНЕРАЛ~~

ИНФОРМАЦИЯ
№ 362

По взаимоотношенията между Гърция
и Турция

Според постъпващите сведения, след образуването на новото гръцко правителство начело с Папандреу напрежението в отношенията между Гърция и Турция отново е нараснало. Изявленията на Папандреу по гръцко-турските спорни въпроси и кипърският проблем са послужили като повод за засилване на антигръцката пропаганда в средствата за масова информация в Турция и на антигръцките настроения сред турската общественост.

Създалото се напрежение между двете страни се е пренесло и във въоръжените им сили. В отговор на проведеното на 26.10 т.г. учение по ПВО в турските въоръжени сили на 27.10 т.г. е било проведено аналогично учение и в гръцката армия. Във връзка с това турското командуване

Из архивите на ДС

е взело мерки за засилване на разузнаването и контрола на въздушното пространство на Егейско море.

Според дипломатически представители на западни страни в Анкара, създалата се обстановка щяла да затрудни преговорите между двете страни за решаването на спорните им проблеми. Това щяло да предизвика засилване на натиска на САЩ и НАТО върху Гърция и Турция за предотвратяване на по-нататъшното изостряне на отношенията между двете страни.

ЗАМ.-НАЧАЛНИК НА ГЕНЕРАЛНИЯ ЩАБ НА БНА И
НАЧАЛНИК НА РАЗУЗНАВАТЕЛНО УПРАВЛЕНИЕ-ГЩ
ГЕНЕРАЛ-ПОЛКОВНИК (ЗИКУЛОВ)
29.10
-------1981 г.

№ 02773 /29.10.1981 г.
Отпечатана в 1 екз.
Размножена в 5 екз.
/СС

69

1801

МИНИСТЕРСТВО НА НАРОДНАТА ОТБРАНА
ГЕНЕРАЛЕН ЩАБ

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

СЕКРЕТНО
Екз. №...5.

КЪМ ДЕЛО

ТУК

И Н Ф О Р М А Ц И Я

№393

По турско-американските отноше-
ния

В последно време администрацията на Рейгън отделя все по-голямо внимание на Турция. То се определя от оценката на американското ръководство за значението на страната за укрепването на южния фланг на НАТО и провеждането на американската политика в Близкия и Средния изток. Във връзка с това са и предвидените за декември т.г. посещения в Турция на министъра на отбраната на САЩ Уайнбъргър (3-5.12) и на държавния секретар Хейг (13-15. 12 т.г.).

Според постъпилите данни, двамата министри щели да обсъдят с турските ръководители двустранните от-

03036

Из архивите на ДС

363

ношения и по-конкретно въпросите за военното сътрудничество и размера на помощта от САЩ за Турция за 1982 и 1983 г. От Турция щяло да бъде поставено искането да й се отпуснат от САЩ 900 млн. долара кредити и помощи, а също да получи по-рано предвидените , но неутвърдени от американския Конгрес,450 млн. долара. Предвиждало се да бъде разгледан и ходът на изпълнението на проектите, залегнали в спогодбата за двустранно военно сътрудничество от 1980 г. за: производство на ПТУРС и други противотанкови боеприпаси; строителство на съвременни кораби и съоръжения за техния ремонт; обновяване на самолетния парк; модернизиране на танковете М48 в М48А5 и др.

Според някои източници, Уайнбъргър и Хейг щели да окажат натиск върху турското ръководство да предостави улеснения на турска територия за силите за бързо реагиране и за по-скорошното връщане на страната към многопартийна парламентарна форма на управление.

ВРИД НАЧАЛНИК НА РАЗУЗНАВАТЕЛНО УПРАВЛЕНИЕ-ГЩ
ГЕНЕРАЛ-МАЙОР (ДОБРЕВ)
2.11. 1981 г.

№ 03036/2.11.1981 г.
Отпечатана в 1 екз.
Размножена в 4 екз.
/ЕВ

07

МИНИСТЕРСТВО НА НАРОДНАТА ОТБРАНА
ГЕНЕРАЛЕН ЩАБ

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

СЕКРЕТНО
Екз. №...6

Т У К – КЪМ ДЕЛО 1804

И Н Ф О Р М А Ц И Я

№ 377

По взаимоотношенията между Турция и Гърция

Според постъпващите сведения, във връзка с позициите на новото гръцко правителство начело с Папандреу по гръцко-турските спорни въпроси и кипърския проблем в последно време напрежението във взаимоотношенията между Гърция и Турция отново се засилило. В средствата за масова информация в Турция била подета широка антигръцка кампания.

По оценка на западни дипломатически представители в Анкара, турското военно-политическо ръководство било обезпокоено от повишения в последно време интерес на гръцките военни представители в Анкара към състоянието на бойната готовност и бойните възможности на турските въоръжени

Из архивите на ДС

сили, дислоцирани в Източна Тракия и Западен Анадол. То остро реагирало на намеренията на гръцкото правителство да засили отбранителната способност на Кипър, включително и с прехвърляне на допълнителни гръцки войски на острова. Във връзка с това официални турски представители заявявали, че при създалата се обстановка Турция можела да пристъпи към обявяване на независима турско-кипърска държава в турския сектор на острова.

Според някои сведения, в последно време турското командуване е взело мерки и за засилване на разузнаването за следене дейността на гръцките въоръжени сили и особено на военните им мероприятия на о.Кипър.

ВРИД НАЧАЛНИК НА РАЗУЗНАВ.УПРАВЛЕНИЕ-ГЩ
ГЕНЕРАЛ-МАЙОР (МАРКОВ)
13.11. 1981 г.

№ 02918/13.11.1981 г.
Отпечатана в 1 екз.
Размножена в 5 екз.
/СС

65

МИНИСТЕРСТВО НА НАРОДНАТА ОТБРАНА
ГЕНЕРАЛЕН ЩАБ

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

СЕКРЕТНО
Екз. №1

ТУК

Нямо дело 1804

ИНФОРМАЦИЯ
№ 379

По взаимоотношенията между Турция и ФРГ

На 5 и 6.11.1981 г. на официално посещение в Турция беше министърът на външните работи на ФРГ Геншер. Според постъпилите сведения, западногерманското правителство е придавало особено значение на неговите разговори с турските ръководители поради натиска от страна на Бундестага за прекратяване на помощта за Турция до възстановяването на нормалния обществено-политически живот в страната.

По оценка на близки до правителството в Бон политически среди, посещението на Геншер в Анкара завършило без конкретни резултати. Независимо от това той считал, че засега не трябвало да се прекратява помощта за

66

Турция, тъй като тя била крайно необходима за турската икономика, но не трябвало да се удовлетворява и искането за нейното увеличаване. При това положение можело да се очаква, че ФРГ няма да спре планираната за 1981 г. военна помощ за Турция в размер на 130 млн.марки, а икономическа помощ щяла да бъде отпусната чрез международните финансови организации и западноевропейските икономически обединения.

По време на разговорите не било постигнато единно становище и по повдигнатите от турското правителство въпроси за облекчения във визовия режим за турските работници във ФРГ и за по-тясно сътрудничество в действията срещу намиращите се на територията на ФРГ противници на военния режим.

Същите среди считат, че срещите на Геншер с Еджевит и Демирел имали за цел да покажат на турското военно ръководство, че западноевропейските страни нямало да приемат запазването на военния режим в Турция за дълго време.

ЗАМ.-НАЧАЛНИК НА ГЕНЕРАЛНИЯ ЩАБ НА БНА И
НАЧАЛНИК НА РАЗУЗНАВАТЕЛНО УПРАВЛЕНИЕ-ГЩ
ГЕНЕРАЛ-ПОЛКОВНИК (ЗИКУЛОВ)
_____1981 г.

№ 02936/17.11.1981 г.
Отпечатана в 1 екз.
Размножена в екз.
/СС

191

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

СТРОГО СЕКРЕТНО
Екз. № 2 5

КЪМ ДЕЛО
01802

Т У К – МИНИСТЪРА НА ОТБРАНАТА НА НР БЪЛГАРИЯ ДРУГАРЯ ДИМИТЪР СТОЯНОВ

И Н Ф О Р М А Ц И Я

По гръцко-турските отношения

Според достоверни сведения, турските военни представители в НАТО считали, че на предстоящата декемврийска сесия на висшите органи на НАТО (от 7.12.1981 г.) министър-председателят и министър на националната отбрана на Гърция Андреас Папандреу щял да поддържа становището, че основната заплаха за Гърция идвала от Турция, а не от "север" (от НР България) и поради това се очаквало той да поиска НАТО официално да даде гаранции за нейните източни граници. В подкрепа на своята позиция Папандреу щял да посочи, че военната интервенция на Турция в Кипър, формирането на 4-а полева армия с щаб в Измир, а също така ускореното развитие на

Из архивите на ДС

369

десантните сили във ВМС на Турция и претенциите на турски официални представители към континенталния шелф и въздушното пространство в Егейско море били пряко насочени срещу суверенитета на Гърция.

Във връзка с това турските военни представители в НАТО считали, че било необходимо Турция да не се обвързва и да не изпълнява планове и документи на блока, които предвиждат сътрудничество между двете страни, и да се вземат мерки да не се предоставят на гръцките представители в органите на НАТО на поверителни сведения за Турция.

Според турските представители, генералният секретар на НАТО Лунс заявил, че във висшите органи на блока изявленията на Папандреу се посрещали с неприязън, а САЩ не възнамерявали да отстъпват на неговите искания по статута на американските бази на гръцка територия. Освен това Лунс считал за целесъобразно при посещението на Караманлис в Брюксел от 1.12.1981 г. да се поиска от него да окаже натиск върху Папандреу за смекчаване позициите му по отношение на НАТО и Турция.

ВРИД НАЧАЛНИК НА РАЗУЗНАВ. УПРАВЛЕНИЕ-ГЩ
ГЕНЕРАЛ-МАЙОР (МАРКОВ)
_____1981 г.

№ 003031/1.12.1981 г.
Отпечатана в 1 екз.
Размножена в 4 екз.
/ЕВ

Н

МИНИСТЕРСТВО НА НАРОДНАТА ОТБРАНА
ГЕНЕРАЛЕН ЩАБ

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

СЕКРЕТНО
Екз. № 2. 5

ТУК – КЪМ ДЕЛО ~~ЗАВЕЖДАЩИЯ ОТДЕЛ "ВОЕННОАДМИНИСТРАТИВЕН" ПРИ ОТДЕЛ~~

ИНФОРМАЦИЯ

ОТ
№ 400

По посещението на министъра на отбраната на САЩ в Турция

От 3 до 5.12.1981 г. на посещение в Турция беше министърът на отбраната на САЩ Уайнбъргър. Според постъпилите сведения, по време на разговорите му с турските ръководители са били обсъдени положението на южния фланг на НАТО след идването на власт в Гърция на Папандреу и турско-американското военно сътрудничество. Били са съгласувани също становищата на двете страни по въпросите, предвидени за обсъждане на декемврийската сесия на висшите ръководни органи на НАТО, и главно по проблемите за разширяване на т.нар. "зона за отговорност" на блока и на ангажиментите на отделните страни-членки за разполагането на ракети със среден радиус на действие в Европа, ролята и мя-

03085

Из архивите на ДС

371

стото на американските сили за бързо реагиране и др.

По оценка на западни дипломатически представители в Анкара,постигната била договореност за провеждането на съгласувани мероприятия за оказване на натиск върху Папандреу за промяната на позициите му по отношение на връзките на Гърция с НАТО и по въпроса за американските бази на гръцка територия.

При обсъждането на въпросите по военното сътрудничество между двете страни главно внимание било отделено на военната помощ от САЩ за Турция. От турска страна е бил представен документ за нуждите на турските въоръжени сили от въоръжение и бойна техника и е било поискано увеличаване на военната помощ от САЩ до 900 млн.долара. В отговор на това Уайнбъргър информирал турските ръководители, че администрацията на Рейгън поискала Конгресът на САЩ да утвърди помощ за Турция в размер на 703 млн. долара, от които 403 млн.за модернизиране на въоръжението и бойната техника на турските въоръжени сили и за изграждане на турската военна промишленост.

По време на разговори са били обсъдени и някои международни проблеми - по-конкретно обстановката в Близкия и Средния изток. Изразени били мнения за необходимостта от провеждането на по-твърда политика по отношение на Съветския съюз и била постигната договореност създаденият съгласно споразумението за военно сътрудничество между

Из архивите на ДС

двете страни от март 1980 г. съвместен военен комитет да разглежда не само проблеми от двустранен характер, а и въпроси за военното им сътрудничество в района на Близкия и Средния изток. Комитетът щял да координира съвместната военна дейност, да взема решение по военната политика на страните в съответствие с настъпилите изменения в международната обстановка и да ги провежда на практика. От турска страна в него влизали генералният секретар на Националния съвет за сигурност армейски генерал Неджет Уруу, генералният секретар на Министерството на външните работи Кямуран Гюрюн и висши офицери и служители от Генералния щаб на турските въоръжени сили и Министерството на външните работи.

Според същите източници, Уайнбъргър изразил пълна подкрепа на военния режим в Турция. На сесията на НАТО в Брюксел САЩ щели да упражнят натиск върху страните-членки на блока за смекчаване на техните критики срещу военния режим в Турция и за предотвратяване на предвидените икономически санкции срещу нея. От своя страна Турция безрезервно щяла да поддържа САЩ по всички поставени от тях за обсъждане на сесията въпроси и особено за разширяването на териториалните отговорности на НАТО и още по-голямото заангажиране на отделни страни-членки при провеждане на политиката на блока в съответните райони на света.

03085

Из архивите на ДС

74

Във връзка с това някои източници считат, че Турция е поела определени задължения по осигуряване действията на силите за бързо реагиране на САЩ в Близкия и Средния изток, при условие че на сесията на НАТО бъде прието предложението на САЩ за разширяване на т.нар."зона за отговорност" на блока.

ЗАМ.-НАЧАЛНИК НА ГЕНЕРАЛНИЯ ЩАБ НА БНА И
НАЧАЛНИК НА РАЗУЗНАВАТЕЛНО УПРАВЛЕНИЕ-ГЩ

ГЕНЕРАЛ-ПОЛКОВНИК (ЗИКУЛОВ)

9.12 1981 г.

№ 03085/8.12.1981 г.
Отпечатана в 1 екз.
Размножена в 4 екз.
/СС

78

МИНИСТЕРСТВО НА НАРОДНАТА ОТБРАНА
ГЕНЕРАЛЕН ЩАБ

1801

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

СЕКРЕТНО
Екз. № 5

КЪМ ДЕЛО

ТУК

ИНФОРМАЦИЯ

№ 419

По военната помощ от САЩ за Гърция и Турция

На 16.12 т.г. американският Сенат е одобрил отпускането през 1982 г. на военна помощ за Гърция в размер на 280 млн. долара, а за Турция - 400 млн. долара.

Съотношението на отпуснатата военна помощ за двете страни е 7 : 10. Това показва, че САЩ фактически са приели едно от условията, поставени от гръцкия министър-председател Папандреу за оставането на Гърция във военната организация на НАТО. Очевидно САЩ и НАТО ще се стремят чрез взаимни отстъпки и компромиси да намерят подходящи формули за "приемане" и на други усло-

Из архивите на ДС

вия на Папандреу и по този начин да не допуснат ново излизане на Гърция от военната организация на блока.

ЗАМ.-НАЧАЛНИК НА ГЕНЕРАЛНИЯ ЩАБ НА БНА И
НАЧАЛНИК НА РАЗУЗНАВАТЕЛНО УПРАВЛЕНИЕ-ГЩ
ГЕНЕРАЛ-ПОЛКОВНИК (ЗИКУЛОВ)
17.12 1981 г.

№ 03196/17.12.1981 г.
Отпечатана в 1 екз.
Размножена в 4 екз.
/ЕВ

1

МИНИСТЕРСТВО НА НАРОДНАТА ОТБРАНА
ГЕНЕРАЛЕН ЩАБ

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

СЕКРЕТНО
Екз. № 6

ТУК – КЪМ ДЕЛО 1801

ИНФОРМАЦИЯ

№ 5

По отложеното посещение на президента на Турция армейски генерал Еврен в България

Според оценка на дипломатическите среди в Анкара, посещението на президента на Турция армейски генерал Еврен в България било отложено по политически причини.

Турското ръководство считало посещението на Еврен в България в настоящия момент за нецелесъобразно, тъй като можело да предизвика усложняване на отношенията на Турция със западноевропейските страни и САЩ и ограничаване на очакваната от тях военна и икономическа помощ. Във връзка с това Турция искала да изчака решенията на

насрочената за 11.1.1982 г. извънредна сесия на Съвета на НАТО на равнището на министри на външните работи за прилагането на политически и икономически санкции срещу Съветския съюз и Полша.

Според някои източници, отлагането на посещението било свързано и с предстоящото посещение на държавния секретар на САЩ Хейг в Турция, което щяло да се състои около 20 януари т.г.

ВРИД НАЧАЛНИК НА РАЗУЗНАВ. УПРАВЛЕНИЕ-ГЩ
ГЕНЕРАЛ-МАЙОР (МАРКОВ)
_____1982 г.

№ 068/8.1.1982 г.
Отпечатана в 1 екз.
Размножена в 5 екз.
/ЕВ

Из архивите на ДС

3

МИНИСТЕРСТВО НА НАРОДНАТА ОТБРАНА
ГЕНЕРАЛЕН ЩАБ

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

СЕКРЕТНО
Екз. № 6

ТУК – КЪМ ДЕЛО

ИНФОРМАЦИЯ

№ 16

По военния бюджет на Турция за финансовата 1982 г.

На 20.1 т.г. Консултативното събрание на Турция е приело проект на военния бюджет за финансовата 1982 г., който възлиза на 317,7 млрд. турски лири (235,3 ~~млн.~~ млрд. долара) и съставлява 17,73% от общия бюджет (1 трилион и 815 млрд. лири) на страната. В сравнение с 1981 г. (280 млрд. турски лири) той е увеличен с 13,46%.

В изказването си пред Консултативното събрание министърът на националната отбрана на Турция Баюлкен подчертал, че взаимоотношенията с Гърция след идването на власт на Папандреу се изостряли поради недружелюбната политика, провеждана от гръцкото правителство по отношение на Турция. Тя намирала израз в твърдите позиции на Гърция по кипърския

Из архивите на ДС

проблем, продължаващата милитаризация на островите в Егейско море и др. Според Баюлкен, решението на Гърция да възобнови договора за ремонта на съветски кораби в гръцките корабостроителни заводи било насочено срещу НАТО. Той е изтъкнал също, че Турция имала важно стратегическо значение в системата на НАТО, което се дължало на нейното геополитическо положение в света. Във връзка с това тя поддържала 600-хилядна армия, което се отразявало тежко на икономиката на страната, и тя се нуждаела от по-голяма военна помощ от своите съюзници. Баюлкен е съобщил, че за периода 1971-1981 г. Турция е получила от САЩ военна помощ, възлизаща на 1,65 млрд. долара, а за 1982 г. били предвидени 403 млн. долара. Водени били преговори към американската помощ от 250 млн. долара за 1981 г. да бъдат отпуснати допълнително още 150 млн. долара. Баюлкен подчертал, че за периода 1964-1981 г. ФРГ отпуснала на Турция военна помощ в размер на 930 млн. западногермански марки (500 млн. долара), а за 1981-1984 г. били предвидени 600 млн. марки, които щели да бъдат използувани главно за закупуване на танкове "Леопард". Водени били и преговори част от блокираната от западногерманското правителство през 1981 г. ежегодна военна помощ от ФРГ в размер на 130 млн. марки да бъде използувана за развитие на военната промишленост на Турция.

ЗАМ.-НАЧАЛНИК НА ГЕНЕРАЛНИЯ ЩАБ НА БНА И
НАЧАЛНИК НА РАЗУЗНАВАТЕЛНО УПРАВЛЕНИЕ-ГЩ
ГЕНЕРАЛ-ПОЛКОВНИК (ЗИКУЛОВ)
26.1 1982 г.

№ 0218/26.1.1982 г.
Отпечатана в 1 екз.
Размножена в 5 екз.
/ЕВ

12

МИНИСТЕРСТВО НА НАРОДНАТА ОТБРАНА
ГЕНЕРАЛЕН ЩАБ

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

СЕКРЕТНО
Екз. №.....

ТУК – КЪМ ДЕЛО

ИНФОРМАЦИЯ

№ 26

По политиката на Турция към социалистическите страни

Според сведения от дипломатически среди в Анкара, в последно време под натиска на САЩ се очертавали тенденции за съществена промяна в политиката на Турция по отношение на социалистическите страни-участнички във Варшавския договор.

След отлагането на посещението на президента на Турция армейски генерал Еврен в България турският министър на външните работи Тюркмен, въпреки личната договореност с др. П.Младенов, също е отложил за неопределено време визитата си в нашата страна. Като причина за отлагането се изтъквала голямата му заетост. Подобен отговор Тюркмен е

Из архивите на ДС

дал и на съветския посланик по повод официалната покана да посети Съветския съюз.

Според същите среди, администрацията на Рейгън предупредила турското ръководство, че ще прекрати икономическата помощ и политическата подкрепа на военния режим, ако Турция напълно и безрезервно не поддържа политиката на САЩ по т.нар. полски и афганистански въпрос и по близкоизточния проблем. С тази цел между 1.1 и 11.1.1982 г. посланикът на САЩ в Анкара посетил армейски генерал Еврен, министър-председателя Улусу и министъра на външните работи Тюркмен и настоял за отменяне на посещенията на Еврен и Тюркмен като нецелесъобразни и в пълен разрез с политиката на САЩ към страните от социалистическата общност след събитията в Полша.

По оценка на източниците, можело да се очаква в бъдеще турското ръководство да провежда курс на охладняване на отношенията със Съветския съюз, НР България и други страни от социалистическата общност.

ВРИД НАЧАЛНИК НА РАЗУЗНАВ.УПРАВЛЕНИЕ-ГЩ
ГЕНЕРАЛ-МАЙОР (МАРКОВ)
3.2. 1982 г.

№ 0291/2.2.1982 г.
Отпечатана в 1 екз.
Размножена в 5 екз.
/АК

За братските армии 16

МИНИСТЕРСТВО НА НАРОДНАТА ОТБРАНА
ГЕНЕРАЛЕН ЩАБ

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

СЕКРЕТНО
Екз. №8...

Т У К КЪМ ДЕЛО 1801

И Н Ф О Р М А Ц И Я

№ 45

По посещението на Джон Тауър в Турция

1.1 На 16 и 17.2 т.г. на посещение в Турция беше председателят на Комисията по въоръжените сили към американския Сенат Джон Тауър. Според постъпилите данни, той е обсъдил с турските ръководители състоянието на турско-гръцките отношения и развитието на военното сътрудничество между САЩ и Турция. В разговорите Тауър посочил, че противоречията между Турция и Гърция се явявали пречка за постигането на единодействие на страните-членки на НАТО срещу т.нар."съветска заплаха" и настоял да бъдат подновени контактите между двете страни с цел урегулирането на спорните им проблеми и заздравяването на южното крило на НАТО.

0435

Из архивите на ДС

От турска страна било заявено, че докато Папандреу не промени позициите си, преговорите нямало да бъдат възобновени. Наред с това армейски генерал Еврен е поискал САЩ да вземат мерки срещу онези западни държави, които осъждали военния режим в Турция и предвиждали налагането на икономически санкции срещу него.

При обсъждането на въпросите по военното сътрудничество основно внимание е било отделено на размера на икономическата и военната помощ от САЩ. Турските представители изразили неудовлетворение от определената за 1983 г. помощ - 815 млн. долара, 465 млн. от която военна. Тауър се съгласил с необходимостта от предоставянето на по-голяма помощ на Турция, но не се обвързал с конкретни обещания за увеличаването й.

Според източниците, твърдата и безрезервна подкрепа на военния режим в Турция от страна на САЩ и особено от държавния секретар Хейг предизвиквала недоволство в някои западни страни и най-вече във ФРГ, които настоявали за по-скорошното връщане на страната към парламентарен режим. Това довело до възникване на противоречия между членовете на Националния съвет за сигурност и главно между неговия председател армейски генерал Еврен и командуващия ВВС армейски генерал Шехинкая, който бил обвинен, че под натиска на някои западноевропейски страни е предложил да бъдат разширени правата на Конституционната комисия към

Из архивите на ДС

Учредителното събрание и участието на членове на бившите партии в политическия живот на страната.

ВРИД НАЧАЛНИК НА РАЗУЗНАВ. УПРАВЛЕНИЕ-ГЩ
ГЕНЕРАЛ-МАЙОР Марков (МАРКОВ)
22.2. 1982 г.

384

№ 0435/19.2.1982 г.
Отпечатана в 1 екз.
Размножена в 7 екз.
/ЕВ

47

МИНИСТЕРСТВО НА НАРОДНАТА ОТБРАНА
ГЕНЕРАЛЕН ЩАБ

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

СЕКРЕТНО
Екз. №6

Т У К – КЪМ ДЕЛО 1801

И Н Ф О Р М А Ц И Я

№ 171

По военно-икономическата помощ за Турция от страните-членки на НАТО за 1981-1982 г.

През 1981 г. военно-политическите ръководства на НАТО и на страните-членки продължиха да отделят повишено внимание на усилването на южния фланг на блока, особена роля на който се отрежда на Турция.

Във връзка с това САЩ увеличиха военната помощ за Турция почти два пъти (от 252 млн.долара през 1981 г. на 403,5 млн.долара през 1982 г.), като за първи път през последните 5 години й отпуснаха безвъзмездно 57 млн.долара . За 1983 г. те планират да й предоставят 465 млн.долара военна помощ. САЩ оказват усилен натиск върху останалите страни-член-

Из архивите на ДС

386

ки на блока да последват техния пример. Независимо от всички усилия на администрацията на Рейгън обаче повечето от западноевропейските държави отказват да увеличат кредитите за Турция по линия на НАТО и замразяват предоставянето на икономическата помощ в рамките на международните финансово-икономически организации, като се мотивират със собствените си икономически трудности. Не са изпълнени през 1981 г. програмите за помощ на Турция по линия на Организацията за икономическо сътрудничество и развитие (ОИСР). Правителствата на Дания, Норвегия и Австрия са отказали да й отпуснат кредити, възлизащи общо на 30,6 млн.долара. От обещаните 115 млн.долара помощ Италия е предоставила само 20 млн.долара. ФРГ- главен европейски партньор на Турция в областта на икономиката и военното строителство – е намалила икономическата си помощ в рамките на ОИСР през 1981 г. в сравнение с 1980 г. с 55 млн. долара, като й е предоставила само 200 млн. долара. Норвегия е отказала да отдели кредити на Турция за 1982 г., а ФРГ,Дания и Италия са отпуснали военната помощ с големи закъснения.

Финансовите средства, отделяни от страните от НАТО като военна помощ за Турция, са предназначени главно за закупуване на въоръжение и военна техника, за тяхното модернизиране и за развитие на военната промишленост и инфраструктурата.

Основно място в реализирането на плановете на НАТО за постигане на неговите военностратегически цели и за икономическо обвързване на Турция заемат САЩ, които понастоящем осигуряват 80 % от всички военни доставки за турските въоръжени сили.

01264

От западноевропейските държави най-тясно е военното сътрудничество на Турция с ФРГ, която предвиждала да й отпусне през 1982 г., както и през предишните години, 60 млн. долара безвъзмездна военна помощ.

ПРИЛОЖЕНИЕ: Таблица за доставеното на Турция до 1.1.1982 г. въоръжение и бойна техника от страните-членки на НАТО и очакваните доставки, маш. № 01265/4.6.82г. от 5 (пет) листа, екз. №6

ЗАМ.-НАЧАЛНИК НА ГЕНЕРАЛНИЯ ЩАБ НА БНА И
НАЧАЛНИК НА РАЗУЗНАВАТЕЛНО УПРАВЛЕНИЕ-ГЩ
ГЕНЕРАЛ-ПОЛКОВНИК (ЗИКУЛОВ)
8.6 1982 г.

№ 01264/4.6.1982 г.
Отпечатана в 1 екз.
Размножена в 5 екз.
/АК

Из архивите на ДС

62

МИНИСТЕРСТВО НА НАРОДНАТА ОТБРАНА
ГЕНЕРАЛЕН ЩАБ

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

СЕКРЕТНО
Екз. № 6.

ТУК КЪМ ДЕЛО

И Н Ф О Р М А Ц И Я

№ 269

Посещение в Турция на парламентар-
на делегация на т.нар. Турска феде-
рирана държава в Кипър

През април т.г. парламентарна делегация на т. нар. Турска федерирана държава в Кипър (ТФДК) посети Турция. Делегацията била приета от държавния глава и началник на Генералния щаб на турските въоръжени сили армейски генерал Кенан Еврен и от министър-председателя Бюлент Улусу и участвува в официални срещи с Министерския съвет и Генералния щаб.

Според постъпилите сведения, Кенан Еврен е изразил задоволство от преодоляването на правителствената криза в ТФДК и одобрил търсенето на пътища за разрешаване на кипърския проблем, главно чрез преговори между кипърските турци и кипърските гърци. Той считал, че понастоящем още не били назрели условия за обявяване на независимостта на ТФДК.

01760

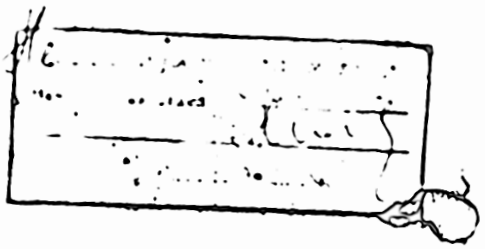
При срещата на кипърските турски парламентаристи с Министерския съвет бил разгледан въпросът за необходимостта от присъединяването към Турция на намиращите се в близост до крайбрежието й в Егейско море гръцки острови и било отбелязано, че евентуалното разширяване на териториалните води на тези острови от Гърция от 3 на 6 мили неизбежно щяло да доведе до война между двете страни.

Разговорите в Генералния щаб били председателствувани от заместник-началника на ГЩ армейски генерал Неджет Йозторун. На тях било подчертано, че вътрешнополитическото положение в ТФДК не било стабилно. Леви и демократични политически партии и организации провеждали пропаганда, като използували някои икономически затруднения и се стремели да доведат ТФДК до положението на Турция преди военния преврат на 12.9.1980 г. Тези партии и профсъюзни организации действували в интерес на Гърция, като подготвяли почва за преминаване към въоръжена борба. Подчертано било, че Кипър имал важно стратегическо значение за Турция и тя нямало да разреши ТФДК да бъде откъсната от нея и да премине в ръцете на Гърция.

ЗАМ.-НАЧАЛНИК НА ГЕНЕРАЛНИЯ ЩАБ НА БНА И
НАЧАЛНИК НА РАЗУЗНАВАТЕЛНО УПРАВЛЕНИЕ-ГЩ
ГЕНЕРАЛ-ПОЛКОВНИК (ЗИКУЛОВ)
20.8 1982 г.

№ 01760/20.8.1982 г.
Отпечатана в 1 екз.
Размножена в 5 екз.
/ЕВ

Из архивите на ДС
389

Секретно
Екз. единствен

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

О Ц Е Н К А

на сведенията от оригинален документ вх.№ I-0073/7.1.1983 г

Документът представлява обобщен доклад на гръцкото военно ръководство до ръководните органи на НАТО за състоянието на гръцките въоръжени сили и инфраструктурата на територията на страната към средата на 1982 г. и перспективите за развитието им до 1987 г.

Като цяло докладът е повторение на доклада от втората половина на 1981 г. по същите въпроси. Нови моменти са някои конкретни мероприятия и срокове, които са залегнали в дългосрочната програма за развитие на въоръжените сили и инфраструктурата.

В уводната част е посочено, че няма съществени разлики между националните планове и общия план на НАТО и Гърция полага усилия за тяхното изпълнение за увеличаване на своя принос. Заедно с това обаче се подчертава, че поради недостатъчни финансови и икономически възможности тя не е в състояние без помощ от НАТО да осъществи болшинството от мероприятията по дългосрочната програма на блока предвидени за периода 1983 - 1988 г.

а) Свързочно, радиоелектронно оборудване и водене на радиоелектронна война. По този въпрос за първи път постъпват данни за: разгръщането до края на 1985 г. на автоматизирана тактическа свързочна система в зоната на бойните действия на полевата армия; разширяване на микро-тропо-ко

муникационната система "PEACE GREEN" за свързка във ВВС до края на 1988 г.: инсталирането на подвижен и стационарен земен терминал в системата за свързка и разузнаване на ВМО: оборудването на 80 самолета от типовете F-4, A-7 и RF-4E със средства за изхвърляне на диполни отражатели и имитатори на лъжливи цели, и че към 1985 г. с такива средства ще бъдат снабдени и останалите самолети от тези типове, а също така чела процес на проучване оборудването със средства за РЕВ и на самолетите (вертолетите) от армейската авиация и бронетанковата техника.

Потвърждават се данните за изграждането на системата за управление, контрол и информация на територията на Гърция

б) Сухопътни войски. Подчертава се, че през 1981 г не са извършени промени в организацията и структурата на сухопътните войски, освен формирането на 3-ти батальон армейска авиация, за който данните са потвърждаващи

Потвърждават се постоверно и данните за броя на съединенията , доставката на 106 танка "Леопард" (февруари 1983 - април 1984 г.), 51 бронетранспортьора М113А2, 155-мм гаубици и вертолети "Чинук", модернизирането на танковете М48 в М48А3 и бронетранспортьорите М113 в М113А1

За първи път постъпват сведения за доставката през 1982 г. на 8 броя понтонно-мостови парк тип "Рибън" и на материална част за устройване на проходи в минни заграждения

В документа е посочено, че в състоянието на оперативната готовност на сухопътните войски през 1982 г. изменения не са настъпили и че комплуктуваността на съединенията и частите е под стандартите на НАТО. За попълването на част от некомплекта от личен състав се предвижда през 1983 г. да бъдат приети около 5000 доброволци и да бъде увеличен женския корпус.

Из архивите на ДС

Из архивите на ДС

392

В документа не се посочват съединения категория "С" което достоверно потвърждава, че 5 пл се води категория "В".

Средства-носители на ядрено оръжие

Посочва се, че сухопътните войски разполагат с два рдн "Онест Джон", шест батареи 203,2-мм гаубици и два дивизиона 155-мм гаубици, което потвърждава наличните данни.

Освен това се потвърждават данните за състоянието на типовите части и подразделения, съществуващите запаси от боеприпаси, материални средства и тяхното ешелониране, складовата система и перспективите за тяхното усъвършенстване, а също така и наименованията на ученията на ОВС на НАТО, в които гръцките сухопътни войски са участвували през 1982 г.

Отново се посочва наличието на план за приемане и използуване на гръцка територия на сухопътните подразделения от подвижните сили на НАТО и се уточнява, че няма разработен такъв за бригада морска пехота от въоръжените сили на САЩ.

в) ВВС. Поместените сведения за превъоръжаването (до края на 1986 г.) на една транспортна ескадрила "Нор-атлас" със съвременни самолети, доставката на самолети (до края на 1987 г.) за още 5 ескадрили, бирмирането на още 4 батареи "Хок", изграждането на системата за ПВО "Ворад" и модернизирането на системата "НЕЙДА"; за интереса на Гърция по закупуването или кооперираното производство на въоръжението ХР-233, касетъчните авиационни бомби "Супер белуга" и прицели за телевизионно или инфрачервено насочване, ракетите "въздух-земя" тип "Мейвърик" и "въздух-въздух" тип "ЯПАН" са потвърждаващи.

Потвърждава се достоверно количеството (в проценти) на постоянно поддържащите бойна готовност самолети по предназначение в зависимост от техническото им състояние.

За първи път постъпват данни за намеренията на Гърция за закупуването или кооперираното производство на широкоплощни и противотанкови боеприпаси, специални боеприпаси за изолиране на бойното поле, бомбомети с комбиниран ефект и 2,75 инчова пробиваща бойна глава за разрушаване на укрития за самолети и на кораби.

Сведението, че 54 екипажа са подготвени за изпълнение на задачи и с използуване на ядрено оръжие постъпват за първи път.

Съгласно документа органите за контрол и донасяне от системата за ПВО са сведени в един секторен оперативен център, четири центъра и девет поста за управление и оповестяване и 6 поста за донасяне, което съвпада с наличните данни в Центъра. Не се потвърждават 15 поста за наблюдение и оповестяване и 2 центъра за въздушен контрол.

За първи път постъпват сведения, че подготовката на летателния състав е в съответствие с изискванията на НАТО, с изключение на тази по водене на радиоелектронна война, която се провежда само чрез участието в учения на НАТО "Демон Джем пот", за предвижданата реконструкция на летищата Ираклион, Агринион , Араксос и Ечевсина и за изграждането на допълнителни съоръжения на други летища

В документа се потвърждава, че наличните запаси от боеприпаси са под нивото за 30 бойни дни

Данните за наличието на укрития за самолети за 14 ескадрили (около 200) приблизително съответствуват на заведените в РУ (246), а тези за планираното строителство на укрития за още 4 ескадрили постъпват за първи път.

1-0250

Из архивите на ДС

Из архивите на ДС

394

г) по ВМС. Сведенията за включването на 2 фрегати в състава на ВМС, доставката (до края на 80-те години) на нови стражеви кораби и катери и десантни кораби, подмяната на остарелите ескадрени миноносци тип "Флетчър" и самолетите за морско взаимодействие "Албатрос" са потвърждаващи.

За първи път постъпват сведения за планираната подмяна на 2 подводни лодки, доставката на 9 вертолета с корабно базиране и въвеждането на автоматична система за управление, контрол и информация (до 1990 г.).

Сведенията за състоянието на тиловото осигуряване - неподходящо разположение и недостиг на складовата база (за ракети, торпеда и ГСН), наличие на запаси под нормативa за 30 бойни дни, проблемите с резервни части и специални боеприпаси, а също така за набелязаните програми за доставката на различни калибри боеприпаси, ракети "Харпун" и "Сий Спероу", приемници за подводни лодки, съвременна материална част за водене на радиоелектронна война, широколентови засекретяващи устройства, хидроакустично оборудване на тралчици, хидроакустични станции за ескадрените миноносци и за планираното строителство на вертолетна площадка в Маратон (на стойност 1,2 млрд.драхми) постъпват за първи път.

В разделите "Финанси" и "Икономика" са подчертани усилията на Гърция да увеличи свой принос в рамките на НАТО чрез изпълнението на набелязаните програми и планове. Във въоръжените сили на страната е заето 6,5% от активното й население, военният бюджет представлява 23 % от общия национален бюджет и 6% от брутния национален продукт - показатели, по които тя се нарежда на едно от първите места сред страните-членки на блока. В същото време тези усилия се отразяват неблагоприятно върху различните сектори на икономиката и обществения живот.

Предлагам на документа да бъде дадена оценка "Ценно".

№ 1-0259/3.2.1983 г.
Отпечатана в 1 екз.
/ЕЦ

А-54 т III
ч.

124

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

ПОДЕЛЕНИЕ 22870
Вх. 0026. 20.5.86
от 5 листа Д №

ген. Петров
Георгиев 20.5.86 г.

Строго секретно !
Екз.№ 1

СОФИЯ – МИНИСТЕРСТВО НА НАРОДНАТА ОТБРАНА – ГЩ
ЗАМ.НАЧАЛНИК ГЩ И НАЧАЛНИК ПОД.22870

Д О К Л А Д

за резултатите от проведената работна среща за
обмяна на опит между представители на РУ–ЧФ СССР
и РО – Щаб ВМФ – НРБ
(22–25.4.1986 год.)

В съответствие с плана за съвместните мероприятия на ЧФ СССР и ВМФ НРБ за 1986 година, в периода от 22 до 25 април 1986 г. в гр.Варна беше проведена среща за обмяна на опит между специалисти от РУ–ЧФ СССР и РО–ЩВМФ НРБ. Същата се проведе по предварително съгласуван план, утвърден от Командуващия ВМФ.

От съветска страна в срещата участвуваха :

– Кап.1 ранг Владимир Евгеньевич Соловьев, зам.началник РУ–ЧФ СССР – ръководител на групата;

– Кап.1 ранг Геннадий Федорович Подскребалин, зам.началник на Центъра за радиоелектронно разузнаване на ЧФ СССР;

– Кап.2 ранг Анатолий Иванович Сушков, старши инженер на 3 МРО на ЧФ СССР.

№ 001627
34400

Из архивите на ДС
396

КРДОПБГДСРСБНА 1
чл. 31, ал. 6
от ЗДРДОПБГДСРСБНА
Дата :06.07.2015г. Секретар :

125

В хода на срещата бяха обсъдени следните въпроси :

1. Военнополитическата обстановка в района на Средиземно море - с особено внимание на агресията на САЩ срещу Либия.

2. Организацията на разузнавателната подготовка в съединенията и частите на ВМФ, формите и методите на обучение и контрол и пътищата за тяхното подобряване.

3. Организацията на подготовката на специални разузнавателни и бойни кораби за носене на дозорна служба и разработваните в тази връзка документи.

4. Организацията и воденето на съвместно разузнаване на ТВД с особено внимание на плаванията на ОБК на САЩ в Черно море. Мерките за противодействие на разузнавателната дейност и нарушенията на териториалните ни води от ОБК.

5. Най-голямо внимание по време на срещата беше посветено на организацията и воденето на радиоразузнаването и съвместната радиопеленгация на театъра и на пътищата за повишаване на тяхната ефективност. По този въпрос беше извършена следната дейност :

а) Набелязани бяха конкретни мерки за повишаване ефективността на радиопеленгацията водена от ОРТР ВМФ в интерес на ЧФ СССР.

Обсъдена беше възможността за изпълнение на команди по радиопеленгуването на обекти на 6-ти флот на САЩ в централната част на Средиземно море от радиопеленгаторната група на ОРТР-ВМФ в

в интерес на ЧФ СССР. Въпросът се постави от съветските другари поради голямото значение за тях на пеленгите от този пункт за авионосците на 6-ти флот на САЩ при движението им в централната част на Средиземно море.

Беше уточнена единна методика за изчисляване ефективността на радиопеленгацията.

№ 001627

Из архивите на ДС

Обсъдени бяха в подробности резултатите от проведеното съвместно учение по радиопеленгацията и техническото разпознаване на обектите, проведено през м.февруари т.г.

б) Обменени бяха данни по състоянието на източниците на разузнавателни сведения по ВМС на Турция и Гърция(честоти,позивни, честотни параметри).

в) Обменен беше опит по организирането и воденето на РиРТР (използувана апаратура, подаване на команди за радиопеленгуване, определяне на честотни параметри на техническото разпознаване, пеленгуване на автоматични видове предавания и др.)

Планът за работа беше изпълнен. По всички обсъждани въпроси беше достигнато единно разбиране. В резултат на срещата съвместно бяха разработени следните

397

П Р Е П О Р Ъ К И :

1. Да се въведе по-диференцирано разпределение на изпращаната до съединенията и частите информация, като се спазва принципът да се дава информация само на този, комуто информацията действително е нужна. Информациите да се изготвят на базата на документи от РУ-ГЩ след резолюция на Командуващия или на Началник щаба на ВМФ.

2. Да се подобри системата за контрол на разузнавателната подготовка в съединенията и частите на ВМФ, като се въведат конкретни въпросници, изпитни билети и изпитни бланки. Контролът в по-пълна степен да покрива зимния и летния период от учебната година, като към края на всеки период в РО-ШВМФ да има пълна представа за състоянието на разузнавателната подготовка в съединенията и частите.

3. Да се изучат образците документи, разработвани в ЧФ СССР при организиране дозорната служба на разузнавателни и бойни кораби

Из архивите на ДС

398

127

и на тази основа се направят целесъобразни подобрения в съответните наши документи.

4. При организиране разузнаването на ОБК на САЩ да се търсят възможности и в плановете за разузнаване да се предвижда извеждане на кораба за непосредствено следене от ВМФ НРБ в района 15-17 мили северно от Босфора с цел прехващане на ОБК с влизането му в Черно море.

5. При водене на разузнаване на ОБК на САЩ в Черно море и на съвместни учения на ЧФ СССР и ВМФ НРБ да се организира получаването на данни от разузнавателната авиация на ЧФ СССР на КП ВМФ и от РА на ПВО и ВВС - НРБ на борда на кораба за непосредствено следене на ОБК на ЧФ СССР.

6. За ограничаване възможностите за нарушаване на териториалните ни води от кораби от ВМС на НАТО :

- да се определят и обявяват като"забранени и опасни за корабоплаване" райони в близост до военноморските бази и важни участъци на крайбрежието;

- да се изготвят и изпратят на корабите, привличани за носене на дозор, справочни таблици с предупреждения до чуждите кораби и искания за напускане на териториалните ни води и обявените полигони, които да съдържат текстове на английски език с транскрипция на кирилица и флажни сигнали от международния сигнален свод. Предупрежденията да се запишат и на касета за излъчване по корабната транслация;

- при извършване проверки на корабите за непосредствено следене от комисия на ЩЗМФ задължително да се проверява и наличието на указаните таблици и касети и умението на командира на кораба да ги използува;

КРДОПБГДСРБНА 1
чп. 31, гл. 6
от ЗДРДОПБГДСРБНА
Дата :06.07.2015г.Секретар :

128

Из архивите на ДС
399

– при плаване на ОБК от ВМС на САЩ в Черно море да се ограничават мероприятията по БП на кораби и авиация от ВМФ и работата на РЕС в активен режим.

8. Да се повиши ефективността на радиопеленгацията във взаимен интерес. По взаимна договореност са набелязани мерки за подобряване порядъка при подаване на команди за пеленгуване и извършване на донесенията за пеленгите с цел по-точното определяне местонахождението на пеленгуваните обекти.

9. Предвижда се използването на Радиопеленгаторната група на ОРТР – ВМФ в за пеленгуване на обекти на 6-ти флот на САЩ в Централната част на Средиземно море в интерес на ЧФ СССР без изменения в организационно-щатната структура на групата. Решение по този въпрос ще бъде взето след провеждане на съвместно опитно учение през м.май т.г.

10. За повишаване ефективността на радиопеленгацията по обекти от 6-ти флот на САЩ да се изучи възможността за замяната на радиопеленгатор Р-359 във Варна с радиопеленгатор "Сосна".

11. За повишаване на квалификацията на радиопеленгаторчиците на ОРТР-ВМФ по пеленгуването на сложни видове предавания е целесъобразно да се изпращат периодично по 1-2 свръхсрочнослужещи старшини от ОРТР-ВМФ в 3-ти МРО – ЧФ и от 3-ти МРО-ЧФ в ОРТР-ВМФ при посещение на военни кораби съответно в гр.Севастопол и гр.Варна.

12. За усъвършенстване на радиоразузнаването да продължат съвместните учения по радиопеленгуването и техническото разпознаване на обектите.

ВРИД НАЧАЛНИК ШАВ ~~ВОЕННОМОРСКИ~~ ФЛОТ
КАПИТАН 1 РАНГ /НЕЙЧЕВ/

№ 001627/16.5.1986 год.
Отпечатано в 2 екз.

17.5.1986 год.

СП

ВОЕННОТО РАЗУЗНАВАНЕ И ВАРШАВСКИЯТ ПАКТ СРЕЩУ НАТО
107
Из архивите на
400

Строго секретно!
екз.№ 10

22

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

С В О Д К А

№ 29

ОТНОСНО: получени данни и сигнали за подготвени и проведени действия в Гърция и Турция, насочени срещу Народна Република България.

От РУМНО са получени следните данни за военните учения на НАТО в Европа и за военното положение в Гърция и Турция.

През настоящия месец в системата от учения на НАТО в Европа ще се проведат и учения под условното наименование "Червената лисица" и "РЕЛИЕКС".

Подобно на ученията "ШАХМАТ" и тези две учения ще бъдат ръководени от командуването на НАТО в Южна Европа, като в тях ще участвуват сухопътните, военновъздушните и военноморските сили на НАТО в Южна и Югоизточна Европа и силите на 6-и американски флот. Предполага се, че това са тренировачни учения за подготовка на ученето "ШАХМАТ". Датата за започване на ученията "Червена лисица" и "РЕЛИЕКС", както и тяхната продължителност се следят и уточняват.

Според плановете на НАТО през първия етап на ученето "ШАХМАТ" "противникът" настъпва от север и заема Проливната зона, след което през втория етап НАТО нанася контраудар и преминава в настъпление със силите на 1-а турска и 1а гръцка армия и 6-и американски флот, като стоварва морски десант в районите на Сароски залив и черноморското крайбрежие и въздушен десант в района на УЗУНКЬОПРЮ.

В морския десант в района на Сароския залив гръцките сухопътни войски ще участвуват с около три пехотни батальона.

I. ЗА ГЪРЦИЯ

На 9 септември 1961 година между 10 и 12 часа по посоката гара ПОРОЙ, ЛИВАДИЯ са преминали 3 леки разузнавателни автомобили

и 16 транспортни, 4 от които са влачели оръдия. Предполага се, че това са поделения от 6 пехотна дивизия /КУКУШ/, които се изнасят във връзка с участието на дивизията в ученето "ШАХМАТ".

Вероятно със същата цел в района на ЕЗТРЕН е пренесен и съсредоточен един пехотен полк от състава на 6 пехотна дивизия.

x

x x

През настоящата година в Гърция ще бъдат доставени 25 италиански реактивни изтребители тип "ФИАТ Г-91-Р/Р". На 6 септември първият от тези самолети е бил придаден на гръцките Военно-въздушни сили.

x

x x

На 6 септември 1961 година бойни единици от 6-и американски средиземноморски флот са хвърлили котва в гръцките пристанища НАВПЛИОН и ФАЛЕРИОН.

II. ЗА ТУРЦИЯ

На 8 септември 1961 година е започнало стоварването на 2.000 американски парашутисти с около 230 транспортни самолета в американската военновъздушна база АДАНА.

x

x x

На 8 и 9 септември 1961 година е установено движение на разузнавателни и товарни автомобили от вътрешността на Турция към ИНДЖЕ СЪРТ, вис.ДРЯНОВЕЦ/ 5.5 км. югозападно от МАЛКО ТЪРНОВО/ , ХАМЗАБЕЙЛИ и вис. МИТРИНА МОГИЛА.

Предполага се, че в близост на границата се организират наблюдателни пунктове за наблюдение на нашата територия. Освен това в същите райони е установена подвозване на различни строителни материали.

x

x x

В 14 часа на 10 септември 1961 година цялата турска армия била дигната в тревога във връзка с участието й в ученето "ШАХМАТ" което трябвало да започне на 12 септември.

x

x x

Из архивите на ДС

401

Из архивите на ДС

На аеродрум ЙЕШИЛЬОЙ /ИСТАНБУЛ/ ще бъде построен временен лагер за настаняване на американски офицери, които ще вземат участие в учението на НАТО"ШАХМАТ".

x

x x

611-и дивизион "С.ЛЕОН" е изнесен на 5 км. югоизточно от постоянната му местоположка /аеродрум ЧОРЛУ/, като материалната му част се окопава в този район. На лагери са изнесени и частите на 61 и 65 пехотни дивизии.

402

18 септември 1961 год.

Строго секретно!
екз. 10

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

С В О Д К А
№ 41

ОТНОСНО: получените данни за подготвени и проведени действия в Гърция и Турция, насочени против НР България.

От I-во управление ДС са получени данни, че по решение на турския генерален щаб от 1.XII.1961 година щяла да се извърши мобилизация на последните 4-ри набора от всички родове войски. При връчване повиквателните на мобилизираните се казвало, че се мобилизират за 50 дни във връзка с обучението им с ново оръжие.

От 1.XII.т.г. в турската армия щяла да бъде обявена пълна бойна готовност и всички чинове, намиращи се в отпуск трябвало да се явят в частите си.

Турският военноморски флот от база Гьолджук, съвместно с единици от пости американски флот, цели да проведат маневри във водите на Черно море. През тия маневри главно внимание щяло да бъде обърнато върху турските военноморски съдове, снабдени с ракетно оръжие.

Преди няколко дни в американската база край Караисел били пристигнали 30 американски летци-специалисти по управление на самолети, носители на атомно и ракетно оръжие.

Атомно оръжие на турска територия имало в базите на НАТО в Измир, Мандарша, Кайсери, Анкара и в американската край Адана. Същото било под пълен контрол на американците.

1.XII.1961 год.

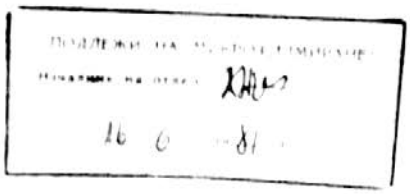
ВОЕННОТО РАЗУЗНАВАНЕ И ВАРШАВСКИЯТ ПАКТ СРЕЩУ НАТО
109
Из архивите
404

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

0767/25.11.1968
л. 157

19
46

СЕКРЕТНО
Экз.№ 1

ПЕРЕЧЕНЬ

ВОПРОСОВ ПО ВООРУЖЕННЫМ СИЛАМ КАПИТАЛИСТИЧЕСКИХ ГОСУДАРСТВ, КОТОРЫЕ БЫЛО БЫ ЖЕЛАТЕЛЬНО ОСВЕТИТЬ В 1969 ГОДУ

I. ВООРУЖЕННЫЕ СИЛЫ

ОБЪЕДИНЕННЫЕ ВООРУЖЕННЫЕ СИЛЫ НАТО

1. Содержание решений руководящих политических и военных органов Североатлантического союза, в первую очередь решений сессий Совета НАТО, заседаний Комитета военного планирования, Военного комитета, Комитета ядерной обороны и Группы ядерного планирования.

2. Позиция стран -участниц НАТО по вопросам участия в блоке после 1969 года. Основные противоречия военно-политического характера между странами - участницами блока. Мероприятия руководства НАТО по укреплению блока.

3. Планы строительства объединенных вооруженных сил НАТО в Европе.

4. Состояние и боевая готовность объединенных вооруженных

КРДОПБГДСРСБНА 13
ВЯРНО С ОРИГИНАЛА
Дата 28.11.2012г. Подпис:

Из архивите на ДС

405

сил НАТО на Южно-Европейском ТВД.

5. Организационная структура руководящих органов и объединенных штабов НАТО.

6. Планы мобилизационного и оперативного развертывания, а также использования объединенных вооруженных сил НАТО на Южно-Европейском ТВД. Практические мероприятия по передислокации войск и запасов материально-технических средств.

Мероприятия командования НАТО по усилению южного фланга блока в Европе.

8. Планы и характер возможных действий объединенных вооруженных сил НАТО в случае возникновения на Южно-Европейском ТВД конфликтов местного значения.

9. Изменения в системе перевода вооруженных сил с мирного на военное положение. Планы проведения и кодовые сигналы боевых и учебных тревог для объединенных вооруженных сил НАТО на Южно-Европейском ТВД. Порядок и сроки выхода соединений и частей по тревогам, районы сбора и оперативного развертывания.

10. Места расположения и порядок развертывания пунктов управления военного времени на Южно-Европейском ТВД.

11. Система связи и организация взаимодействия объединенных вооруженных сил НАТО на Южно-Европейском ТВД с Центрально-Европейским ТВД, а также ударным флотом США на Средиземном море.

12. Характер и направленность оперативной и боевой подготовки объединенных вооруженных сил НАТО на Южно-Европейском ТВД.

КРДОПБГДСРСБНА 93
ВЯРНО С ОРИГИНАЛА
Дата 28.11.2012г. Подпис:

Из архивите на ДС

406

Желательно своевременно получать подробные описания или обобщенные справки о проведенных учениях и маневрах, в которых освещались бы следующие вопросы: сроки и районы проведения учений;цели, замысел и ход учений; порядок применения ядерного оружия;организация управления, связи, материального и технического обеспечения; оценка учений командованием НАТО.

Особое внимание желательно обратить на учения объединенных вооруженных сил НАТО типа "Осень".

I3. Планы командования НАТО по использованию ядерных фугасов на Южно-Европейском ТВД.

I4. Система снабжения объединенных вооруженных сил НАТО на Южно-Европейском ТВД ракетно-ядерным оружием (запасы ядерного оружия и возможности американских подразделений снабжения ядерным оружием).

I5. Возможное использование ударных ВМС и объединенных ВМС НАТО на Южно-Европейском ТВД.

I6. Система ПВО НАТО на Южно-Европейском ТВД.

I7. Размеры запасов материальных средств в странах - участницах НАТО на Южно-Европейском ТВД и их эшелонирование.

Г Р Е Ц И Я

I. Характер и направленность военно-политического сотрудничества Греции с США, ФРГ и другими странами НАТО. Размер и характер военной помощи, оказываемой Греции странами НАТО.

КРДОПБГДСРСБНА
ВЯРНО С ОРИГИНАЛА
Дата 26.11.2012г. Подпис:

Из архивите на ДС

407

2. Позиция Греции в решении кипрской проблемы. Мероприятия греческого правительства по урегулированию отношений с Турцией. Внутриполитическая обстановка в стране.

3. Планы дальнейшего строительства вооруженных сил. Изменения в организации высших органов военного управления, структуре соединений и частей, оснащении войск вооружением и боевой техникой, дислокации и группировке сухопутных войск, ВВС и ВМС.

4. Направленность боевой и оперативной подготовки войск и штабов видов вооруженных сил, степень участия их в учениях НАТО.

И Т А Л И Я

1. Характер и направленность военно-политического сотрудничества Италии с США, ФРГ, Грецией и другими странами НАТО.

2. Позиция правительства Италии в решении основных международных проблем.

3. Планы и практические мероприятия командования Италии по развитию вооруженных сил.

Т У Р Ц И Я

1. Характер и содержание военно-политических мероприятий турецкого правительства в рамках НАТО, СЕНТО и Стамбульского пакта.

КРДОПБГДСРСБНА 13
ВЯРНО С ОРИГИНАЛА
Дата 26.11.2012г. Подпис:

Из архивите на ДС

408

23
50

2. Политическая ориентация руководства вооруженных сил; наличие в вооруженных силах группировок, их политическая характеристика и направленность деятельности.

3. Влияние вооруженных сил на политику правительства.

4. Планы и конкретные мероприятия правительства Турции и командования НАТО в решении кипрской проблемы; турецко-греческие противоречия.

5. Мероприятия правительств ФРГ и Италии по проникновению в Турцию; характер турецко-американских противоречий.

6. Планы командования НАТО по использованию вооруженных сил во всеобщей ядерной войне и локальных конфликтах.

7. Планы и конкретные мероприятия правительства Турции и командования НАТО по вопросу применения ядерных фугасов на турецко-советской и турецко-болгарской границах в случае возникновения вооруженного конфликта.

8. Характеристика и основное содержание планов по прикрытию границ, отражению внезапного нападения противника и ведению возможных боевых действий против Республики Кипр и Сирии.

9. Состояние и, в частности, ход реорганизации вооруженных сил и изменения, внесенные в связи с этим в оперативные и мобилизационные планы.

10. Наличие средств доставки ядерного оружия в соединениях и частях вооруженных сил.

КРДОПБГДСРСБНА 13
ВЯРНО С ОРИГИНАЛА
Дата 28.11.2012г. Подпис:

Из архивите на ДС

24
51

II. Штатная и фактическая численность личного состава и вооружения пехотной, механизированной и бронетанковой дивизий, пехотной, бронетанковой и бронекавалерийской бригад сухопутных войск.

I2. Организация тыла вооруженных сил, размеры и места складирования созданных запасов вооружения, боевой техники и предметов различных видов материального и технического обеспечения.

I3. Участие вооруженных сил Турции в учениях и маневрах, проводимых по планам командования НАТО, СЕНТО, а также характер и направленность национальных учений и маневров.

I4. Уставы и наставления по оперативно-тактическому использованию соединений и частей новой организации сухопутных войск.

I5. Состояние боеготовности подразделений и частей ВВС и ПВО, организация дежурств в эскадрильях носителей ядерного оружия и в подразделениях ЗУРС I5 ракетной базы.

I6. Формирование новых подразделений тактической авиации.

I7. Мероприятия по строительству и повышению боевой готовности ВМС, а также по оснащению их современным оружием и боевой техникой. Использование ВМС в национальных планах и в системе НАТО.

I8. Ход выполнения пятилетней программы строительства эскадренных миноносцев и сторожевых катеров в 1968-72гг.

КРДОПБГДСРСБНА 13
ВЯРНО С ОРИГИНАЛА
Дата 26.11.2012г. Подпис:

Из архивите на ДС

410

19. Практические мероприятия по формированию частей авиации ВМС и строительству авиационных баз.

20. Наличие в ВМС Турции батальонов морской пехоты, их дислокация, нумерация, численность личного состава и вооружение.

ФРГ И ФРАНЦИЯ

1. Характер и направленность военно-политического сотрудничества со странами НАТО и другими капиталистическими государствами.

2. Позиция правительств ФРГ и Франции в решении основных международных проблем.

3. Планы и практические мероприятия по дальнейшему строительству вооруженных сил.

4. Основные мероприятия, проводимые правительством по созданию стратегических ядерных сил.

5. Организация и порядок несения боевого дежурства силами стратегического назначения ВВС Франции.

США И ВЕЛИКОБРИТАНИЯ

1. Планы и практические мероприятия США и Великобритании по укреплению своих позиций в странах Ближнего и Среднего Востока и Африки, и их отношение к решению ближневосточного кризиса.

КРДОПБГДСРСБНА 13
ВЯРНО С ОРИГИНАЛА
Дата 28.11.2012г. Подпис:

Из архивите на ДС

26
53

2. Мероприятия командований США и Великобритании по дальнейшему совершенствованию управления вооруженными силами.

3. Организации и порядок несения боевого дежурства силами стратегического назначения ВВС США и Великобритании.

4. Повседневная деятельность, планы строительства и использования атомных ракетных подводных сил ВМС США и Великобритании.

5. Численность личного состава и группировка вооруженных сил США в странах НАТО.

6. Группировка и повседневная деятельность военно-морских сил США и Великобритании на Средиземном море.

7. Задачи подразделений складирования и технического обслуживания ядерных боеприпасов США на территории Италии, Греции и Турции.

8. Ход строительства противоракетной обороны США "Сентинел".

9. Штатный состав, оборудование техническими средствами центров управления и наведения районов и секторов ПВО, центров управления и наведения и радиолокационных постов в системе ПВО Североамериканского континента.

10. Планы развития противокосмической обороны Североамериканского континента.

11. Деятельность группы "Туслог" в Турции.

12. Порядок замены эскадрилий по программе "чередования" на авиабазах Чигли, Инджирлик (Турция) и Авиано (Италия).

КРДОПБГДСРСБНА 13
ВЯРНО С ОРИГИНАЛА
Дата 28.11.2012г. Подпис:

Из архивите на ДС

412

13. Изменения в боевом составе, численности, вооружении и дислокации вооруженных сил Великобритании в Гибралтаре, на Мальте и Кипре.

СТРАНЫ АЗИИ

1. Состояние индийско-пакистанских и индийско-китайских отношений.

2. Намерения индийского правительства по производству собственного ядерного оружия.

3. Деятельность США в странах Южной Азии (Индия, Пакистан, Иран, Афганистан, Непал, Бирма, Цейлон).

II. ОПЕРАТИВНОЕ ОБОРУДОВАНИЕ ТЕАТРА ВОЕННЫХ ДЕЙСТВИЙ

1. Создание командных пунктов мирного и военного времени, важнейших узлов и центров связи, радиолокационных постов, станций тропосферной, ионосферной и радиорелейной связи, станций слежения за космическим пространством и станций системы дальней радионавигации, их точное местоположение и конструктивные данные на территории США, Канады, западноевропейских стран.

2. Мероприятия по расширению сети пунктов базирования атомных ракетных подводных лодок и описание центров (ракетных арсеналов) по обслуживанию ракет "Поларис" и "Посейдон" в США).

КРДОПБГДСРСБНА 13
ВЯРНО С ОРИГИНАЛА
Дата 28.11.2012г. Подпис:

Из архивите на ДС

413

26
55

3. Подготовка военно-морских баз Великобритании и Франции к обслуживанию атомных ракетных подводных лодок.

4. Местоположение строящихся стартовых позиций УРС и ЗУРС, количество и тип пусковых установок на каждой позиции, характер сооружений и степень их боевой готовности (США и страны Западной Европы).

5. Строительство новых, состояние, дооборудование и прочностные характеристики складов специальных и обычных видов боеприпасов и вооружения на территории стран Америки и Европы, наличие, типы и количество хранимых на них запасов.

6. Современное состояние аэродромов Греции и работы по их реконструкции.

7. Состояние и мероприятия по усилению греческих и турецких приграничных укреплений;места, подготовленные или подготовляемые для установки ядерных мин и обычных фугасов на территории Турции и Греции.

8. Участки автомобильных дорог Турции, подготовленные или пригодные для использования в качестве полевых аэродромов для тактической авиации.

9. Склады хранения турецких и греческих мобилизационных запасов, их точное местоположение, степень защищенности,охрана и сооружения для их обороны.

10. Проводимые в Турции и Греции мероприятия по оборудованию ТВД (строительство новых или совершенствование существующих аэродромов, дорог, ВМБ, портов или пунктов базирования, развитие системы связи, строительство трубопроводов и т.п.).

КРДОПБГДСРСБНА
ВЯРНО С ОРИГИНАЛА
Дата 28.11.2012г. Подпис:

Из архивите на ДС

414

II. Строительство береговых укреплений на черноморском побережье Турции.

III. ВОЕННАЯ ТЕХНИКА И ВООРУЖЕНИЕ

ФРАНЦИЯ

I. Состояние, ход разработки и тактико-технические характеристики новых образцов ракетного и авиационного вооружения, бронетанковой и военно-морской техники.

ФРГ

I. Состояние и основные направления научно-исследовательских работ и опытно-конструкторских работ в области ракетной техники.

ИТАЛИЯ

I. Состояние разработки, описание конструкции и основные тактико-технические данные новых УРС всех классов, а также обычного авиационного вооружения.

ТУРЦИЯ

I. Перечень типов (марок) и тактико-технические данные образцов противолодочного, торпедного, минного и противоминного оружия, состоящего на вооружении ВМС.

2. Планы строительства для ВМС катеров, вооруженных ракетами.

КРДОПБГДСРСБНА 13
ВЯРНО С ОРИГИНАЛА
Дата 26.11.2012г. Подпис:

Из архивите на ДС

57

IУ. ВОЕННАЯ ЭКОНОМИКА

Ф Р А Н Ц И Я

I. Ход выполнения программы создания баллистических ракет средней дальности, оперативно-тактических ракет, новых образцов авиационной и бронетанковой техники, атомных ракетных подводных лодок.

И Т А Л И Я

I. Состояние и размеры производства средних танков M60A1, плавающих бронетранспортеров M II3, артиллерийско-стрелкового вооружения.

2. Состояние и размеры производства авиационной и ракетной техники.

Ф Р Г

I. Характер военно-экономического сотрудничества ФРГ со странами НАТО, и в первую очередь, с США, Францией, Великобританией и Италией в области разработки и производства новых образцов оружия и военной техники.

2. Ход выполнения программы строительства для ВМС ФРГ кораблей и базовых плавучих средств.

3. Характер и размеры военной помощи ФРГ развивающимся странам. Поставки оружия и военной техники из ФРГ в другие страны.

КРДОПБГДСРСБНА 13
ВЯРНО С ОРИГИНАЛА
Дата 28.11.2012г. Подпис:

Из архивите на ДС

416

31
58

4. Размеры текущего производства вооружения на западногерманских предприятиях.

Г Р Е Ц И Я

1. Размеры поставок иностранного (американского и др.) вооружения по программам военной помощи.

2. Состояние военной промышленности и военного производства, степень участия Греции в совместном производстве боеприпасов.

3. Характеристики действующих военных предприятий, объем выпускаемой продукции, производственные мощности.

У. ГРАЖДАНСКАЯ ОБОРОНА

1. Организация, состояние и перспективы развития системы гражданской обороны Греции и Турции.

2. Ежегодные отчеты и различные рабочие документы комитета гражданской обороны Главного комитета НАТО по разработке чрезвычайных планов в гражданской области.

КРДОПБГДСРСБНА 13
ВЯРНО С ОРИГИНАЛА
Дата 28.11.2012г. Подпис:

Вх.№175/25.11.68.

Д-402

ГОДЕЛЕНИЕ 22870
Вх.: 0574/262 79
от 3 листа Д №

СЕКРЕТНО

Екз.единствен

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

Д О К Л А Д

от зам.-началника на отдел "Анализ и стратегически проучвания" при служба "Информация" полк.Иван Николов Георгиев
и старши помощник-началника на отдел II полк.Христо Русев Манев

Относно: Проведената от 5 до 8.2.1979 г. в Прага, ЧССР работна среща на представителите на разузнавателните управления на генералните (главните) щабове на страните-участнички във Варшавския договор по разузнаването, оценката и взаимната информация за стратегическото КЩУ на ОВС на НАТО "Уинтекс/Симекс-79".

Другарю генерал-лейтенант,

В съответствие с протоколната записка от Софийското съвещание (1978 г.) на началниците на разузнавателните управления на армиите на страните-участнички във Варшавския договор от 5 до 8.2.1979 г. в Прага беше проведена работна среща във връзка с разузнаването, оценката и взаимната информация за предстоящото учение на ОВС на НАТО "Уинтекс/Симекс-79".

На срещата присъствуваха представители на информационните служби и специалисти от радио- и радиотехническото разузнаване на разузнавателните управления на Българската народна армия, Унгарската народна армия, Националната народн

I-0356

Отговаря: Разпоредителна заповед на работната среща Дело №0401/а.119-12 от 28.3.79 г.

Из архивите на ДС

армия на ГДР, Въоръжените сили на Полската народна република, Въоръжените сили на СССР и Чехословашката народна армия.

На работната среща бяха обменени наличните данни и съгласувани въпросите по координиране на усилията за разузнаването и взаимния обмен на информацията за предстоящото стратегическо командно-щабно учение на ОВС на НАТО "Уинтекс/Симекс-79". Приети бяха препоръки, съгласно които взаимодействието между информационните служби на разузнавателните управления трябва да се осъществява по линия на информационните центрове (командни пунктове) по следния начин:

- през подготвителния етап информационните данни и данните по съществените изменения в радио- и радиотехническата обстановка ще се обменят чрез ежедневните разузнавателни сводки (в пункт 11);

- по време на учението данните ще се обменят чрез ежедневна извънредна сводка към 14,00 (мв) като данните за измененията в системите за свръзка и радиотехническите средства ще се поместват в отделен раздел "Оценка на радиоелектронната обстановка";

- най-важните данни по време на учението ще се предават незабавно по телефона или с извънредни донесения.

Обменът на предварителната информация по учението, която трябва да включва данни, само от нашите разузнавателни органи, ще се извърши до 26.4.1979 г.

До 30.7.1979 г. по линия на радио- и радиотехническото разузнаване ще се обменят сводка по организацията на управлението, радиосвръзката и радиотехническото осигуряване в хода на учението и техническа сводка по установения на съвещанието в Берлин през 1971 г. образец.

Пълната информация по учението трябва да се обмени до 30.8.1979 г.

I-0356

Из архивите на ДС

На едно от заседанията представителят на РУ на Националната народна армия на ГДР направи предложение на следващите работни срещи от този характер успоредно с обмяната на информация и установяването на реда за взаимодействие при разузнаване на предстоящото учение да бъдат изнасяни и обсъждани доклади, предварително разработени от едно или няколко разузнавателни управления на теми,свързани с оперативната и бойната подготовка на ОВС на НАТО, привеждането на въоръжените сили на НАТО и страните-членки на блока от мирно във военно положение, схващанията на вероятния противник за започването и воденето съвременната война, варианти за използуване на ядреното оръжие в ограничената и всеобщата ядрена война и др., което ще повиши ефективността на провежданите работни срещи.

Предложението беше одобрено от всички представители на разузнавателните управления. Зам.-началникът на РУ-ГЩ на Чехословашката народна армия и началник на служба "Информация" полковник О.Франк пое задължението да информира за това началниците на разузнавателните управление на поредното съвещание през 1979 г. в Будапеща.

ЗАМ.-НАЧАЛНИК НА ОТДЕЛ "АНАЛИЗ И СТРАТЕГИЧЕСКИ ПРОУЧВАНИЯ" ПРИ СЛУЖБА"ИНФОРМАЦИЯ"
ПОЛКОВНИК (ГЕОРГИЕВ)
22. 2 1979 г.

СТАРШИ ПОМОЩНИК-НАЧАЛНИК НА ОТДЕЛ II
ПОЛКОВНИК (МАНЕВ)
22.2 1979 г.

№ I-0356/21.2.1979 г.
Отпечатано в 1 екз.
СС/

ВОЕННОТО РАЗУЗНАВАНЕ
И ВАРШАВСКИЯТ ПАКТ СРЕЩУ НАТО
III
Из архивите на
420

87

2-10 0404
КМ

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

СЕКРЕТНО
Экз. единственный

ОЖИДАЕМАЯ ОРГАНИЗАЦИЯ СИСТЕМЫ СВЯЗИ И УПРАВЛЕНИЯ ОБЪЕДИНЕННЫХ ВООРУЖЕННЫХ СИЛ НАТО В ЕВРОПЕ ВО ВРЕМЯ СТРАТЕГИЧЕСКОГО КШУ "ВИНТЕКС 81"

Ожидается, что одна из основных целей Стратегического КШУ ОВС НАТО в Европе "Винтекс 81" будет проверка и оценка возможностей систем связи и управления для быстрого и скрытого перевода вооруженных сил с мирного на военное положение, ее надежности и живучести при ведении боевых действий.

Командно-штабной характер учения в некоторой степени отразится на организации связи и степени использования видов связи. По опыту предыдущих учений известно, что управление войсками на начальном этапе перевода их с мирного на военное положение осуществляется с пунктов управления /штабов/ мирного времени в местах их постоянной дислокации, а после объявления "простой тревоги" и в ходе боевых действий - со стационарных /подземных/ пунктов управления военного времени. Подвижные пункты управления военного времени подготавливаются к немедленному задействованию и используются в качестве запасных.

Ожидается, что учение "Винтекс 81" по своему характеру и целям не будет отличаться от предыдущих учений этого типа. Учитывая характер предыдущих учений и использование систем связи и управления, можно сделать следующие выводы:

1. Можно ожидать, что основное средство связи ОВС НАТО

Из архивите на ДС

421

на Южно-Европейском ТВД во время учения будут организованные в мирное время тропосферные, радиорелейные и проводно-кабельные линии связи. Для нужд учения вероятно будут развернуты также дополнительные каналы связи военного времени.

2. Коротковолновая радиосвязь явится дублирующим средством управления и оповещения вооруженных сил. Она будет находиться в постоянной готовности к использованию.

3. Тропосферные системы НАТО " Айс Хай" и США - "486I", а национальных вооруженных сил Греции и Турции - проводно-кабельная радиорелейная связь будут основным средством оповещения Объединенных вооруженных сил НАТО на Южно-Европейском ТВД. Приведение войск в различные степени боевой готовности можно осуществить скрытым способом по засекреченным каналам. Организованные радиоканалы будут использованы ограниченно.

Сигналы и распоряжения штабов будут передаваться в подчиненные инстанции при помощи формализованных сообщений, обеспечивающих закрытие проводимых мероприятий.

4. В ходе подготовительного периода учения особое внимание будет уделено доукомплектованию частей и подразделений связи, подготовке узлов связи на пунктах управления, развертыванию дополнительных запасных линий связи, отработке в штабах необходимых документов связи, настройке аппаратуры связи, развертыванию новых пунктов управления авиацией и др.

С целью проверки систем связи и тренировки личного состава в течение этого периода вероятно будут проведены учения по связи на местности.

Непосредственно до начала учения ожидается увеличение

Из архивите на ДС

422

проверок связи в постоянно действующих в мирное время радиосетях и радионаправлениях, увеличение числа проверок боевой готовности, а по вновь организованным радиоканалам - введение режима радиомолчания.

Ожидается проведение мероприятий по подготовке систем связи начать в начале февраля.

5. В ходе учения основное внимание будет отведено скрытому управлению войсками, которое выразится в широком использовании аппаратуры линейного шифрирования, обмене радиограммами машинного шифра и формализованными сообщениями, соблюдении высокой радиодисциплины со стороны операторов узлов связи, осуществлении непрерывного контроля за радиоизлучениями и др.

С целью более полного выяснения вопросов систем связи и управления предлагаю осуществлять обмен информацией по линии информационных центров по следующим данным:

а/ сигналы приведения вооруженных сил в различные степени боевой готовности, подготовка и использование ядерного оружия;

б/ существенные изменения в радио- и радиотехнической обстановке в ходе подготовительного периода и боевых действий.

Маш. № 0137/14.1.1981 г.
Отпачетано в 1 экз.

Из архивите на ДС

33

МИНИСТЕРСТВО НА НАРОДНАТА ОТБРАНА
ГЕНЕРАЛЕН ЩАБ

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

СЕКРЕТНО
Екз. №11

Т У К ЪМ ДЕЛО

И Н Ф О Р М А Ц И Я

№ 66

Участие на ВМС на Гърция в учения на НАТО и в комплексни национални учения

Според достоверни сведения, през 1982 и 1983 г. е запланувано военноморските сили на Гърция да вземат участие в 23 учения (11 през 1982 г. и 12 през 1983 г.) на Обединените въоръжени сили (ОВС) на НАТО в Европа, на ОВС и Обединените ВМС на блока на Южноевропейския ТВД и съвместни с ВМС на други страни, а също така в 4 комплексни учения на гръцките въоръжени сили.

През 1982 г. гръцките ВМС ще участвуват в командно-щабното учение на ОВС на НАТО в Европа и на Атлантика с привличане на граждански учреждения "Трейд Дагер-82" (15-26.3), а през 1983 г. - в стратегическото командно-

Из архивите на ДС

424

щабно учение на ОВС на блока в Европа, на Атлантика и в зоната на пролива Ламанш "Уинтекс/Симекс-83" (24.2-9.3).

В рамките на ОВС на НАТО на Южноевропейския ТВД през 1982 г. ВМС на Гърция ще вземат участие в ученията на ОВС на блока на Южноевропейския ТВД "Денс кроп-82" (15-21.2) и "Дисплей дитърминейшън-82" (15.9-15.10). През 1983 г. ще участвуват в учението "Дисплей дитърминейшън-83".

Основната цел на тези учения са комплексната проверка и уточняването на плановете на командуването на НАТО за непосредствена подготовка, започване и водене на първите операции в ограничената война в Европа.

Под ръководството на Командуването на Обединените ВМС на НАТО на Южноевропейския ТВД през 1982 г. гръцките ВМС ще вземат участие в 7 учения: на ОВС на НАТО на театъра "Дистант друм-82" (3-15.5), на Обединените ВМС на НАТО "Дог фиш-82" (29.3-9.4) и "Трайдънт-82" (в началото на юни), на Постоянния флот на НАТО в Средиземно море "по извикване" "Дитърънт форс-1/82" (20.5-22.6) и "Дитърънт форс-2/82" (15.10-15.11) и в минно-тралните учения на НАТО "Демзъл феър-1/82" и "Демзъл феър-2/82" (19.9-1.10 т.г.).

В същите учения гръцките ВМС ще участвуват и през 1983 г.

В хода на тези учения обикновено се отработват въпросите по използуването на разнородни сили на ВМС за завоюване на господство на море, формирането и използуването на Постоянния флот на НАТО в Средиземно море "по извикване", осигуряването на оперативния режим и др.

0627

Из архивите на ДС

Военноморските сили на Гърция ще вземат участие и в 4 съвместни учения с ВМС на Франция и Италия: през 1982 г. - "Нирийс-82", а през 1983 г. - "Нирийс-83" и с ВМС на Франция - "Ил д'ор-83" и "Олив ноар-83".

През 1982 г. гръцките ВМС ще участвуват в комплексните национални учения "Агамемнон-82" (в началото на юни) и "Александрос-82" (края на ноември) и в учението на силите със специално предназначение "Зевс-К-82"(1-20.9), а през 1983 г. - в комплексните национални учения "Парменион-83" (май-юни 1983 г.) и "Филипос-83" (съвместно с "Парменион-83").

През 1982 и 1983 г. представители на Главния щаб на ВМС ще присъствуват на 40 (20 през 1982 г. и 20 през 1983 г.) учебни сбора, съвещания, конференции и други мероприятия на блока.

ЗАМ.-НАЧАЛНИК НА ГЕНЕРАЛНИЯ ЩАБ НА БНА И
НАЧАЛНИК НА РАЗУЗНАВАТЕЛНО УПРАВЛЕНИЕ-ГЩ
ГЕНЕРАЛ-ПОЛКОВНИК (ЗИКУЛОВ)
17.3 1982 г.

№ 0627/17.3.1982 г.
Отпечатана в 1 екз.
Размножена в 10 екз.
/ЕВ

425

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

Секретно!
Екз. единствен

за „СИ"

Т-0593/24.2.83

С П Р А В К А

Относно: Подготовката на ВС на ТУРЦИЯ за участие в стратегическото КШУ на ОВС на НАТО "УИНТЕКС - СИМЕКС-83"

По данни на турските СМИ стратегическото командно-щабно учение на ОВС на НАТО "УИНТЕКС-СИМЕКС-83" ще започне на 24.02.1983 г. и ще продължи 2 седмици. По материали от БРЮКСЕЛ, публикувани в турската преса замисълът на ученията щял да бъде: "Водене на съвместни военни операции на силите на НАТО в обстановка на съветска военна агресия на Балканите, стоварване на нови военни контингенти в АФГАНИСТАН и осъществяване на интервенция в района на Персийския залив."

Непосредствената подготовка на ВС на ТУРЦИЯ за участие в предстоящото учение започна в средата на м.януари т.г. Получените данни се свеждат до следното:

– На 17.01.1983 г. в щаба на IA-СЕЙМЕН/ИСТАНБУЛ бе проведено съвещание с началниците на отдели и отделения "Оперативна и бойна подготовка" на 2,3,5 и 15 ак и подчинените им съединения, по време на което са обсъдени въпроси, свързани с подготовката на съединенията за участие в ученията "УИНТЕКС-СИМЕКС-83".

– В 1440 ч. на 25.01.1983 г. командирът на 2 РТР от състава на 15 РБ отдаде разпореждане до 6-а ракетна батарея за монтиране на агрегат за електрически ток в района на КАРАБУРУН, който ще бъде използуван от батареята по време на ученията.

–На 28.01.1983 г. в рамките на 3 ак бяха проведени мероприятия по организиране на полева радио-релейна връзка между корпуса и под

чиненните му съединения.

В мероприятието взеха участие подразделения от свързочните батальони на 3 ак, I бртбр, 6 пд и 66 мд. Организирани бяха 3 радиорелейни направления. Работните честоти на същите отговарят на тези, използвани от посочените щабове по време на есенното учение на НАТО "ДИСПЛЕЙ ДИТЪРМИНЕЙШЪН-82".

- На 02.02.1983 г. бе прослушан разговор между офицери от Свързочно управление на ІА и Свързочния отдел на 3 ак. От съдържанието на същия стана известно, че във връзка с предстоящото учение "УИНТЕКС-СИМЕКС-83" за нуждите на ІА ще бъдат наети 12 канала от гражданската радио-релейна система.

- На 07.02.1983 г. в ИСТАНБУЛ пристигна група специалисти от КСВ-АНКАРА, която в продължение на 3 дни устрои радио-релейна линия между ИСТАНБУЛ и АНКАРА, която ще бъде използвана по време на учението. Групата монтира радио-релейна станция с мощност 9 киловата в района на вис. ЧАМЛЪДЖА, в близост до телевизионната кула на ИСТАНБУЛ.

Горното показва, че в района на вис. ЧАМЛЪДЖА се предвижда развръщането на оперативна група от щаба на КСВ.

- Със специален куриерски самолет на 10.02.1983 г. от АНКАРА в ИСТАНБУЛ пристигна група офицери от Оперативно управление на КСВ. Същата остана в ИСТАНБУЛ 3 дни като проведе съвещание в щаба на ІА, по време на което са били сведени някои указания по плана на предстоящото учение. Освен това групата е извършила проверка на подготовката на щаба на ІА и подчинените му съединения за участие в учението.

- В 1530 ч. на 11.02.1983 г. започна монтирането в автомобили на компютър от материалната част на 6-а батарея от 15 РБ. На 14.02. 1983 г. бе извършено изпробването му на полеви условия.

- През последните 2 седмици значително нарастна броят на провежданите тренировки и учения по ПВО на 15 РБ, което вероятно е във връзка с подготовката на базата за участие в учението.

Посочените данни дават възможност да се направят следните изводи:

1. Щабовете от ВС на ТУРЦИЯ провеждат непосредствени мероприятия по подготовка за участие в учението.

2. В основата на замисъла на учението "УИНТЕКС-СИМЕКС-83" заложена концепцията на НАТО за изолиране на СССР и страните от Варшавския договор от петролните находища в Близкия и Средния изток.

Из архивите на ДС

Из архивите на ДС

Освен това важно място е отделено и на изкуствено поддържаната години наред антисъветска кампания по въпроса за АФГАНИСТАН.

3.От ВС на ТУРЦИЯ засега се очертава участието на:КСВ,IA,2,3,5 и I5 ак и подчинените им съединения,I5 РБ.

Данните за замисъла на ученията "УИНТЕКС-СИМЕКС-83" са от СМИ. Останалите данни са от "М-I".

30169
6533

Написано в картотеката
на 22.2.1983г.
от [illegible]

Данните са от [illegible] - проверявани

1. Оценка на съдържанието на документа:
[illegible]
За какво е използван
Ще се използва за [illegible]
разработки за СКШУ "Запад" (Симекс-83)
Указание за [illegible]
Ще
22.2 1983 г. Оценка съдържанието
[illegible] отделение [illegible] II-и отдел

[illegible]

№ АС 044 /22.02.1983 г.

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

ПОДЛЕЖИ СЛЕД 10 ГОДИНИ
Вх. № 76485/24.3.83 г.
от 511

Вписано в картотеката на 24.3.83 г.

С П Р А В К А

Относно:Стратегическото командно-щабно учение
на ОВС на НАТО "УИНТЕКС СИМЕКС -83"

В съответствие с плановете за оперативната и бойната подготовка на ОВС на НАТО,в периода от 24.02. до 10.03.1983 г. бе проведено стратегическото командно-щабно учение на ОВС на НАТО "УИНТЕКС СИМЕКС-83".Както е известно,ученията от типа "УИНТЕКС СИМЕКС" се провеждат всяка нечетна година с участието на командуванията и щабове от НАТО и националните въоръжени сили,както и редица министерства и ведомства, имащи пряко отношение към осигуряване на въоръжените сили по време на война.

1.РАЙОН НА УЧЕНИЕТО

Ученията е било проведено на територите на страните-членки на НАТО и прилежащите им въздушни и морски пространства,с изключение на територията на ГЪРЦИЯ.

За територията на ТУРЦИЯ ученията е обхващало цялата страна и прилежащите й въздушни и морски пространства.

2.УЧАСТВУВАЩИ СИЛИ И СРЕДСТВА

В ученията "УИНТЕКС СИМЕКС-83" са взели участие всички страни-членки на НАТО,с изключение на ГЪРЦИЯ,която в началото на м.февруари т.г. официално оповести отказа си да вземе участие в това учение. Като основна причина за неучастието на ГЪРЦИЯ в ученията се изтъква влошеното състояние на гръцко-турските отношения.

РП разполага с данни за участие в ученията на следните сили и средства от ВС на ТУРЦИЯ:

Из архивите на ДС

430

_ а/От състава на Сухопътните войски_

- щаба на КСВ - АНКАРА;
- оперативна група от КСВ,вероятно маркираща Преден КП на КСВ в района на вис.ЧАМЛЪДЖА/ИСТАНБУЛ;
- щаба на IA-ИСТАНБУЛ;
- оперативна група от щаба на IA,маркираща Преден КП на армията в района на с.САЗЛЪБОСНА;
- щабовете на 2,3,5 и I5 ак;
- оперативна група от щаба на 3 ак,маркираща Преден КП на корпуса в района на ЯСЪВИРАН;
- оперативни групи и свързочни поделения от 2,4,6,8,33,6I и 65 пд,3 и 66 мд,I и 3 бртбр,2 бртбр,23 пд;
- подразделения от свързочния полк на IA и свързочните батальони на 2,3,5 и I5 ак;
- артилерийската група на IA,артилерийските групи на 2,3, 5 и I5 ак и артилерийските полкове на подчинените им съединения.

б/От състава на ВВС и ПВО

- щаба на КВВС-АНКАРА;
- щабовете и оперативни групи от I ТАС,I,4,6,8 и 9 аб;
- щабовете на I5 рб,I и 2 ргр,I,2,3,4,5,6,7 и 8 рбатр;
- щабовете на ЦУО ИЗМИТ,ЦУО ЛЮЛЕБУРГАЗ и ЦУО ЧАНАКАЛЕ;
- Щаба на ВВУ-ИСТАНБУЛ;
- Подвижен РЛП № 6.

в/От състава на ВМС

- щаба на Командуване Северния морски район;
- щаба на Командуване Босфора.

_г/Граждански ведомства _

- сили и средства от "Червения полумесец".

РП е на мнение,че в ученето"УИНТЕКС СИМЕКС-83" са взели участие и някои други щабове от ТВС,министерства,ведомства и служби,но поради липсата на източници на разузнавателни сведения и взетите мерки по скритото управление на войските,данни за тяхното участие не постъпиха.

3.ЦЕЛ И ЗАМИСЪЛ НА УЧЕНИЕТО

Получените данни дават основание да се предположи,че целта на

учението е била:Привеждане на въоръжените сили на НАТО от мирно на военно положение и отразяване агресията на СССР и страните-членки на Варшавския договор.

По уточнени данни замисълът на учението е бил:"Водене на съвместни военни операции от силите на НАТО в обстановка на съветска военна агресия на Балканите,стоварване на нови военни контингенти от страна на СССР в АФГАНИСТАН и осъществяване на интервенция в района на Персийския залив".

4.ОТРАБОТВАНИ ВЪПРОСИ

В РП постъпиха сравнително непълни данни за отработваните по време на учението въпроси,което се дължи на взетите мерки по скритото управление на войските и строгата цензура на средствата за масова информация.

Разполагаме с данни за отработване на следните учебни въпроси:

- привеждане на въоръжените сили от мирно на военно положение;
- планиране на армейска отбранителна операция от ІА за отразяване агресията на силите от Варшавския договор;
- сформиране на оперативни и оперативно-тактически центрове за ръководство на учението към някои от щабовете;
- организиране на полева система от полеви пунктове за управление и свързочни възли;и заемане на някои от полевите КП от оперативни групи;
- организиране взаимодействието между видовете въоръжени сили и родовете войски;
- организиране охраната и отбраната на ИСТАНБУЛ и Пролива БОСФОР;
- организиране ПВО на страната и войските;
- задействуване на някои подвижни радио-локационни постове и предаването им в подчинение на някои щабове /ПРЛП № 6 на I ТАС/;
- материално-техническо осигуряване на участвуващите щабове;
- организиране на скритото управление на войските .

5.ПОДГОТОВКА НА УЧЕНИЕТО

Непосредствената подготовка на ВС на ТУРЦИЯ за участие в учението "УИНТЕКС СИМЕКС-83" започна в средата на м.януари т.г.Получените данни се свеждат до следното:

- На I7.0I.1983 г. в щаба на ІА-СЕЛИМИЕ-ИСТАНБУЛ бе проведено съвещание с началниците на отдели и отделения "Оперативна и бойна подготовка" на 2,3,5 и I5 ак и подчинените им съединения.По време

Из архивите на ДС

Из архивите на ДС

на съвещанието са били обсъдени някои въпроси,свързани с подготовката на посочените съединения за участие в ученето.

- На 28.01.1983 г. командирът на 2 ргр от състава на 15 рб разпореди на командира на 6-а ракетна батарея да монтира агрегат за електрически ток в района на КАРАБУРУН,който ще бъде използуван от батареята по време на ученето.

- На 28.02.1983 г. в рамките на 3 ак беше проведено мероприятие по организиране на полева радио-релейна свръзка между корпуса и подчинените му съединения.

В мероприятието взеха участие подразделения от свързочните батальони на 3 ак,1 бртбр,6 пд и 66 мд.Организирани бяха 3 радиорелейни направления.Работните честоти и използуваните позивни отговарят на тези,които обслужваха посочените щабове по време на есенното учение на НАТО "ДИСПЛЕЙ ДИТЪРМИНЕЙШЪН-82".

-На 02.02.1983 г. офицер от Свързочното управление на 1А уведоми офицер от Свързочния отдел на 3ак,че във връзка с предстоящото учение за нуждите на армията ще бъдат наети 12 канала от гражданската радио-релейна система.Горното беше потвърдено в хода на ученето на 03.03.1983 г.

- На 07.02.1983 г. в Истанбул пристигна група специалисти от КСВ-АНКАРА,която в продължение на 3 дни устрои радио-релейна линия между ИСТАНБУЛ и АНКАРА.Групата монтира радио-релейна станция на вис.ЧАМЛЪДЖА,в близост до телевизионната кула на ИСТАНБУЛ.В последствие бе установено,че в този район е бил развърнат Предел КП на КСВ.

- Със специален куриерски самолет на 10.02.1983 г. от АНКАРА в ИСТАНБУЛ пристигна група офицери от Оперативно управление на КСВ която остана в ИСТАНБУЛ в продължение на 3 дни.Групата проведе съвещание в щаба на 1А,по време на което са били сведени някои указания по плана на предстоящото учение.Освен това същата е извършила и проверка на подготовката на щаба на 1А и някои от подчинените й съединения за участие в ученето.

- На 11.02.1983 г. започна монтирането в автомобили на компютър от материалната част на 6 батр от състава на 15 рб.На 14.02.1983 г. бе извършено изпробването му на полеви условия.

- Сутринта на 17.02.1983 г. два взвода от свързочния полк на 1А започнаха устройването на радио-релейна свръзка между щаба на армията в СЕНИЦИЕ,района на полевия КП на армията /с.САЗЛЪБОСНА/ и щаба на 3 ак.

В 0830 ч. на същата дата оперативна група от щаба на армията за-

мина на рекогносцировка в района на с САЗЛЪБОСНА.

-От началото на м.февруари до започване на учението значително нарастна броят на провежданите тренировки и учения по ПВО на 15 пб,което отчитаме като част от подготвителните мероприятия за участие в учението.

До 24.02.1983 г./денят на започване на учението/ продължи развръщането на радио-релейната и проводна свръзка от специално заделени за целта свързочни подразделения на участвуващите щабове.Тези мероприятия бяха значително затруднени от неблагоприятните МТО условия /необичайно силни и продължителни снеговалежи,заснежени и заледени пътища,скъсани кабели,нарушени връзки и др./.

6.ЕТАПИ И ХОД НА УЧЕНИЕТО

По предварителни данни учението трябваше да се проведе в 2 етапа:
- първи етап - от 24.02. до 02.03.1983 г.
- втори етап - от 02.03. до 09.03.1983 г.

Етапите и тяхната продължителност са възприети дословно,съгласно получените от Центъра задачи за разузнаване на учението,тъй като в РП не постъпиха данни,позволяващи тяхното разграничаване по време. Изключение прави само датата на завършване на учението тъй като източниците продължиха да функционират до към 1230 ч. на 11.03.1983 г. Мнението на РП е,че учението "УИНТЕКС СИМЕКС-83" е завършило към изхода на 10.03.1983 г.

А/Първи етап на учението /24.02. - 02.03.1983 г./

През този етап бяха проведени мероприятия по завършване усвършенстването на свързочната система,бяха отработени някои въпроси по материално-техническото осигуряване на участвуващите в учението щабове, беше организирано взаимодействието между родовете войски в щабовете и взаимодействието между 3 ак,Командуване Босфора и Командуване на Северния морски район.

Освен това бяха проведени някои мероприятия по бойната и мобилизационната готовност,след което щабовете пристъпиха към планиране на отбранителна операция за отразяване агресията на войските от Варшавския договор.

През първия етап на учението бяха получени следните конкретни данни по поставените въпроси:

Из архивите на ДС

Из архивите на ДС

- Сутринта на 24.02.1983 г. камион с материали трябвало да замине за района на с.САЗЛЪБОСНА /ПКП на ІА/,но поради това,че пътищата са заледени и заснежени,пътуването беше отменено.

- Към 1540 ч. на 24.02.1983 г. свързочният батальон на 3 ак работи на местността за възстановяване на някои повредени кабели и връзки и по развръщане на полеви радио-релейни линии.Едната от радио-релейните станции беше развърната в района на ЯСЪВИРАН,където в последствие бе полевият ЦП на 3 ак.

- Към изхода на 24.02.1983 г. бе организирана връзка за взаимодействие между 3 ак и Командуване на Босфора/по време на ученията същите вероятно са проиграли съвместни операции по охрана и отбрана на ИСТАНБУЛ и Пролива Босфор/.

- В 1640 ч. на 24.02.1983 г. с бърза телеграма,ВВУ-ИСТАНБУЛ уведоми I ТАС и подчинените й съединения,че в 1430 ч. на същата дата е задействувана връзката между ВВУ и Подвижен РЛП № 6.Това дава основание да се предположи,че ПРЛП № 6 е бил придаден в подчинение на I ТАС,а неговият район за действие вероятно е районът на военното летище ЯЕШИЛКЬОЙ.

- На 25.02.1983 г. окончателно бе организирана радио-релейната и проводната връзка на участвуващите щабове от състава на ІА.Получените в хода на ученията данни показват,че в района на ІА е организирана радио-релейна система тип "Решетка",позволяваща осъществяването на връзка на армията с крайните кореспонденти по различни направления,както и връзка между отделните съединения и части без оглед на тяхната подчиненост и отдалечение едно от друго.

Освен връзката на ІА в РП бяха разкрити и разработени и радио-релейните направления на Командуване Босфора с Командуване Северния морски район и на Командуване Северния морски район с щаба на 3 ак.

- На 28.02.1983 г.началник щаба на ІА разпореди на началник щаба на 3 ак да се окаже съдействие на представителя на "Червения полумесец",което показва,че тази организация е била привлечена за участие в ученията.

- Към изхода на 28.02.1983 г. щабът на 3 ак получи разпореждане от щаба на ІА да изпрати на местността опознавателни знаци,обозначаващи артилерия на "червените".Същото вероятно е във връзка с изпълнението на някои задачи от въздушното разузнаване ,независимо от командно-щабния характер на ученията.

- На 01.03 1983 г. постъпиха данни,от които стана известно,че

към щаба на IA е сформиран Оперативен център за ръководство на учението,който функционира в района на щаба на армията в СЕЛИМИЕ.Същият поддържа постоянна свръзка с формираните Оперативно-тактически центрове за ръководство на учението към щабовете на 2,3,5 и I5 ак,развърнати в постоянните им местостоянки.

Същият ден към щаба на IA беше формиран Щаб за артилерийска поддръжка,който работи съвместно с Оперативния център на IA за ръководство на учението.В този щаб бяха включени представители на артилерийските поделения на IA,2,3,5 и I5 ак и подчинените им съединения.

От 0I.03. до 03.03.I983 г. щабовете на IA и подчинените й съединения отработваха въпроси по планиране на армейска отбранителна операция.

_В/Втори_етап_на_учението_/03-I0.03.I983_г./_

Вторият етап на учението "УИНТЕКС СИМЕКС-83" започна на 03.03. с отработването на някои въпроси по бойната и мобилизационната готовност както следва:

- В I000 ч. на 03.03.I983 г. командирът на I5 рб отдаде заповед до командирите на I и 2 ргр да се започне проверка на мобилизационните картони на запасния личен състав и се проведат срочно необходимите мероприятия за предстоящата мобилизация.

В последствие постъпиха данни които показват,че мобилизацията в I5 рб не е била действителна,а е проиграна по командно-щабния метод без извикване на запасни.По замисъла на учението се предвиждало мобилизирането на некомплектованите до военно-временния щат на базата 258 души,от които:

- сержанти-I39;
- войници-II9.

- На 03.03.I983 г. беше усилено дежурството в щабовете на IA,2,3, 5 и I5 ак.В извънработно време на щабовете на корпусите е било въведено дежурство на оперативни групи,състоящи се от по 5 офицери.

- Със заповед на командуващия ВВС,от 04.03.I983 г. бяха преустановени отпуските на щатния офицерски и сержантски състав.В последствие /на 05.05.I983 г. /командирът на I5 рб отдаде заповед,съгласно която до края на учението офицерите от състава на базата нямат право да напускат домовете си.

Горните данни бяха потвърдени неколкократно.

- В 0930 ч. на 07.03.I983 г. бе установено,че в началото на уче-

Из архивите на ДС

Из архивите на ДС

лието /точната дата не е установена/ са били въведени ограничения в използването на свръзката посредством сигнала "МИНИМАЙЗ".Този сигнал беше обявен повторно до поделенията от ВВС на ТУРЦИЯ в 1920ч. на 06.03.1983 г.

Данни за хода на "бойните действия" и последователността за привеждане на въоръжените сили от мирно на военно положение не постъпиха.Това вероятно се дължи на командно-щабния характер на учението и взетите мерки по стриктното спазване на мерките по СУВ и строгата цензура на средствата за масова информация.

РП предполага,че учението "УИНТЕКС СИМЕКС-83" е завършило към изхода на 10.03.1983 г.

436

7.ОРГАНИЗАЦИЯ НА СИСТЕМИТЕ ЗА УПРАВЛЕНИЕ И СВРЪЗКА

А/Обща характеристика на наблюдаваните източници

РП е на мнение,че независимо от командно-щабния характер на учението,както в подготвителния етап,така и в хода на неговото провеждане една от основните цели е била организиране на надеждна ефективна система за управление и свръзка на участвуващите в учението щабове.

Разгръщането на радио и [illegible]ата и проводната свръзка за нуждите на учението започна на 17.02.1983 г. и завърши на 24.02.83г. Бяха развърнати 6 /шест/ нови радио-релейни направления в диапазона от 73 до 141,100 мхц и бяха възстановени нарушените от лошите МТО условия проводни линии в Източна Тракия.В хода на подготовката и провеждането на учението се получиха данни от които стана известно,че в района за действие на ІА е организирана радио-релейна система тип "Решетка",позволяваща осъществяването на свръзка на армията с крайните кореспонденти по различни направления, както и между отделните съединения и части.Същата е постоянна,организирана е още в мирно време,но не се използува в нормална обстановка поради преобладаващото използуване на проводната и фелдегерско-пощенската свръзка.

Освен това,по време на учението за нуждите на ІА бяха наети 12 канала от гражданската радио-релейна система.Това е било наложено от недостига на радио-релейни линии за ІА,който възниква в условията на усложнена обстановка и по време на война.

Наетите канали от гражданската радио-релейна система са били спрегнати с армейската система за свръзка.Част от тях бяха об[illegible]-

вани от граждански специалисти,а останалата - от радисти работещи в свързочните взели на 1А и 3 ак.

От мирновременната радио-релейна система по време на учението беше използувана само една от честотите на 15 рб.

Характерно е да се отбележи,че от прослушаните разговори стана ясно използуването на проводна и радио-релейна буквопечатаща свързка, организирана между различните щабове,участвуващи в учението.В диапазона на апаратурата,с която разполага РП такива предавания не бяха установени.По наше мнение за целта е била използувана апаратура в диапазона над 500 мхц,както и по време на есенното учение на НАТО "ДИСЦИПЛИН ДИТЪРМИНЕЙШЪН-83".В хода на учението "УИНТЕКС СИМЕКС - 83" новоразкритите източници не предаваха информация,касаеща провеждането на същото а само бяха поддържани в готовност за използуване.

В резултат на въведените ограничения в използуването на свързката посредством обявяване на сигнала "МИНИМАЛ" в хода на учението по наблюдаваните източници предаването на информация беше сведено до минимум.

_ Б/Използуван диапазон _

Новите източници на разузнавателни сведения използуваха следните диапазона:

- в звеното армия:от 80 до 85 мхц;
- в звеното армейски корпус:от 137 до 141 мхц;
- в звеното дивизия/бригада/:от 50 до 70 мхц;
- във ВМС:от 70 до 73,2 мхц.

В/Използувани позивни

Наблюдаваните източници използуваха телефонни позивни,които по състав и начин на образуване не се различават от тези,които се използуват при нормална обстановка.Изключение прави само образуването на позивните на предните командни пунктове,чиито позивни се образуват от основнитв позивна плюс индекс "Илери" /преден/.

_Г/Маршутни указатели

Поради това,че както в подготовката,така и в хода на учението в диапазона на разполагаемата апаратура не бяха използувани буквопечатащи предавания,утановени маршутни указатели няма.

_ Д/Характер на радиообмена

В наблюдаваните източници на разузнавателни сведения,работили за нуждите на учението,бяха използувани само заповеди и разпореждания по телефона,предавани във формата на лични и служебни разговори.

Из архивите на ДС

Из архивите на ДС

Цялата информация по подготовката и хода на учението беше добита от прослушаните служебни и лични разговори и от анализа на функционирането на системата за свръзка.

РП счита,че поради командно-щабния характер на учението е била използувана предимно проводната и фелдегерско-пощенската свръзка, а от друга страна от голямо значение е също така и използуването на канали във високия диапазон.

Данните за замисъла на учението са от СМИ.Останалите данни са от "М - I".

О Б Щ И _ И З В О Д И :

I.Основната цел на учението "УИНТЕКС СИМЕКС-83" е била проверка плановете на ОВС на НАТО за привеждането им от мирно на военно положение и отразяване агресията на СССР и войските от Варшавския договор на Балканите,усложняване на обстановката в АФГАНИСТАН и интервенция в района на Персийския залив.

2.Въпросите,залегнали в плана на учението са били отработени в основната си част в постоянните гарнизона на щабовете.Някои от тях изпратиха на местността оперативни групи,маркиращи предни КП.

3.Учението "УИНТЕКС СИМЕКС-83" беше проведено при строго спазване на мерките по СУВ и строга цензура на средствата за масова информация.

ПРИЛОЖЕНИЕ:

I.Таблица с наблюдаваните източници на разузнавателни сведения,работили по време на учението "УИНТЕКС СИМЕКС-83".

3 0 I 6 9
6 5 3 3

Данните от т.1 са достоверни
Извлечения в данните от т.3 са проверявани

28.03

23.3.83г

№ АС 074/18.3.83г.

Из архивите на ДС

КЗ 300
м.р. [illegible]

105

СЕКРЕТНО
Екз.единствен

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

А Н А Л И З

за дейността на органите за Р и РТР – БНА при разузнаването на есенните учения на ОВС на НАТО "Отъм Фордж–83"

I. ПОДГОТОВКА НА ОРГАНИТЕ ЗА Р И РТР ЗА РАЗУЗНАВАНЕ НА УЧЕНИЯТА

Ученията "Отъм Фордж" на ОВС на НАТО са част от мероприятията, които провежда блока по изостряне на международната обстановка и провежданите военни приготовления с цел постигане на военно превъзходство над държавите от Варшавския договор. Те заемат важно място в общата система на оперативната и бойна подготовка на Обединените и национални въоръжени сили и се явяват завършващ етап от годишния цикъл на учебната и бойната им подготовка.

Тази година серията есенни учения под условното наименование "Отъм Фордж" се проведоха от края на м. август до средата на м. ноември.

На Южноевропейския ТВД като част от тези учения бяха проведени редица национални такива и в рамките на ОВС на НАТО, ученията "Демзъл Феър–83", Дитърънт Форст–2/83" и "Дисплей Дитърминейшън–83".

За по–пълното и целенасочено разузнаване на тези учения органите за Р и РТР в БНА извършиха задълбочена предварителна подготовка. Тази дейност започна в началото на м. август 1983 г., като в отдела за Р и РТР на РУ–ГЩ на базата

Из архивите на ДС

440

106

на опита от предишните учения "Дисплей Дитърминейшън" беше извършено моделиране на предстоящото учение. Основно внимание при изготвянето на модела беше обърнато на очакваните мероприятия по привеждане на въоръжените сили на НАТО на Южноевропейския ТВД от мирно на военно положение и на източниците, от които могат да се получат сведения за тези мероприятия. Беше изготвен подробен план за подготовката на органите, водене на разузнаването, реда за изготвянето и сроковете за докладване на отчетните информационни документи от поделенията и отдела. Съгласно този план своевременно бяха подготвени и изпратени бойни разпореждания до ОБр "ОСНАЗ", РУ-КСВ и ОРТР на ВМФ. В бойните разпореждания беше направена кратка характеристика на серията есенни учения на ОВС на НАТО "Отъм Форджс-83" в рамките на които се провежда учението "Дисплей Дитърминейшън" и редица национални учения на гръцките и турски въоръжени сили. Бяха определени основните задачи, към решаването на които трябваше да се насочат усилията на органите за Р и РТР до започването и в хода на учението.

По време на учения отделът отблизо следеше дейността на поделенията, своевременно обобщаване и анализиране добитите данни, като по-характерните сведения незабавно се докладваха на служба "Информация". В съответствие с нарастването на обстановката и поставените допълнителни задачи на органите се даваха конкретни разпореждания за доизясняване на отде отделни въпроси или за пренасочване на усилията по обекти и задачи. Периодически се информираха поделенията за хода на учението и се осъществяваше взаимодействие между тях.

На базата на добитите данни по ученията и отчетните документи на поделенията за Р и РТР, отделът изготви подробна оперативна справка, която в определения срок (25 дни след завършване на учението) беше предадена на служба "Информация". Тази справка спомогна за изясняването на целите и характера на

Из архивите на ДС

441

отработваните въпроси по учението "Дисплей Дитърминейшън-83" и получи оценка "средно ценно". Същата оценка получи и справката изготвена от отдела по учението на турските въоръжени сили "Сонбахар-83" проведено на фона на учението "Дисплей Дитърминейшън-83". Отделът за Р и РТР на РУ-КСВ, изготви бойни разпореждания до подчинените си подразделения оказа помощ на място, както в подготвителния период, така и по време на разузнаването на ученията и даде конкретни указания по изготвянето на отчетните информационни документи.

На базата на организационните указания, дадени в бойните разпореждания поделенията за Р и РТР изготвиха планове за подготовката на личния състав и техниката, като особено внимание беше обърнато на изучаване на материалите от проведените учения от този тип през последните години. Проведоха се занятия с офицерите от командните пунктове и добиващите подразделения за запознаване с целите, характера на отработваните въпроси и характерните разузнавателни признаци, проявяващи се в свързочните и радиотехнически системи. Проведоха се опреснителни занятия със сержантите и войниците знаещи език. Особено внимание беше обърнато на разузнавателните признаци проявяващи се в ултракъсовълновата, радиорелейната и тропосферна свръзка. Подготвени бяха карти и необходими кухи документи за работа по време на ученията.

Разузнавателната техника беше приведена в изправност и бяха взети мерки за поддържането и по време на учението.

Изготвиха се оптимални разчети на наличните сили и средства с отчитане на техните възможности и специфичните условия, при които ще водят разузнаването.

Радио- и радиотехническото разузнаване се водеше от постоянните гарнизони и от изнесени маневрени групи в приграничната полоса. Отрядът за РТР на ВМФ участвува с маневрена

Из архивите на ДС

442

10г

група развърната на хидрографски кораб, който за времето от 6 до 17.10.1983 г. извърши щурмански поход в североизточната част на Егейско море. С развърнатите 129 допълнителни постове силите и средствата за Р и РТР по време на ученията нарастнаха на 244 поста срещу 115 при нормална обстановка. От допълнително развърнатите постове 135 бяха в пограничната полоса 3 на хидрографския кораб. По подразделения тези постове се разпределят както следва:

- от ОБ "ОСНАЗ" - 33 поста;
- от РУ-КСВ - 98 поста;
- от ОРТР-ВМФ - 4 поста.

По време на ученията бяха изпълнени 12 самолето-излитания от 26 рап за водене на въздушно РТР.

Силите и средствата за разузнаване на двата основни диапазона - КВ и УКВ бяха разпределени равномерно, като при планирането се изхождаше основно от наличната техника в поделенията за Р и РТР. Все още е малък броя на развърнатите постове за разузнаване на радиорелейните и тропосферни линии за свръзка 9% от общото количество, което не съответствува на степента на използуване на този вид свръзка от ОВС на НАТО. Това се дължи преди всичко на недостатъчното количество разузнавателна техника за водене на разузнаване в свръхвисокочестотния диапазон. Липсват и панорамни приемници за оборудване на постове за поиск в УКВ диапазон и за технически анализ.(

Общо бяха прехванати 4152 сведения по подготовката и провеждането на учението "Дисплей Дитърминейшън-83", на базата на които е изготвена оперативната справка.

Разпределението на същите по подразделения е както следва:

- от ОБр "ОСНАЗ" - 3998;
- от РУ-КСВ - 34
- от ОРТР-ВМФ - 120.

02288

Из архивите на ДС

Посочените данни показват, че основното количество сведения 96% са прехванати от ОБр "ОСНАЗ". Това се дължи от една страна на по-големите възможности на бригадата, а от друга на значителния брой сведения, прихванати по тропосферната и радиорелейна свръзка, по разузнаването на които същата има най-много сили и средства и най-голям опит.

Определен брой сведения бяха прихванати и от отряда за РТР на ВМФ - 3% и съвсем малко от поделенията за Р и РТР на Сухопътните войски около 1%. По-голям интерес представляват данните на Отряда за РТР на ВМФ по формирането на морскодесантната групировка, прехода и по море и отработваните въпроси. Интерес представлява и сведението добито от отряда за Р и РТР на 2А за развърнатото поделение за радиоелектронна война от въоръжените сили на САЩ в полосата на 2 ак (Турция).

От въздушното РТР на 26 рап бяха многократно потвърдени основните типове РЛС за далечно откриване от радиолокационните центрове и постове: Хортиатис, Димотика, Измарос и о. Лимнос на територията на Гърция и Люлебургаз, Чанаккале и 15 рб (Истанбул) на територията на Турция.

Съвместно с поделенията на бригадата от позициите Голям Перелик, Вишеград и Папия по време на учението работиха и специалисти от Р и РТР на Одеската бригада за Р и РТР. Същите използуваха тяхната техника на съхранение у нас и нова докарана за разузнаване на ученията "Отъм Фордж-83", като "Гребешок-5".

От съветската група бяха изпратени в РУ-ГЩ,ГРУ и Одеската бригада общо 153 сведения, добити основно от разузнаването на радиорелейните и тропосферни линии за свръзка. Взаимодействието между нашите и съветските специалисти беше много тясно, взаимоотношенията дружески, което спомогна за по-качествено изпълнение на поставените задачи.

02288

Из архивите на ДС

444

II. ИНФОРМАТИВНОСТ НА ИЗТОЧНИЦИТЕ И СЪОБРАЖЕНИЯ ЗА ТЯХНОТО РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ МЕЖДУ ОРГАНИТЕ ЗА Р И РТР

Наблюдението на системите за свръзка и радиотехническите средства и добитите сведения от тях по време на ученията "Отъм Форд ж-83" позволяват да се направят определени изводи за информативността на източниците и целесъобразността от тяхното разпределение.

1. В КВ диапазон

В КВ диапазон бяха прехванати 1935 сведения или 58% от общия брой по учението. 75% от тези сведения бяха прехванати на открит текст, а 25% (776 бр.) представляваха шифрограми и условни форми на радиограми.

Основно радиограмите бяха прехванати от постоянно-действуващите радиомрежи и радионаправления, работещи в режим на ръчна телеграфия и еднополосна телефония и от новоразкрити такива за нуждите на ученията.

В подготвителния период на ученията данни постъпиха основно по наблюдаваната мирновременна свръзка. За нуждите на подразделенията от ВВС на САЩ, прехвърлени на територията на Турция и за осигуряване безопасността на полетите при прехвърлянето на авиация от 81 тиакр (Англия) на територията на Турция са били отпуснати допълнителни канала за свръзка.

При провеждането на националните учения от турските въоръжени сили от типа "Сонбахар-83", "Йълдъръм-83", "Гюналп-83" и др. беше развърната част от полевата система за свръзка на 1А (Турция).

От гръцките въоръжени сили през този период бяха проведени ученията "Катапелтитис-83", "Есиос Ионос"-83", "Анортодоксос полемос" и др.

Из архивите на ДС

445

Най-голям брой сведения през този период бяха прехванати при провеждането на тези учения.

В хода на учението "дисплей дитърминейшън-83" радиограмите от радиомрежите работище в КВ диапазон значително намаляха. Продължиха да работят радиомрежите развърнати по учението "Сонбахар-83" и тези за управление бойните действия на авиацията. През този период бяха използувани канали от автоматизираните системи за свръзка "Автовон", от системата за свръзка на ОВС на НАТО в югоизточната част на ШЕТВД "СЗ", от автоматизираната система на ПВО "Нейдж" и др.

След започването на бойните действия основни източници на разузнавателни сведения бяха развърнатите радиомрежи за взаимодействие между СВ и ВВС, и радиомрежите за управление силите на флота на море, работещи в телефонен режим. Работеше и радиомрежата за управление полета на самолета Е-3А от системата за далечно радиолокационно откриване и управление на тактическата авиация "АУАКС".

Тези данни и броя на сведенията получени по КВ радиосвръзка показват, че тя продължава да бъде основен източник за получаване на разузнавателна информация, като се очертават три основни направления:

- прехващане на данни за подготовка на силите и средствата за участие в ученията;

- прехващане данни за заявки за въздушна авиационна поддръжка и радиограми за управление бойните действия на флота и десантните групировки;

- добиване на данни за развърнатите на местността полеви командни пунктове.

Отчитайки информативността на източниците в КВ диапазон, възможностите на добиващите поделения и общото количество очаквани източници същите са разпределени по такъв начин, че да се осигурява непрекъснато наблюдение на най-важните, дублиране наблюдението на някои от тях и определяне на

Из архивите на ДС

446

местонахождението на работещите радиостанции.

2. УКВ диапазон

В този диапазон основно се използува радиосвръзката за управление на самолетите във въздуха, както от тактическата авиация, така също и на самолета Е-3А от системата "АУАКС". Продължи да се използува диапазона от 225 до 400 мХц, като позивните на турските ескадрили ежедневно се сменяха. По този вид свръзка бяха добити данни за маршрутите на полетите на самолетите в района на учението, изпълнявани задачи, скорости, височини на полети и др. Основно данните бяха прехванати от позициите Голям Перелик и Вишеград и бяха добити 147 сведения.

От ротите за Р и РТР на мотострелковите дивизии бяха добити незначителни данни по този вид свръзка главно за някои учения на подразделения от тактическите звена проведени в близост до нашата граница.

От двата поста на ВМФ развърнати на хидравлическия кораб в Егейско море бяха разкрити 28 нови честоти в диапазона от 200 до 400 мХц.

3. Тропосферни и радиорелейни линии за свръзка

Тропосферните линии за свръзка, развърнати на Южноевропейския ТВД се наблюдават от ОБр "ОСНАЗ", а радиорелейните обслужващи въоръжените сили на Гърция и Турция от бригадата армейските батальони за Р и РТР и М-1. ОБщо по учението от този вид свръзка бяха прехванати 1200 сведения.

В подготовителния период на ученията сведенията протекоха основно по тропосферната свръзка. В повечето случаи те се отнасяха до подготовката и развръщането на нови свързочни линии, материално-техническо осигуряване, въвеждане на нови адресни указателни групи, разпределиние на свързочните канали и др. Особен интерес представляват данните за прехвърляне на сили и средства от други ТВД на южноевропейския ТВД

Из архивите на ДС

447

и по конкретно на територията на Турция, които се прехващат по този вид свръзка. За управление на същите бяха задействувани отделни канали, и за развърнатите по учението центрове за тилова поддръжка в Анкара и Торехон.

Тези сведения позволяват да се направят изводи за участвуващите сили, за свързочното осигуряване и особено за състава на авиацията, привличана за усилване на военновъздушната групировка на ТВД и показват, че тропосферната свръзка се използува; като основен вид свръзка между отделните ТВД.

В хода на учениятa управлението на войските се осъществяваше по развърнатите военновременни радиорелейни линии за свръзка. Особено активно беше използувана радиорелейната свръзка от съединенията на 2 ак (Турция).

Интересни данни бяха добити от разузнаването на радиорелейната свръзка от "М-1" - Истанбул, особено по замисъла на учението "Дисплей Дитърминейшън-83", но поради голямото им закъснение същите не бяха използувани при изготвянето на оперативната справка по учението.

И по тези учения добитите данни по тропосферните и радиорелейни линии за свръзка потвърдиха тенденцията за използуване на същите като основен вид свръзка между ТВД и за управление на войските.

4. Радиотехнически системи и средства за управление на войските и оръжията

За разузнаване на радиотехническите системи и средства на противника по време на учениятa бяха развърнати 19 поста за РТР от които 8 от постояннодействуващите (6 на бригадата и 2 на ВМФ), 10 от Сухопътните войски и един на ВМФ от хидрографския кораб в района на Егейско море.

Данни по учението бяха добити основно от бригадата и изнесения пост на ВМФ, които допринесоха за по-пълното изясняване на отделните въпроси от действията на противника. Беше установено участието на 43 центрове и постове за управление

Из архивите на ДС

448

и оповестяване от които 19 на територията на Турция и 24 на територията на Гърция. От поста на ВМФ развърнат на хидрографския кораб в Егейско море бяха потвърдени 6 брегови РЛС и разкрити 14 нови, превързани параметрите на РЛС на 50 кораба; подводни лодки и един самолет "Албатрос", а общо беше прехваната работата на около 150 корабни РЛС, което в значителна степен е спомогнало за разкриване корабната групировка в тъмната част на денонощието.

От РТР на сухопътни войски бяха потвърдени в работа 7 РЛС, основно от ротите за Р и РТР на 3 и 7 мсд.

По радиотехническото оборудване на самолетите (бордните РЛС и ответчици) беше следена голяма част от дейността на авиацията. По тези източници се следеше и маршрута на полета на самолетите Е-3А от системата "АУАКС". Бяха разкрити и нови маяци от радионавигационните системи "Вор" и "Такан" на територията на Турция и от борда на морски съдове в Егейско море.

Радиолокационните станции от органите за управление на авиацията работиха по време на ученията без съществени изменения в параметрите си и от постоянните си позиции.

Въздушното радиотехническо разузнаване потвърди работата на 6 типа РЛС при следени 52 РЛС през този период от бригадата. Този факт показва, че все още ефективността от този вид разузнаване е много ниска.

5. Радио- и радиотехническа пеленгация

а) радиопеленгация

За поленговане на източници, работещи по време на ученията бяха развърнати 37 пеленгаторни поста 22 в КВ и 15 в УКВ диапазон (ОБр "ОСНАЗ" - 10, КГБ - 24 и ВМФ - 3).

Резултати от радиопеленгацията по време на ученията бяха постигнати от бригадата и ВМФ. Бригадата организира две пеленгаторни мрежи, едната с пеленгатори Р-359 от стария парк

Из архивите на ДС

и другата с пеленгатори Р-368 "Терек".

Резултатите от радиопеленгацията на бригадата сравнени с тези от учението "Дисплей Дитърминейшън-82" са дадени в таблицата.

Подадени команди		Изпълнени команди		%		За новоразкрити ИРС подадени команди		изпълнени команди		%	
1982г.	1983г.	1982г.	1983г	1982г.	1983г	1982г.	1983г.	1982г.	1983г.	1982г	1983г
5873	11002	4652	6939	79	63	198	1317	145	721	73	55

449

От таблицата се вижда, че тази година по радиопеленгацията на бригадата са подадени повече от 2 пъти команди и са пеленговани повече радиостанции, но в сравнение с миналата година процента на изпълнените команди е по-малък,което показва, че качеството на работа на пеленгаторните мрежи през 1983 г. е по-ниско в сравнение с 1982г., което не е в духа на предстоящата национална партийна конференция "За високо качество и производителност на труда". Подобно е положението и за подадените и изпълнени команди за новоразкритите източници.

Най-добри резултати се получиха при пеленгуването на радиостанциите от състава на радиомрежите обслужващи 1А (т) и подчинените и корпуси.

Някои от причините за ниското качество на радиопеленгацията са:

- слабата чуваемост на новоразкритите източници в района на Мусачево;

- незадоволителна точност в работата на радиопеленгаторчиците и недостатъчна организираност в работата на операторите от прихвата и поиска;

Из архивите на ДС

450

- чести отказа в специалната апаратура особено в радиопеленгатора Р-368 ("Терек") и радиостанцията Р-140 от същата пеленгаторна мрежа;

- работата на командния пункт на бригадата по цялостното организиране, ръководене и обработка на данните от радиопеленгацията не беше на необходимата висота.

Независимо от допуснатите слабости радиопеленгацията на бригадата спомогна да се изясни създадената групировка на войските по време на ученията и замисъла за нейното използуване.

Новоразкритите обекти и източници и тяхното местопохождение са показани на карта - приложение № 1.

От радиопеленгацията на отряда за РТР на ВМФ бяха пеленговани 19 действуващи и 5 новоразкрити радиомрежи по време на учението "Дисплей Дитърминейшън-83". Общо по учението са подадени 900 команди за пеленговане на корабни радиостанции, От тях са използувани 870, което пръви 90% ефективност на използуваните команди от радиопеленгацията;

б) Радиотехническа пеленгация

По радиотехническата пеленгация по време на ученията "Отъм Фордж-83" са подадени 3663 команди и са изпълнени 2687, което прави ефективност на пеленгацията 71%. Тези команди са подадени по стационарни, постоянно работещи РЛС. Резултатите по уточняването местоположението на новоразкрити РЛС и тези които заработиха по време на ученията са незадоволителни. Повечето от тях бяха пеленговани само от един пункт (Голям Перелик или Вишеград).

Причините за незадоволителните резултати от радиотехническата пеленгация на бригадата по новопоявили се РЛС с несвършената система за свръзка между 1 и 2 отряд . За сега между тези отряди има пряка телеграфна свръзка ЗАС по която влизането във връзка става много бавно (5-6 минути).

Из архивите на ДС

117

По-добри резултати получи радиотехническата пеленгация на бригадата при пеленгуването на самолета Е-3А (от системата АУАКС). По работата на бордната му РЛС се пеленговаше от двете позиции (Голям Перелик и Вишеград) и се даваше маршрута на полета.

ИЗВОДИ:

1. Радио- и радиотехническото разузнаване доби данни по учениятa "Отъм Фордж-83", които спомогнаха за изясняване на целите и характера на отработваните въпроси.

2. За управлението на войските в подготвителния период на учениятa основно се използува КВ радиосвръзка, а в хода на учениятa - УКВ (тропосферна и радиорелейна).

451

ПРИЛОЖЕНИЕ: 1. Карта за резултатите от радиопеленгацията на новоразкритите източници в КВ диапазон по време на учението "Досплей Дитърминейшън-83", маш. № _____/1983 г. от _____ картни листа.

НАЧАЛНИК НА ОТДЕЛ Р И РТР
ПОЛКОВНИК-ИНЖЕНЕР (РИГОВ)

№ 02288/6.12.1983 г.
Отпечатано в 1 екз.
ИЗ

КД 300
231

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

СЕКРЕТНО
Екз.№ 2

С П Р А В К А

за хода на подготовката на учението на ОВС на НАТО на ЮЕТВД "Дисплей дитърминейшън-84"

Подготовката на учението "Дисплей дитърминейшън-84" започна през месец януари 1984 г. и включваше комплекс от мероприятия, свързани с планирането и материално-техническото осигуряване на същото. Тези мероприятия започнаха на 10.1.1984 г. с обявяването от ГК ОВС на НАТО на ЮЕТВД състава на колективна адресна група 5777, в която освен редица командувания и щабове на ЮЕТВД са били включени спомагателния команден пункт на ОВС на НАТО в Солун (*AFSOUTH ACP THES/NIKH*), група за водене на РЕВ на ОВМС на НАТО, базиране в Иеовилтон-Англия (*MEWSG YEOWILTON*), командуванията на морската пехота на САЩ в Европа и Атлантика, 18 вдк с 82 вдд, 7 ад, 63, 67, 69 и 502 ОС.

Планировката на учението е започнала през месец февруари и е продължила до края на месец юли, като през месец април (12.4.1984 г.) на базата на двустранни договорености между КВВС на САЩ и ГЩ на въоръжените сили на Турция са били решени въпросите по наемане на свързочни канали за нуждите на подразделенията от въоръжените сили на САЩ, прехвърляни в Турция за усилване на групировката. В обсъждането на въпросите са взели участие и представители на щаба *TUSLOG*, като е било

Из архивите на ДС

453

решено свръзката на тези подразделения да бъде осигурена със сили и средства на 1 бойна свързочна група (Линдзи-ФРГ).

През месец май на отделни конференции са били уточнени въпросите по координиране на въздушните превози, опре делен е бил състава и времето за прехвърляне на усиленията и осигуряващите групи от ВВС на САЩ в Турция, определени са били летищата за разполагане на предвидените за пребазиране самолети и стрелковите полигони, на които ще се отработват залегналите в плана на учението въпроси. На тези конференции е било уточнено, че ще се проведат две операции от типа"Коронет" (прехвърляне на подразделения за усилване на военновъздушната групировка на ЮЕТВД) и са определени количеството самолетоизлитания (204 бр.), необходими за прехвърляне на личния състав и товарите от други ТВД вТурция, както и разрешеното време за престой на екипажите в Инджирилик (от 1 до 5 денонощия). Като се има предвид, че на извършените впоследствие огледи на летищата в Турция, предвидени за използуване по учението са присъствали представители на 436 трако (аб Довър-шат Делауер) може да се предположи, че част от превозите са били планирани да се извършат със самолети С-5 А и С-141 от състава на това авиокрило. Останалата част от превозите е било планирано да се извърши със самолети С-130 от състава на 322 втд. За обслужване на тези самолети е било планирано на аб Инджирлик да бъдат прехвърлени 200 души административен и технически персонал от състава на ВТАК.

През месеца подобна конференция е била проведена и от КОСВ на НАТО в югоизточната част на ЮЕТВД. Същата се е състояла на 3.5.1984 г. в Кешан с участието на командирите и началник щабовете на 2 ак и 4 пд, представители на командуването на Дарданелите и жандармерийските войски в този район

Из архивите на ДС

454

(в това число и командира на учжп "Командос" в Гьокчеада). Разгледани са били въпросите по материално-техническото и битово осигуряване на военнослужащите от САЩ, участвуващи в учението.

През месец юни продължи провеждането на отделни конференции и съвещания, на които са били доуточнени въпросите по пребазиране на личен състав и техника от ВВС на САЩ на предвидените летища в Турция, по формирането на военноморските групировки по ученията "Демзъл файър" и "Дитърънт форс", по определяне районите за стоварване на въздушните и морски десанти. Голямо внимание е било обърнато на въпроса за осигуряване взаимодействието между органите и центровете за материално-техническо осигуряване, като още от средата на месеца е започнала да функционира специална група за осигуряване на взаимодействието между тиловите органи на 16 ВА, 39 тагр, 7241 група за бойно осигуряване и 7392 ескадрила за снабдяване със специални боеприпаси с центровете за материално-техническо осигуряване в Анкара и Инджирлик.

През месец юли започна конкретизирането на основните операции на видовете въоръжени сили. Вероятно през този месец планът на учението вече е бил сведен до участвуващите щабове и са били дадени организационните указания по същото. Прихванатите сведения показват, че за усилване на военновъздушната групировка се планира прехвърлянето на сили и средства от:

- 20 тиакр (Ъпър Хейфорд) - отряд самолети и 125 души личен състав;

- 50 тиакр (Хан) - 24 броя F-16 и 225 души личен състав на аб Инджирлик;

- 401 тиакр (Торехон) - 18 броя F-16 и 325 души на аб Инжирлик;

Из архивите на ДС

455

- 140 тиакр от ВВС на Националната гвардия на САЩ - два отряда А-7 и 500 души личен състав на летище Йенишехир;

- 31 метеоескадрила.

Пребазирането на тези подразделения ще се осъществи под формата на операциите "Коронет бранко" (за 140 тиакр) и "Коронет сайнт", като дозареждането с гориво във въздушха ще се осъществи от самолети КС-135 от състава на 7 ад.

За осигуряване пребазирането на самолетите в края на месец юли и началото на август представители на съединенията са се запознали с характеристиките на летищата и условията за базиране, а от 3.8.1984 г. група офицери от отдела за материално-техническо осигуряване на КВВС на САЩ в Европа е започнала работа на аб Инджирлик.

През м. август е започнала непосредствената подготовка на сухопътните войски в Източна Тракия, като за нуждите на Подвижните сили на НАТО, предвидени за усилване на сухопътната групировка е започнало развръщане на свързочни линии. Очаква се батальоните към 15.9.1984 г. да бъдат прехвърлени в района на ученето.

През м. август окончателно са били решени въпросите по дейността на ескадрилата от 401 тиакр, предвидена да участвува в ученето от аб Инджирлик. Планът за дейността на тази ескадрила вероятно е предвидено да се докладва на планираните в края на август и началото на септември съвещания в щаба на 16 ВА (Торехон). На тези съвещания предстои окончателно да се решат и въпросите по дозареждането с гориво във въздуша от самолетите КС-135.

Очаква се първите групи за осигуряване действията на пребазираните ескадрили от ВВС на САЩ да започнат да пристигат в Турция към 13.9.1984 г., оперативните групи на авио-

Из архивите на ДС

456

крилата - към 17.9.1984 г., а самите ескадрили - към 27.9.1984 г.

Характерно е да се отбележи, че през тази година за първи път постъпват сведения за известни разногласия между САЩ и Турция при подготовката на учението. От прихванат разговор между офицери от щаба на TUSLOG се установи, че ГЩ на въоръжените сили на Турция с неохота се е съгласил учението да се проведе и на турска територия и е дал съгласие при условие, че САЩ добре заплатят за това. Констатира се и нежеланието на Турция активно да участвува в подготовката на учението. Според цитирания по-горе разговор до към 13.6.84 г. командуването на 6 ОТАК практически не е било направило нищо по плана за подготовката и по въпросите на взаимодействието с другите командувания и щабове участвуващи в учението. Не е било подпомагано ГК ОВС на НАТО и при реализирането на плана на учението, като Турция е отказала да изключи за продължително време линиите за високо напрежение минаващи през планирания район за стоварване на въздушен десант. Тя се е съгласила да изключи тези линии само за два часа и то след като САЩ са обещали да заплатят компенсация. Появили са се разногласия и по въпросите за пребазиране на самолетите от ВВС на САЩ. Така например на проведената от 5 до 8.6.1984 г. конференция (вероятно в аб Рамщайн) турските представители са настоявали за използуване на по-голям брой турски летища отколкото досега, като на всяко от тях бъдат пребазирани малки количества самолети, но представителите на ВВС на САЩ са се противопоставили на това предложение, тъй като според тях това щяло да затрудни управлението на същите. Освен това съпоставянето на първоначално получените сведения за броя на личния състав от ВВС на САЩ, предвидени за прехвърляне в Турция и по-късно получените сведения показва, че за 50 и 401тиано

Из архивите на ДС

е налице едно намаление с повече от 50 % (съответно от 500 на 225 души и от 600 на 325 души).

Върху подготовката на учението влияние оказаха и съществуващите противоречия между Гърция и Турция (по включването на о.Лимнос в плана на учението), поради което на 18.8.1984 г. Гърция официално се отказа от участие в същото. Обявено бе, че само отделни единици от флота на Гърция ще участвуват в учение на обединените ВМС, вероятно в учението на Постоянния флот на НАТО " по извикване".

457

И З В О Д И:

1. Планирането на учението "Дисплей дитърминейшън-84 " основно се извърши през периода февруари-юни .

2. Свеждането на плана на учението и организационните указания се извършва към началото на м. юли.

3. През месеците юли и август се извършва конкретизиране на операциите в щабовете на обединенията и започва непосредствената подготовка на учението.

4. Съществуващите противоречия между Гърция и Турция отново доведоха до отказ на Гърция да участвува в учението.

НАЧАЛНИК О Т Д Е Л II

ПОЛКОВНИК-ИНЖЕНЕР /ГИГОВ/

№ 01667/24.8.1984 г.
Отпечатано в 2 екз.
/СЗ

Отд. II

ПОДЕЛЕНИЕ 22870
Вх. 0706/15.6.84
от 7 листа Д № 12300

217

УТВЪРЖДАВАМ:
ЗАМ.-НАЧАЛНИК НА ГЕНЕРАЛНИЯ ЩАБ НА БНА И
НАЧАЛНИК НА РАЗУЗНАВАТЕЛНО УПРАВЛЕНИЕ-ГЩ
ГЕНЕРАЛ-ПОЛКОВНИК (ЗИКУЛОВ)
18.6 1984 г.

Секретно
Екз. № 2

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

З А Д А Ч И

на разузнавателните органи на РУ-ГЩ
по добиването на информация за серията учения на Обединените въоръжени сили на НАТО "Отъм фордж-84"

Поредната серия есенни учения на Обединените и националните въоръжени сили на страните-членки на НАТО "Отъм фордж-84" ("Есенно придвижване-84") е планирано да се проведе през периода втората половина на август - средата на ноември 1984 г. Според наличните данни районите за провеждане на учениятa ще обхванат Европейския и Атлантическия театър на войната и зоната на пролива Ламанш. В тях ще вземат участие представители на висшите военно-политически органи, командуванията и щабовете на ОВС на НАТО от всички степени, а също така на обединенията и съединенията на националните въоръжени сили и голям брой съединения и части от сухопътните войски, ВВС и ВМС на страните-членки на блока.

Според опита от проведените досега учения от тази серия отработването на действията на щабовете и войските се извършва в следната последователност:

- през втората половина на август - първата половина на октомври - привеждане на въоръжените сили от мирно

I-01004
222707

Из архивите на ДС

459

във военно положение с практическо отработване на въпросите по усилването на групировките на Обединените въоръжени сили на НАТО на европейските ТВД, започването на ограничената война и водене на първите операции с използуване на обикновени средства за поразяване (на серията учения "Отъм фордж-81", "Отъм фордж-82" и "Отъм фордж-83" - и с химическо оръжие);

- през втората половина на октомври - оперативна пауза за подготовка на стратегическото командно-щабно учение на Обединените въоръжени сили на НАТО в Европа "Ейбъл арчър-84" ("Умел стрелец-84");

- през първата половина на ноември - преминаване към използуване на ядрено оръжие и водене на военни действия в условията на неговата употреба.

В рамките на серията учения "Отъм фордж-84" на Южноевропейския ТВД е планирано да се проведат учението на Обединените въоръжени сили на НАТО "Дисплей дитърмикейшън-84" ("Проявяване на решителност-84"), на Подвижните сили на НАТО, предназначени за усилване на групировката на блока на Южноевропейския ТВД "Аркадиант експрес" ("Експрес Аркадия"), на Обединените ВМС "Дитърънт форс-2/84" ("Сили за възпиране-2/84") и "Демзъл феър-2/84" ("Хубава девойка-2/84") и някои по-крупни национални учения на въоръжените сили на Италия, Гърция и Турция.

За по-пълното и целенасочено разузнаване на учения-та от серията "Отъм фордж-84" да се добиват сведения (включително и документални материали) за изясняване на следните по-важни въпроси:

а. <u>До започване на ученията:</u>

- мероприятия на командуванията и щабовете по непосредственото планиране и подготовка за серията учения;

- командувания и щабове, сили и средства, които ще участвуват;

Из архивите на ДС

460

– подготовката на териториите на страните за учениятa с особено внимание на Гърция и Турция – подготовка на пътища, полеви пунктове за управление, райони за разполагане на съединенията и частите, летищата и военноморските бази. Устройването на допълнителни свързочни линии, развръщането на свързочни възли и радиотехнически средства, въвеждането в действие на резервни и допълнителни линии (канали) на радио- и радиорелейната и тропосферната свръзка и наемане на граждански линии от проводната и радиорелейната свръзка;

– състав, време, райони (летища, военноморски бази) и способи за прехвърлянето на войски и бойна техника от други театри на войната за усилване на групировките на Обединените въоръжени сили на НАТО на Европейските ТВД с особено внимание на групировките на Южноевропейския ТВД; способи, време и средства, с които се прехвърлят войските за усилване в районите на учениятa;

– мероприятия, които се провеждат за повишаване на бойната и мобилизационната готовност на войските (силите) за участието им в учениятa;

– съвещания, които се провеждат в щабовете и войските във връзка с подготовката за учениятa, и въпросите, които се разглеждат;

– изходна военно-политическа обстановка и замисъл за провеждане на учениятa.

б. <u>В хода на учениятa</u>:

– провеждане на консултации между политическото (военното) ръководство на НАТО и на страните-членки на блока за вземане на съгласувани военно-политически решения при изостряне на военно-политическата обстановка, при започването и воденето на военните действия;

Из архивите на ДС

461

920

– време и сигнали за обявяване на различните видове тревоги и степени на бойна готовност по системата тревоги на НАТО и националните системи на страните-членки на блока, тяхната продължителност и мероприятията, които се провеждат по тях. Изменения в системите за привеждане на Обединените въоръжени сили на НАТО и страните-членки на блока от мирно във военно положение;

– начало, ход, край и обем на мобилизационните мероприятия, проведени по време на ученията – брой на мобилизираните съединения и части, категории запасни, свикани за попълването им, мобилизационни райони, срокове за готовност, степени на попълване с личен състав, бойна техника и въоръжение и др.;

– оперативно развръщане на въоръжените сили и създаване на групировките за водене на бойните действия (състав и замисъл за използуване на ударните групировки), изходни райони за настъпление (полоси за отбрана) и време за тяхното заемане;

– дейност на гражданските органи, участвуващи в ученията, и на териториалните войски по осигуряване на мобилизационното и оперативното развръщане на войските;

– сили и средства за прикритие на държавната граница (състав, направления, които се прикриват, рубежи и време за развръщане на войските за прикритие);

– способи за разпалване на войната и форми за водене на военните действия, начало на военните действия на различните европейски ТВД, оперативно построение (боен ред) на войските, направления, райони (участъци) за съсредоточаване на основните усилия и характер на действията на видовете въоръжени сили;

– водене на бойните действия в зоната (полосата) за прикритие и на боя за удържане на предния отбранителен рубеж;

Из архивите на ДС

462

– провеждане на контраудари (контраатаки) с вторите ешелони (резервите) на обединенията и съединенията – състав и задачи на контраударните групировки, време, рубежи и направления за провеждане на контраударите (контраатаките) и способи за преминаване в контранастъпление;

– прехвърляне на Подвижните сили на НАТО за усилване на фланговете на блока и начин за тяхното използуване;

– стоварване на въздушни и морски оперативни и тактически десанти – време и ред за стоварване, състав, задачи и характер на действията на десантиралите войски;

– организиране и водене на борбата с вторите ешелони (резервите) на противника (практическото отработване на концепцията за "въздушно-земното сражение" или на отделни елементи от нея) – сили, средства и способи;

– водене на борбата с оперативно-маневрените групи, въздушните и морските десанти на "противника" – сили, средства и способи;

– време за преминаване към бойни действия с използуване на химическо оръжие, сили и средства, привличани за нанасяне на химическите удари, тип на химическите вещества и обекти, по които се нанасят;

– време и способи за преминаване към бойни действия с използуване на ядрено оръжие, сили и средства, привличани за нанасяне на ударите, брой и мощност на ядрените удари и обекти за поразяване;

– използуване на ядрените средства със среден радиус на действие, които се разполагат на Европейския ТВ;

– състав и базиране на авиационните групировки на ТВД и тяхното усилване;

– провеждане на въздушни операции, построение и състав на ешелоните, задачи и обекти за нанасяне на удари;

Из архивите на ДС

463

– особености в изпълнението на основните задачи от тактическата авиация и използването на нови тактически способи при воденето на бойните действия;

– използване на самолети от стратегическата авиация за изпълнение на задачи в интерес на сухопътните войски и ВМС;

– взаимодействие на тактическата авиация с вертолетите за огнева поддръжка и използването на смесените самолетно-вертолетни групи;

– използване на самолетите Е-3А от системата АУАКС-НАТО за управление на тактическата и палубната авиация, силите и средствата за ПВО и на данните от разузнаването в интерес на видовете въоръжени сили;

– време, състав и райони за формиране на различните корабни групировки и десантни отряди (включително и многонационалните), техните действия и осигуряването им;

– местоположение на полевите пунктове за управление и начало на заемането им от оперативни групи и от щабовете. Организация и способи за работа на полевите пунктове за управление на обединенията и съединенията при оперативното разгръщане на войските и в хода на бойните действия. Ефективност на системата за управление и мероприятия, провеждани за осигуряване на непрекъснато и оперативно ръководство на войските (преместване на полевите ПУ, предаване на управлението от един пункт на друг и др.);

– режим на работа на системите за свръзка и мероприятия по скритото управление на войските;

– цели, задачи и способи за водене на радиоелектронната война по време на учения, привличани сили и средства, ръководство;

– система за тилово осигуряване на войските и нейното функциониране;

Из архивите на ДС

464

– използуване на нови образци оръжия и бойна техника, в това число и на новите високоточни оръжия с далечно действие при воденето на бойните действия и тяхната ефективност;

– нови моменти в схващанията за воденето на операцията и боя и за използуването на видовете въоръжени сили и родовете войски и прилагането на нови способи за водене на войната (бойните действия);

– оперативно-тактически нормативи на видовете въоръжени сили и родовете войски;

– оценки на командуването на НАТО и националните командувания за действията на щабовете и войските – положителни и слаби страни.

За добитите сведения да се донася ежедневно, а 20 дена след завършване на серията есенни учения "Отъм фордж-84" (за резидентурите – с първата поща) да се изпратят обобщени справки.

ЗАМ.-НАЧАЛНИК НА РАЗУЗНАВАТЕЛНО УПРАВЛЕНИЕ-ГЩ
И НАЧАЛНИК НА СЛУЖБА "ИНФОРМАЦИЯ"
ГЕНЕРАЛ-МАЙОР (ПОПОВ)
13.06.1984 г.

№ I-01004/7.6.1984 г.
Отпечатани в 1 екз.
Размножени в 4 екз.
/РБ

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

01059, 6. 6. 85
от 4 256
Секретно
Ед. единствен
РТ-Истанбул
СИ

С П Р А В К А

Относно:Плановото учение на ОВС на НАТО на ЮЕТВД "ДИСТАНТ ХАММЪР - 85".

В съответствие с плановете за оперативната и бойната подготовка на ОВС на НАТО,в периода от 6 до I7.05.I985г. на Южноевропейския ТВД бе проведено плановото учение "ДИСТАНТ ХАММЪР - 85".

I.РАЙОН НА УЧЕНИЕТО.

Ученето бе проведено на територите на ИТАЛИЯ и ТУРЦИЯ,акваторията на Средиземно,Егейско и Мраморно море и прилежащите им въздушни пространства.

2.ЦЕЛ НА УЧЕНИЕТО.

Получените данни показват,че целта на учедието е била:"Практическа проверка на плановете и схващанията на НАТО за организиране и водене на въздушни и морски операции на Южноевропейския ТВД,обезпечаване тактическите действия на ВВС,базирани на суша и на море,усъвършенствуване бойните възможности,бойната готовност и взаимодействието на щабовете и войските от южния фланг на НАТО и усилването им с войски от други ТВД."

Из архивите на ДС

466

3.УЧАСТВУВАЩИ СИЛИ И СРЕДСТВА.

В РП постъпиха данни за участието на следните сили и средства:

а/от ВС на ТУРЦИЯ:

- оперативни групи от щабовете на ГЩ,КСВ,КВВС,КВМС,ІА,І5ак;
- щабът на 2 пд и подчинените й части и дивизионни подразделения;
- Командуване 6 ОТАК;
- щабът на I ТАС,I,4,6,9 аб,І5 рб и подчинените й ракетни батареи;
- 3 аб - КОНЯ,преподчинена за времето на ученията на I ТАС;
- ЦУО ЕСКИШЕХИР;
- щабът,бойни кораби и подразделения морска пехота от Командуване Южния морски район,спомагателни кораби в състава на смесения тилов конвой.

б/от ВС на САЩ:

- Командуване ВМС на САЩ в Средиземно море;
- Командуване 6 САФ,АВ "НИМИТЦ",бойни и спомагателни кораби от състава на 6 САФ;
- Командуване на Силите за бързо развръщане на САЩ;
- 30І-а тактическа изтребително-бомбардировъчна авиоескадрила от Силите за бързо развръщане на САЩ,въоръжена със І7 бр.самолети "Ф-4" - "ФАНТОМ";
- 507-а тактическа изтребителна авиоескадрила от Силите за бързо развръщане на САЩ.

в/от ВС на НАТО:

- Командуване ОВС на НАТО на Южноевропейския ТВД;
- Командуване ОВВС на НАТО в Южна Европа;
- Командуване ОВМС на НАТО в Средиземно море;
- отряд самолети "N -ЗА" от системата за ранно оповестяване на НАТО "АУАКС";
- военновъздушните бази в ЧИГЛИ и КОНЯ,на които са базирани тези самолети.

г/от ВС на ИТАЛИЯ:

- три ескадрени миноносеца от състава на 2-ра флотилия на италианската флота,водени от флагманския кораб "ИМПАВИДО" под командуването на див.адм.ДОМЕНИКО ПАСКУАЛИНИ-командуващ 2-ра флотилия.

д/от други страни-членки на НАТО:

В ученията взеха участие и щабове, самолети, бойни и спомагателни кораби, подводни лодки от ВС на АНГЛИЯ, ХОЛАНДИЯ и ФРАНЦИЯ.

Поради отказа на НАТО да включи в района на ученията о-в ЛИМНОС и да спазва 10-милната зона, отново възникна напрежение между ГЪРЦИЯ и ръководството на блока. По горните причини ГЪРЦИЯ отказа да вземе участие в ученията, протестира остро пред Командуването на НАТО и след като получи негативен отговор, приведе в състояние "БДИТЕЛНОСТ" част от своите ВМС и състояние на бойна готовност базираната на о-в ЛИМНОС ескадрила, въоръжена с 18 бр. самолети "Ф-5".

4. РЪКОВОДСТВО НА УЧЕНИЕТО.

Ученията "ДИСТАНТ ХАММЪР - 85" бе ръководено от командуващия ОВС на НАТО на Южноевропейския ТВД адм. УИЛЯМ СМОЛ.

На турска територия някои операции /след 11.05./ са били ръководени от командуващия 6 ОТАК корп. ген. РЪФКЪ УТКУ.

5. ОТРАБОТВАНИ ВЪПРОСИ.

В РП постъпиха данни за отработване на следните основни въпроси:

- привеждане на щабовете и войските от мирно на военно положение;
- извеждане на съединенията в районите с оперативно предназначение;
- разсредоточаване на участвуващите сили и средства от ВМС, създаване на ударни корабни групировки и тилови конвои;
- усиляване на ТВС със сили и средства на НАТО и Силите за бързо развръщане на САЩ;
- организиране на взаимодействието между участвуващите щабове от НАТО и страните-членки на блока;
- провеждане на съвместни въздушни и морски операции от ВВС и ВМФ на НАТО, САЩ и страните-членки на блока;
- организиране и водене на въздушно и морско разузнаване;
- водене на Р и РТР с използуване на самолети от системата за ранно оповестяване на НАТО "АУАКС";
- организиране на материално-техническото осигуряване;
- организиране на скритото управление на войските.

Из архивите на ДС

467

Из архивите на ДС

468

6.ХОД НА УЧЕНИЕТО.

Ученето "ДИСТАНТ ХАММЪР - 85" започна на 06.05.1985г. на територията на ИТАЛИЯ с провеждане на въздушни и морски операции за овладяване на о-в САРДИНИЯ.Предствители на НАТО високо са оценили действията на щабовете и войските,взели участие в тези операции като специално са отбелязали положителните резултати от тясното взаимодействие между тях.

По плана на ученето,едновременно с овладяването на о-в САРДИНИЯ е започнало усилването на ТВС с част от Силите за бързо развръщане на САЩ.За целта бе проведена операция по пребазирането на 30I тибае от щата ТЕКСАС на летище СИВРИХИСАР /ТУРЦИЯ/.Счита се,че постигнатия норматив по пребазирането /I6 часа/ е показател за високата маневреност и експедитивност на Силите за бързо развръщане на САЩ.

Някои данни показват,че заедно с 30I тибае на турска територия от щата ОКЛАХОМА е била пребазирана и 507 тиае,но районите на пребазиране и действие по време на ученето не са установени.

В района на летище СИВРИХИСАР се развърнат щаба 30I тибае,военно-полева болница,осигуряващи и тилови подразделения.

Ръководството на ученето на турска територия бе в щаба на I ТАС-ЕСКИШЕХИР.

От II00ч. на 07.05.1985г. в ученето "ДИСТАНТ ХАММЪР - 85" се включиха и съединения и части от ТВС - щабът на I ТАС,I,4,6 и 9 аб, I5 рб и подчинените й ракетни батареи.3 аб - КОНЯ бе преподчинена на I ТАС и също бе включена в ученето.На 07.05.1985г. самолетите от I ТАС бяха приведени в 30-минутна готовност за излитане,а батареите на I5 рб - в I5-минутна готовност за пуск.До края на ученето I5 рб отработва въпроси по прехват на "противникови самолети",извършващи полети на различни височини в нейната зона за отговорност.

В I730ч. на 06.05.1985г. щабът на 2 пд - АДАПАЗАРЪ бе изтеглен на местността във връзка с ученето /районът не бе установен/.В I745ч. на 07.05.1985г. той обяви до подчинените си части и дивизионни подразделения "ПОВИШЕНА ТРЕВОГА" /ТАКТИЧЕСКИ АЛАРМ/,в сила от I700ч. на същата дата.РП предполага,че времето за влизане в сила на "ПОВИШЕНА ТРЕВОГА" е валидно и за другите щабове,обединения,съединения и части,участвуващи в ученето.

В периода от 08 до II.05.1985г. 2 пд отработва въпроси по организиране и водене на противодесантна отбрана.

Из архивите на ДС

469

133

Във връзка с напрежението,създало се след отказа на НАТО да включи в района на учението о-в ЛИМНОС и да спазва изискванията на IO-милната зона,на 07.05.1985г. част от ВМС на ГЪРЦИЯ бяха приведени в състояние "БДИТЕЛНОСТ",като два ескадрени миноносеца и спомагателни кораби получиха задача да следят отблизо операциите на ВМС на НАТО,изпълняващи задачи по учението.На 07.05.1985г. в състояние на бойна готовност бе приведена и базираната на о-в ЛИМНОС авиоескадрила,въоръжена с I8 бр.самолети "Ф-5".

На 08 и 09.05.1985г. 30I тибае от състава на Силите за бързо развръщане на САЩ проведе стрелби "въздух-земя" по "отбранителни позиции" и обекти на "противника" в района на стрелковия полигон в КОНЯ.

На 08 и 09.05.1985г.,в интерес на учението,отряд самолети "F-3A" проведе разузнавателни полети над територията на ТУРЦИЯ,Егейско и Средиземно море.На 09.05.1985г. на летище КОНЯ местните и чужди журналисти са били запознати с тактико-техническите данни и бойните възможности на самолетите от системата "АУАКС".На журналистите е било съобщено,че в момента системата за ранно оповестяване на НАТО разполага със I7 бр. самолети "F-3A",като се очаква в скоро време да бъде доставен и въведен в действие още един,последният от предвидените I8 броя самолети.

С това планираният за провеждане в района на КОНЯ етап на учението завърши.

На IO.05.1985г. 30I тибае бе пребазирана на летище ЕСКИШЕХИР.На IO-и II.05.1985г. съвместно със II2 ибае от Iаб /ТУРЦИЯ/ са били проведени бойни полети и стрелби по земни цели в района на стрелковия полигон на I ТАС.Основно внимание е било обърнато на организиране на взаимодействието между 30I ТИБАЕ и I аб при планиране на задачите и провеждане на съвместни операции.

На II.05.1985г. завърши планираният за провеждане в района на ЕСКИШЕХИР етап на учението.

В акваторията на Средиземно и Егейско море съюзническите ВМС са отработвали въпроси по организиране и водене на съвместни морски надводни и подводни операции,отразяване въздушно нападение на "противника",водене на противоминна и противолодъчна отбрана,организиране и водене на въздушно и морско разузнаване,материално-техническо осигуряване и др.

Из архивите на ДС

470

Действията на съюзническата групировка основно са проведени в района на о-в КРИТ и триъгълника,заключен между о-в ЛИМНОС - о-в МИТИЛИНИ - о-в ВОЗДИКААДА.

По замисъла на ученията е било предвидено и провеждане на мероприятия по бойното осигуряване на тилов морски конвой,формиран от кораби на ТУРЦИЯ и ФРАНЦИЯ.Данни за действията на конвоя не бяха получени.Установено бе само,че той е бил осигуряван от три ескадрени миноносеца от състава на 2-ра флотилия на италианската флота,водени от флагманския кораб "ИМПАВИДО".

В последната фаза на ученията,проведена в акваторията на Егейско море взе участие самолетоносачът на 6 САФ АВ "НИМИТЦ".В СМИ на ТУРЦИЯ се появиха съобщения,че неговите действия по време на ученията са били непрекъснато наблюдавани отблизо от един съветски ескадрен миноносец,оборудван с радарни системи и други технически средства.

Ученията "ДИСТАНТ ХАММЪР - 85" завърши към изхода на 1".05.1985 година.

На 20.05.1985г. в ИСТАНБУЛ пристигнаха на 3-дневно посещение трите италиански бойни кораба,осигуряващи по време на ученията турско-френския тилов морски конвой.

7.ОРГАНИЗАЦИЯ НА СКРИТОТО УПРАВЛЕНИЕ НА ВОЙСКИТЕ.

Един от основните въпроси,залегнали в плановете за подготовката и провеждането на ученията "ДИСТАНТ ХАММЪР - 85" бе предотвратяване изтичането на информация и осигуряване скритото управление на войските.

Трябва да се отбележи,че както в подготвителния етап,така и в хода на ученията за управлението на щабовете и войските основно е била използувана проводната,закритата телетипна свръзка и свръзката чрез ИСЗ.Наред с това,широко приложение намериха и фелдегерско-пощенската свръзка.С изключение на някои източници,обслужващи съединения от ТВС,които бяха използувани ограничено,радиорелейната свръзка в диапазона от 50 до 500 мхц,която се наблюдава със средствата на РП не намери приложение.

И З В О Д И:

I.Ученията "ДИСТАНТ ХАММЪР - 85" е планово учение на ОВС на НАТО в Южна Европа.Основната цел на това учение е демонстриране готовност-

Из архивите на ДС

та и възможностите на блока за усилване на ВС на ТУРЦИЯ със сили и средства на НАТО и Силите за бързо развръщане на САЩ.

2.Главно внимание бе обърнато на организиране взаимодействието между участвуващите щабове и войски от НАТО и националните ВС.

3.Потвърждават се данните,че на турска територия самолетите от системата "АУАКС" се базират във военновъздушните бази ЧИГЛИ и КОНЯ.

4.Отчитайки възможностите на съвременните средства за Р и РТР, Командуването на НАТО взе строги мерки за недопускане изтичането на информация при подготовката и в хода на ученията.

Поместените в справката данни са добити от:

-_"М - I":

- данни за началото и края на ученията;
- участвуващите сили и средства от ВС на ТУРЦИЯ;
- преподчиняването на 3 аб - КОНЯ на I ТАС и включването й в ученията;
- обявяването на "Повишена тревога";
- привеждането на самолетите на I ТАС в 30-минутна готовност за излитане и на средствата на I5 рб в I5-минутна готовност за пуск;
- провежданите по време на ученията мероприятия от 2 пд и I5 рб.

-_С_М_И; - всички останали данни.

3 0 I 6 9
6 5 3 3

Данните, добити чрез М-1 са достоверни, а останалите - предварителни

№ АС 085 / 30.05.1985г.

II9

Секретно
Екз. единствен
до
РП-Шивдов

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

Нанесено в картотеката
11.2.87
87

С П Р А В К А

Относно:Ученето на ВМС на ТУРЦИЯ "ДЕНИЗ КУРДУ-2/85"

В съответствие с плановете за оперативната и бойната подготовка на ТВС,в периода от 04 до 14.06.1985г. бе проведено ученето на ВМС "ДЕНИЗ КУРДУ - 2/85".

I.ЦЕЛ НА УЧЕНИЕТО.

Получените данни показват,че целта на ученето е била:Практическа проверка на плановете на КВМС на ТУРЦИЯ за привеждане на щабовете и войските от мирно на военно положение и усъвършенствуване действията на личния състав по организиране и водене на морски подводни и надводни операции във взаимодействие със съединения и части от ВВС.

2.РАЙОН НА УЧЕНИЕТО.

Ученето "ДЕНИЗ КУРДУ-2/85" бе проведено в акваторията на Мраморно море,международните води на Егейско и Средиземно море и прилежащите им въздушни пространства.Част от учебните въпроси бяха отработени в района на Сароския залив.

3.УЧАСТВУВАЩИ СИЛИ И СРЕДСТВА.

В РП постъпиха данни за участието на:

- щаба на КВМС;

- щаба на флота;
- ВМБ - ГЪОЛДЖУК;
- Командуване Южния морски район;
- БМА - ТОПЕЙ;
- бойни и спомагателни кораби, подводни лодки, патрулни самолети и вертолети от състава на ВМС;
- щабовете на 3,6 и 9 аб и бойни самолети от техния състав;
- бойни самолети от 2 ТАС.

4.ОТРАБОТВАНИ ВЪПРОСИ.

За постигане на планираните цели бяха отработвани следните основни въпроси:

- привеждане на участвуващите сили и средства в бойна готовност;
- устройване на проходи в минните заграждения на противника,
- извеждане и разсредоточаване на корабите и подводните лодки в открито море;
- оформяне на ударна корабна групировка;
- организиране и водене на разузнаването;
- осигуряване зенитното прикритие на корабната групировка;
- организиране и водене на противоминна и противолодъчна отбрана
- провеждане на насрещни морски операции;
- авиационни, торпедни, ракетни и артилерийски стрелби с действителни боеприпаси по земни, морски и въздушни цели на противника;
- организиране на материално-техническото осигуряване на корабната групировка по въздух и море.

Освен това, по време на ученията са отработвани и различни варианти от схващанията на ТВС за водене на морския бой.

5.РЪКОВОДСТВО НА УЧЕНИЕТО.

Ученията "ДЕНИЗ КУРДУ - 2/85" бе проведено по план и под ръководството на Командуване ВМС на ТУРЦИЯ. Непосредственото ръководство бе осъществено от командуващия флота арм.адм. ЕМИН ГЪОКСАН от борда на флагманския кораб "АЛЧЪТЕПЕ".

Из архивите на ДС

Из архивите на ДС

474

10

6.ЕТАПИ НА УЧЕНИЕТО.

Ученията бе проведено на 4 /четири/ етапа:

-_първи_етап:_на 04 и 05.06.1985г.-включва:привеждане на силите и средствата в бойна готовност,извеждане и разсредоточаване в открито море на бойните и спомагателни кораби и подводни лодки,преход на корабната групировка от Мраморно в Егейско море и провеждане на бойни стрелби в Сароския залив.

-_втори_етап:от 05 до 08.06.1985г. През този етап бяха отработвани различни варианти от схващанията на ТВС за организиране и водене на морския и въздушния бой и организиране на взаимодействието.

-_трети_етап:_на 09 и 10.06.1985г. Включва провеждане на стрелби по подводни и надводни цели и унищожаване на корабната групировка на "червените" в насрещни морски операции във взаимодействие с бойни самолети от ВВС.

-_четвърти етап:от 11 до 14.06.1985г. През този етап участвуващите в ученията сили и средства се завърнаха в постоянните си местостоянки.

7.ХОД НА УЧЕНИЕТО.

В 1005 ч. на 04.06.1985г. щабът на ВМБ ГЪОЛДЖУК бе приведен в бойна готовност.След получаването на сигнала,планираните за участие в ученията бойни и спомагателни кораби и подводни лодки бяха изведени в открито море.В акваторията на Мраморно море бе сформирана корабната групировка на собствените войски /"сини"/ Осигурявана по въздуха от патрулни самолети на БМА ТОПЕЛ и бойни самолети от 6 и 9 аб,същата започна прехода на Мраморно море.

През първия ден на ученията /04.06.1985г./ бяха отработвани въпроси по устройване на преходи в мините полета на противника,организиране и водене на разузнаването,противовъздушна и противолодъчна отбрана.

Към полунощ на 04 срещу 05.06.1985г. корабната групировка премина Пролива ЧАНАККАЛЕ,след което взе курс на север.

На 05.06.1985г. бяха отработвани мероприятия по организиране и водене на морския бой и провеждане на бойни стрелби с действителни боеприпаси по земни,морски и въздушни цели в района на Сароския

Из архивите на ДС

залив.Първият етап на ученията "ДЕНИЗ КУРДУ - 2/85" завърши към изхода на 05.06.1985г.

Вторият етап на ученията бе проведен в периода от 05 до 08.06. 1985г. в акваторията на Северно и Средно Егейско море и прилежащите им въздушни пространства.В рамките на този етап бяха планирани и проведени насрещни морски операции на корабните групировки на "сините" /собствени войски/ и "червените" /противник/.Освен това бяха отработени и варианти от схващанията за водене на морския и въздушния бой, организиране на взаимодействието между ВМС и ВВС,противовъздушната отбрана и водене на разузнаването.

Вторият етап на ученията завърши към изхода на 08.06.1985г.Корабната групировка хвърли котва в района на пристанище МАРМАРИС.

Третият етап на ученията,който бе проведен на 09 и 10.06.1985г. бе наблюдаван от началника на ГЩ на ТВС арм.ген.НЕЖДЕТ ЮРУУ и командуващите видовете въоръжени сили арм.ген.ХАЙДАР САЛТЪК,арм.ген. ХАЛИЛ СЬОЗЕР,арм.адм.ЗАХИТ АТАКАН и арм.ген.МЕХМЕТ БУЙРУК от борда на флагманския кораб "АЛЧЪТЕПЕ".Същият бе проведен в международните води на средиземно море в участъка от МАРМАРИС до АНТАЛИЯ и прилежащите им въздушни пространства.

След устройване на проходи в минните полета на противника,устроени на изходите на пристанище МАРМАРИС,корабната групировка излезе в открито море.По плана на ученията,на 09.06.1985г. бяха отработвани мероприятия по организиране и водене на разузнаването,противовъздушна и противолодъчна отбрана и различни варианти от тактиката на морския бой.Освен това бяха проведени торпедни,ракетни и артилерийски стрелби по морски подводни и надводни цели.

На 10.06.1985г. с участието на бойни и спомагателни кораби,подводни лодки,самолети и вертолети бяха проведени нощни и дневни бойни стрелби с действителни боеприпаси по морски,въздушни и земни цели.Освен това бе проведена морска операция,в резултат на която корабната групировка на "червените" бе извадена от строя.

След провеждане на парад от участвуващите кораби,подводни лодки и самолети,който бе приет от началника на ГЩ арм.ген.НЕЖДЕТ ЮРУУ, третият етап на ученията завърши към 1700ч. на 10.06.1985г. в района на пристанище АНТАЛИЯ.

Из архивите на ДС

476

19

В периода от II до I4.06.1985г. бе проведен четвъртият етап на ученето, по време на който участвуващите сили и средства се завърнаха в постоянните си местостоянки.

По време на третия етап на ученето "ДЕНИЗ КУРДУ - 2/85" ескадреният миноносец "ВЕЛОС- I6" с бордови № 22 и един миночистач от състава на ВМС на ГЪРЦИЯ навлязоха в бойния ред на корабната групировка на ВМС на ТУРЦИЯ, с което се създаде реална възможност от възникването на опасен инцидент между двете страни. Турското военно ръководство в лицето на началника на ГЩ арм.ген.НЕЖДЕТ УРУУ и командуващите видовете въоръжени сили, които наблюдаваха ученето от борда на флагманския кораб "АЛЧЪТЕПЕ", подходи хладнокръвно към тази дръзка стъпка на военното ръководство на ГЪРЦИЯ, оцени обстановката и евентуалните наблагоприятни за турско-гръцките отношения последствия и не допусна вземането на ответни мерки като се задоволи само с отдаването на заповед за прогонването на гръцките кораби от два ескадрени миноносеца на ТВМС и пускането на димни завеси с цел да се възпрепятствува наблюдението на ученето. По подобен начин бе реагирано и през втория етап на ученето, когато в близост до остров МИКОНОС разузнавателни самолети от ВВС на ГЪРЦИЯ организираха и проведоха мероприятия по наблюдение и разузнаване на ученето "ДЕНИЗ КУРДУ - 2/85".

Средствата за масова информация на ТУРЦИЯ оцениха положително решенията и действията на турското военно ръководство по повод опитите за провокация от страна на ГЪРЦИЯ.

И З В О Д И:

I. Ученето "ДЕНИЗ КУРДУ - 2/85" е планово учение на КВМС на ТУРЦИЯ което се провежда в международните води на Егейско и Средиземно море, акваторията на Мраморно море и прилежащите им въздушни пространства.

2. Основно внимание бе обърнато на отработване на мероприятията по организиране и водене на разузнаването, зенитното прикритие на корабната групировка, противоминната и противолодъчната отбрана. Както и по време на миналите учения от този тип, бяха проведени бойни артилерийски, торпедни и ракетни стрелби с действителни боеприпаси по земни, въздушни и морски цели на противника.

3.Ученията "ДЕНИЗ КУРДУ - 2/85" имаше и определен антигръцки характер.Провеждането му по едно и също време с ученията на 4А "ИЛК ХЕДЕФ-85" в непосредствена близост до териториалните води и островите на ГЪРЦИЯ може да се оцени като демонстрация на претенциите на ТУРЦИЯ за присъствие в Егейско море.

Справката е изготвена по данни от:

- "М-I": времето на ученията,участието на щаба на флота,ВМБ ГЪОЛДЖУК,3,6 и 9 аб,привеждането на ВМБ ГЪОЛДЖУК в бойна готовност и извеждането на корабната групировка в открито море,част от отработваните учебни въпроси;

- от СМИ: всички останали данни.

Информацията е разбираема-отм. 30169
6533

03.07.85г.

1. Оценка на сведението (ята) в документа: ...
2. За какво е използвано сведението (ята): ...
3. Съмнение за дезинформация: ...
Дата 4.7.1985 г. Оценил сведението: ...
В-к отделение: ... В-к отд.: ...

№ АС 0111 / 27.06.1985г.

Да изпълни чрез нашата
дама да отделите етап,
подробности по нашия отдел
дали въпрос и кога ...
ч/ученията „Денис Курду - 2/85"
както и подробности по
опитите на Турция да изпълни
провокации
Останалите данни - неизвестни
Дано

Из архивите на ДС

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

С П Р А В К А

за ученията на ОВС на НАТО "АКТИВ ЕЙДЖ - I/85"

В съответствие с плановете за бойната готовност на щабовете и войските от ОВС на НАТО, в периода от 03 до 06.06.1985г. бе проведено плановото учение "АКТИВ ЕЙДЖ - I/85".

1.ЦЕЛ НА УЧЕНИЕТО.

Анализът на получените данни показва, че целта на ученията е била: "Практическа проверка на системата за оперативно и привеждане на щабовете и войските от ОВС на НАТО от мирно на военно положение за отразяване на внезапна агресия на страните от Варшавския договор".

2.УЧАСТВУВАЩИ СИЛИ И СРЕДСТВА.

От ВС на ТУРЦИЯ в ученията взеха участие:

- Генералният щаб;
- щабовете на КСВ,КВВС и КВМС;
- щабът на СА и армейските части и подразделения:
- щабовете на 2,3,5 и I5 ак и подчинените им части и подразделения;

- I ТАС,I,4,6 и 9 аб;
- I5 рб,I ,I,2,3,4,5,6,7 и 8-а ракетни батареи и Дивизионът за прикритие моста над Босфора.

Предполагаме,че в ученето са взели участие всички обединения и съединения от ТВС,но поради липса на източници за тяхното разузнаване,данни не са получени.

3.НАЧАЛО И ХОД НА УЧЕНИЕТО.

Ученето "АКТИВ Е'ДИ - I/85" започна в 0500ч. на 0?.06.1985г. В РП са получени следните данни:

В 0605ч. на 03.06.1985г. щабът на I5 рб бе оповестен за началото на ученето,влизащо в сила в 0500ч. на същата дата.Щатният личен състав на базата,I и 2 ргр и подчинените им ракетни батареи се яви като цяло по местоназначение към 0748ч. на 03.06.1985г.Средствата на ракетните батареи бяха приведени в 5-минутна готовност 20 минути след оповестяването.

Данни за подаване на сигнала за ученето до ЦА и подчинените й съединения не бяха получени,тъй като обслужващите ги източници бяха приведени в режим на радиомълчание.РП предполага,че оповестяването им е било осъществено по проводните линии за свръзка.

На 03.06.1985г. съединенията,частите и подразделенията са отработвали в постоянните си гарнизони мероприятия,включени в плановете за бойна готовност.

През нощта на 03 срещу 04.06.1985г. сили и средства от щаба на 3 ак и батарея от I5 рб/конкретните не е установено/ бяха изнесени в района на КАРАБУРУН.По същото време щабът на I бртбр и един от подчинените й батальони бяха изнесени в района на ез.КОЧЮКЧЕКМЕДЖЕ.

По данни от лично наблюдение,състоянието на съединенията от Истанбулския гарнизон на 04.06.1985г. се характеризира със следното:

- личният състав и бойната техника на 66 мд и 6 пд бе в постоянните си гарнизони.Охраната на района на 6 пд бе усилена.В района бяха устроени около 35-40 палатки,забелязано бе движение на униформени и цивилни лица с вещеви торби.РП е на мнение,че в 6 пд е била проведена частична мобилизация.
- част от бойната техника на 2 бртбр /около един батальон/ бе изнесена в неустановен район,източно от постоянната местостоянка на бригадата.
- личният състав и бойната техника на 23 пд бяха изнесени в неус-

Из архивите на ДС

Из архивите на ДС

480

153

тановен район.

Пред казармените райони и околните кръстовища на пътищата Истанбул - Алемдаа и Чекмекьой - Картал имаше войници - регулировчици, а движението на дипломатически коли по шосето Истанбул - Кемербургаз бе забранено. На 05.06.1985г. бе установено, че в района на Кемербургаз са изнесени щабовете на 66 мд и подчинените й части.

Учението "АКТИВ ЕЙДЖ - I/85" завърши към 1600ч. на 06.06.1985г. Изнесените на местността щабове, части и подразделения се прибраха в постоянните си гарнизони през нощта на 06 срещу 07.06.1985г.

4. ПОСТИГНАТИ НОРМАТИВИ.

- време за свеждане на сигнала за начало на учението до 15 рб-65 минути след влизането му в сила;

- време за явяване на щатния състав на 15 рб по предназначение /след оповестяването на базата/ - 103 минути.

И З В О Д И:

1. Учението "АКТИВ ЕЙДЖ - I/85" е планово учение на ОВС на НАТО. Основната цел е практическа проверка на плановете на НАТО за оповестяване на щабовете и войските и привеждането им от мирно на военно положение.

2. Учението бе проведено при строго спазване на мерките по СУВ и повишен контраразузнавателен режим спрямо служителите от дипломатическите представителства в ИСТАНБУЛ.

Справката е изготвена по данни от "М - I", честоти 60,2; 64,4; 68,I и 70,I мхц и лично наблюдение.

Информацията е разсекретена
03.07.85г.

3 0 I 6 9
6 5 3 3

№ АС 0113 / 28.06.1985г.

112

★ ПОДЕЛЕНИЕ 229704 ★
Вх. № 01630/14.10.85 г.
от 6/4 листа Д. №

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

С П Р А В К А

Относно:Националното есенно учение на НС на ТУРЦИЯ
"СОНБАХАР - 85"

В съответствие с плановете за бойната и мобилизационна готовност и бойната подготовка на щабовете и войските,в периода от 16 до 28.09. 1985г. бе проведено националното есенно учение на ТНС "СОНБАХАР - 85"

I.РАЙОН НА УЧЕНИЕТО.

Ученето бе проведено в зоната за отговорност на IA,акваторите на Мраморно и Черно море и прилежащите им въздушни пространства.Основните въпроси,залегнали в плана на ученето,бяха отработвани на територията на Източна Тракия.

II.УЧАСТВУВАЩИ СИЛИ И СРЕДСТВА.

В РП са добити данни за участието на следните сили и средства:

а/от състава на КСВ:
- Оперативна група щаб пункта Предан КП на КСВ.

б/от състава на IA:
- Оперативно-технически Предан КП на IA;
- Основен КП на IA;

Из архивите на ДС

482

- Запасен КП на ІА;
- Тилов КП на ІА;
- Ударен [redacted] ас на ІА;
- армейските разузнавателна група;
- свързочния полк на ІА;
- инженерния полк на ІА;
- полкът армейска авиация;
- Център за управление бо"ните действия на ІА;
- щабът на 2ак,4 и 8пд,18 бригади;
- Основен КП на 3ак;
- Запасен КП на 3ак;
- ЦУКД на 3ак;
- 6пд,66 мд,1 бртбр;
- свързочния и инженерния батальон [redacted] ,бтбр;
- Основен КП на 5ак;
- 3,61,65пд,41 мбр,3 бртбр;
- свързочния батальон на ак;
- щабът на 19ак,2 и 23пд,2 бртбр.

в/От състава на ВВС и ПВО:

- Оперативна група от щаба на І ТАС;
- І,6 и 9ас,3ас;
- 15 рс и подчинените й ракетни батареи;
- І ВЦР,ЦУ [redacted] ЕЛЕБУРГАЗ,ЧАНАНГАТЕ,ЗРАК ЕВРЕНСЕКИЗ,ИНО ГАРАЖУРИ.

г/От състава на ВМС:

- Командуване Северния морски район;
- Командуване [redacted] ГЪОЛДЖУК.в

Освен това,в ученията са взели участие и някои жандармерийски подразделения,чиято номерация не бе установена.

III.РЪКОВОДСТВО НА УЧЕНИЕТО.

Общото ръководство на ученията "СОНБАХАР - 65" бе осъществено от Оперативната група на КСВ,а непосредственото - от командуващия ІА арм.ген.РЕШИТ ЕРТУН.

[redacted]

153

IV. ОТРАБОТВАНИ ВЪПРОСИ.

Анализът на постъпилите данни показва, че по време на ученето са отработени следните основни въпроси:

- привеждане на щабовете и войските от мирно на военно положение;
- извеждане на участвуващите сили и средства от постоянните им гарнизони и заемане на заповяданите райони;
- инженерно оборудване на отбранителните полоси, райони и позиции;
- организиране на полевата система от пунктове за управление и свързочни възли;
- провеждане на частична мобилизация и включване на запасните в бойните разчети;
- организиране и водене на армейска отбранителна операция на територията на Източна Тракия;
- организиране и водене на противодесантна и противовъздушна отбрана;
- бойно осигуряване от въздуха действията на сухопътната групировка;
- организиране и водене на разузнаването;
- водене на отбранителни бойни действия на ред последователни рубежи за спиране настъплението на войските от Варшавския договор прегрупиране на силите и провеждане на контраудар за възстановяване целостта на страната;
- организиране на взаимодействието между видовете въоръжени сили и родовете войски и служби;
- организиране на скритото управление на войските, материално-техническо, тиловo, медицинско осигуряване и др.

V. ПОДГОТОВКА И ХОД НА УЧЕНИЕТО.

Непосредствената подготовка на съединения от състава на ЦА за участието им в есенното учение "СОЮЗ 85" започна в началото на м.август 1985г. и се характеризира следното:

- В 0900ч. на 04.08.1985г. започна планово мобилизационно учение на ТВС "БЪЛГАРИЯ - 85", което обхвана част от сухопътните войски и жандармерията. Целта на ученето бе опресняване знанията на запас-

Из архивите на ДС

Из архивите на ДС

484

ните и запознаването им с новостите,настъпили в областта на въоръжението и бойната техника.

В ученето бяха привлечени запасните,включени в поделенията с мобилизационен № както следва:

- от сухопътните войски: I42-7;I42-I9;I42-3I;I2I-27;I2I-28; I00-I3 и започващите с № II2;
- от жандармерийските войски: Ж-24-27;Ж-2015 и Ж-24-227

Моторните превозни средства,подлежащи за мобилизация за горните поделения,не бяха привлечени за участие в ученето.

В I605ч. на 04.08.I985г. по "М-I" бе приведено мобилизационно донесение,с което щабът на 3 ак доложи в щаба на I А,че към I030ч. същия ден е приключило приемането на запасните във войсковите приемателни пунктове на корпуса и подчинените му съединения.Явили са се общо 787 души,както следва:

- в щаба на 3ак:27 офицери,I8 подофицери и 42 войници;
- в 6 мд:23 офицери,34 подофицери и 320 войници;
- в 66 мд:I8 офицери,24 подофицери и I57 войници;
- в I бртбр:I4 офицери,I8 подофицери и 87 войници.

По специално изготвена програма,от 05 до I0.08.I985г. запасните са преминали преподготвителни занятия,след което са били включени в щабовете,подразделенията и разчетите,а по-късно заедно с тях са взели участие в есенните учения.

- На I3.08.I985г. в щаба на 66 мд - ДАВУТПАША/ИСТАНБУЛ бе проведено командно-щабно учение на пясъчен сандбк.Бяха отработвани въпроси по организиране и водене на настъпателния бой на дивизията след въвеждането й в сражение като втори ешалон.В ученето взеха участие командирите и началник щабовете на 23,26 и 53 мп и командирите на дивизионните подразделения.Ученето бе наблюдавано от командира на 3 ак.

- През нощта на I3 срещу I4.08.I985г. част от щаба на I бртбр, I тб,2 мпб,щабната и обслужващата рота и свързочната рота на бригадата бяха изнесени на летен лагер в околностите на ез.Ешикчекмедже.По време на мероприятието са отработвани различни въпроси по БГ и бойната подготовка при полеви условия с главно внимание на инженерното оборудване на заетия район и маскировката на бронетанковата техника.Летният лагер на I БРТБР завърши към находа на 2I.8.85г.

Из архивите на ДС

159

485

- На I6 и I7.08.I985г. свързочният полк на IA проведе мероприятие по устройване на връзката с щаба на армията от районите на САЗЛЪБОСНА и ЕЗМИК,където впоследствие бяха развърнати полеви командни пунктове по ученията "СОНБАХАР - 85".

- На 20.08.I985г. свързочните подразделения на 3 ак,6 пд,66 мд и I бртбр проведоха на местността практическо мероприятие по устройване на проводни и радиорелейни линии между полевите и стационарните пунктове за управление.Мероприятието бе ръководено от началник щаба на 3 ак.

- Комисия в състав от 7 души от щаба на КСВ - АНКАРА провери на 2I и 22.08.I985г. планирането на мероприятията по БГ и БП и непосредствената подготовка на щаба на IA за националното есенно учение.

- През втората десетдневка на м.септември I985г. подготвителните мероприятия на IA бяха активизирани.През нощта на I0 срещу II.09.85г. на местността бяха изнесени сили и средства от щаба на 3 ак,които развърнаха:Предни КП на корпуса в района на вис.ФЕНЕРТЕПЕ и Запасен КП в района на ЯСЪВИРАН.В постоянния гарнизон на 3 ак - АЯЗАА/ИСТАНБУЛ бе сформиран Основен КП.Мероприятието продължи 2 дни като основно внимание бе обърнато на отработването на мероприятия по предаване на управлението от основния на полевите пунктове за управление.

- От II до I4.09.I985г. бе проведено планово учение на 6 пд по организиране и водене на противодесантна отбрана.Щабът на дивизията бе изнесен в район 2 км. северозападно от КИЛИОС,а подразделения от нейния състав заеха десантно-достъпните участъци по брегоритe линия. С щаба на 6 пд бе организирана проводна и радиорелейна връзка от IA - ИСТАНБУЛ,Основния КП на 3 ак /АЯЗАА/ и Предния КП на 3 ак - вис ФЕНЕРТЕПЕ.

- Към I530ч. на II.09.I985г. на местността във връзка с провеждането на учение бяха изнесени свързочни средства на I5 ак и 2 бртбр /районите не са установени/.

- На I2.09.I985г. в неустановен район бяха изнесени сили и средства от щаба на 2 ак.Същия ден в 3 ак започна подготовката за развръщане на местността на полева военна болница с капацитет 60 легла.

- В 0930ч. на I3.09.I985г, в района на ез.БИЙКЧЕКМЕДЖЕ за участие в ученията бе изнесен и развърнат свързочен възел на I бртбр.

Из архивите на ДС

486

- На I3.09.I985г. в Разузнавателния отдел на ЦА в СЕВЕРНА ГРУПА ВОЙСКИ-ТАНБУЛ бе проведено съвещание с началниците на разузнавателните отделения и служби на 2,3,5 и I5 ак и подчинените им съединения на което са били разгледани следните въпроси:

- разузнавателен и контраразузнавателен режим в районите на есенните учения;

- мерки за повишаване на бдителността и опазване на тайната в постоянните гарнизони на щабовете и войските,които ще бъдат изнесени на местността за участие в ученията;

- изходни данни за замисъла и очакваната групировка на "противника",срещу който ще се провежда учението "СОЮЗАХАР-85".

В периода от II до I6.09.I985г. включително на местността бе развърната и изпробвана полевата система от проводни и радиорелейни линии,обслужваща играещите щабове и полевите командни пунктове на ЦА и подчинените й съединения.В полевите свързочни възли бяха развърнати 24-канални радиорелейни станции,за нуждите на ЦА бяха взети 5 канала от гражданската радиорелейна система.

На I6.09.I985г. в щабовете на ЦА и подчинените й армейски корпуси пристигнаха представители на КВВС и I ТАС.Към тях бяха оформени оперативни центрове за въздушна поддръжка.

За осигуряване общото ръководство на учението,на I6.09.I985г. в района на ИЗМИТ бе развърнат Предни КП на КСВ на ТУРЦИЯ.

В 0700ч. на I6.09.I985г. щабът и подразделенията на I брегр започнаха изнасянето си на местността във връзка с участието им в планираното есенно учение "СОЮЗАХАР-85".Първият ешелон на бригадата бе предислоциран в запасния район към 1100ч.,а вторият - към I600ч. на същата дата.Изключение е около 30 минути преди само Iмпб в състава на първия ешелон.Танков влекач от щабната рота на батальона тип "М-60" предизвика по време на изнасянето му за района на с.ЖЕЛЕЗНИЦА /РП не разполага с карта/ тежко транспортно произшествие като е блъснал и влачил в продължение на 7 метра трактор,управляван от жител на същото село.За случая бе докладвано с грам до Министерството на вътрешните отбрана,ГЩ,КСВ,ЦА и 3 ак.

В I800ч. на I6.09.I985г. за участвуващите в учението щабове и войски бе обявена обща тревога,с което бе дадено началото на учението "СОЮЗАХАР-85"

163

По време на ученията управлението на щабовете и войските се осъществявало от следните командни пунктове:

- Предни КП на КСВ - в района на ИЗМИТ;
- Оперативно-тактически предни КП на ІА - САЗЛЪГЮСНА;
- Играещ щаб на ІА - ИСТАНБУЛ;
- Основен КП на ІА - СЕЛИВРИ/ИСТАНБУЛ;
- Запасен КП на ІА - ЧАНТАЛЖА ;
- Тилов ПУ на ІА - в района на ГЕБЗЕ.

В РП постъпиха и данни за районите за разгръщане на някои части и подразделения, както следва:

- І мсб от І бртбр - с.ЯНДЖИКЬОЙ;
- 23 мп от 66 мд - с.ХАЙБЕЛЕР;
- полеви склад за боеприпаси на 3 ак - в района на с.ДЕРИНЖЬО ;
- в района на БОЛУДЖА - вероятно полеви КП на 3 ак /На 19.9.85г. началник щаба на 3 ак се обади от местността и разпореди на полковник от щаба на корпуса в ИСТАНБУЛ да изпрати войника ЯЛЧАР КЕМАЛ, служещ в 6 пд, в района на БОЛУДЖА, където баща му - близък приятел на командира на 3 ак го чака заедно с него.Допълнителни данни не бяха получени/.

По подобие на миналогодишното учение "ТУНАЛИ-84", плана информация за хода на ученията "СОНБАХАР-85"бе предавана изключително чрез използуването на 5-елементов буквен шифър с изключение на 2 броя условни форми на радиограми от типа: В-82 О-І2 Р-І2 Р-61...", което затрудни до голяма степен разузнаването му.Анализът на подготвителните мероприятия и редица телефонни разговори дава основание на РП да счита, че е проиграла армейска отбранителна операция с нанасяне на контраудар и последващо преминаване в контранастъпление.

На 25.09.1985г. при пътуването си от ОДРИН до ИСТАНБУЛ ОР от РП-ОДРИН е установил, че бойната и транспортната техника в казармените райони БАБАЕСКИ, ЛЮЛЕБУРГАЗ, УЛАШ и ЧОРЛУ е липсувала от постоянните си местоположения.

На 26,27 и 29.09.1985г. РП организира лично наблюдение над постоянните гарнизони на съединенията от 3 ак, вследствие на което бе установено, че същите са се евакуирали от местността на 28.09.1985г. Танковете батальон на 23 пд и част от другата техника на дивизията са се прибрали в постоянния си гарнизон на 26.09.1985г., а като пяло 23 пд се е прибрала от местността на 28.09.1985г. към обяд /"М-І"/.

Из архивите на ДС

Из архивите на ДС

Горното дава основание на РП да счита, че учението "СОНГАХАР-85" е приключило към изхода на 28.09.1985г.

На 30.09.1985г. /понеделник/ бе възстановено използуването на мирновременните свързочни, възли към щабовете на ІА,3 ак,6 пд,66 мд и І бртбр,а в работа не бе установена нито една от развърнатите за учението полеви радиорелейни станции,което потвърждава добитите от лично наблюдение данни за края на учението "СОНГАХАР-85" и прибирането на съединенията от състава на 3 ак в постоянните им гарнизони.

VI.ОРГАНИЗАЦИЯ НА СИСТЕМИТЕ ЗА УПРАВЛЕНИЕ И СВРЪЗКА И МЕРКИ ЗА СКРИТОТО УПРАВЛЕНИЕ НА ВОЙСКИТЕ.

Обща характеристика на системите за управление и свръзка

Развръщането на полевата система за управление и свръзка на участвуващите в учението "СОНГАХАР-85" щабове започна на 11.09.1985г. и приключи към изхода на 16.09.1985г.В районите на полевите командни пунктове на ІА.3 и 15 ак и подчинените им съединения бяха развърнати 24-канални радиорелейни станции,обслужвани от щатни оператори-подофицери,които в хода на учението осигуряваха висока експедитивност и ефективност на свръзките.Радиорелейните станции работеха с повишена мощност на предавателите,което осигуряваше отлична чуваемост между кореспондентите.Широко приложение намери и използуването на проводната и фелдегерско-пощенската свръзка и гражданската система за радиорелейна свръзка,от която само за нуждите на ІА бяха взети 5 канала.

По време на учението беше използуван диапазона от 56 до 110 мхц за звеното корпус-дивизия,а за звеното армия-корпус - от 119до 168 мхц.

От разговори между оператори бе установено,че Предният оперативно тактически КП на ІА в САЗЛЪБОСНА и Основният КП на армията в ИСТАНБУЛ са имали през време на учението помежду си радиорелейно направление работещо на честоти 920 и 700 мхц.Предполагаме,че в диапазона над 500 мхц е имало и други източници,работещи по учението,но РП не разполага с апаратура и антенна система за разузнаването му.

161

Б.Използувани позивни и маршутни указатели.

Свързочните центрове към пунктовете за управление на ІА и подчи-
нените й съединения използуваха телефонни позивни и индекси,обозна-
чаващи характера на командния пункт,който обслужват /"ЮСАС"-основен,
"ИЛЕРИЯ" предни,"ГЕРИ"-тилов и "ЧЕДЕК"-запасен/.Някои свързочни възли
използуваха и позивни без индекс,по предварително изготвена таблица
/"ЧАВУЛ","БАХЧЕ",БУЛУТ" и др./.

При предаване на радиограми на буквопечатане бяха използувани на-
ционалните маршутни указатели с тази особеност,че след буквата,обоз-
начаваща съединението което обслужват,допълнително се вмъква буква-
та "Е",например:"RTQKEFECR" - КП на 3 ак "RTQKESECR"-КП на
23 пд и т.н.

За командните пунктове на ІА,работещи по ученето,бяха използува-
ни специални маршутни указатели както следва:

- Оперативно-тактически предни КП на ІА - "RTQKEZCR ";
- Основен КП - "RTQKEECR ";
- Запасен КП - "RTQKEEMCR "
- Играещ щаб - "RTQKECTCR "

Предния КП на КСВ в района на ИЗМИТ използуваше маршутен указател
"RTQKEBECR "

В.Характер на информацията.

За управление на щабовете и войските в хода на ученето бе използу-
ване изключително предаването на шифрова информация /5-елементов
буквен шифър,след ключовата група на който следват 5 /пет/ напълно
идентични групи.Например:ABQTG NBITL NBITL NBITL NBITL
NBITL /.Шифрите,отнасящи се до ученето бяха обозначавани
в главата на радиограмата с кода "ZEV " непосредствено след кода
"ZNR UUUU ".

По време на ученето бяха приложени и 2 броя условни форми на
радиограми.Информация на явен текст по хода на ученията не бе полъ-
чена в рамките на наблюденията в РП диапазон от 50 до 600 кнц.

Г.Мероприятия по скритото управление на войските.

Анализът на данните,по подготовката и хода на ученето показват,
че за предотвратяване изтичането на информация е бил разработен и

Из архивите на ДС

489

Из архивите на ДС

490

въведен в действие комплекс от мероприятия по скритото управление на войските, изразяващи се в:

- въвеждане на строг разузнавателен и контраразузнавателен режим в районите на учението и подстъпите към тях;
- въвеждане на допълнителни мерки за повишаване на бдителността и опазване на тайната в постоянните гарнизони на щабовете и войските, изнесени на местността за участие в учението;
- широко използуване на проводната и фелдегерско-пощенската връзка и връзката в свръхвисоко-честотния диапазон;
- пълна забрана за излъчването на явна информация по хода на учението;
- въвеждане на строга цензура в СМИ;
- контрол на свързочните системи със силите и средствата на II-а електронна рота;
- маскировка на заетите полоси, райони, КП, инженерни съоръжения и др.

И З В О Д И :

I. Учението "СОНБАХАР-85" се явява национално планово есенно учение, основната част на което се провежда в Източна Тракия със силите на IA. Целта на учението е усъвършенствуване действията на щабовете и войските при организиране и водене на АОО в началото на войната, провеждане на контраудар с последващо преминаване в контранастъпление без използуване на ядрено оръжие. Считаме, че това учение се явява като завършващ етап от мероприятията по бойната и мобилизационна готовност и бойната подготовка на щабовете и войските, залегнали в плановете на учебната година. Освен това то се явява като непосредствена подготовка на ТВС за есенните учения на НАТО на Югоевропейския ТВД.

2. Учението бе проведено при строго спазване на мерките по СУВ и пълна цензура на средствата за масова информация.

Из архивите на ДС

162

Справката е изготвена по данни на "М-I".Използувани са и някои данни от лично наблюдение/края на ученето и прибирането на съединенията в постоянните им гарнизони/ и от СМИ - за началото на мобилизационното учение "ЪЪЛДЪРЪМ-85",които се потвърдиха и от "М-I".

Приложение:№I-Таблица за наблюдаваната радиорелейна свръзка по ученето "СОНБАХАР-85",екз.единствен от I/един/лист.

(сакрално)

1. Оценка на сведението(ята) в докумената:
[illegible]
II. Как е използувано сведението(ята)
[illegible]
Основание за деклас.:
Дата 16.9.198[illegible] Оценка сведението:
В-к отдел: [illegible] В-к отдел:

30I69
5856

Данните в справката са достоверни
10.10.85г.

11.10.1985 г.

10.10.85г.

Справката съдържа в обобщен вид сведения които са използвани на време по уточняване на сериозни данни. Материали за разкрити разследващи дела и сведения за

№ АС 0458 / 04.IO.I985г.

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

Секретно
Екз. единствен

О Ц Е Н К А

на документален материал "Общи указания за провеждане на тактическо учение с войски "Ésmos ßonos-84" ("Благоприятен предвестник-84")

Получеиият документален материал представлява разработка за провеждането на тактическо учение с войски в рамките на 10 пд (Серес) от сухопътните войски на Гърция под условното наименование "Ésmos ßonos-84". В разработката са отразени общите указания, участвуващите сили и средства, районът, времето, целта, замисълът и етапите за провеждане на ученията, учебните въпроси, които ще се отработят, указанията по тиловото осигуряване, сигурността, организацията на връзките, въпросите , които ще се проверяват от ръководството на ученията, редът за представяне на донесения и други документи по ученията.

Разработка на тактическо учение с войски в рамките на пехотна дивизия от сухопътните войски на Гърция се получава за първи път. Достоверно се потвърждават наличието, номерацията, дислокацията и подчинеността на всички части и подразделения на 10 пд. Сведенията, които се съдържат в разработката, изясняват пълно методиката за организирането и провеждането на ученията от този тип. Осветляват се редица въпроси от схващанията на гръцкото командуване за организирането и воденето на бойните действия в началото на войната, за използуването на подразделенията от родовете войски в бой, а също и някои оперативно-тактически нормативи - продължителност на бойните действия на първия и втория отбранителен рубеж, допустимо вклинаване на територията на Гърция, отдалечение на ко-

мандните пунктове на батальона, полка и дивизията от предния край на отбраната.

Достоверно се потвърждава, че ученията от типа "Есиос йонос" се провеждат един път годишно в периода август–октомври и могат да се считат за завършващ етап в подготовката на съединенията. По-големи по мащаб и участвуващи бойни средства са само националните комплексни командно-щабни учения от типа "Александрос", "Парменион" и "Филипос". Полевата армия и армейските корпуси от гръцките сухопътни войски не провеждат учения с войски, а само командно-щабни учения с частично привличане на отделни подразделения.

Сведенията, съдържащи се в разработката, дават основание да се направят изводи за построението на бойния ред на 3 ак (Солун) и на част от 2 ак (Верия) в началото на войната, а също за полосите за отбрана на 6, 10 и 11 пд.

Материалът ще бъде използуван изцяло при изготвянето на годишната разузнавателна сводка и на информационни документи по оперативната и бойната подготовка.

Предлагам да бъде оценен като ценен.

утвърдил на 4.12.1985 г.

№ 1-02155/2.12.1985 г.
Отпечатана в 1 екз.
/ЕВ

Из архивите на ДС

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

Секретно
Екз.№ 2

ТУК – ПЪРВИЯ ЗАМ.-МИНИСТЪР НА НАРОДНАТА ОТБРАНА
И КОМАНДУВАЩ СУХОПЪТНИТЕ ВОЙСКИ

БОЙНО РАЗПОРЕЖДАНЕ

ПО РАЗУЗНАВАНЕТО ГД-БНА № 07

Поредната серия есенни учения на Обединените въоръжени сили на НАТО и на въоръжените сили на страните-членки на блока "Отъм форди-87" ("Есенно придвижване-87") е планирано да се проведе през периода края на август – първата половина на ноември 1987 г. В рамките на тази серия през периода септември-октомври ще се проведе ученията на Обединените въоръжени сили на НАТО на Южноевропейския ТВД "Дисплей дитърминейшън-87" ("Проявяване на решителност-87"). То ще обхване територите на Италия, Турция и акваториите на Средиземно, Егейско и Черно море. В ученията ще вземат участие командувания и щабове на Обединените и националните въоръжени сили на театъра, отделни съединения и части от сухопътните войски, ВВС и ВМС на САЩ, Англия, Италия, Турция, Франция и Португалия. Данни за участието на Гърция в ученията не са постъпили. На общия му оперативен фон през този

I-01298

КРДОПБГДСРСБНА
ВЯРНО С ОРИГИНАЛА
Дата 26.11.2012г. Подпис:

Из архивите на ДС

период се предвижда в акваторията на Средиземно море да се проведат учениятa на Обединените ВМС на ТРД "Дитърънт форс-2/87" ("Сили за възпиране-2/87") на Постоянния флот на НАТО в Средиземно море по извикване и "Демъл феър-2/87" ("Хубава дворйка-2/87") на минно-тралните сили.

За по-пълното и целенасочено разузнаване на учениятa на Обединените въоръжени сили на НАТО на Западноевропейския ТРД и на националните учения на Гърция и Турция министърът на народната отбрана

495

З А П О Р Я Д Р А :

. По изпълнение на информационните задачи

Основните усилия на органите за Р и РТР на сухопътните войски да се насочат за изпълнение на следните информационни задачи:

а) до започване на учениятa:

- мероприятията на командуванията и щабовете по непосредственото планиране и подготовката за учениятa;

- командувания и щабове, сили и средства, които ще участвуват в учениятa;

- подготовката на териториите на Гърция и Турция за учениятa (подготовка на пътища, полеви пунктове за управление, райони за разполагане на съединенията и частите, устройване на допълнителни свързочни линии, разгръщане на свързочни възли и радиотехнически средства и др.);

б) в хода на учениятa:

КРДОПБГДСРСБНА 13
ВЯРНО С ОРИГИНАЛА
Дата 28.11.2012г. Подпис:

Из архивите на ДС

496

- изходната военно-политическа обстановка, цел, замисъл, етапи, учебни въпроси, райони и време за провеждане на ученията;

- време и сигнали за обявяване на видовете тревоги по системата тревоги на НАТО и националните системи тревоги на страните-членки на блока и мероприятия, които се провеждат по тях, местонахождението на сборните райони по тревога на съединенията и частите. Начало, ход и край на мобилизационните мероприятия, брой на мобилизираните съединения и части, количество и категории запасни, свикани за попълването им, мобилизационни райони, степен на попълване с личен състав, бойна техника и въоръжение;

- състав, време, райони (летища, военноморски бази и пристанища) и способи за прехвърляне на войски и бойна техника от други театри на войната и театри на военните действия за усилване на групировките на ОВС на НАТО на Балканското стратегическо направление;

- оперативно разгръщане на въоръжените сили и създаване на групировките за водене на бойните действия, оперативно построение на 1А (г) и 1А (т) и боен ред на подчинените им съединения, райони (участъци) и направление за съсредоточаване на основните им сили и средства, сили и средства за прикритие на държавната граница;

- установяване на началото на бойните действия, разкриване на замисъла на страните и задачите, които се поставят на обединенията, съединенията и частите;

- водене на бойните действия от сухопътните войски в полосата за прикритие и за удържане на предния отбран-

КРДОПБГДСРСБНА 13
ВЯРНО С ОРИГИНАЛА
Дата 28.11.2012г. Подпис:

телния рубеж. Провеждане на контраудари (контраатаки) с вторите ешелони (резервите) на обединенията и съединенията - състав и задачи на контраударните групировки. Способи за преминаване на войските в настъпление и техните задачи. Рубежи за въвеждане в сражение (бой) на вторите ешелони и резервите - състав и задачи,

- стоварване на въздушни и морски десанти - състав, време, райони и способи за стоварване и задачи, които изпълняват;

- форми за организиране и провеждане на дълбоко огнево поразяване на противника, практическото отработване на въпроси от концепцията за "въздушно-земното сражение и "борба с вторите ешелони", водене на борбата с оперативно-маневрените групи и стоварените въздушни и морски десанти на "противника" - сили, средства и способи. Положение на страните в хода на учението към изхода на всеки боен ден и най-характерните моменти при воденето на операцията (боя);

- време за преминаване към бойни действия с използуване на химическо и ядрено оръжие, сили и средства, привличани за нанасяне на ударите, и обекти, по които се нанасят;

- състав, групировка и действия на армейската авиация на обединенията и съединенията;

- местонахождение на полевите пунктове за управление, време за заемане, предаване на управлението от един пункт на друг. Режим на работа на системите за свръзка;

- мероприятия по скритото управление на войските и РЕБ;

КРДОПБГДСРСБНА
ВЯРНО С ОРИГИНАЛА
Дата 26.11.2012г. Подпис:

Из архивите на ДС

Из архивите на ДС

- организация на оперативното /бойното/ и тиловото осигуряване на войските;

- използуване на нови образци оръжия и военна техника и на нови способи за водене на бойните действия;

- оперативно-тактически нормативи, постигнати по време на учениятa;

- оценки за дейността на командуванията, щабовете и войските - положителни страни и слабости, направени на проведените разбори.

498

II. Организационни указания

1. Да се изучат задълбочено всички материали от проведените през последните години есенни учения на Обединените въоръжени сили на НАТО и националните въоръжени сили на страните-членки на блока, като се обърне особено внимание на радиоразузнавателните признаци, проявяващи се в системата за свързка при привеждането на въоръжените сили от мирно във военно положение и воденето на бойните действия. С офицерите, които отговарят пряко за организирането и воденето на разузнаването, да се проведе семинар по въпроси, определени от отдела за Р и РТР на РУ-КСВ.

Срок: 14.3.1987 г.

2. В АП на армейските батальони ОСНАЗ да се изготвят оперативен и свързочен модел на очакваните мероприятия и вероятните източници на разузнавателни сведения.

Срок: 30.3.1987 г.

3. Организирането на разузнаването на учениятa да се извърши под непосредственото ръководство на отдела за

КРДОПБГДСРСБНА
ВЯРНО С ОРИГИНАЛА
Дата 28.11.2012г. Подпис:

127

Р и РТР на РУ-КСВ, старши помощниците по Р и РТР на РО на армиите, помощниците по Р и РТР на мотострелковите дивизии и командирите на поделения.

4. Разузнаването на ученията от органите за Р и РТР да се извърши от постоянните гарнизони на армейските батальони ОСНАЗ и от удобни позиции в приграничната полоса. Особено внимание да се обърне на организирането на разузнаването от дивизионните роти за Р и РТР, изнесени на постоянни позиции в приграничната полоса. Във всяка армия да се създаде център за събиране и обработване на добитите разузнавателни сведения и за управление на силите и средствата за Р и РТР, които под непосредственото ръководство на старши помощник-началниците по радиоразузнаването на РО на армиите да планират разузнаването на ученията и ръководят дейността на поделенията. Началник-щабовете на армиите да осигурят с органите за Р и РТР надеждна закрита връзка.

5. По време на ученията да се ограничат отпуските на личния състав, непосредствено изпълняващ радиоразузнавателни задачи.

7. Добитите от Р и РТР данни по ученията да се докладват в РУ-ГЩ както следва:

а) срочните донесения и измененията в системата за управление и връзка - съгласно план-табела. Особено внимание да се обърне на докладването на сигналите за привеждането на въоръжените сили на Гърция и Турция в различни

КРДОПБГДСРСБНА 13
ВЯРНО С ОРИГИНАЛА
Дата 28.11.2012г. Подпис:

Из архивите на ДС
499

Из архивите на ДС

128

степени на бойна готовност и провеждането по тях мероприятия Главно внимание да се отдели на своевременното привързване към обектите и незабавното докладване в РУ-ГЩ на новоразкритите източници с кратка техническа характеристика.

Ежедневно към 15,00 ч. да се изпращат обобщени донесения за оперативната обстановка и за състоянието и измененията в радиоелектронната обстановка.

б) Обобщена оперативна справка за ученията да се изпрати в РУ-ГЩ 12 дена, а техническа справка за организирането и използуването на системата за свързка - 15 дена след завършването им. В отделен раздел на техническата справка да се посочат силите и средствата, работили по време на ученията, и проведените организационно-технически мероприятия, като се обърне внимание на радиопеленгацията.

3. Готовност за водене на разузнаването - 2.9. 1987 г.

ПЪРВИ ЗАМ.-МИНИСТЪР НА НАРОДНАТА ОТБРАНА И
НАЧАЛНИК НА ГЕНЕРАЛНИЯ ЩАБ НА БНА
ГЕНЕРАЛ-ПОЛКОВНИК (СЕМЕРДЖИЕВ)
13.07.1987 г.

ЗАМ.-НАЧАЛНИК НА ГЕНЕРАЛНИЯ ЩАБ НА БНА И
НАЧАЛНИК НА РАЗУЗНАВАТЕЛНО УПРАВЛЕНИЕ-ГЩ
ГЕНЕРАЛ-ПОЛКОВНИК (ЗИКУЛОВ)
9.7. 1987 г.

№ 1-01238/7.7.1987 г.
Отпечатано в 2 екз.
/ЛТ

КРДОПБГДСРСБНА 13
ВЯРНО С ОРИГИНАЛА
Дата 28.11.2012г. Подпис:

СПИСЪК НА СРЕЩАНИТЕ СЪКРАЩЕНИЯ

АОО – Агентурно-оперативна обстановка
ВВС – Военновъздушни сили
ВГК – Върховен главнокомандващ
ВГК – Върховно главно командване
ВД – Варшански договор
ВМС – Военноморски сили
ВМФ – Военноморски флот
ВРЯН – Внезапно – ракетно – ядрено нападение
ВС – Въоръжени сили
ЕТВД – Европейски театър на военни действия
ГК – Главно командване – на ОВС на НАТО
ГРУ – Главно разузнавателно управление на Съветската армия
ГЩ на БНА – Генерален щаб на Българската народна армия
ЕТВД – Европейския театър на военни действия
ЗУРС – Зенитно-управляеми реактивни снаряди
ЗНРП – Зенитно-ракетни подразделения
КВМС – Командването на военноморските сили
КВМФ – Командващ Военноморския флот
КВВС – Командването на Военновъздушните сили на САЩ
КВП – Комитет за военно планиране
КМО – Комитет на министрите на отбраната
КОСВ – Командването на Обединените сухопътни сили
КП – Команден пункт
КРО – Контра – разузнавателен отдел
КРО – Контра – разузнавателни органи
КЩУ – Командно – щабно учение
МНО – Министерство на народната отбрана
ННА – Национална народна армия – ГДР
ОБК – Отряд бойни кораби
ОВД – Организацията на Варшавския договор
ОВС – Обединени въоръжени сили
ОР – офицери – разузнавачи
ОР – оперативни работници
ОРТР – отдел за радио - техническо разузнаване
ОСНАЗ – Подразделение (бригада) за радиоразузнаване с особено предназначение
ОТАК – Обединено тактическо авиационно командване – НАТО
ПВ – Полската войска
ПС на НАТО – Подвижни сили на НАТО
Р и РТР – Радио и Радио-техническо разузнаване

РО	– Разузнавателни органи
РП	– разузнавачи под прикритие
РУ	– Разузнавателно управление
РУМНО	– Разузнавателно управление на МНО
РТ и МТО	– Отдел за радио-техническо и машинно-техническо осигуряване
РЯН	– Ракетно – ядрено нападение
РНА	– Румънска народна армия
СА	– Съветска армия
СЕНТО	– Организация на централния договор (*The Central Treaty Organization*) Военно-политическа групировка - на НАТО и Багдатския пакт
СВ	– Сухопътни войски
СВД	– Страните от Варшавския договор
СВГК	– Ставка на Върховното главно командване на СССР
СРР	– Социалистическа република Румъния
ТВД	– Театър на военните действия
ТВС	– Турски въоръжени сили
УНА	– Унгарска народна армия
УГВ	– Управление гранични войски
УДБ	– Управление за Държавна сигурност
ФСЗК	– Федерална служба за защита на конституцията – ГФР
ЧНА	– Чехословашка народна армия
УГВ	– Управление гранични войски
ЮЕТВД	– Южноевропейски театър на военни действия

СПИСЪК НА ИЗПОЛЗВАНИТЕ ФОНДОВЕ И АРХИВНИ ЕДИНИЦИ

АКРДОПБГДСРСБНА – ВР, ф. 23, оп. 01288, а. е. 60, 749, 787, 788, 803, 955, 956, 982, 983, 984, 986, 988, 1051, 1056, 1060, 1063, 1064, 1070, 1071, 1169, 1189, I – 1536, I – 1537

АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 1, оп. 10, а. е. 62, 73

АКРДОПБГДСРСБНА – ВР, МФ, 00215, а. е. I – 1410, дело 62, I – 1536, 1058, 1056

АКРДОПБГДСРСБНА – ВР, МФ, 00247, а. е. I – 1439, дело 62, т. 3, I – 1192, дело 246

АКРДОПБГДСРСБНА – ВР, МФ, 00238, а. е. I - 1431, дело 45

АКРДОПБГДСРСБНА – ВР, МФ, 00391, а. е. I – 1547

АКРДОПБГДСРСБНА – ВР, МФ, 00238, а. е. I, 1431, дело 45

АКРДОПБГДСРСБНА – ВР, МФ, 1684, а. е. I, 1192, дело 246, I – 1247, дело 256, - а. е. I - 1551, дело 201 – А, 1551, дело 201 – А

АКРДОПБГДСРСБНА – ВР, МФ, 1464, а. е. I – 1247, дело 256, ч. 1 и 2

АКРДОПБГДСРСБНА – ВР, МФ, 1528, а. е. I – 1240, дело 245, т. 1, част 1 и 2

АКРДОПБГДСРСБНА – ВР, ЧСЛ. инв. № 1052, екз. 1

АКРДОПБГДСРСБНА – ВР, ф. 38, оп. 1, а. е. 1, 46

АКРДОПБГДСРСБНА – ВР, ф. 23, оп. 0928, а. е. 482, 487, 488, 490, 491, 498, 710, 737, 864, 865, 868, 871, 1279, 1358, 1359, 1379

АКРДОПБГДСРСБНА – ВР, кн. инв. № 23

АКРДОПБГДСРСБНА – ВР, инв. № 125, екз. 1 - 1976

АКРДОПБГДСРСБНА – ВР, инв. № 131, екз. 1 - 1976

АКРДОПБГДСРСБНА – ВР, инв. № 10 – 145

АКРДОПБГДСРСБНА – ВР, МФ, 00238, а. е. I, 1431, дело 45

АКРДОПБГДСРСБНА – ВР, АОО, а. е. 0308 – 87 , 244- 87 , 031 – 72, 033 – 72, 034 – 72 , 04 – 84, 0111 – 85 , 0106 – 85

АКРДОПБГДСРСБНА – ВР, МФ, 1704, а. е. I – 20, дело 302

АКРДОПБГДСРСБНА – ВР, МФ, I – 1551, а. е. 1550

ВОЕННОТО РАЗУЗНАВАНЕ И ВАРШАВСКИЯТ ПАКТ СРЕЩУ НАТО

Документален сборник

Първо издание

Формат 60×90/8
Печатни коли 63
Тираж 500

Печат *„Военно издателство“ ЕООД*

ISBN 978-954-2986- 68-3